

روضه پر نور شيخ المشايخ غوث العظم عبدالقادر جيلاني (رح)

Ketabton.com

فيسبوك غلام حضرت غلام

فيسبوك Haji Ajab Khan

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتوح الغیب

شروع د کتاب

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ وَهَدَانِي وَاحْتَارَ مِنِّي عِبَادًا مِّنْ بَيْنِكُمْ وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَيَّ رَسُولِ الْمَجْتَبَى وَرَبِّهِ الْمُسْتَلْطَنِ وَعَلَى آلِهِ وَأَمْحَا بِوَالَّذِينَ كَفَرُوا خَيْرُ الْعُنَى وَرَحِمَتِي عَلَى مَلَائِحِ الْبَرِيَّةِ وَالنَّبِيَّاتِ وَرَفَعُوا عَلَيَّ مَرَاتِقَ الْوَلَمَةِ الْعُسْوَى دَقَّارًا قَوْرًا عُلْمِي.

اگر بعد : حضرت محبوب سبحانی ، عالم ربانی ، عارف کامل ، پیران پیر ، محمد الیدین ابو محمد عبدالقادر حسی حسینی رحمة الله علیه فرمائی :۔۔۔ قول شامست الله پاك لره چه پروردگار دجهانونو دے . هم اول دے ، هم آخر دے ، هم ظاهر دے ، هم باطن دے . قول مخلوقات عرش ، هرة جودیه او یو وزیرے ، هروج اولون خیز او هغه قول اشیا چه خجوند پروردگار پیدا اکری دی . او وجود کتبے دے راویستے دی . او خواریه کپے دے دی . دا قول دانته پاك شناخون دی .

تل صفت الله پاك لره ، چه بنی آدم دے پیدا آکے . بیلے دریست گه او په اندازه دے کھ . بیلے ورته هدایت اړکے .

او دے وژنه او ژوند دے دے کھ . دے خندوؤو او وژنه په بعضو دے زیات رحم او کله او بعضو دے رسواکله چه هم خور و وگه دے ، هم غنپو وگه دے . خوک دے نیک بخت کله او خوک دے بد بخت . د بعضو دے بخشش لرے کله او بعضو دے پرے بناد کول . هغه الله چه د هغه په حکم غرونه که میخونه کلک دی . او دیکه پرے قرار بیا موندکے دے . او غور بید لے فریش دے .

هغوک دانته درحمت نه نا امیدانه دے . او هغوک د هغه دستخی فعل او امر نه دے پرے نه دے . هیهاله د هغه د بندگی نه عارت و رتی او هغوک د هغه درحمت د دائره نه بهرنه دے . هغه په هغه اولو خیزونو موصوف دے چه د هغه دے به مخلوقات مهربانی کپے دی . او هغه له شکر دے چه دهر آفت لرے کولکے دے .

بیا د هغه په نبی صلی الله علیه وسلم د رحمتونه وی ، چه به مخلوقاتو کنبی برکزی دے او موجوداتو کنبی چپله دے . دا معنی دے چه چا دے پیروی او کړه نو هدایت دے بیا موند او چا چه ترے مخ داوړلو ، نو کمراه او مرتد شو . دا معنی پیغمبر دے چه هم صادق وو هم مصدوق وو . او دنیا کنبی زا هد ، او رفیق اعلی ته راغب وو . دا معنی رسول چه د هغه په تشریف او رتی حق راغے او باطل فنا شو او هغه د نور په برکت زمکه رویشان شو . قول سلامونه ، رحمتونه

او برکتونه د په بیا بیا په نبی علیه السلام ، د هغه په آل ، اصحابو ، تابعینو ، تبع تابعینو او قول اولینو او آخرینو مؤمنینو او مسلمینو وی ، چه قول او فعل کنب دے د قال الله او قال الرسول د اطاعت سعادت نصیب دے .

موندی الله پاك ته په عاجزی سره رجوع کړو ، چه مجرب رتب ، خالق ، رازق ، نافع ، ساندوگه ، ژوند دے کولکے او هر کولکے او خجوند نه د تکلیف لرے کولکے دے . دا قول نعمتونه دانته پاك د مهربانی ، بخشش ، فضل او احسان په وجه دی . چه قول ، فعل ، په پته ، خرگنده ، سختی او نرمی کنب همیشه خجوند حفاظت کوی .

الله تعالی فقال لیا یزید (چه هغه غواری هغه کولکے دے . په هر هغه علم دے . هغه چه د خلقونه پتیا دی هغه ته خرگند دی . دلغز شونو او عباداتو په احوالو خبردار دے . د حاجاتو اوریدونکے او قبولونکے دے .

د حمد و صلوة نه پس د خدائی تعالی نعمتونه په بنده یا نو فراوانه دی . الله پاك فرمائی ، که تاسو الله تعالی نعمتونه شمیرل او غواری نو شمار به دے نه کپے نھی . او الله پاك فرمائی : « هغه چه تاسو سره د نعمتونو نه دی هغه دانته پاك درکړی دی ؛ نو نه زه ، نه هماغا زریه ، او هماغا ژبه دا توان لری چه دانته تعالی نعمتونه شمار کپے شی . او نه پرے عقل ، ذهن او زریه احاطه کولے شی . او نه د ژبه

د بیان طاقت لرے شی .

مجمله د هغه خیزونو نه ، چه د هغه د اظهار د پاره الله پاك هماغا په ته قوت ورکله ، او د ژبه نه خبری له ، او د هغه د لیک د پاره کولتو له ، او د کولو نه قلم له ، او د قلم نه کاغذ له ، دا هغه مقالے د عالم غیب د فتوحاتو نه هماغا په زریه کنبی راغله ، چه زه دے دانته پاك په فضل و کرم د حق د طلبکارو د رهبری د پاره د زریه د قالب نه بهرته راوکاریم .

مقاله (۱) تسلیم ، قضا او قدر

د مؤمن د پاره هر حال کنبی داد دے خیزونه لازمی دی . یو دا چه داوامر الهی تعمیل کوی ، دویم دا چه د منتهیاتو نه بچ اویسی . او دریم دا چه په قضا و قدر راغی وی . نو د مؤمن د پاره کم مرتبه دادا چه په هغه حالت کنبی هغه د دے خیزونو نه خالی نه وی نو پکار دی چه سره زریه کنبی د دے خبر و کلکه اراده لری . او نفس ته همیشه د دے تسلیم و رکوی او د بدن قول اعضا و هرجالت کنبی د دے خیزونو سره مشغول ساتی .

مقاله (۲) اتباع سنت او رد بدعت

د سنت پیروی کوی او د بدعت لارمه اختیار کوی . د

خله د خدائی قائل دا حکامو تقبیل -
عنه حرام کارونه چه د هغه نه شریعت مع راو پے دے .

اللہ اور ہفتہ دروسوں کو حکم مئی۔ اور ہفتویٰ نافرمانی سے کوئی۔ اللہ پاک یوگنہی اور ہفتوں کے ساتھ سزا شریک مہ جوئی اور ہر عیب نہ سے پاک گنہی۔ اسلام رشتیہ مذہب دے۔ ہیو شک پکین مہ کوئی۔ اللہ پاک چہ خہ خواہی پخپل مشیت اور ارادہ سے کوئی۔ یہ ہفتہ اعتماد اوساق اوشک اور گمان کین مہ پریمی۔ د صبر نہ کاراخی۔ د حق بہ اطامت جمع کیری۔ اور دلہ بازی مہ کوئی۔

د اللہ تعالیٰ نہ د فضل سوال کوئی۔ اور لکیر کیری مہ۔ د خدائی نہ د رحمت امید لری۔ نا امید کیری مہ۔ یوں سوزہ د دوستی، محبت اور اوراداری سلوک کوئی۔ خپلو کین دشمنی اور عداوت مہ ساقی۔ د گنا ہونو نہ خان پاک ساقی۔ د کین بے پروائی مہ کوئی۔ گنی بہ دے بہ ککری۔ د خپل پروردگار د ذکر اور عبادت بہ کالی خان بنا شتہ کیری۔ بے اتفاق مہ کوئی۔ د خپل خالق د بارگاہ نہ لری مہ اوسے او ہفتہ پہ د توجہ کولونہ مہ اری۔ بہ توبہ و توبہ کونہ ہفتہ تاخیر مہ کوئی۔ لکھ چہ د ہفتہ د مغفرت دروازہ ہر وقت پیا شتہ دے۔

کہ دے نہ نصیحتوں عمل اور کیری نو امید دے چہ اللہ تعالیٰ بہ دربان دے رحم اور کیری۔ اونیک بخت شئی۔ د دوزخ د عذاب نہ چر شئی۔ د اللہ تعالیٰ د دیدار اور قرب مونسب شئی۔ اور د جنت پہ تبول نعمتوں بناد شئی۔ او پہ دے ناز و نعمت

کین ہمیشہ د پارہ پاتے شئی۔ ہلتہ بہ بہ نبونو آسونو سورنی وی۔ اور حورے بہ وی۔ اور قسم قسم خوشبوئی، اور خوش آواز، حد شکارے بہ وی۔ اور د بولونہ زیارتہ د خوبیدہ خبرہ دادہ چہ پیغمبرانہ۔ صدیقانہ۔ شہداؤ اور صالحانہ سوزہ بہ علیین کین عزت اور بزرگی بیاموی۔

مقالہ (۳) د ابتلاء اور آزمائش شمرہ

ہر کھ چہ سختی کین بہ بندہ د آزمائش و سختی راشی نواول پہ خپل قوت دھے د علاج کوشش کوئی۔ خود کھل کوشش کین کامیاب نہ شئی۔ نوبیا دشمنانہ نہ پکین مرد خواہی، لکھ دنیوی معاملات کین دبا د شانو منصبدارو، اور مالدارونہ، او پہ امراض کین د طبیبانہ نو نہ۔ خود کھ دغہ ذریعہ ہم بیکار شئی۔ نوبیا دغا، زاری اور شاہ صفت سوزہ خپل خدائے تہ راجع شئی۔ خود ترو مہ چہ دے خان کین طاقت دینی مصیبت پخیلہ رفع کوئی۔ بیاد مخلوقاتو نہ مدد خواہی کہ ہفتویٰ کین د حاجت روائی خہ درک موی اور خدائے تعالیٰ تہ رجوع نہ کوئی۔ خود کھ چہ دے دھر طرف نہ نائی شئی نوبیا بے اختیار خدائی تعالیٰ تہ د خپل حاجتوں دیاہی پہ عاجزی شئی اور خوف و رجا کیفیت پرے خویشی او چہ اللہ تعالیٰ تہ ہم دعا زہ قبول نہ کری۔ نو دے د بولو ظاہری اور مادی اسبابونہ نا امید شئی۔

دے حالت کین بندہ تہ د قضا و قدر اور د توحید

اسرار پہ کشف سوزہ ظاہر شئی چہ دے د دنیوی علاقوں اسبابونہ لاس پہ سرش اور فنا فی التوحید درجے نہیں محض دیو روح پہ شان باقی پاتے شئی۔ دے وقت کین د دے نظر تسلیم اور رضا کین پہ خدائی افعال وی۔ اور صاحب یقین موجد شئی۔ د یقین پہ دے درجہ دد ایمان دے حد تہ اور سی، چہ دانہ تعالیٰ نہ سوا بل خود خالق حقیقی نہ وی شئی اور ہفتہ د ذات نہ علاوہ ہیو بودا سے ہستی تہ پہ نظر کین نہ راخی چہ ہفتہ د حرکت، سکون، بنو بدو، نفع نقصان، و رکن و اختلاو، پراستلو بندولو، مرگ اور زندگی عزت اور ذلت، مالداری اور محتاجی، د رحمت اور بیماری عجاز اور محتار وی۔

د اسے حالت کین بندہ د قضا و قدر کین دل سے وی لکھ پئے رود کین بچے چہ ددائی پہ غیر کین۔ یا مرے د غاسل پہ لاس کین۔ یا غونہ و سکے د چوکان سوار پہ کین وی۔ اور د د خپل ژوند د بولو معاملاتو محتار کین صرف اللہ پاک گنہی۔ دے د یوحال نہ بل تہ، د بوسے وضع نہ پئے تہ اور د یوفعل نہ بل تہ اہولے راہولے شئی۔ خود د خان یا غیر پہ حق کین د خہ حکم اور حرکت قدرت نہ لری۔ اور د د خپل پروردگار پہ ارادہ او فعل کین د خپل خان نہ غائب دے۔ کہ لیدہ کوئی۔ کہ اوریدہ، او کہ پہ خہ خبرہ پوہیدہ، ہر خہ د خدائی پہ ارادہ کوئی۔

اوس دد علم د خدائے د علم نہ دے اور دد کلام د خدائے د کلام نہ۔ دے د خدائے د نعمت نہ نعمت یافتہ۔ د ہفتہ د قرب نہ نیک بخت اور ہفتہ د معنوی جمال نہ اراستہ دے۔ د ہفتہ ذکر سوزہ مطمئن دے۔ د ہفتہ فکر سوزہ صاحب فہم دے۔ اور دنیا او عقل کین د ہفتہ پہ دود و کوشش۔ د تسلیم اور رضا مقام کین دے صرف اللہ سوزہ دے اور غیر اللہ نہ لاس پہ سر دے۔ دے د خدائے د قرب او وصل اور وسند دے۔ د ہفتہ پنا لہوی اور عشق اور محبت رشتہ تہ خدائے تعالیٰ سوزہ مضبوطہ اور محکم دے۔ پہ ہر معاملہ کین دد توکل پہ خدائے دے اور ہفتہ د معرفت د نور نہ ہدایت حاصلوی۔ اور کد دے تمہیں اغرنی او کہہ پر توکل بہ دے کین د خدائے تعالیٰ پہ عجیب وغریب علمونہ واقفیت بیاموی۔ اور د ہفتہ قدرت د نا اشنا رازونو نہ اگاھی حاصلوی۔ اور خہ چہ د خدائے تعالیٰ نہ اور ی۔ ہفتہ پہ سینہ کین محفوظ کوئی۔ یا د ہفتہ پہ نعمتوں و شکر اویاسی۔ د ہفتہ ثنا صفت کوئی۔ اور دعا ترے خواہی۔

مقالہ (۳) فنا فی اللہ اور حقیقی ژوند

د غیر اللہ نہ چہ بیزار شئی نو پہ تا بہ اللہ تعالیٰ رحمت و پریمی۔ او چہ خواہشاونہ کنا رکش شئی۔ نوستاد پارہ بہ د اللہ تعالیٰ نہ رحم غونہ شئی۔ او چہ د خپل ارادہ

فتوح ۶۵ العیب

نہ لاس پہ سرشے۔ اور رضا بقضا شے۔ نوستا د تقدیر پر ایک کسب بہ دخداے تعالیٰ نہ د خیر اور برکت سوال کو لے شی۔ دغہ وخت بہ اللہ پاک تا پہ حقیقی معنویں ژوندے کری اور اے ژوندون بہ بیاموے۔ چه دھے نہ پس سرک نشته۔ اور اے غنی به شے چه دھے نہ پس محتاجی نشته۔ اور اے نعمتون بہ بناد شے چه دھے نہ پس تنگدستی نشته۔ او پہ د اے راحت به محفوظ شے چه دھے نہ پس پریسانی نشته۔ او پہ د اے خوشحالی بہ خوشحاله شے چه دھے نہ پس غم نشته۔ او پہ د اے علم به موصوف شے چه دھے نہ پس جہل نشته۔ او پہ د اے امن کسب به شے چه دھے نہ پس خوف نشته۔ او پہ د اے عزت به عزتمند شے۔ چه دھے نہ پس ذلت نشته۔ او پہ د اے بارکات و الہی کسب به د اے قرب حاصل کرے چه دھے نہ پس بعد ارضے و لے نشته۔ او د اے ترقی بہ او کرے چه دھے نہ پس تزل نشته۔ او د اے بہ روند شے چه دھے نہ پس سپکاوے نشته۔ او د اے به پاک شے چه بیابہ گناہون کسب ککر نشے۔

چه د اے مرتبہ بیاموے، نو دغہ وخت به د اللہ تعالیٰ محبوب او کرے او چه خلق د ثنا صفت کوی۔ نو ته به په رینتیا دھے جوگه ے۔ ته به د روحانی امراضود پارہ خیل بود اے لوے اکسیر شے، چه خلق به ستاد باطنی صفا تواد او چے مرتبے پیژندون نه عاجز وی۔ او د اے یوسه مشله

فتوح ۶۴ العیب

بزرگ به شے چه خوک به دے سیال نه وی۔ دھے حالت کسب به ته د هر رسول، نبی اوصدیق وارث شے۔ په تا به د ولایت انتھای او د فیض حاصلود پارہ به تاله ابدال راخی۔ په تا به دخداے د مخلوق مشکلات حل کیری۔ ستا په دغا به درحمت باران کیری۔ ستا په برکت به پتی شته کیری۔ او یوتی به زرخو نیری اوستا په دغا به خاص و عام بادشاه اورعیت، حاکم و محکوم، امامان و امتیان او بتول مخلوق مصیبتونہ رفع کیری۔ اوستا د احکامو او ارشادا تو د اطاعت نہ به ے بله چارہ نه وی۔

خلق به دلرے لرے خایونو نه تاله راخی او دخالق کائنات په حکم دهرحائے نه ستا په خدمت کسب تحفه تحائف، تقدی او غلہ راوری۔ هر حائے به ستا د بنو صفات او اوچتو اخلاقو چرچے وی او بتول خلق به ستا په تعریف نه میری ستا د لوبی اوشان متعلق به په دو ایماندار و کسب هم اختلاف نه وی۔ اے پاک صفتہ! اے نیک بختہ! اے په بارکات خداوندی کسب مقبوله او اے د نوع انسانی سرتاج دینارونو او خلکونو بتولو خلقون کسب په تا د اللہ فضل د کبر او اللہ پاک دلرے فضل خاوند دے۔

مقاله (۵) د دنیا د فتونہ کناره کشی
هرکله چه ته د دنیا نریب وزیست، مکر و فریب، هلاکتی لذات په ظاهره بنه او په باطنه خراب ترغیبات د دنیا

فتوح ۶۶ العیب

په وفائی، عهد شکنی، او غافل او دنیا پرست خلق او و پیر نو د اے ے او گزیر لکه چه خوک صحر کسب اودس مانے ته بریند ناست وی۔ چه بتول بنکاری او بد بوئی ے خوره شوک وی۔ نو ته دھے دشوم گلا نه سترگه پتے کرے۔ او بد بوئی نه ے پوزه بند کرے۔ دغه رنگ ته د دنیا دار و خلاقو دھونک دگناه د ککر ماحول نه او د هغوی د خواهشا تو بد بوئی نه حان محفوظ کرے۔ د پارہ ددے چه ستا د روح فطری پاکیزگی منانغ نشی او ته د دنیاوی افاتو نه خلاصی بیاموے د نیا چه هر خوبصورتا قسمت کسب وی۔ هغه به ضرور تاته درسی۔ او ته به ضرور دھے نه فائد موی۔ په دے وجه ستا د دنیاوی ضروریا تو نشویش بالکل فضول دے۔ اللہ پاک خیل برکزید پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ته فرمای: «وَلَا تُسَدِّقْ عَيْبَكَ إِلَى مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ زُخْرًا الْمَلِيؤَةً الَّذِيَا لِيَقْتَنِيَهُمْ فِيهِ وَرِثَىٰ وَرَثَتِكَ حَيْرٌ وَ أَكْبَلِي» (د دنیا ظاهری مال و اسباب چه مونز کهاروسته هر کرے دے، په هغه نظرمه اچوه حکم چه د دے خیزونو نه مقصد کناره په فتنه کسب اچول دی۔ اوستا د پارہ دپوره درکپه رزق بهتر او پاند ا دے)۔

مقاله (۶) د توحید رائی
د اللہ تعالیٰ د احکامو او افعالو په احترام کسب خیل خواهشات اولذات فنا کمر حکم چه دے صل سوره پستا

فتوح ۶۸ العیب

په زړه کسب د عام الہی صلاحیت پیدا شی۔ د تعلق با اللہ د مضبوطو لو د پارہ فاسق او غافل خلقو سوره قطع تعلق ویر ضروری دے او دخپلو خواهشا تو د فنا کولو یو علامت دا دے۔ چه دفع نقصان، شر او ضرر، د نیازی اسپا بود جد و جهد بتولو معاملاتو کسب په خیل ذات د تکیه په حائے دا بتول امور کسب طور سره اللہ تعالیٰ ته سپرد کرے شی او قاضی المعاجات او کمنه شی۔ خداے تعالیٰ مختار کسب نه کنول او په نفس اعتماد کول شوک دے۔ صرف خداے تعالیٰ په ماضی حال او مستقبل کسب دخپل بنده دامورو او معاملاتو کسب دے۔ د هغه د انگریزی او ذمه داری هغه وخت هم وچه ته د مور په خبیثه کسب وے او بیا چه د مور په غیره کسب دے پے رودل۔

د خداے تعالیٰ د ارادے په خاطر د خپله ارادے د فنا کولو یو علامت دا دے، چه ته د هجو خواهش قصد نه کوے حکم چه خدائی اراده کسب سراسر خیر او بهتری دے او په دے کسب ستا قصد کول هم شوک او گزیر۔ د نفسانی خواهشا تو د نفی نه په د اللہ تعالیٰ فعل په تاجاری شی او د افعال الہی نافذ کیدوسره به ستا اعضاء ساکن او غیر متحرک شی۔ زړه به دے مطیع شی۔ سینه به دے فراخه او کشاده شی۔ غز به دے روپنانه او پر نور شی۔ او چه د تعلق با اللہ روحانی توانائی بیاموے نو دکائنات د بتولو خیزونو نه به ے تیاره

شے۔ ستا نقل و حرکت بہ قدرت بہ ارادہ وی اور قدرت
 بہ تہ بہ ہدایت بیاموے۔ تجلیات الہی بہ تاتہ اشیاء
 ماہیت بنائی۔ او اللہ بہ درتہ د نور خلعت اغوند وی۔ پروکار
 عالم بہ خیلہ تاتہ علم بنائی۔ اود دے علم اور عرفان بہ برکت
 بہ دے سلف صالحین اور بزرگین عارفانہ مقاماتو تہ رسوی
 بیا بہ تہ د مخلوقاتو تہ کنارہ کش شے۔ تا کیں بہ ذات
 خواہش او ارادہ پاتے شے۔ د بشریت در ذالیو تہ بہ پاک
 شے۔ ستا زہ بہ توحید کیں داسے فنا شے، چہ د خدائے د
 ارادے نہ یوا بہ ہرگز خہ خیر نہ قبولے۔ چہ دے مرتبے
 تہ اورے نواتہ بہ دکراماتو نسبت کو لے شے۔ یہ ظاہر
 بہ دا کرامات ستانہ بنکاری، خو حقیقت کیں بہ دا خدائے
 تعالیٰ افعال او احکام وی۔ بیا بہ تہ د ہفت شکستہ دل اولیاء
 پہ دل کیں شامل شے۔ چہ د ہفتوی نفسانی خواہشات او
 بشرے ارادے بالکل فنا شوے دی او بہ زہ نو کیں د
 ربانی ارادو دکامل اطاعت جذبہ پیدا شوے وی۔ نکہ چہ
 اللہ پاک فرما بیلی دی د خبا مخلص بندیاں ہیج نہ غوازی
 مگر ہفتہ چہ اللہ او غوازی! او فرما بیلی دی اللہ پاک زہ
 ہفت خلقتو۔ دیر قریب ہم چہ د ہفتوی زہونہ خبا بہ وجہ
 شکستہ دی: نو تہ بہ دا اللہ تعالیٰ قرب تر ہفتے حاصل تہ
 کرے ترخو چہ ستا بزل خواہشات او ارادے د ہفتہ پہ
 رضنا قربان شے۔

کلہ چہ تہ خیلے ارادے د خدائے پہ ارادو کیں فنا
 کرے او ذات باری نہ بل ہیج خیر تہ توجہ اونہ کرے
 نویا بہ تا اللہ تعالیٰ د تہ سے سرہ زرعون کری او تہ بہ د
 نوے باطنی صفاتو حاصل شے۔ ستا پہ نفس کیں بہ دشرک
 محرکات ہو شے او توحید بہ دے قلب او دماغ کیں راسخ
 شے۔ بیا بہ تاتہ دیدار الہی حاصل وی۔ د "آنا حسنا
 مُکسِرَةُ الْقُلُوبِ" (زہ شکستہ دلوتہ دیر قریب ہم) ہم
 دغہ معنی دی۔ حدیث قدسی کیں راجی "خما مومن بندہ
 ذکر اوصادت پہ کثرت خما قرب غوازی، حتیٰ چہ ہفتہ

بہ دے حدیث نہ مطلب داسے چہ بندہ عبادت کو او کیں د قرب
 الہی داسے درجہ حاصل کری، چہ خلق او عارفو علاقو۔ منقطع
 شے۔ او ہفتہ تن خدائے تہ داسے متوجہ شے چہ بزل حرکتو سکنا تو،
 حواس ظاہرہ او باطنہ نہ بغیر خدائے تعالیٰ د اطاعت نہ بل خہ کار تہ
 اسی۔ د ہفتہ ایدل او بول، پوہیدل، کلل صرف د خدائے پارہ
 دی۔ او ہرگز د مطلب ترے نہ دے چہ معاذ اللہ حالہ تہ خدا ہی او وی
 تہی اتحاد او حول اوشے۔ ایسے مقیدہ سرخیا کرے۔ او کتابت
 اور بول چلوانہ امتو اختلاف غیزوے۔ پیرانو پیر صاحب قدس سرہ
 چہ فرمائیے دی چہ دا حالت بہ حالت فنا کیں وی نو دے نہ مطلب د
 خدائے پلا کیں فنا کیدل دی۔ دا چہ مایوا اللہ علا تہ خفتے شے۔ نہ دا
 چہ خدا ہی او وی سو پو شے۔ حضرت پیرانو پیر صاحب دیر نوے فاضل
 عالم ربانی وف۔ د ہفتوی نشان نہ دا خبرہ دیرہ او چتہ دہ چہ ایسے خبرہ
 ہفتوی تہ مشوب کرے شے نو کو کو کو ملانے چہ دے کتاب کیں
 دا شان مقامین دی د ہفت نہ مطلب دغہ دے۔ کو م چہ مستوح
 بیات ۵۰

مانتہ دیر محبوب شے۔ او دکامل ربط پہ وجہ زہ د ہفتوی و
 شہ، چہ پہ ہفت ہفتہ اوری۔ زہ د ہفت سترکے شہ چہ پہ ہفت
 لیدتہ کوئی۔ زہ د ہفتہ تہ بہ شہ چہ پہ ہفت خیرے کوئی۔ زہ
 ہفتہ لاس شہ چہ پہ ہفت ہفتہ بزل کوئی۔ زہ د ہفتے پیسے شہ
 چہ پہ ہفت ہفتہ کرچی۔ نو فنا ہیجہ حالت درے نہ بل نہ
 دے چہ تہ د خیل خان او مخلوق نہ فانی شے۔
 خلق یا نیک وی یا بد، دغہ نشان تہ بہ ہم یا نیک
 شے یا بد ہر کلہ چہ تہ خیل فطری او ازلی صفات قابو
 کرے، نو د مخلوق خلاف شریعت تأثرات بہ نہ قبولے۔
 او خپل امیدوند بہ ہفتوی سرہ نہ تہے۔ او د ہفتوی د شہ
 نہ بہ خوف نہ کرے۔ بیا بہ ستا پہ نفس کیں یوازے اللہ
 تعالیٰ باقی پاتے شے، لکہ چہ ستا دیدار شہ نہ ممکن و۔
 چہ دا حقیقت ہیر نہ کرے چہ خیر او شہ د اللہ پہ اختیار
 کیں دے او چہ کلہ پہ خدائے ستا کامل یقین پیدا شے
 نو ہفتہ بہ تا د قضا او قدر د شہ نہ بے خوفہ کری۔ او خیر
 او برکا نو کیں بہ ستا د پارہ وسعت پیدا کرے شے۔ بیا بہ
 تہ د ہر خیر محل، د ہر نعمت مرجع، د ہر نور سرکز
 او دھرامن سرچہ شے او د حق د عاشقانو مطلوب او
 منتہا ہم دغہ فنا دہ او ہم دغہ د سیراوسلوگ نہ پس
 اولیاء اللہ خیل منزل بیا موی۔ خیلہ ارادہ د اللہ پہ ارادہ
 کیں فنا کول د قولو تیرو اولیاء او ابدال او مقصود و۔ دین

تر آخری ساہ خیلہ ارادہ د خدائی پہ ارادے بدلہ کرے دہ۔
 د دے وجہ نہ د دوئی نوم ابدال شو۔ د دوئی پہ نزد حق پہ
 ارادہ کیں خیلہ ارادہ شریکول گناہ دہ۔ ہاں کہ پہ ہیرہ
 مجددیت یا د حال او خوف د خیلے پہ صورت کیں ترے
 خہ بے اعتدالی اوشے، یا د کیدو احتمال وی نو اللہ تعالیٰ
 پرے دوئی خبردار کری او دوئی ترے منع شے او توبہ او
 استغفار شے۔ د فرشتونہ علاوہ د خواہش او ارادے نہ
 ہیجوںک معصوم نہ دے۔
 فرشتے دارادے نہ پاکے او انبیائے کرام د خواہشات
 نفس نہ پاک دی۔ لیکن د باقی مکلف مخلوق لکہ جن او
 انس ارادہ د خواہش نفس نہ خالی نہ دی۔ پہ نوح انسانی
 کیں د خدائے بزرگیدہ بندیاں، مثلاً اولیاء او ابدال د
 ارادے او خواہش نفس نہ خوینتہ محفوظ دی۔ لیکن کید
 شے چہ ہفتوی خہ وخت ارادے او خواہش تہ مائل شے۔
 خوا اللہ پاک پہ خیل رحمت خاصہ پہ بیداری کیں ہفتوی
 د دغہ لغزش نہ آگاہ کری او ہفتوی شے ہفتہ وخت پہ
 شجاعتی او استغفار تلافی او کری۔

مقالہ (۷) توبہ او استغفار
 د نفس د یا بدونہ آزاد شہ۔ او دے پہ متابعت
 کیں د خلیہ حسنی د سرارو نہ بیگانہ شہ۔ خیلہ ہرہ معاملہ
 ہی خورسورہ سپاں پروردگار تہ او سپارہ او خیل زہ پہ

فتوح ۴۳ الغیب

دروازہ د اللہ تعالیٰ دربان شہ۔ چہ شیطان و سوسے بکیر داخلے نشی۔ دکوم خیز چہ خدا کے تعالیٰ ذرہ کینی درتہ د اچولو حکم کوئی، ہنہ پکین اچوہ۔ اودخٹ نہ چہ منع راوی، ہنہ لہ جائے مہ و رکوع۔ دحق دارادے نہ علاوہ د بے ارادے خواہش مہ کوہ۔ اودحق ارادہ د شریعت اسلامی مکملہ اتباع دہ۔ د خواہشا تو کثرت د بندہ د پارہ د پریشانی اور بیداری یومہٹل کھل دے اوددے خلاصے ذات حق کین د جذب کیدو نہ بغیر نامکنہ دہ۔ ہمیشہ و احکام الہی اتباع کوہ۔ اودہنہ د منہیا تو نہ پریہر کوہ۔ د خدا کے مقدرات دہنہ اختیار اور صا تہ پریہر دہ۔ او مخلوقا تو کین ہنہ شریک دہنہ شریک مہ جو پودہ۔ ستا ارادے اور امانونہ ہول دہنہ مخلوق دی۔ کہ تہ خیلہ ارادہ د خالق ارادے سرہ شریکوں۔ نو پہ دے حالت کین تہ مشرک ہے۔

قرآن وائی خوک چہ د اللہ تعالیٰ د دیدار پہ طبع دی ہنہ لہ پکار دی چہ نیک کار و نہ کوہ۔ او مخلوقا تو کین ہنہ شریک ہنہ سرہ عبادت کین شریک جو نہ کوہ۔ یوانے بے تہ شریک نہ دے۔ بلکہ د خواہشا تو پہ پتو سترگو پیری کول اوفانی دنیا کین یوہستی یا یو خیز سرہ ذرہ اور ماخ د مشق د بچے پورے ترل سرچیا شریک دے۔ اللہ پاک ذرہ ہے۔

اے نبی! تا ہنہ سرے نہ دے لیدے، چہ مہ جس

فتوح ۴۵ الغیب

تہ پیر او تقدیر کین عاجز مہ کترہ۔ دہنہ پہ وعدہ کین ہیٹ شک مہ کوہ۔ اودہنہ درحمت او بخشش نہ ہیٹکہ۔ نا امیدہ کیرہ مہ۔ دہنہ د رسول برحق اسوہ حسہ اختیارہ کہ۔ او پوہ شہ چہ پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم نازل شوے بعض آیاتونہ وروستو منسوخ شوے دی اودہنہ پہ خاکے نور آیاتونہ راغٹ دی۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم دہنہ نو آیا تو نو تعیل کیرے دے۔ داخو د ظاہر شریعت حال شو۔

باطنی علم او نور احوال چہ دی نو دا خدا کے اودہنہ د رسول پہ میفر کین دیوراز حیثیت لری۔ دوسے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: "خما بہ ذرہ پہ بعضے اوقات پوہ پردہ راتلہ اودہنہ دلرے کولو د پارہ بہ ما ورخ کین اوترا خلہ د خدا کے نہ مغفرت خوبنتلو: او خیز روایتونہ کین د سل خلہ مغفرت ذکر دے، نور رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ دیو حالت نہ بل حالت تہ منتقل کولے شو۔ اودہنہ رنگ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قرب پہ منازل عبودیتا موند لو۔ نورانی: خلعتونہ بہ ورتہ اغوستولے او بدلولے شو۔ اودکشف او معرفت ہر دو مہ حالت بہ اول حالت نہ ارفع او اعلیٰ وو۔ پہ دے دوران کین چہ برکھ حجاب واقع شو، نکہ چہ احادیث کین راخی۔ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ پہ کثرت سرہ استغفار و تیلو کھکھ چہ

فتوح ۴۴ الغیب

نسانی خواہشات خیل معبود گرو کولے دی، نو د اللہ تعالیٰ نہ سوا نورہر خٹہ چہ دی، ہنہ غیر اللہ دی۔ او ہر کھ چہ تہ غیر اللہ کین مشغول شوے۔ نو بلا شیے تا اللہ تعالیٰ سرہ شریک جو برکھ او خیلہ مشرک شوے۔ نو ذکر حق کین جد و جہد کوہ۔ پہ ارام مہ کینہ۔ د خدا کے نہ ویرہ او کترہ۔ بے خوفہ کیرہ مہ۔ اودحق پہ تلاش کین صداقت اختیار کیرہ۔ غافلہ کیرہ مہ۔

سلوک کین چہ کوم مقامات تا تہ حاصل شی۔ ہنہ خیل ذات سرہ مہ منسوب کوہ۔ بلکہ ہنہ عطائے ایزدی او کترہ بیا کہ تا تہ خٹہ حال یا مقام حاصل شی نو ہنہ پت ساتہ۔ او نا اہلو سرہ دہنہ ذکر مہ کوہ۔ پہ دے طریقہ بہ تا تہم نورہ ہم روحانی ترقی حاصلہ شی حکم چہ ستا اعلیٰ براہ راست اللہ تعالیٰ سرہ دے اودکلام اللہ موافق ہرہ صریح د اللہ تعالیٰ یونے شان دے۔ نو د احوال و مخلوق ستر تذاکرہ بنہ نہ دہ۔ کہ ستا احوال برقرار وی، نو د اللہ پاک بخشش او کترہ۔ اود خدا کے نہ د شکر د توفیق اود زیاتی سوال کوہ۔ کہ ستا حال د غصے باقی پلے شی۔ نو پہ دے کین ستا د پارہ د علم معرفت ترقی او د ادب اضافہ دہ۔ اللہ پاک فرمائی: چہ مونہر یو آیت منسوخ کوہ یا ہیرو، نو بیا دہنہ نہ بہتر یا دہنہ پہ مثل بل آیت راویو۔ او اللہ پاک پہ ہر خیز قادر دے: نو اللہ پاک پہ خیل قدرت، اختیار

فتوح ۴۶ الغیب

استغفار درج تزکیہ اود قلب صفائی دہ۔ اود ہر مؤمن د پارہ اکسیر دے۔

توبہ او استغفار ہر حالت کین د بندہ دہ لازمی صفات دی۔ اودا دوارہ د حضرت ابوالشیر آدم علیہ السلام نہ مؤمنانوتہ یومقدس مبراث پلے شوے دے۔ د آدم علیہ السلام پہ باطنی احوال چہ دہو او نسیان اودعہن د خلاف ورنہ د تاریکی پردہ راغلہ، نو ہنہ د خیلے ارادے او خواہش پہ پیروی کین راگیر شو۔ اود دغہ وخت د آدم علیہ السلام ارادہ کول د خدا کے ارادے سرہ شریک کول دو۔ نو دہنہ دغہ ارادہ چہ پہ شریک صبی وہ، ما تہ کہے شوے۔ روپیہ باطنی حالت کے زائل شو۔ او انوار پیرے تاریک شول۔

بیا آدم علیہ السلام پہ خپلو لغزشونہ اگاہ کیرے شو۔ او د نسیان او حکم عدولی پہ اعتراف کین د توبہ او استغفار توفیق کے بیا موند۔ نو بیا آدم علیہ السلام پہ دیرہ زاری پہ بلکہ اللہ صلی اللہ علیہ وسلم او کترہ۔ "رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّا تَرْحَمْنَا لَنآبُدَّ وَ تَرَحُّمُكَ لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ" (اے ربہ خود توبہ مونہر پہ خیل خان ظلم او کہہ۔ کہ تہ مو اونہ بخینے اور رحم ربابا نہ دے اونہ کہے نو مونہر بہ د زیان کارانو نہ شو۔)۔ نو د توبہ او استغفار پہ برکت پہ ہنہ د اللہ تعالیٰ دہنہ اسرارو او علوم و کشف اود د اے تجلیا تو پیرنوتہ او شو کہ چہ دے

نہ ممکن ہوتی دے نہ بہرور نہ ہو۔ دے نہ پس ہوتی ہرہ ارادہ د اللہ تعالیٰ د ارادے ماتحت وہ۔ اوہ ہوتی ہر دوئم حالت درومینی حالت نہ بہتر اور حق چہ ہوتی نہ ولایت کبریٰ، قبولیت حق او دنیا اوعقبیٰ کبریٰ سرفرازی نصیب شوہ اوہ ہوتی اولاد دیکے پہ حق بنے او خاص بنیدہ۔ او یہ ہوتی کبریٰ لوئے جلیل القدر انبیاء اورگزیدہ اولیاء اللہ پیدا شول۔ بیا دنیا نہیں ہوتی د ہوتی جائے پناہ اوہ حیات ابدی قرارکا شو۔

نو تالہ ہم توبہ او استغفار باید۔ اوہ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم اسوہ حسنہ اوہ نوع انسانی دیلار حضرت آدم علیہ السلام خصائل اختیارول پکار دی۔ او ہم داخیزونہ دخدائے درشتینو عاشقانو او دوستانو سنت دی چہ د نجات ضامن دی۔

مقالہ (۸) د قریب الہی منزلونہ

دخدیے د طرفہ چہ تہ کوم روحانی او باطنی حالت کیں ہے۔ د ہفے نہ سوا داوجت یا دلاندے حالت آزیو مہ کوہ۔ ہر کلمہ چہ تہ د شامی محل (عالم لاہوت) پہ دروازہ ہے نو پہ محل کیں د داخلید وخیل خواہش مہ کوہ۔ ترخوچہ شامی حکم (امر دینی) سوز تہ پہ زور کیں داخل نہ کرے ہے۔ د زور نہ مراد ہفہ حکم دے چہ ازلی تاکید دی او بارباروی۔ محض د نفس پہ ترغیب پہ داخلہ

۱۵۔ مہ کوہ۔ کیدے شی، چہ دا د ہفے بادشاہ (اللہ تعالیٰ د طرفہ امتحان وی۔ خو تر ہفے دختہ د صبر اور تحمل نہ کار اخلہ۔ چہ تہ پہ داخلہ مجبور کیرے شی۔ اوستا داخلہ سراسر د شامی اذن ماتحت وی۔

چہ تہ جبر او شامی حکم سرہ محل (قریب خداوندی) کیں داخل کیرے ہے۔ نو تالہ بہ بادشاہ دخیلہ ارادے او فعل پہ وجہ خہ عذاب نہ درکوی۔ حکم چہ دھنہ قہر او عذاب خو د بندہ پہ ہے صبریٰ، نفسانی خواہشا تو ہے ادینی اوہ تسلیم رضا پہ ترک کولورائی۔ نوچہ تہ جبر اشامی محل کیں داخل کیرے ہے۔ نو داخلہ خوش نصیبی او سعادت آرتیہ او دھنہ پہ دربار کیں خاموشہ، سرتیجہ، او مؤدب دلاپروسہ۔ او یہ کوم خدمت چہ تہ مامورہ کرے ہے، پہ سرستگو دھنہ پیروی کوہ۔ او حیلہ حجت تہ مرکز ہفے کیں دخل مہ ورکوہ۔

اللہ تعالیٰ خیل بنی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ارشاد فرمائی: "د دنیا دظاہری مال واسباب کوم خیزونہ چہ مونز کفاروتہ وس کیرے دی۔ تہ پہ ہفے نظرمہ کوہ، حکم چہ دہک اشیاؤ مقصد خاکلار پہ فتنہ او امتحان کیں اچولی دی۔ اوستا د برسوں دکا درکیرے رنق ستا دیارہ دیر بہتر او پائندار کیں نو د اللہ تعالیٰ پہ دے قول کیں "وَسَيُجَنَّبُكَ الَّذِينَ اتَّخَذْتَهُمْ دَوْلًا دَٰخِلًا عَلٰی عِلْمِكَ" (خدا تہ درکیرے رنق دیر بہتر او پائندار دے)۔ حضور صلی

اللہ علیہ وسلم تہ پہ باطنی احوالو، صبر و شکر او پہ عطا شوے نعمتونو دراضی کیدو تعلیم ورکیرے شوے دے۔ یعنی مونز چہ پہ تا کومے لوئے پیرن کرے کیرے دی، نکہ نبوت، علم راسخ، حکمت وفہم، دین اسلام، توحید او معرفت، جہاد فی سبیل اللہ او فتوحات غیبی، داخیزونہ د دنیا نور مال و جائداد او د عیش و عشرت د سامان نہ دیر بہتر او دائمی دی۔ نو د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو شکر او رضامندی کول اوہ نوروفانی او عارضی خیزونو ترک کول، د تبول نیکو او برکتو نو اصل دے۔

تبول د دنیاوی اشیا اللہ تعالیٰ د بند یا نو د آزمائش د پارہ پیدا کیری دی۔ کوم خیز چہ ستا پہ قسمت کیں وی، یا د غیر، ہفہ بل دھجیاد پارہ نہ دی، ہفہ د قدرت لاس کیں محفوظ وی۔ نو کہ ہفہ مشیتا ایزدی کیں ستا پہ حصہ کیں وی۔ کہ تہ کے غواپے، او کہ نہ، ہفہ بہ ضرورتا تہ رسی۔ دھفہ پہ طلب کیں ستا د طرف نہ دکستائی یاد ہے ادینی اظہار مناسب نہ دے۔ او کہ ہفہ خیز د بل چاقمت کیں وی۔ نو تہ ہفہ نشے حاصلوے۔ او کہ ہفہ پہ خیر و عافیت او سلامتی سرہ د چا ہر د بشو قسمت کیں نہ وی، او محض فتنہ او امتحان وی۔ نو بیا د یوعقل او شعور خاوند کے دیدہ دانستہ خان پہ فتنو او پریشانو کیں کینیا سی۔ مراد داشو، چہ خیر او سلامتی او ذرہ طمیان پہ باطنی

احوال او تسلیم اورضا کیں دے۔

شامی محل دہ داخلیدونہ پس چہ تہ بالادخانے (اوج روحانی) او د ہفے جائے نہ چھت (منزل مقصود علیین) تہ او خیزولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہ۔ تہ بالکل خاموش، سرکشتہ او مؤدب اوسہ۔ نیکہ دے امور کیں د ربوبی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ حکم چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریب ہے۔ نو خظرو تہ ہم قریب ہے۔ چہ دلشہ را اور سے نو دھنہ نہ د احوال او مقاماتو دھی حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ حکم چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سپہ پہ دنیا اوعقبیٰ دو پارو کیں ذلیل کوی۔

خنگہ چہ ممکن ذکر اوشو تہ د ذکر فکر او عمل صالحہ چہ د جہد کیں مشغول اوسہ چہ دا ہے بلند مقام تہ اوسہ چہ دائمی او ابدی وی۔ او یاد ساتہ چہ ہنہ مقام د اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول اوجل نہ ظاہر ربوبی۔ دے مقام نہ غفلت اوسہ پروائی ہو کرمہ کوہ۔ د دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرہ د غلتہ قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ دیارہ دی او مقامات د ابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) د اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ
د اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنیٰ کیں دھنہ د جلالی او جمالی

صفا تو ذکر پہ وضاحت سرا موجود ہے۔ اور ہفتہ دخیلو بند یا نو پہ غیاث کو کیں دے صفا تو ظہور فرمائی۔ دا اولیاؤ او ابدالو پہ کشف اور مشاہدہ او افعال کو کیں دا اللہ تعالیٰ داصفات دایسے عجایب راکر گند کری چہ عقل او فہم مغلوب کری، رسومات او عادات فنا کری۔ او انسانی حواس کو کیں دہشت او ضعف یا دلطف او محبت تاثرات پیدا کری۔ دا اللہ تعالیٰ دا افعال پہ دورہ قسمہ دی۔ یوحنا لانی او بل جمالی۔

خدائے تعالیٰ دجلال ظہور داسے، چہ پہ خوف او ہیبت غلبہ راشی۔ او دجسم پہ اعضاؤ دو پرے آثار راکر گند شی۔ لکہ چہ د نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم احادیث کو کیں روایت دے چہ دوئی دبیٹے مبارکے نہ ہہ مانخہ پر وخت کیں ددیگ دیشید، وہ شان آواز راختلو جگہ چہ صواغیب زکریا کا ننگ ترازو (دخیل رب عبادت داسے کوہ، لکہ چہ تہے ویسے) مطابق بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم دانہ تعالیٰ دجلال او جبروت مشاہدہ کرلہ۔ او دا اللہ پاک د عظمت او ہیبت انکشاف بہ ورتہ کیدلو۔ دغہ رنگ دحضر موسیٰ علیہ السلام دجلال ہم مشہور دے چہ د توحید او دینی غیرت پہ جذبہ کیں دے دخیل ورور ہارون علیہ السلام زبیرے لاس وردا چولو۔ او دا دھونی معمول او مزاج وو۔ چہ قرآن پرے شاہد دے۔ دغہ شان دجلال او جبروت دحضرت ابراہیم خلیل اللہ او حضرت عرفا روق

اللہ تعالیٰ حکیم او دانا دے۔ رحیم او کریم دے۔ او دجمال دتہ و پہ اضطراب بنہ خبردار دے۔

دغہ وجہ دہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ دحضر بلال رضی اللہ عنہ مؤذن تہ فرمائیل۔ اے بلالہ! اذان او کہہ چہ ذکر او مانخہ کیں راحت بیاموو۔ دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دپارہ موغی پہ دے بنا دقبا او درج راحت وڈ۔ چہ دکامل استغراق پہ وجہ بہ نبی علیہ السلام تہ دمانخہ پہ دوران کیں دجمال الہی مشاہدہ حاصلید۔ پہ دے وجہ بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیل چہ خما دسترگو او زرق آرام پہ مانخہ کیں دے۔

مقالہ (۱۰) د نفس مخالفت او اخلاص

دے کیں شک نشتہ، چہ ستا نفس دا اللہ تعالیٰ مخلوق او ملکیت دے خود ادنیٰ خواہتاو، لڈا تو، اسپا بو، ضرور او تکبر دے لارے نہ بدراہہ کرے دے۔ جگہ چہ دا خیزونہ دانسان مزاج سرا اخیٹے شوے دی۔ نو کہ تہ دا اللہ د اطاعت او فرمانبرداری دپارہ د نفس مخالفت تہ تیار شے۔ نو دا بہ ستا طرف تہ یوجہاد د فلاح او بھبود یوہ ذریعہ وی۔

د نفس دجہاد نہ پس بہ ستا دوستی او بندگی دتہوت مقام تہ اوریسی او پہ تابہ د پاک، صاف، او خوشگوار و بختونو پیور دے اوشی۔ دکاشتاو ٲول اشیابہ ستا تابع شی اوستا

احوال او تسلیم اور رضا کیں دے۔ شاہی محل دد اخلید ونہ پس چہ تہ بالاخانہ (اوج روحانی) او دھے خائے نہ چہت (منزل مقصود علیین) تہ او خیر ولے ہے۔ نو خنگہ چہ مونز ذکر او کہہ تہ بالکل خاموش، سرکینتہ او مؤدب اوسہ۔ بنگہ دے امور کو کیں د رومی نہ زیات تابعدار اوسہ۔ جگہ چہ تہ اوس بادشاہ تہ زیات قریبے۔ نو خظرو تہ ہم قریبے۔ چہ دلستہ را اور سے بؤدھتہ نہ دالحوال او مقاماتو دھیج حال بیا مقام پہ خیلہ خواہش مہ کوہ جگہ چہ دا بہ د موجودہ نعمت ناشکری وی۔ او ناشکری یونا شکر گزارہ سے پہ دنیا او عقلی دواپرو کیں ذیل کو ی۔

جنگہ چہ محکبیں ذکر اوشو تہ ذکر فکر او عمل صالحہ بہ جد و جہد کیں مشغول اوسہ۔ چہ دایسے بلند مقام تہ اور چہ دانہی او ابدی وی۔ او یاد سائے چہ ہفتہ مقام دا اللہ تعالیٰ ظاہر باہر آیات او کرامات دی۔ چہ د بندہ د قول او فعل نہ ظاہر ہین۔ دے مقام نہ غفلت اوسے پروائی ہرگز مہ کوہ۔ دے حفاظت کوہ۔ او ثبات او استقلال سرا دغلنت قائم اوسہ۔ نو احوال د اولیاؤ د پارہ دی او مقامات دابد او د پارہ۔

مقالہ (۹) دا اللہ تعالیٰ جلالی او جمالی صفات او کشفہ مشاہدہ

دا اللہ تعالیٰ پہ اسماء الحسنی کیں دہفتہ دجلالی او جمالی

د حالاتو تہ ہم متقول دے۔ چہ دخیل ذات دپارہ نہ تو بلکہ دحق او توحید دپارہ۔

ہرچہ دجمال مشاہدہ دہ نو دا پہ زہور نو او مزاجونو کیں دخدائے رحمت، رحیم، کرم، بخشش، لطف، محبت، عفو او دسخا د صفا تو ظہور دے۔ چہ د قریب خدا وندی پہ وچہ پہ بندہ تجبی خورجوی۔ دا اللہ تعالیٰ دصفت جمالی عظیم ترین مظہر دحضور صلی اللہ علیہ وسلم هستی مبارکہ دے۔ چہ ہمیشہ تہ ہرید خواہ سرا بنہ کرے وی۔ ہر ضرر رسوئی تہ تہے راحت رسوے دے۔ ہر بدگوسرے دعبت سلوک کہے دے۔ او استھائے دا چہ دیکے معظیہ دفتح پہ وخت تہ خپلو بدترین دشمنانو تہ پہ دے الفاظو معافی وس کرے۔ "لَا تَدْرُؤِبْ عَلَیْکُمْ اَلْیَوْمَ (نن درج پہ تاسوھیج گرفت نشتہ۔ یعنی ما بخینلی بی) دحضور صلی اللہ علیہ وسلم دا جمالی صفت، او خلق عظیم، دامت پہ دیرو اولیاؤ ابدالو کیں ہم باحسن الوجوہ موجود دے۔

اللہ تعالیٰ دخیل جمال دمشاہدے نعمت دامت پہ خاص خاص افرادو پیور وکرے دے) او ٲول عمر تہ ہونی پہ دے نعمت پناد کرے دی۔ دپارہ دے چہ زیات شوق پہ سبب د محبت پہ جذب او ہستی کیں ددوکی روحانی قوی سست او کمزوری نشی۔ او دھی او فراق پہ خفگان کیں د حقوق عبودیت د تعمیل نہ پاتے راشی۔ نو

خدمت اور تقظیم تہ یہ غاریہ بستہ دی۔ اور ایڑھٹے شوے
 اصول دے۔ چہ کوم سرے د خدا ئے تعالیٰ فرمانبرداری
 نو دنیا دھنہ فرمانبرداری وی۔ اللہ پاک فرمائی: «کُنَّا نُوکِنِ
 هِيْجُ خِيْرٌ دَا سِي نَشْتَه چہ د خدا ئے ثنا صفت نہ کوی۔ خو
 تاسو د هغویٰ پہ ثنا پوهیڑی نہ! او اللہ پاک فرمائی:
 «مَا آسَمَا نَفُو اَوْ زَكَا تَه اَوْ وِي، چہ تاسو حُما فرما برداری
 قبولہ کریں۔ کہ خوبہ موی او کہ مونہ وی خوبہ۔ نو
 هغویٰ اووے اچہ اے خالق کائنات! مونہ ستا فرمانبرداری
 پہ سرسرتگو قبولو۔

مکملہ بندگی، د نفس دنا کارہ خواہشاتو پہ مخالفت
 حاصلیچی۔ پہ قرآن کریم کین دیرحایہ راغے دی چہ نفس
 اثار (هغه نفس چہ انسان تہ د بد و کارونو ترغیب و رکوی)
 پیروی انسان د صراط مستقیم نہ گمراہ کوی، حدیث قدسی
 دے۔ چہ حضرت داود علیہ السلام تہ اللہ پاک او فرمائیل
 «چہ د نفس د خواہشاتو پیروی هجیرے اونہ کرے۔ حکمہ چہ
 زبما پہ زکے کین د نفس د پیروی نہ زیات دفساد خیز بل
 نشته» او د حضرت بایزید بسطامیؒ متعلق یوحنا یشعور
 دے چہ هغویٰ اللہ پاک خوب کین اولید، نوغرض ئے او کہ
 چہ یا اللہ! تا تہ د رسید و کومہ لارہ ده؟ نو اللہ تعالیٰ
 ورتہ او فرمائیل: «د خپل نفس اطاعت پریدہ او مات راخه
 حضرت بایزید فرمائی: دے پس مانکه د مار د پوت خپل

نفس پہ خائے پرینود؟
 غرض داچہ هر حال کین د خواہشات نسان نہ هیز
 د خلاصی باعث دے۔ نو کہ تہ هتقی او پر هیز گارے۔ نو د
 حرام مال نہ او د مخلوقاتو د خوف او خدے تہ نہ دہ او کرے
 او د مخلوقاتو پہ خائے خپل امید ونه خپل خالق سره اوترے۔
 او د زکوة، صدقے او نذرانے په طور هم د مخلوق نظر
 مه کوه۔ بنه پوه شه چہ د رزق او روزگی بول امور د فاعل
 فعل او تدبیر سره په ظهور کین راخی۔ او فاعل او مدبر
 اللہ تعالیٰ دے۔ خو سره دے د مخلوق د طرفه د سعی،
 محنت او کوشش اصول هرگز هیرول نه دی بکار۔ د پارہ د
 دے چہ تہ د جبریه فریقے (دوی دے خبرے قائل دی)
 چہ فعل کین د بندہ مطلقاً دخل نشته) د عقائدو ستہ
 خلاصی بیاموے۔ او دا هم مه وایه چہ د مخلوق په افعال کین
 د خدا ئے قدرت او اختیار هیز دخل نشته او بندہ د هر
 فعل او ارادے خپله مختار او مجاز دے کفی دے عقیدے
 به تہ کافر شه۔ او قدریه فرقه کین به را شه۔ بلکه عقیدے
 درستہ کره۔ او دا اووایه، چہ د مخلوق افعال او اعمال د
 مشیت خد او ندی نه دی چہ د هغه د تحصیل حکم د پارہ
 «کِیْسٌ لِلّٰہِ نَسَانٌ مَّاسَعٰی» یعنی د مخلوق طرفه سعی او محنت
 لازمی هیر دے۔ او قرآن او حدیث کین دے مثالونه
 وارد دی۔

الهی او امر الہی د تعبیل د پارہ اللہ تعالیٰ خپله د بندہ
 فاعل شی او د هغه مدد او نصرت کوی او هر کله چہ فعل
 خالصه د حق د پارہ پاتے شی او تاتہ د تأیید حق مقام
 حاصل شی نو بیا کہ تاتہ خه فتنه پینہ هم شی، نو د هغه
 د شر نه به د خدا ئے په امان ساتی حکم چہ اللہ تعالیٰ
 په خپل مشیت او فعل چالرا سزا نه ورکوی بندہ ته عذاب
 په امور الہی کین د دخل ورکولو په وجه ورکولے شی۔
 که تہ د ولایت خواهان ئے (خدائے د په مونہ قبولو
 د دے نعمت پیر، ونه او کړی۔ آمین)۔ نو د نفس مخالفت
 شروع کره۔ او دا مریخ په بچوہ طریقہ تابع شه۔ او دا مری
 حق پیروی په دوه قسمه ده۔ رو ییے قسم داچہ د نفس
 لدا تو د پیروی نه منع شه۔ فرائض ادا کرے او خپل ظاهر
 او باطن د گنا هو نو نه محفوظ کرے۔ او دوئم قسم داچہ
 د خدا ئے کوم احکام د الهام یا القاء په طور ستا په زړه
 وارد کیږی۔ د هغه اطاعت په پوره احترام سره او کسبه
 او د خدا ئے تعالیٰ دو قنأ فوقنأ مشورونه غفلت او ذکر کم
 د باطنی امر په هغه مباح کارونو کین هم بیاموندے شی
 چہ د هغه متعلق شریعت کین خه حکم موجود نه وی۔
 په داشان چہ نه خو هغه ممنوع وی۔ او نه د وجوب حکم
 لری۔ او دے کین بندہ ته اختیار ورکړه شوے دے۔
 خواه که دا په تصرف کین راوی، او که نه ئے راوی۔

احکام خد او ندی نه تجاوز مه کوه۔ حکم چہ د هغه
 احکام په بول مخلوقات طوعاً و کرهاً ز په خوبه او ناخوبه
 یعنی هر حالت کین) حاوی دی۔ د احکم الحاکمین په موجود
 کین په هیز یو امر کین حاکم مه جوړیږه۔ ستا حاکم کتاب
 اللہ او سنت رسول الله دے۔ که ستا زړه کین خه خیال یا
 وسوسه تیرہ شی۔ یا د الهام کیفیت محسوس کرے نو هغه د
 قرآن او حدیث په معیار او سنجوے۔ که قرآن او حدیث کین
 د هغه حرمت او ممانعت موجود وی۔ مثلاً وسوسه، سود
 غلا، غضب، ظلم، زنیاتی، دروغ فریب او د هغه نور د
 فسق و فجور اعمال نو د اے خبرے د خپل قلب او دماغ
 نه لرے که او مخ تہ واره واره۔ حکم چہ د اے وسوسے د
 شیطان د طرفه وی چہ په قسم قسم بیکل صورتونو کین
 ئے انسان ته راویانده کوی۔
 که ستا خیال او وسوسه د قرآن او حدیث ترخه جائز
 او مباح وی او د حرمت پکین هیز شبه نه وی۔ نو بیا ئے
 بلا تامل تعبیل او کړی حکم چہ دے کین د گناو خد شه
 نشته۔ بلکه د حلاوتو غیزونو خوړل، خپل، نکاح، بنه
 لباس، چا صالح سره ناسته پاسته، د بیت الله شریف
 حج، د گنہو، یشیمانو او غریبانو امداد او دعوا مو فائدے
 کارونه واخله۔ په د اے الهام زړه سکون او اطمینان
 بیاموی۔ او فطرت دے تأیید او تصدیق کوی۔ د افعال

دوسے نوم صباح دے زیور متقی او خدائی سر پہ پکاری
 چہ ہنہ دھردا سے خیز متعلق استخارہ او کبری او حکم
 رقی پہ انتظار کین شی۔ او هرکله چه حکم بیاموی، نو
 د هغه مطابق و تصرف کوی۔ او په داسے حالت کین و
 د بندگه قول اعمال، حرکات اوسکانت د الله تعالی د
 طرفه نه وی۔

د کومو خیز و نوحکم چه شریعت کین موجود دے
 هغه و د شرح په رو سرکه، او د کومو خیز و نوحکم چه
 شریعت کین موجود نه دے، هغه و داستقارے په
 ذریعه به خاکے راوړلے شی۔ دلته بندگه بیا و اهل حقیقت
 د مقام نه شی۔ او هغه په اولیا و کین شیعکے شی او که
 ته د حق الحق په حالت کین لے چه په ذات خداوند
 کین دفنا کید و حالت دے نو دا د الله تعالی غوښتنه
 او گنډه، حکه چه دا د هغه ابد الوحالات دے، چه دهنوی
 زهوند د عشق و محبت نه مات دی۔ هغه موجودین دی
 عارفان دی، صاحب علم او عقل دی۔ دوی دامیران آقا
 د خلیق خدا پیشوا او نگهبان، د حق ناشین، خاصان او
 محبان الهی دی، نو په دے مقام دامیری دی داد چه ته
 د نفس اماره مخالف لے او دنیا او احیت هیڅ خیز ته ستا
 رغبت او توجه پاتے نه شی۔ دغه وخت ته د مالک الملک
 بندگه لے، نه چه د ملک بند۔ ته به دامریق غلام لے، نه

چه د خواهش او په ظاهرا و باطن به کلی طور داسے دخدا
 په خدای لے نکه د دای په لاس کین چه بے رود وینکے
 بیچ یا طبیب په مخکین بے هوشه بیماری نو د الله تعالی
 دامرا و نهی دشناخت او پیروی نه علاوه د نور و اولوکارو
 نه به ته بے هوشه او بے خبره لے۔

مقاله (۱۱) صبر او توکل

د غیبت او ناداری په حالت کین چه ستا په زړه کین
 د نکاح خواهش پیدا شی او ته د دے ذمه داری سرت لے
 رسولکے، نو د الله تعالی نه د رزق د فراخی او اسوده حالی
 سوال کوی۔ او د هغه د دحم امید و اروسه۔ دنیا کین لے د
 انسان د پاره نکاح لازمه کیرے دلا۔ او د دے خواهش لے
 بنی آدم له ورکیرے دے۔ نو هغه د دے داسو او ذرا نغو
 هم پیدا کوکے دے۔ دغه مشکل کشا او قاضی العاجات به
 بغیر ستا د پریشانی نه د بخشش په طور ستا د نکاح اسباب
 برابر کوی۔ چه ستا د پاره به د اطمینان او برکت باعث وی۔
 اوس به ستا صبر او استقار په تئا او شکر کین بدل شی
 او الله پاک شکر گزاره سوه په کلام پاک کین د نعمت د زیاتی
 وعدو کیرے دے۔ فرمائی: **كَيْفَ تَشْكُرُونَ كَمَا زِدْنَا كُمْ وَ كَيْفَ
 تَكْفُرُونَ اِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ** (که تاسو شکر کوی نو زه به
 در باند لے خپله پیرس و لے لا زیاتوم۔ او که ناشکر کوی
 نو یا د ساتی چه خا عذاب دیر سخت دے) او که د پروخته

پورے د نکاح ضروریات و برابر شی۔ نو صبر او انتظار کوی۔
 الله پاک فرمائی: **لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ (د خدای د
 رحمت نه مه نا امیدو کیرئ)۔** خو په دے اثنا کین د الله تعالی
 په اراده او فعل کین بالکل دخل مه وړکوی۔ د خواهشات
 نفسانی نه خان سات او ذکر الهی سوه د صبر او تحمل نه کار
 اخله۔

د قضا و قدر دستور سوه با وفا اوسه۔ او د امر کوی
 اطاعت کوی۔ او یقین لره چه ستا پروردگار به اخر په تافضل
 و کرم و کرمی، رزق به و فراخه کوی۔ او گننا هونو نه د پچ کید
 لره په صراط مستقیم د قائم پاتے کید و به قوت او توفیق
 در کوی۔ الله پاک فرمائی: **اِنَّمَا يُوفِي الصَّابِرِينَ أَجْرَهُمْ بِحَسَبِ
 جَسَابٍ** (د صابرانو د پاره بے حساب به اجر دے)۔

مقاله (۱۲) د منعم اطاعت که د نعمت؟
 چه تا الله تعالی د مال او جاشا د خاوند کوی۔ او ته د
 دے مال په وجه د خدای د عبادت او اطاعت نه وړکوی
 لے، نو خدای تعالی به تاهم دنیا او هم آخرت کین دخپل
 نزدیکته نه لرے کوی او ممکنه ده چه د غفلت او معصیت
 په وجه دغه مال او دولت هم در نه ولخی۔ او محتاج او پیشا
 حال و کوی۔
 د منعم (نعمت ورکونکی) نه غافل کیدل اوسراسر
 نعمت کین محو کیدل شرک دے۔ او شرک د خدای په نزد

پو ناکابل معافی جرم دے۔ خو که ته مال و دولت خپل معبود
 او مقصود جوړ نه کیرے او په تئا او ذکر کین مشغول لے نو
 الله تعالی به د مال ستا د پاره برکت او راحت او گورخوی
 او دے کین به ورخ تر ورخه زیاتے راخی۔
 مال به ستا خادم وی۔ او ته به دخپل رازق او پروردگار
 خادم۔ بیا به ته دنیا کین د تقیم تقیم نعمتونو نه فیض یاب
 لے۔ او معنی کین به د خدای په نزد معزز او مجتبر
 لے۔ او جنت الماوی کین به صدیقینو، شهداؤ و صالحینو
 سره هم مجلس او هم پای لے۔

مقاله (۱۳) قضا او قدر ته گردن کیرده

که ستا په قسمت کین نعمت وی، خو که ته د هغه
 خوا هشمند لے یا نه لے، هغه به ضرور تاته دررسی، دغه
 نشان که ستا په قسمت کین مصیبت وی اوستا د پاره د هغه
 حکم شوے وی، نو خواه ته هغه نا خوښه وے، او که د دعا
 په ذریعه لے دفع کوے، خو هغه به په تاریخی، نو تاله پکار
 دی چه په هرے معامله کین د الله تعالی مخکین د فرمانبرداری
 گردن کیردے چه د هغه فاعل حقیقی فعل ستا د پاره جاری
 شی۔
 که د خدای د طرفه په تاد نعمت پیرسونه اوشی، نو
 شکر او باسه۔ او که مصیبت راشی، نو صبر او تحمل اختیار
 کوی۔ ته د بخشش او عطا د حالالاتو بالکل مطابق اوسه، چه

د حق دلارے منزلوں اور وہی بوند تسلیم اور رضا پہ دے طریقہ بہ
 ز تیر و صالحینو، شہداؤ او صدیقینو مقام تہ اورے۔ او قریب
 خداوندی بہ حاصل کرے بیابہ تہ دھے خلقو منکرے تے
 چہ دھنوی د ذکر او فکر پہ برکت د کرامت، نعمت، عزت
 مسرت او نفس دا طیبیان خاوندان شوسے وی۔ نو پہ
 آفا تو او معیار بوی کین کین د صبر او استقامت نہ کار اخذ۔ او د
 مؤمن د بولو نہ اہم او مقدم صفت ہم دھے دے۔
 د رحمة لعلامین ارشاد دے : ”دوزخ اور بہ مؤمن
 نہ وائی اے مؤمنہ! حُما د علاقہ نہ ذرتیریرہ جگہ چہ ستا
 نور، حُما اور مر کوی۔ داہفہ نور دے، چہ محکم یقین او
 کامل ایمان سرچہ دنیا کین دوسرے دو۔ او پہ دے نور پہ
 مؤمن او کافر کین تمیز کیدلے شی۔ او دغہ نور پہ دنیا او
 عقبی ادوار و کین دھرے بلا مدافعت کوی۔ نو پکار دی چہ
 ستا د صبر او ایمان قوت تانہ ہرمصیبت او بلا لڑے کوی۔
 یقین لڑے، چہ ہیچ بلا ستا د بریادولو دپارے نہ، بلکہ ستا
 دا زمینیت د پارے، ستا دا ایمانی طاقت قوی کولو دپارے، ستا
 د یقین زیاتو د پارے، ستا د فلاح او ترقی د پارے او دراصل
 حق د بشارت در کولو د پارے تانہ راخی۔ اللہ پاک فرمائی اے
 ساسا نا نو! موہن تا سوا زما یو۔ چہ تاسو کین د فی سبیل اللہ
 جہاد کو نکو اوصار و خلقو پتہ او کی۔ بیابہ د اللہ تعالیٰ پہ
 ذات وصفات او امداد و نصرت ستا ایمان محکم شی او تے

یقین سرچہ دھنہ افعالو سرچہ موافقت او کرے۔ نو ہفہ بہ
 پہ ہرمصیبت کین ستا مشکل کشائی کوی۔ او دھنہ امداد
 بہ ستا شامل حال وی۔ نو دجان ہا دغیر پہ حق کین دے،
 تانہ ہیچ یوقول او فعل دا سے بنکارے نشی چہ د اللہ تعالیٰ د
 امر ونہی نہ بھروگی۔
 کلہ چہ تانہ یو امر خداوندی اوشی۔ نو دھنہ تعمیل پہ
 تادی کوی۔ او قوت او حرکت سرچہ ہنہ سرچہ رسوخ۔ د تقدیر
 او فعل الہی پہ تکیہ محض پہ تسلیم او توکل مہ اوسہ، بلکہ
 سعی کوشش، فکر تدبیر او خیل وھی او فطری قوتونہ ہم
 پکار را ولہ۔ چہ تانہ امر الہی عملی طور سرچہ ظاہر شی۔ او
 کہ د خیلو عزائمو پہ تعمیل کین پاتے داغے تے، نو د
 خیل پروردگار پناہ او نیسہ ہفہ تہ الٹیا کوی۔ ہفہ
 تہ زاری کوی او امر الہی کین د غفلت کولو اسباب معلوم
 کوی۔ ممکنہ دے چہ دا پریشان کن صورت حال ستا د فریاد
 تکبر، طاعت او عبادت کین د سوو ادب، بہ خیل قوت
 او صلاحیت د تکیہ پہ ختہ بنتہ عمل د ناز کو یا دھلووا
 خالق سرچہ د شریک کولو پہ وجہ وی، یا ممکنہ دے چہ اللہ
 تعالیٰ د ختہ لغزش پہ وجہ د خیل قرب نہ معزول کرے
 تے۔ اوستانہ ناراضہ وی او تہ تے پہ خیل ہوا او ہوس
 کین اختہ کرے تے۔ تہ تے پوہیرے چہ دنیا کین د
 شرک او غفلت جراثیم لٹائے پہ حُماے خوارے شوی دی

چہ ہفہ مؤمن د خیل حقیقی محبوب او مطلوب یعنی اللہ
 تعالیٰ تہ لیرے او بے تعلقہ کوی۔ نو د شرک د اسبابونہ
 پرہیزگار شہ۔ چہ د اللہ تہ غیر اللہ تہ راغب نہ تے۔
 کوم خیر چہ د اللہ تہ سوا دے ہفہ دغیر اللہ حکم لری
 نو تے د خیل مولانا۔ سوا غیر تہ رجوع مہ کوی، او پہ خیل
 نفس دا سے ظلم مہ کوی چہ دغیر اللہ پہ سبب د اللہ دا سوا
 نہ غافل او بے خبرہ تے۔ کئی ہفہ بہ د پہ دا سے او کین
 درویدی، چہ دھے خیشاک سرچی او کانزی دی، او چہ د
 کفارو د پارے تیار شوسے دے (آیت شریف دے) بیا کہ تے
 ختہ ہزار یا فریاد کرے، نو لٹائے بہ تے نیسی۔ او کہ د اللہ
 رضا لہرے نو ہنہ رضا بہ حاصلہ تے کرے۔ او کہ د ایمان
 او عمل صالح د ضائع کولو پہ حقلہ دنیا تہ بیا دیکھی دپارے
 راتل او غواہے، نو دویارہ بہ دنیا تہ د راتل نصیب نشی۔
 نو خیل نفس رحم او کرے، او علم، عقل ایمان او معرفت
 عونددے نعمتونہ چہ خدا تے در کوی دی، ہفہ د خدا تے
 پہ عبادت، رضا او خوشنودی کین صرف کہ۔ او ددے پہ
 پاکو انوارو د جہل او شرک تاریکی د خیل قلب او دماغ نہ
 ہور کوی۔
 — اللہ پاک دا امر و مطابق پہ صراط مستقیم روان شہ
 او خیل ہرے معاملہ ہفے قاضی الحاجات تہ اوسپارے۔ چہ تے
 تے پیدا کرے تے۔ اوستا پرورش تے کرے دے۔ تے

یو بیکارہ نطفہ وے۔ د ہفے تہ تے تانہ انسانی صورت
 دیکھ۔ او زمکہ کین تے د خیل خلافت او نبیبت پہ منصب
 سرفراز کرے۔ نو ستا ہر خواہش او مراد دھنہ د مراد تابع
 پکار دے، اوستا ہرے ناخوبی دھنہ د ناخوبی مطیع
 پکار دے۔ ہر گزہ چہ تے دا حکام الہی تا بعد ار شوسے۔ نو د
 کائنات یوقول خیزونہ بہ ستا تابع دار شی۔ (خدا ہی تعالیٰ
 د موہن بول پہ دے نعمت بنا د کوی۔ آمین۔)
 ہر گزہ چہ تے د اللہ تعالیٰ د منہیا تو نہ پرہیزگار شہ، نو
 بیا کہ دنیا کین تے ہر لٹائے تے یوقول مصیبتونہ او تکلیفونہ
 بہ تانہ پہ د و وی۔ اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابون کین
 فرمائے دی ”اے بنی آدمہ! زہ اللہ ہم۔ خالق کائنات
 نم۔ حُما نہ سوا بل معبود نشہ۔ زہ چہ کائناتو کین کوم
 خیر تہ حکم و کریم، چہ شہ، نو ہفہ فوراً شی۔ او دعدم
 نہ عالم وجود تہ راشی۔ نو تے خالصہ حُما عبادت کوی۔
 چہ زہ درتہ د توحید پہ برکت ہفہ روحانی قوت در کیم
 چہ تہ ہم پوخیز تہ اووائے چہ شہ۔ نو ہنہ شی۔ او چہ
 او ظہور کین راشی۔ او دا ہم اللہ پاک فرمائے دی : اے
 دنیا اکوم سپے چہ حُما خدمت او اطاعت کوی۔ نو تہ دھنہ
 خدمت او اطاعت کوی۔ او کوم سپے چہ محض ستا خدمت
 او پرستش کوی نو ہفہ پہ مصیبتونہ او تکلیفونہ کین
 گرفتار کوی۔“

کوم خیر نہ ہے ہفتہ نہ خدائے تعالیٰ مع راویہ دہ دہے
نہ تہ پورہ پھرہز اوکریہ کاملہ عاجزی اختیار کریہ او تسلیم
اورضا خیل شعار جوہر کریہ سا حوابی خمسہ اوستا اول
اعضاہ و رخت د احکام الہی پابند کیدال پکار دی اور
ہفتہ یہ تمہیل کیں ہیہ کزہ د تاخیر نہ کارمہ اخلہ قضا
وقدر کیں خفگان ، تادی ، شکایت اور مخالفت لہ دخل
مہ وریکویہ اوہم دا ربانی نسخہ اور روحانی شفا دہ چہ تاہ د
گناہونو دا مرضو اور خواہشات نفسانی دقتونہ محفوظ کری
اور قرب خداوندی بہ د نصیب کریہ -

مقالہ (۱۳۶) دنیا پرستار کدہ دعقیہ؟

اے د نفس بندہ! تہ عاشقان حق اور پومعیبو د
پرستار اور د برابر ہی دھوی مہ کویہ حکمہ چہ تہ دخیل
ہواؤ ہوس غلام تہ اوہوئی دخیل خالق اور مولیٰ قدامتاً
دی تہ د دنیا بہ رغبت کیں مہوئے اوہوئی ہمہ تن متعلی
بہ رغبت کیں سرگرم دی ددی زہونہ صرف یورپ سہ
نہ تہ دی اوستازہ د دنیا وی بتاؤ بیجانہ دہ دوی ہفتہ
خیر دہ نہ تہ گوریہ بہ کوم چہ ستانظر چہ دوی دکا ناناؤ
بہ اشیاؤ نہ بنگہ د اشیاؤ بہ خالق اور صانع نظر لری چہ
ہفتہ بہ ظاہری سترگونہ بنگہ ذریعہ بہ سترگو لیدلے
شہ -

دعہ عاشقان حق د عشق نہمت حاصل کدہ اوخلایعہ

کے پیاموں۔ اور تہ تراویسہ د نفس بہ خواہشاؤ کیں راگیر کدہ
دعہ اہل اللہ دخیل پرور دکار د ارادہ احترام اوکدہ او خیل
ارادے اور مانو نہ تہ پرینودل او بہ دعہ طریقہ تہ قرب
الہی حاصل کدہ اور تہ دخیل ارادہ اور خواہشونو بندہ شوے
اور دخیل خالق نہ بہ پراؤ نو لریہ شوے دعہ خلقو تہ انتہ
تعالیٰ آدم علیہ السلام اور دکا ناناؤ د تخلیق حقیقی مقصد
اور ہودہ یعنی د خدائے ثنا صفت اور ذکر اور عبادت کیں
مشغولہ شو اور تہ دنیا بہ عیشیاؤ اور ہزلیاؤ کیں کستیو
دعہ دحق عاشقان د تا ئید الہی بہ وجہ طاعت اور عبادت
کیں ہمیشہ د عم اور یثبات نہ لاپرواہی مصیبت اور تکلیف
کیں ختہ جبر اور آرزو نہ محسوسی نو ذکر اور عبادت ددی
د پارہ جنت الماوی شو حکمہ چہ دوی کاشاؤ کیں د یو خیر
دکتونہ محکمن د ہفتہ خیر صانع اور ہفتہ فعل تہ گورک -
دعہ برکزی دہ خلقو سہ د زیکے اور آسمانونو قیام اور
استقام اور د بزد مجرد مخلوقانو سرور اور اطیبتان وابستہ
وی حکمہ چہ د باطنی صفاتو بہ وجہ اللہ پاک دوی دخیل
ذیکے اور تاد یعنی میخونہ گرجو لے دی چہ بہ ہفتہ زمکہ
قائم اور محکم دہ ہنوئی دخیل روحانی قوت بہ وجہ دضر و
بہ شان خود دار سخت اور ناقابل تسخیر دی اور تہ بعض
د نفس بندہ تہ نوددعہ صاحب عزم اور صاحب ایمان
خلقو بہ لاری کیں مہ خندا کیریہ حکمہ چہ ہنوئی دحق بہ

لاریہ کیں د مورد پلار اور اہل وعیال نہ بیزارہ شو خود
حق نہ بیزارہ نہ شو
دوی بہ کاشاؤ کیں خدائے بہترین پیدا کرے دی
اور دیکے بہ سرے نوح انسانی د دوی دامامت اور قیادت
نہ فیض یاب کرے دی ترخو چہ زمکہ اور اسمانونہ قائم
دی دوی بہ پاکور و جونو دحق تعالیٰ بہ نکو نوسلامو
وی (سورہ حُومر - آمین) -

مقالہ (۱۵) خوف اور رجاء

ما خوب اولید نیچہ زہ یو دایے خائے کیں ہم چہ د
ہفتہ شکل اور ہیبت د جماعت بہ شان دے او بہ ہفتہ کیں
دیو دایے خلقو دلہ دہ چہ د دنیا اور دنیا د خلقونہ بیخلفہ
دی ما بہ لریہ کیں فکر اوکدہ کہ فلائے سرے بہ اولیاؤ کیں
دلہ موجود وے نو دے خلقو تہ بہ تہ د شریعت آداب
بہودلی و اور تبلیغ ارشاد بہ تہ ورتہ کرے و -

پہ دے کیں دا خلق ماتہ راجع شول او پوکیں ماتہ
اور ویل : ستاخنہ حال دے ؟ تہ کلام او خطاب ولے نہ
فرمائے : ما ورتہ اور ویل ہرکھ چہ تاسود مخلوق نہ تلقن
قلع کرے دے اور خلق سہ موخان تہ وے نو بیاد خلقو
نہ تہ سہ ہیچہ مہ غواری اوچہ تہ سہ سوال پیریہ

لہ ویرہ اور امید ما اہل اللہ صفات وی چہ د اللہ تعالیٰ دضر اور
عذاب نہ خوف کوی اور ہفتہ رحمت اور بخشش امید لری

نو نیا زہ و سوسرہ ہم د ہنوئی نہ سوال مہ کوی حکمہ چہ د
ذریعہ سوال د تہ بہ بہ شان دے -
بہ پوک شہ چہ ہرآن کیں د اللہ پاک یونوے شان
دے د خلقو حالات بد لوی رابد لوی یعنی د امیر نہ عزیز
اور عزیز نہ امیر د گدا نہ بادشاہ اور بادشاہ نہ گدا اور پری
د چامرتیہ او چہوی اور چا راغورخوی یوقوم علیین تہ سہ
ادیل اسفل السافلین تہ کوم خائے چہ د علیین خاوند
سہ د حفاظت اور نصرت وعدہ دہ ہلتہ ہنوئی سرے
د غفلت اور معصیت بہ وجہ بہ اسفل السافلین کیں د
ور غورخولو ہم ویرہ پیدا کرے دہ -
کوم خلق چہ اسفل السافلین کیں دی ہنوئی سہ
تہ د توبہ استغفار اور رجوع الی اللہ بہ سبب د ہدایت اور
علیین کیں د داخلولو ہم وعدہ فرمائے دہ بہ دے کیں
زہ د خوب نہ راویسہ شوم -

مقالہ (۱۶) توکل بہ خدائے کدہ بہ اسبابو؟

تہ د اللہ پاک د فضل اور دہفتہ د نعمتونہ بہ دے
محرورم تہ چہ تا محض بہ مخلوقانو اسبابو اور ذریعو
بانڈے تکیہ اوکدہ اور اللہ تعالیٰ بہ ذات دکامل توکل
اور تہ کدہ نو د حلال رزاق بہ حاصلو کیں مخلوقات

لہ داوچتہ درجہ جنت
لہ د دوزخ د تولو نہ لاندہ طبقہ -

ستا دپارہ حجاب شول او ترخو چه ته د مخلوقاتو د بخشش اومید وارے . او د هغوی طرف ته لکه دیو سوداگریستا تک راتگ دے . نو تر هغه خپل خالق سره د مخلوق شریک کوونکے مشرک ے .

د دے شرک په وجه به الله تعالی تا په عذاب کښی اچوی . او د هغه ادنی صورت دادے چه ته به د حلال رزق نه محروم ے لکه چه حلال رزق هغه دے ، چه هغه د جسمانی اود مادی قوتونو په کوشش حاصل کړے شی بیا تا الله تعالی سره د مخلوق د شریک کولو نه توبه کړه او سعی او محنت ته د رجوع او کړه . او هغی په خپل محنت اوصلاحیت وکتی او کړه نو بیا هم نه مشرک ے لیکن دا شرک د هومی نه زیات خفی (پټ) دے . او په دے شرک به د الله تعالی داسه اونیسی چه بغیر د سبب نه رعزی درکولو نه به و هم دم کړے ، او د رزق په حاصلولو کښی به د باطنی ذرائعونه په بهره شے .

بیا چه ته د دے خفی شرک ندم توبه کړے او محض په خپل محنت اوصلاحیت و اعتماد پاتے شی اود ایتین ویندا شی چه یوازے الله تعالی حقیقی رازق اومسبب الاسباب دے . هغه آسانی پیدا کوونک دے ، هغه د محنت او کسب توفیق ورکونک دے . او هغه د مشکلاتو رفع کوونک دے او دغه شان چه ته د ذرائعواو اسبابو نه روگردانی اختیار

کړے . او د رزق او محنت منبع او مخزن یعنی الله پاک ته رجوع او کړے او خپل ټول حاجات اوضوریات فقط د هغه حضور ته اوسیا ے نو بیا به هغه خپل اوستامیخ کښی حجاب او چت کړی . بیکانگی او په التفاتی به دفع کړی او دخپل لوښے رحمت په برکت به ستا د هر حاجت او ضرورت په وخت کښی ستا د طلب او توقع به هم زیات رزق ددا ے ذریعونه درکړی چه ستا هم اوکمان کښی به هم نه راخی . او دا ستا دپاره د الله تعالی یو خاص نصرت او حمایت دے چه تا د شرک او غیر الله ته د مائل کیدو نه محفوظ ساتی .

هرکله چه ستا د قلب اودماغ نه ذاتی ارادے او خواهشونو لږه شی او ته کفی طور متوکل علی الله شے او خپل ارادے د الله په ارادے کښی فنا کړے نو بیا به ستا لیکل رزق الله تعالی یقینا تا ته دررسوی اوستا نه یوا به هغه دبل چا دپاره نه وی ستا د سخت حاجت اوضرورت په وخت به ستا دستگیری کوی او ورسره ورسره به د رزق دادکے فکر توفیق درکړی او په دے به پوهیږے چه داسه حالاتو کښی دا بقی د الله تعالی خاص نصرت اومعد دے . او دغه شان به ته د هر مسبب الاسباب هغه خاصه رحمت او پیژنکے او د هغه به شکر په ځانکے راپړے . او دا معامل به ستا د مخلوقاتو او غیر الله نه د لږه کیدو په وجه وی .

او دے سره به تا ته د توحید مصحیح فهم او ادراک هم حاصل شی .

هرکله چه د الله تعالی د ذات اوصفات متعلق ستاعلم او یقین پوخ او محکم شی نو بیا به قدرتی طور تا ته شرح مسکا (د حق د پیژندلو او قبولولو دپاره د سبب د پراستیدو) مقام حاصل شی . ستا قلب او دماغ به د معرفت په انوارونوموړ او ستا روح به په اسرار خداوندی توانا شی . دے حالاتو کښی به همیشه تانته په باطنی کشف او نور کوامت د اښودلے شی ، چه د الله د طرف نه ستا حاجت روائی او مشکل کشائی کیدونکے دے .

الله پاک فرمائی : *مومنون په بنی اسرائیلو کښی داسه رهبر پیداکړل چه به خلقو کښی به ے څو نوزید احکامو تبلیغ کولو . او دا قیادت هغوی ته په دے حاصل شو چه هغوی د صورت کار و اخست او څومونږ په آیا نو نوښته ایمان راورولو بل ځانکے فرمائی : *وَالَّذِينَ جَاهِدُوا فِينَا لَنْفِيكَرْمَسْكَنَاتٍ (کوم خلق چه څومونږ دپاره د ریاضت او مجاهدت کوی . نومونږ یتیمنا هغوی ته دخپلو سمولارو همدایت کور) . او الله عز و جل فرمائی : *تاسود الله نه ویرة کوی چه دخپل قدرت او اسرارو نه ویر څه هرت او بشای . او د معرفت په نور مو بناد کړی .***

بیا به درو حانیتا داسه او چت مقام حاصل کړے ، چه

اشیاء او کائناتو کښی به د تصرف کولو اختیار درکړے شو . او دا به داسه ظاهری امر او اجازت دتی سره وی چه هغه کښی به د شک شپه هیڅ گنجاښ نه وی اوداسه دلیل سره چه د نمر نه به زیات روښانه وی او داسه کلام سره چه د هغه رد به د مخلوقاتو دپاره ناممکن وی اودا اختیار به داسه الهام سره وی چه هغه کښی به هیڅ دروغ نه وی او د نفسانی او شیطانی وسوسونه به بالکل پاک اومحفوظ وی . الله پاک خپل بعضے کتا بونو کښی فرمایلی دی : *اے بنی آدم زک زک الله یم . ځما نه یوا هیڅوک معبود نشته . زک چه کوم څیز ته حکم ورکړم چه شه نو یقینا هغه شی . نو ته ځما اطاعت اختیار کړه بیا به زک تا ته هم داسه اختیار درکړم ، چه تر څه څیز ته حکم او کړے ، چه شه نو هغه به شی او اذن الهی سره به عالم وجود کښی راشی . او دے کښی شک نشته چه الله تعالی په خپلو انبیاء و صدیقینو اولیاء او خاص بنی آدمو داسه روحانی قوتونو پیرن و ښه کړے دے .*

مقاله (۱۷) وصول الی الله

هرکله چه تا ته د وصل الی الله (خدیکے ته درسی) مقام حاصل شو نو یوه شه چه اوس د توفیق الهی په وجه قرب خداوندی نصیب شو . او د وصل الی الله دا معنی کي چه ته د مخلوقاتو د علاقو او ذاتی خواهشاتو اوارادو د

نه آزاد شه اود الله د فعل اورادے ماتحت شه اوستا هر قول او فعل دامرالهي مطابق شي. نو دا حالت دعويت اود فنا في الله كيدو حالات دے چه په وصل الى الله تعبير كوله شي.

الله ته رسائي د مخلوق درساين په شان مادي حيثيت نه لري بلكه د هغه نوعيت بالكل مختلف دے. ځكه چه بديس گوئيښه كوي (هيڅ څيز د هغه په مثل نشته). هغه دا ښه سميع بصير او خالق (اوريدونك او پيداكونك) دے چه مخلوقا تو كين هيڅ څيز نه هغه سره تشبيه نشي وكيد. او وصل الى الله د كيفيت نه صرف واصل يا الله خپرديك چا چه دا مرتبه حاصله كړې نه ده او دا عشق او قرب كے نصيب شوه نه دے نو هغه د دے روحاني كيفياتو نه عاجزه دے.

بيا هر واصل يا الله په قرب كين د نورو نه په درجه كين مختلف وي اود هغه شان د الله تعالى اسرار ټولوا نياوا او وليدو سره په جدا جدا رنگ دي چه ديوراز نه بل بغير دخدا كے نه خبر نه وي. حتى چه عالم روحانيا تو كين كله دا ښه هم كيرې چه يو مريد چه ذات حق سره كوم راز لري، هغه جرح هغه په ښه خبره وي. او كله د پير دراز نه هغه مريد هم نگاه نه وي كوم چه روحاني او باطني لحاظ سره د پير مقام نه رسيدلے وي. او كله چه مريد د پير حالت اوكيتت

ته اوسي. نو بيا هغه د پير نه جدا كړې شي. او خپله الله تعالى د هغه نگهبان جوړ شي.

د مريد د پير نه جدا كول دا ښه دي كېم په رودونك بچ چه د قې رودو د ميعاد نه پس د دائي نه جدا كړې شي. او دغه شان د هغه تعلق د نورو مخلوقو نه هم پرېكې شي. نو تر څو چه مريد خام وي او هغه كين خواش او اراده مورو وي. نو هغه د نفساني عيبونو دلرے كولو د پاره متاثر دے خو د خواهش او ارادے د فنا كيدو نه پس د پير حاجت پاته نشي. اودا ځكه چه اوس مريد كين نفساني اوسغلي كړو پاته نشو. چه د هغه دلرے كولو د پاره ځمكېن په دغه دخدا كے د طرفه پير مامور وؤ.

اوس د دغه هادي، رهنا، حافظ اونا صرا الله پاك دے چه د هغه د تجلياتو اواردے د جهل تيرو ته نه پروردې نوزركه چه ته واصل يا الله شه، نو د غير الله نه هميشه د پاره ښه غرضه او ښه خوف شه. او د هغه نه سوا په خوف اورجا يا نفع اور نقصان كين هيڅو ك موجوده مې كره. بلكه هميشه د هغه نه خوف كوه. د هغه نه خپل حاجات غواړو د هغه نه د مغفرت اميد لره. او هر دم د هغه په ذات نكبه كوه. هر كله چه ته دا ښه شه، نو هميشه دا شتمنالي په امر او فعل نظر لره. او هر حالت كين د مخلوق، بيزار شه. ستا د قلب او دماغ د توجه مركزو ښه صرف پسته

ذات واحد وك. او ټول مخلوق دخدا كے تعالى په حضور كين دا ښه عاجزه او كره نكه يو غلام چه د يو لوه وسع السلطنت، صاحب عظمت او قهر ناك بادشا چه تخويل كين وي.

د خالق اختيارات مخلوق ته مه سپارو. او مخلوق سره هغه توقعات مه وابسته كوه كوم چه صرف خالق سره زيب لري. او د الله تعالى نه پناه غواړو، د توحيد نه پس د مشركا كيدو نه درز نه پس د تيرے نه د وصل نه پس د قطع نه د قرب نه پس د بعد نه، د هدايت نه پس د ضلالت نه، او د ايمان نه پس د كفر نه.

دنيا د اوبو د يو لوه نهر په مثل ده چه د ښه كين وړخ په وړخ اضافه كيرې. او اوبه كے د بڼي اومو نفساني شهوات دي، چه د هغوي په طبا شو مسلط دي. خودا شهوات دا كتنو نه ورك دي. هر كله چه يو صاحب بصيرت د آخرت د نعمتونو په مقابله كين د دنيا لذتونو نه دعبرت په نظر او كورې، نو كه هغه د ايمان نور لري. نو پوه به شي. چه حقيقي او قابل اعتماد ژوند د آخرت ژوند دے. حضور صلي الله عليه وسلم فرمايښه دي: « لا عيش الا عيش المؤمن » (كه عيش دے نو هغه د آخرت عيش دے) اود هغه د مؤمنانو اومتقيا نو مخلوقو د پاره خاص دے. او حضور صلي الله عليه وسلم فرمايښه دي چه دنيا د مؤمن د پاره جيل خان ده،

او كا فرد پاره جنت. او بڼي اكرم صلي الله عليه وسلم فرمايښي دي: « چه متقي او پرهيزگار ته دخدا كے تعالى د طرفه قيزے نكيد لے وك. يعني د شريعت د حدودو پابندي هغه غير الله ته نه پرېږدي. نو د دے دلائلو باوجود دے دنيا وكي لدا تو سره زړه وركه او تير لے شي. د بنده د پاره په ټولو راحتونو كين بهترين راحت دا دے. چه هغه د مخلوقا تو نه قطع شي، او الله ته رجوع او كړي، هغه سره ربط او عشق اوساتي. او د هغه دارادوبه ځمكېن خپل ځان عاجز كړي. په دا ښه كولو به ته د دنيا د شرك د بندونو نه آزاد شه. اود هغه وخت به ستا هستي كين د محبوب حقيقي فضل وكرم او عظمت او جلال دا ښه وقر او اثر پيد او كړي چه د نفس په بند يا تو كين به هغه مثال نشي بيا موند ښه.

مقاله (۱۸) رضا په قضا

د هغه مصيبت او تكليف چا ته شكايه مه كوه كوم كين چه ته پرورت ښه. او مه په الله پاك تهمت لگوه. كه يو دخت كين ته په مصيبتونو او تكليفونو كين راكمر شه نو په دے هم ته پوه شه. چه د مصيبت نه پس راحت اودغم نه پس خوشحالي هم د الله پاك د هدايه قرآن پاك كين راځي: « د مصيبت نه پس راحت وكي د الله پاك نصتونو دشمار نه بهر دي. حتى تعالى فرمائي:

کہ تاسو د الله تعالیٰ نعمتوںہ شمار نہ کروں اوظوار کریں۔ نو ہرگز بے شمار نہ کرے شی۔ نو ہرگز کہہ چہ د الله تعالیٰ درمہ نعمتوںہ د نوح انسانی دیارہ مقدار دی چہ تہ یہ ہفتہ احاطہ ہم فتنہ گوئے نو دہفتہ د بخشش اور رحمت نہ ہم ہرگز تا امیدہ کرہ مہ۔ اود خالق نہ علاوہ مخلوق سرور باطنی ربط اوتعلق مہ ساتہ۔ ستا محبت و خالص دہفتہ دیارہ وی۔ کہ خہ حاجت و وی نو دہفتہ پہ حضور کنیں و وی۔ او کہ و لغہ تم کلمہ اوشکایت وی، نو صرف دہفتہ پہ ممکن و وی حکم چہ دنیا کنیں خورمہ اود کوم نوعیت کار کوئی اوارہ چہ دی، ہفتہ قول دہفتہ پہ حکم ظاہر اوجاری۔ دی کوم غریبہ الله تعالیٰ مقدم کرے دے۔ ہفتہ خوک مؤخر کولے شی اوکوم لے چہ مؤخر کرے دے ہفتہ خوک مقدم کولے نشی۔

الله پاک فرمائی: کہ د الله د جانب نہ تانہ خہ نقصان اورسی۔ نو دہفتہ د ذات نہ علاوہ بل خوک دہفتہ لریے کوئے نشہ۔ او کہ ہفتہ درتہ د خہ بشکیوںہ اوقائلہ ارادہ او کرے نو ہیچک درتہ دہفتہ فضل و کرم منع کولے نشی: او کہ دہفتہ د نعمتوںہ باوجود ناشکری و کرے اود الله مکمل اوشکایت کولے نو ظاہرہ دہ چہ تہ پہ نعمت شکر نہ اوباعے۔ اود ہفتہ نعمتوںہ تہ سپک او کتل۔ یہ داسے حالت کنیں بہ الله پاک پہ تا غضب ناک شی (استغفرالله)

اوسزا بہ اوحورے۔ نو دقتدیر نہ کلمہ اوشکایت مہ کورہ۔ او د مشیت الہی خلاف شورا و خوفا مہ کورہ۔ حکمہ چہ دیر مصیبتوںہ داسے دی، چہ ہفتہ پہ انسان د پروردگار نہ د شکایت کولو پہ وجہ نازلیری۔

زہ حیران ہم چہ تہ دہفتہ پروردگار نہ شکایت ختکہ کورہ چہ ہفتہ ارحم الراحمین دے۔ خیر الحاکمین دے۔ فیاض او کریم دے۔ یہ بندیاں نوئے رحمتوںہ اوبخششونہ دی۔ او پہ ہفتوی د مورد پلار نہ ہم زیات مشفق اومہربان دے۔ لکہ چہ حضور صلی الله علیہ وسلم فرمائی: الله تعالیٰ پہ خچلو بندیاں نو دے نہ ہم زیات مہربان دے خورمہ چہ مورد پلار پہ اولاد مہربانہ وی، نو تہ ہم د ہر لحاظ نہ د الله پاک احکاموتہ سر کریدہ۔ او پہ ژوند کنیں چہ کوم مصیبتوںہ در پیگیری پہ ہفتہ صبر اوتحمل کورہ اود الله تعالیٰ نہ د عفو او کرم سوال کورہ۔ لکہ چہ پہ توبہ کولو اود عفو غوشتلو الله پاک معافی کوئے اود مشکل تو رفع کوئے دے۔

خچلہ رضا د الله تعالیٰ پہ رضا کنیں فنا کورہ۔ او کوم واقعا چہ تہ پہ ظاہرہ بنہ نہ محسوس دہفتہ متعلق ہم انسی اوشکایت مہ کورہ تا د الله تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید۔ اے مؤمنان! پہ تاسوجہاد فرض کرے شوے دے۔ او کہ تاسو تہ ہفتہ بنہ نہ بشکری۔ کیدے شی، چہ پوئے تاسو

نہ خوبی۔ جو حقیقت کنیں ہفتہ ستا سود پارہ فائدہ مست وی اورین ممکنہ دہ چہ پوئے تاسو خوبی اوجہ کنیں ستا سود پارہ نقصان وی۔ نو یہ حقیقت حال صرف الله بنہ پوہیری: نو دہفتہ اوشکایت پہ وجہ بہ دانیان حقیقت۔ الله تعالیٰ تاسو نہ پہ جہاب کنیں کرے۔ پہ دے وجہ تہ ہیچ چیز تہ بد مہ واپہ اود ہیچ واقعہ شکایت مہ کورہ۔ بلکہ د شرع پیروی اختیار کورہ۔

دسلوک پہ لاریں روئے قدم تقویٰ دہ اود دم قدم ولایت دے اورتخو چہ مکمل تقویٰ اختیار نہ کرے شی نوک و ولایت درجہ حاصلول ناشوی دی۔ پہ دے درجہ کنیں د امرباطن متابعت اود خواہشات نفسانی رے لازمی دے۔ بیا تہ ہمیشہ افعال الہیہ سرور رضامند اوسہ اود تسلیم رضی دحالت نہ بدالیت، غوثیت اوسدیقت کنیں فنا شہ۔ لکہ چہ دا د طریقہ اوحقیقت انتہا دہ۔ ہرگز چہ تہ داسلک اختیار کرے۔ نو الله تعالیٰ بہ ستا زوند مطمئن اوبارور کرے۔ او کہ پوشتا پہ مقدر کنیں وی۔ نو پہ خچل خاص رحمت بہ دہفتہ اثر تانہ لریے کرے اوستا حافظ اومدکار بہ شی۔

لکہ د تیرے شیپہ نہ پس چہ رزق و ریح راجی۔ اود دنیا ہر تاریک گتہ د نر پہ نور روینانہ شی۔ دہفتہ نفس انسانی پہ قسم قسم گناہوں کوئی ککر دے۔ اود الله تعالیٰ د مقدس

قرب صلاحیت نہ لری، تہ خو چہ دمشق اوجور اود شریک د غلاظت نہ پاک نشی۔ نو د شریعت درونہ مصیبتوںہ ہم د انسان د گناہوں کفارہ دہ چہ د انسان باطن صفا کوی او قلب اود ماغ کنیں د توحید اومعرفت تجلیات پیدا کوی۔ حنفی صلی الله علیہ وسلم فرمائی دی: "د مؤمن دیو ریح نازلینا دہفتہ د بول کال د گناہوں کفارہ دہ:

مقالہ (۱۱) د ایمان درجے

کہ تہ د الله د رحمت نہ نا امیدہ کرے۔ نو پوہ شہ چہ ستا یقین اوا ایمان و پر کمزور دے۔ کنی الله تعالیٰ چہ د خچل اطاعت شرط سرور کوم وعدے کرے دی۔ ہفتہ ہیچے دہفتہ خلاف ورزی نہ کوی او کلمہ چہ ستا پہ زہ کنیں یقین اوا ایمان محکم شی، نو الله تعالیٰ بہ تا پہ دے خطاب سرور کرے دین ریختہ تہ تہ خونچ محبوب اومقرب شوے اوجویند رحمتوںہ بہ ستا استقبال تہ راجی۔ د خطاب بہ تانہ بار بار کیوری۔

بیا پتہ د خدا دے د برگزیدہ بندیاں نہ شے۔ د ایمان دے دے تہ چہ نہ لا اورے، نو بیا بہ ستا ہیچ ذاتی ارادہ اومطلب باقی پاتے نہ شی۔ اود الله داراد دے پہ موافقت کنیں بہ روحانی نور اوسور محسوسے اوس تہ د الله نہ سوا د بولو نور و خیر و نور نہ ہے نیازہ اوسے رغبتہ شوے اود شریک د بولو فتوںہ محفوظ۔ اوس بہ تا د الله د طرفہ د

تسلیم اور رضا و مرجع پر ہونے کو کہتے ہیں۔ اور ہفتہ نہایت
او خوشنودی بہ درستی و ہمدردی اور اللہ تعالیٰ ظاہری
اور باطنی نعمتوں بہ ستا و پارہ بس بسیار شی۔

دوسے نہ پس بہ دکلام اللہ علوم او معارف ستا پہ
چشم بصیرت ہے نقابہ شی اور ہفتہ پہ رزق کیں بہ تہ
د اللہ ذات او صفات مشاہدہ کرے۔ بیا اللہ و رومی
وعدے نہ ستا مستقل کید و تہ کوم مدارج او منازل
د ہفتہ نہ بہ تہ اکا کہے تھے او ستا پہ باطنی تجلیا تو کیں
بہ اضافہ او کہے شی۔ د خدا نے طرفہ بہ تہ شرح صفا
(د حق اورید لو او قبولو د پارہ د سینے پر لاشدیل) حاصل
شی۔ او ستا کلام بہ حکمت نہ معبر کہے شی۔

بیا بہ دنیا او حق کیں جن او اس پر لو علمو تو کیں
تہ محبوب او محترم کہے تھے۔ حکمہ چہ د اللہ تعالیٰ اتباع سوا
تا مخلوق تابع کرل۔ اور اللہ محبت د مخلوق د محبت او د
ہفتہ بغض د مخلوق د بغض ضامن دے۔ بیا چہ دنیا کیں
تا د کوم حیرت و خواہش کہے دے۔ او تا تہ پہ گوتو نہ
وی درغلی نو دہفتہ دینے نہ سبب معاوضے بہ تہ پہ آخر
کیں در کہے شی۔ د اللہ تعالیٰ قرب بہ ستا نمیب شی
او د جنت المآزک پہ پر لو اصلی نعمت نو بہ بنا د
تھے۔

کہ دے فانی دنیا کیں تا د نفس د لذت او خواہشات

نہ دوہ او کرے۔ او خپل مقصود د خالصتہ خپل معبود برحق
او کجولو نو توحید د دے جدے پہ برکت بہ اللہ تعالیٰ تا
پہ دنیا کیں د خپلو فراوانہ خلال نعمتوں فیض یاب کری۔
اور حق کیں بہ د مؤخدیو او صالحینو سوا اوچے درے
نصیب کری۔

مقالہ (۲۰) مشکوک او مشتبہ خیز و نہ ترک کری

حدیث شریف دے، «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ کوم غیز
شک راضی ہفتہ ترک کری) نو د اصول یقینی طور سوا د حلال
رزق د حاصل لو او د حرامونہ د پیکرید و پارہ د براہم او
د عمل قابل دی۔ او پہ کاری، چہ ہر ہفتہ خیز چہ د ہفتہ
حرام او حلالو متعلق ستا پہ زرق کیں خفتہ تذبذب او سب
اطمینانی پیدا شی نو ہفتہ د اسے او کترے چہ ہلا و شتہ نہ۔
پہ د اسے حالات کیں تہ بارگاہ خداوندی تہ رجوع کوہ۔ او
د خپل پرور کار نہ د حلال رزق طلب کوہ۔

د اللہ پاک وعدہ دے: «إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا» (د تکلیف نہ
پس راحت دے)۔ او ہفتہ د دے محتاج نہ دے، چہ ہفتہ
تہ وعدہ و زیادہ کہے شی۔ ہفتہ ستا او ستا د حوالو نہ سب
خیر نہ دے۔ ہفتہ خود اسے پرور کار عالم دے چہ کفارو
صافیتوں او فاسقانو تہ ہم رزق و رزق۔ نو بیا اسے مؤمنہ! او
اسے موحدہ! او اسے د خدا نے عبادت کو کیکہ! ہفتہ بہ تا
خنگہ ہیر کری۔ اور دے حدیث «وَعَمَّا يُرِيدُكَ» (چہ پہ

کوم خیز ستا شک راضی، ہفتہ ترک کری۔) د معنی دی چہ
د مخلوقات د صدقات او عطیات تو خواہش مہ ساتہ او مہ د
ہفتوں نہ خوف کوہ حکمہ چہ د اہم شرک دے او د شرک
نہ بہ زبات مکروہ او مشتبہ بل کوم خیز وی۔ نو د اللہ پہ
فضل و کرم کیکہ لہ او د ہفتہ در کہے رزق بہ ضرور تا
تہ درسی۔ نو پکاری چہ ستا د طلب او توجہ مرکز بیوی
او ہفتہ ستا ہفتہ خالق او پروردگار دے چہ د ہفتہ و قدر
پہ لاس کیں د با دشاہانو سلطنتوں او د پر لو مخلوق
بدنوںہ او نہ پراتہ دی۔

مخلوق سوا چہ خفتہ دی د ہفتہ دی او تا د رزق او
عطیات ہم د ہفتہ پہ اذن، حکم او تحریک در کہے شی۔ اللہ
پاک پہ خپل مقدس کتاب کیں فرمائی: «وَأَسْأَلُ اللَّهَ
مِنْ فَضْلِهِ» (د اللہ نہ د ہفتہ د فضل طلب کوہ)؛ او اللہ
سبحانہ فرمائی: «اللہ نہ یوا چہ خوک تاسو بلی، ہفتوں
ستا سو رزق مالکان نہ دی۔ نو دیو اللہ نہ در رزق طلب
کوہی۔ د ہفتہ عبادت کوہی۔ اور ہفتہ شکر اویاسی۔

اللہ پاک فرمائی: «اے نبی! چہ زمانہ دیاں حما متعلق
تا نہ تپوس او کری نو ورتہ اولیہ، چہ زہ ہفتوں تہ ویر
قریب ہم، او کوم وخت چہ خوک ماہلی نو زہ د ہفتوں و ما
قبولم۔ او اللہ تبارک و تعالیٰ فرمائی حمانہ د عا خوار زہ
ستا سو د عا قبولیکہ ہم او اللہ جل و شانہ فرمائی: «ستا سو

حقیقی رازق اللہ تعالیٰ دے، چہ د قوت و طاقت خاوند دے
او بل آیت شریف دے: «إِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَيُذَلِّجُ
مَن يَشَاءُ» (د اللہ چہ چاہتہ خونہ وی ہفتہ تہ سب حساب رزق
ویر کوہ)۔

مقالہ (۲۱) خوب کیں ابلیس سوا خیر

یوحنا ما ابلیس علیہ اللعنت پہ خوب کیں اولید او د
ہفتہ دوڑ لو ارادہ او کرے۔ ہفتہ را تہ او وے، چہ تہ ما پہ
خفتہ ورتہ۔ او حمانہ خفتہ دے؟ کہہ د اللہ تعالیٰ د ارادے
مطابق حمانہ پہ تقدیر کیں شریک دے نو حمانہ طاقت
نشستہ، چہ ہفتہ پہ خیر کیں بدل کوم، او کہ حمانہ تقدیر
کیں خیر لیکے وے نو حمانہ اختیار نہ بھرو چہ ہفتہ
ما پہ شر کیں بدل کہے دے۔ نو ہر گز چہ زہ د اللہ تعالیٰ
د ارادے محکمش عاجز او معذور ہم۔ نو ما پہ لعنت ملامت
کول خنگہ جائز کیدے شی۔

د ہفتہ (ابلیس) شکل د ہجر اکانو پہ شان و۔ او
پہ خیر کیں نے نرمی اوستی و۔ او بد د خڑے و۔ او
پہ زہ نے خوک کی ویتہ و۔ شر مندک شکل او ملامت

۔۔۔ دہ د ابلیس خبیث، د جان خلاصی یوہ سب بنا دہ او چو تہ بہانہ
دے۔ چہ صرف مام خلق پہ تیرا ہی، شکہ چہ د عوامو د گواہ کو لو اصل
چہ ہم دے دے۔ او کہ خنگہ چہ نور مغسدان او ضرر د سونکی خلق
د سراسر حق وی دہ شان د املون ہم د سراسر مستحق دے۔

صورتہ ہو۔ او دیوے ویریدوں کی او ذلیل سری پہ شان نما
تختیں ولا پرو۔

دا خوب ما ذی الحجہ پہ یولسم تاریخ پہ سنگھ
کین دتوار پہ ورخ لیدے وو۔

مقالہ (۲۲) دل پو خلق تو از ماشن ہم لوئے وی

دا د الله پاك معمول دے چه هغه خيل مؤمن بنده
دهغه دایمان مطابق په آزمائش کین اچوی۔ دچاچه ایمان
زیات وی هومره به پیسه آزمائش هم زیات راتی۔ دایمان
په درجوچه غور او کرے، نو د رسول ابتلا او آزمائش دمی
د ابتلاء نه زیات وی بلکه چه در رسول ایمان دینی دایمان
نه زیات قوی وی بیا دهرنی آزمائش د ابدال نه او دهر
ابدال آزمائش دینی نه زیات وی۔

دغه شان درجه په درجه په آزمائش کین کمی راتی
او مؤمن دایمان مطابق په ابتلاء کین اچولے شی۔ او
په دے خبره در رسول الله صلی الله علیه وسلم دا ارشاد
سنه دے چه دتولو نه زیات آفت او ابتلاء دنیانو په وله
نازیبری او دانیان نه پس درجه په درجه په نور مخلوق۔

۱۔ رسول هغه پیغمبر وی چه د خدای مذهب کتاب پرے نازل شوه
وی۔ که محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم موسی علی السلام او نور محمد
صلی الله علیه و آله پیغمبر وی چه کتاب پرے نه نازل لیری، یا هغه دتی وده
کیری، دینی لفظ در رسول دپاره هم استعمال لیری۔

دغه وجه دوه، چه الله تعالی سادات کرام همیشه په ابتلا
کین ساتی۔ دپاره ددے، چه دوی همیشه دالله تعالی
په قرب او حضور کین وک۔ او دحق دمشاهده نه لری
نوی۔ بلکه چه دوی دالله جل جلاله محبوب او
پسندیده دی۔ او محب دخیل محبوب جدائی هرگز براهت
کولے شی۔ ابتلاء همیشه دوی زب و دحق ته مائل ساتی۔
او دوی دحق تعالی نه لری کیدو ته نه پریږدی۔

دے کیفیت سوح ددوی نفسانی خواهشات محوشی، او
غیر الله نه ددوی رغبت او توجیه او پرک۔ دوی حق او
باطل واضح پیژنی۔ او د نفس په آقا تو کین نه کینوزی
د حق په وعدو دوی ته اطمینان حاصل وی۔ او هروخت
صبر او شکر سوح د خدای په رضای راتی وی۔ او د خدای خدا
د شرنه محفوظ وی۔ ددوی قلب د تعلق بالله په وجه
حکم او توانا وک۔ او په ټولو اعضا ورتد حکومت اوتسلط
حاصل وی۔

د تسلیم اورضا په وجه دوی ته دزیات عمل توفیق
وسکولے شی۔ او دزیاتو درجو پیرن ونه پرکولے شی۔ الله
پاک فرمائی که تا سوحاً شکر اویاسی نوزه به زیات
نعمتونه درکوم ر لے هرکله چه نفس انسانی همین دها
وهوس اتباع اختیار کری۔ او لذت پرستاری شی۔ نو
دا امری الهی د اتباع نه په منزلونو لری شی، او غفلت

او معصیت کین کینوزی۔ په دا ے حالت کین خان ته
مائل کولو او په سمه کار کولو دپاره الله تعالی په ده آفات
او بیایات نازل کیری چه هغه سره د قلب او باطن فوری
اصلاح اوشی۔ بعضه اوقات د ارهمنای د الهام او القای په
ذریعه هم چه د هغه په وجه الله تعالی په خیلونو او
تجلیاتو د مؤمن زبانه روپنا کوی۔ د نفس دفتنونه به لے
پچ کوی۔ او دخیل قرب او معرفت نه لے فیض یاب
کوی۔

زه تا سوته دانصیحت کوم، چه د نفس په اتباع کین
کمانه د مصیبتونو او آفتونو سامان مه تیاروی بلکه د امر
الهی پیروی اختیار کری۔ او د الله پاک په ذکر اوتسبیح کین
هیشک کوی۔ چه د هغه تائید او نصرت حاصل کیرے۔ او
دنیا او عقلی کین پرے خلاصه بیاموی۔

مقاله (۲۳) په نعمتونو شکر ایستل

الله تعالی چه دکومو غیزونو په تا پیرن ونه کیرے ده۔
په هغه صبر او شکر کوه۔ او ناشکری مه کوه چه د خدای
په غضب کین راگیر نشی۔ د شکر ادا کولو یوه ادنی فائده
دا ده چه په دے رتقی زیاتیری صحت او عافیت پرے
حاصل لیری۔ او د دنیا او عقلی صحتی پرے دانسان نه
لری کیری۔

یاد ساته، چه په خدای تعالی و توکل کوی، نوبیرو

د طلب نه به الله تعالی تاته رتقی درکوی اوستا فرمایا
به پوره کوی۔ نو صبر او شکر اختیار کری۔ او خپل حال او
اطمینان په هیڅ وجه مه بر بادوه۔ ستا هر حرکت، سکون
او فعل و د الله د حکم ماتحت وی کینی ته به په فاسقانو
او نفس پرست بند یا نو کین شامل کیرے شه کوم چه
په خپل خان او په نورو خلقو هیڅ ے همیشه ظلم کوی۔
الله پاک فرمائی « دغه رنگ دنا فرمائی
په وجه مونږ بعضه ظالمات بعضه نورو ظالمانو
ته حواله کوه»۔

طاعت او عبادت په دے لازمی ده چه ته دیو دایسه
شهنشاه په محل کین دهغه په حضور کین ولاړی چه
هغه د حکم شان وشوکت، هیبت او جرار لیکر خاوند دی۔
دهغه حکم جاری اویقینی دے۔ دهغه ملک باقی او غیر فانی
دے۔ دهغه فرمان د اشی دے۔ دهغه علم دقیق او کامل
دے۔ دهغه حکمت لوئے دے او عدل لے لاثانی او دهغه
دند بیر او تنظیم نه د زبک او آسمانونو هیڅ وړوکه نه وړوکه
اولوئے نه لوی غیزهم دخلاف ورسرزی کولو جبرأت
نشی کولے۔

هرکله چه ته شکر شروع کیرے نوبتین او کره چه
ته دظالمانو نه هم زیات خراب شوه بلکه چه قرآن پاک
کین سنار لیکه دی چه « شکر دتولو نه لوی ظلم دے

اوپر دے بناے شریک یونہ معاف کیوں کہ گناہ کار کو لے
 دے۔ اللہ سبحانہ فرمائی: "اللہ بہ شریک گناہ ہرگز معاف نہ
 کری۔ اور شریک نہ علاوہ چہ کو مگناہوں معاف کول اوغوازی
 ہنہ بہ معاف کری۔" نوتالہ پکار دی، چہ دیوا احتیاط
 سرہ دیچہ او بنکارہ شریک نہ خان اوساے۔
 پہ پتہ اوپہ شریکندہ ہر حالے کہن اوصیغہ قول او
 فعل کہن دشرک نہ پڑھیز او کویہ دظاہر او باطن گناہوں
 نہ لاس پہ سرشہ۔ او اللہ تعالیٰ تہ پہ عاجزی
 سرہ رجوع او کسرا۔ اودھنہ نہ تہبتہ مہ کورہ۔
 اودھنہ پہ احکامو کہن بحث، جدل او تصرف مہ کورہ
 کہن سزا بہ او خوریے۔ ہنہ مہ ہیروہ کہن ہمہ بہ ہم
 ہیروہ کری۔ دھنہ پہ دین کہن نوسے اودخان نہ خیرہ
 مہ پیدا کویہ کہن دھنہ پہ عذاب کہن بہ واچولہ شہ
 د نفس تاہمداری پیریدہ کہن نمہ بہ دسے توریہ
 او ایمان بہ دسے سلب شی۔ پہ دسے وجہ د نفس اتباع
 خپلہ شریک دسے اودھنہ نتیجہ پہ دیوارہ جہانہ ذلت او
 رسوائی دہ۔ اللہ پاک خپل پیغمبر تہ فرمائی: "تا دھنہ
 سرک انجام اونہ کتہ۔ چہ خپل نفس لے معبود جو کویہ
 (یعنی کوم سرک چہ د خپل نفس د خواہشات پیریوی
 راواختہ۔ نودنیائے ہم تباہ شو اواخرت لے ہم تباہ
 شو۔)"

مقالہ (۲۳) ماسو اللہ فتحے دی

د اللہ تعالیٰ د ناظر مائی نہ ویرہ او کویہ۔ او صدق او
 اخلاص سرہ دھنہ اطاعت گزارشہ۔ دخپل پیروں دکاں
 محکمیں عاجزی اختیار کویہ۔ اود اللہ تعالیٰ پہ عبادت کہن
 دھنہ خیز غرض او آرزو مہ شاملوہ کہن دغہ عبادت بہ
 دخالص د اللہ پاک دیارہ نہ وی۔
 پہ دسے خیرہ یقین اوساے۔ چہ تہ پہ ظاہرہ اویاطنہ
 د اللہ تعالیٰ بندہ لے۔ او بندہ دھر جہت نہ دخپل خالق
 او پیروں دکاں مکیت دسے۔ نوہر وخت دخپل معبود پہ
 حضور کہن مؤدب او فرما تیردار اوسہ۔ دنیا کہن چہ
 اللہ تعالیٰ د مخلوقا تو دیارہ کومہ اندازہ مقبر کہن دہ۔
 ہنہ کمی بیشی یا تقدیم تاخیر نشی کہیدسے۔ ہر خہ چہ
 اللہ تعالیٰ ستا دیارہ مقبر کہن دی۔ خواہ تہ ہنہ خواہ
 یا نہ خواہسے ہنہ بہ پہ خپلہ اندازہ او مقبر وخت تاتہ
 دررسی۔ نو کوم خیز چہ تاتہ پہ کونو در نشی پہ ہنہ
 افسوس مہ کویہ۔ او کوم خیز چہ در سرہ موجود دسے۔ پہ
 ہنہ د اللہ پاک د ذکر نہ غافل کہیہ مہ۔ کوم خیزونہ چہ
 علم الہی کہن ستا دیارہ مقبر شوی دی۔ ہنہ بل جاتہ
 نشی ور کہیدسے۔ نودوزق پہ معاملہ کہن پیریشانی خہ
 محفی نہ لری۔
 حاضر وخت پہ ذکر او عبادت کہن کامل محویت

اویکسوی سرہ مشغول اوسہ۔ او غیر اللہ تہ دومہ توجہ
 مہ کورہ۔ چہ دشرک کمان دیبا ندسے اوشی۔ اللہ پاک خپل
 کلام مقنن کہن فرمائی: "انہ پیغمبر! تہ ہنہ خیزونو تہ
 دومہ رغبت سرہ مہ گویہ کوم چہ مونہ کفارولہ در کہن
 دی۔ ہنہ خود دسے دیارہ ور کہن شوعے دی چہ ہنوی پہ
 فتوکین واچولہ شی۔ اوستا دیروں دکاں سزق دیر بہ تراو
 پائید اوسے۔ نوتالہ پاک چہ دشریت اوروحانیت کوم
 ظاہری او باطنی نعمتونہ تاتہ در کہن دی۔ پہ ہنہ شاکر
 شہ۔ او غیر اللہ تہ د مقرب کہن ونہ منع شہ۔ حکمہ چہ
 غیر اللہ کہن سراسر فتحے دی۔ اوپہ دسے بنا اللہ پاک کفار او
 منافقین پہ قسم قسم فتوکین اچولہ دی۔
 د اللہ پہ نعمتونو قانع کہن لو کہن ستا دیارہ برکت
 اوسعدا ت دسے۔ تہ بہ خپل مقصود او مطلوب صرف د
 خپل معبود واحد پہ اطاعت بیا مویے۔ اوپہ دسے بہ دنیا
 او عقبی کہن عزت حاصل کہن۔ اودرجات بہ د اجت
 کرے شی۔ نوتالہ پکار دی۔ چہ پخلہ فرائض یعنی کلمتہ
 طیبہ "أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ
 مُحَمَّدٌ زَكَاةٌ رَوَّحًا" حجّ پہ مکملہ طریقہ ادا کہن او
 د ممنوعاتو نہ پڑھیز او کویہ۔ د اللہ پاک پہ نزد دینے
 طریق عمل نہ زیات بل محبوب او غوریز خیز نشتہ۔
 اللہ پاک د مونہ بقولہ دخپل تابید اونسرت پہ

برکت دھنہ اعمالو توفیق را کری۔ کوم چہ دھنہ پہ سزود
 محبوب او مقبول دی۔ اود دنیا او عقبی کہن پیسے خلا بیا مویہ
 شی۔ آمین۔
مقالہ (۲۵) ایمان دھر خہ تہ لوکے نعت دسے
 کہ پہ ژوند کہن حالات تاسرہ موافقت اونہ کریہ او د
 مصیبتونو پہ وجہ تہ دے اطمینان او پریشانی بنکار شہ۔ نو
 پہ بے صبری دکاں اوشکایت مہ کورہ۔ چہ نہ اللہ تعالیٰ
 نادارہ او محتاجہ پیدا کریسے یم۔ پہ مانے مصیبتونہ راوستہ
 ہی، او اضیاریہ عیش او آرام کہن دی۔ اودھنہ چہ مونہ
 قول دبا با آدم اودی بی حوا اولاد یو۔ اوپہ خدائی حقوق
 کہن برابر یونو بیا زک دسے دنور و نہ لاندیرے یم۔ نوعین
 ممکنہ دہ چہ دا ابتلاء او مصیبت د اللہ تعالیٰ طرف نہ
 ستا دوریے دہلندی خوشحالی سکون او اطمینان قلب دیارہ
 وی او ہم دسے پہ ذریعہ ہنہ تاتہ ظاہری او باطنی
 ترقی در کول خواہی۔
 تہ ابتلاء کہن پہ دسے واچولہ شوعے چہ ستا سرت
 بنہ دسے او خدائے تعالیٰ دسے دسبر اورضا پہ وجہ
 مشکلات او پریشانی لرے کول خواہی۔ ستا محکم ایمان
 ونہ داسے دکا چہ دھنہ جر مضبوط دسے۔ ہنہ پہ ترکیبہ
 دہ۔ اوپہ صیوہ راتلونکے دکا۔ دھنہ خاتکے اوچتیدونکے دی
 او سورسے خوریدونکے دسے۔ ستا ایمان دا اونہ د

ایمان محکم دیندار دپارہ د یقولو دنیوی او اخروی سعادت سرچشمہ دہ نو اے د حق بندہ پوکہ شہ چہ د دنیا پرستو یہ ایمان کین ہفہ تازگی او توانائی نشستہ پہ کوے چہ اللہ تعالیٰ ستاد ایمان اونہ بناستہ کپے دہ۔ داہومستقل او لافانی قوت دے۔ چہ د زملے تغیرات ے ہرگز متاثرہ کوے نشی۔ کہہ د انسان دژوند د اونے نہ د ایمان عنصر ویرک شی۔ نو داہہ بالکل خشکہ او پرپادہ پاتے شی۔ نو یہ دنیا کین چہ غومرہ اجتماعی ترقی او برکتونہ دی داہول د ایمان د نعمت ثمرات دی۔ او کوہم خلق چہ د ایمان نہ خالی دی۔ ہنوی دقرآن کریم دوینا مطابق کافر مرتکا مقہور او مغضوب دی۔ او دنیا او اخروت دواہرکین ذلیل او خوار دی۔

داسے ہم کیری۔ چہ اللہ تعالیٰ او غواری نو پہ خیل ہدایت مدد اونصرت دنیا پرست اغیار ہم پہ محکم ایما اود صبر اورضا پہ نعمتونو بنا د کری۔ ہنوی خیل مقربان کری۔ او اولیاء اللہ کین ے شامل کری۔ تاریخ پہ دے گواہ دے چہ ہفہ خلق چہ ہروخت بہ پہ غیر اللہ کین ہو اورک وؤ۔ د توحید د عرفان نہ پس داسے فنلف اللہ شوچہ بیا دیوے لمحہ د پارہ ہم غیر اللہ تہ متوجہ نشو۔ اللہ پاک د یہ فضل وکرم کھونہ ایمان محکم او توانا کری۔ او موثر و یہ صراط مستقیم روان کری۔ آمین۔

اللہ تعالیٰ د وسیع رحمت پہ وجہ وسح پہ ورجح پہ ترقی دہ۔ ستا موجودہ حالت اللہ پاک پہ دنیا او عقلی کین ستاد فلاح ویہوود باعث جوہر کپے دے۔ او پہ تائے د ہفہ نعمتونو پیرزونہ کرہ دہ۔ چہ نہ یوے سترگے لید لے دی اونہ یو عوب او بید لے دی اللہ پاک فرمائی: ”پوسری تہ ہم دانہ دہ معلومہ چہ د ہفہ د نیک اہما لو پہ بدل کین د ہفہ د پارہ کوہم کوہم زری خویروکی خیر و نہ پست او محفوظ اینہو دے شوے دی۔“

کوہم خلق چہ د خدا ے تعالیٰ احکام پہ خائے راوی۔ دگنا ہونہ د ورا کوہی۔ او پہ تولو امور و کین د اللہ تعالیٰ رضا اختیار وکے نو دنیا او اخروت تول سعادتونہ ہم ددوی تیار دی۔ ددوی اطمینان قلب بہ ہجیرے فنا نہ شی۔ ددے برعکس چہ کوہم خلق د خیل خالق او معبود نہ روگردانی کوہی۔ او یوازے دنیا خیل معبود او مسجود گرجوی۔ د ہفہ مثال د ہفہ نبوت زکے دے چہ اوہ خور ہفہ تہ ہیٹ فائدہ نہ نشی ویر کوہے۔ ہفہ کین ہیٹ ونہ نشی نہ غونیدے۔ او د ہیٹ میوے ترے امید نشی کپے۔ او ہیٹ کرکیلہ پکین نشی کپے۔ د اصوبت حال د انسان د خیل غفلت او مصیبت دوجے نہ دے۔ گئی اللہ تعالیٰ خو پہ خیل بندہ مشفق او مہربان دے۔ او د ہفہ ترقی او شہرازی غواری۔

بہ تا تہ ہیٹ ضرر نشی د رسولے۔ کہہ پرور دکار داسے او غواری چہ مخلوق خدا ستاعلیٰ او روحانی فیوضات او برکاتونہ اخستود پارہ تا تہ راجع شی۔ او ستا تعظیم او تکریم او کری۔ نو پہ ہنوی د اللہ، روح او مقبولیت باوجود بہ اللہ تعالیٰ تاد فخر او تکبر نہ پہ امان ساتی۔ کہہ داسے حالت کین تہ دیوے نیکی نیچے خاوند ے۔ نو داہہ د اللہ پاک د جانب نہ پرتابیز ووی چہ دژوند تول ضروریات بہ ہفہ پہ خیلہ برابر وی او تاتہ بہ د ہفہ نہ او د ہفہ د خیلو خیلو نو نہ ہیٹ ضرر نہ رسی۔ داہہ ستا د طبع موافق او فرمانبردارہ وی۔

اوستا پہ حق کین د خدا ے پہ مدد د مکرو فریب، بغض کیے، غیض و غضب او خیانت نہ بالکل پاکہ وی۔ او د ہفہ خپلوان بہ ستا فرمانبردار وی۔ ددھے نیچے نہ کہہ و فرس ند پیداشی۔ نو ہفہ بہ نیک راستباز، اطاعت شکار او ستاد زلف د خورید وید وی۔ جگہ چہ د نیچے او اولاد متقی کیدل د اللہ تعالیٰ دپروئے نعمت دے۔ اللہ پاک د حضرت زکریا علیہ السلام متعلق فرمائی: ”مونیز د زکریا علیہ السلام نیچہ د ہفہ د پارہ نیچہ کرے۔ او پہ کلام اللہ کین د صالحینو د دعا داسے راغہ دہ: ”اے خدا یہ کھونیز سترگے کھونیز: پہ بنجو او اولاد کیے کرے۔ او مونیز د متقیانو پیشوا یان کرے۔“ او د حضرت زکریا علیہ السلام

مقالہ (۲۶) قرب اللہین پصبر او رضا کین دے
خیل خالق سرہ د کامل ربط او عشق پید اکو لو د پارہ د مخلوقاتونہ تعلق قطع کرے او خیل معبود حقیقی د خیلو حاجات او ضروریاتو مرجع او کھوہ چہ ستا پارہ صرف د پرور دکار ارادہ او اطاعت باقی پاتے شی۔ او د شکر د اسبابونہ ویر کار ے داسے حالت کین بہ ستازی د نورنہ معبود شی او د خیر اللہ د پارہ بہ ہیٹ کفیائش پکین پاتے نشی۔ دہہ وخت بہ تہ د توحید د عقیدے خیلہ نگہیا ے۔ او پہ کائناوت کین چہ کوہم خیر ستا د توحید پہ عقیدہ کین دخل انداز کیری ہفہ بہ نیست و نابود کرے۔

بیا بہ ستا خواہشات نفس ہم ستا خلاف بناوت نشی کوہے۔ او تہ بہ پہ کامل سکون او اطمینان سرہ ژوند تیروے۔ دہہ وخت بہ د کلام اللہ نہ میواہل ہیٹ کلام تہ اوریدل نہ خواریے۔ او ذات اللہی د مشاہدے نہ علاوہ بہ دیل ہیٹ خیر مشاہدہ نہ خواریے۔ ستا پیروی بہ صرف د احکام اللہ پیروی وی۔ او ہر فعل بہ د ہفہ د رضا ماتحت وی۔ او د ہفہ پہ تعمیل کین بہ تہ د صبر او استقامت نہ کارا اخستونگے ے۔ ہرکله چہ تانہ د امریہ حاصلہ شی۔ نو ستا قلب کین بہ خیلہ اللہ پاک د یقین او اطمینان محافظ شی۔ پہ تا بہ د حقیقت او توحید معارف راخر گئی کرے۔ او د شیطان او نفس امارہ وسوسے او غیوہ

دعا دہا ۱۰ سے پروردگار! خدا دا خوںے خپل محبوب او مقبول اوگرخوںے ۽ نودا سے دعا گلے به ستا په حق کین مقبولے گرضی حکم که چه اهل خلقوته ددے دعاگیا نو برکت ضرور رسی -

دانبیاء علیهم السلام نه پس دینو بنجو اومتی اولاد مستحق هغه خلق دی چه علم الهی کین ددے درج اهل دی. ددے نه علاوه چه کوم خیزونه ستا مقدر کین دی. هغه به ضرور تاته درسی. دهغه دپاره ستا پریشانی خه معنی نه لری حکم که چه هغه خردی هم ستا دپاره. دے حال کین به ته د حکم الهی په خله داوری وکنے. او په دے طریقہ د نعمت په موند به هم تا ته لوسے شواب حاصلیری. او کوم نعمتونه چه تاته الله تعالی درکوی. په هغه کین به غریبانو، محتاجانو او نورو مستحقینو ته د خپله حصے ورکولو تاته حکم درکولے شی. او دانی سبیل الله خرج به هم ستا دپاره د نعمت دزیاتی باعث وی. بیا به ستا ټول ظاهری او باطنی معاملات بالکل پاک او روپانه وی.

ددے ټولو نعمتونو په حاصلولو کین صبر، رضا، مجز او انکساری خپل شعار جوړ کړه. دالله تعالی دا حکامو پیروی کوه او دمنهیا تو نه دوه اوکړه ددے په برکت به ته د ټولو مصیبتونو نه په امن شه او دزیر داطمینان.

ټولے ذریعے به درته حاصلے شی. دالله پاک رحمت به په تا خور شی. او دجهل او باطل تاریکی به درنلری شی. او اسرار الهی به تاته څرگند شی اوستاسینه به د علم لدنی نه معموره، او پر نور شی. تاسره به غائبانو او الدعام په ژبه خبرے کیری او ټولو حق امور کین به زبور او تکره شه. او په دے الفاظو به مخاطب کولے شه ۽ نن ورځ ته ځویو په دربار کین د خاص قدر او عزت خاوند لے او ځموسر د ظاهری او باطنی نعمتونو امانت دار به دے وخت کین ته د حضرت یوسف علیه السلام هغه دبتیینه حال ته راوپانده کړه. د شایه مصر په ژبه یوسف علیه السلام هم په دے الفاظو مخاطب کړی شه. وه یکن حقیقت کین دصدق او معرفت خاوند یوسف علیه السلام سوره خطاب کونکے الله پاک وو. چه په ظاهر لے حضرت یوسف علیه السلام ته د صد اقت، دیانت او تقوی په وجه د ممبر سلطنت حواله کله. او په باطن لے پر دے د علم او معرفت دیانت او قیادت پیروونه اوکړه. الله پاک فرمائی: ۽ دغه رنگ مونږ یوسف علیه السلام ته په زمکه حکومت ورکړه. چه چرته به غوښتل. هلت به لے قیام کولو. او دهغه د باطنی صفاتو متعلق فرمائی: ۽ مونږ یوسف علیه السلام په صراط مستقیم ثابت قدم اوسانده چه دکنا هونو او فاحشاونو نه بچ شی. بیشکه چه یوسف علیه السلام ځویو: د مخلصانو

بندگانونه وو. نو لے دصدق او ایمان خاوند. هرکله چه ته په ټول الفاظو مخاطب کړی شی نو په تابه د لوسه علم یعنی د علم توحید، علم ذات او علم صفات پیروونه اوکړی شی، او په دے لوسه نعمت به ملائکه او بنیاد ټول تاته مبارکی درکوی او بیا به د خدا لے شافی په اذن کین د ځنو امورو د علم نه وجود کین دروستلو تاته توفیق او صلاحیت حاصل شی او د خدا لے په حضور کین به دنیا کین عزت او قیادت بیا هوسه. او په هغی کین به په دیدار الهی مشفق شی چه د هغه خوشحالی انتها نشته.

مقاله (۲۷) دخیر اوشوبیان
اکر که خیر اوشر په دنیا کین موجود دے، اودالله په کردلو او عمل کین ددے دوار و خیزونو ظهور بیا موندلے شی، خود اکثر آیات کریمه کړ پیش نظر دخیر ټول خیزونو دالله پاک د جانب نه دی اودشر ټول خیزونو دالبیس اود نفس انسانی نه دی. نو خیر خوسراسر دالله پاک جانب ته منسوب کیدے شی. خوشر په هرڅو صورت کین دهغه پاک ذات ته منسوب کیدے نه شی. شرحونه دهغه په ذات کین اونه دهغه د جانب نه دے. بلکه دا د نفس امتاری نه دے.

الله پاک فرمائی: ۽ تاسوته چه کومه نیکي رسی، هغه دالله تعالی د جانب نه دے. او چه کومه بدی درسی، هغه

سوا سر ستاسو دخپل نفس نه دے. نو زک په تاسو ددے خبر نمانی کوم چه خیر یعنی د توحید او تقوی لار اختیار کړی اوشر یعنی دشرک اوفسق خیزونه پریردی. او حق بعبادت فرمائی: ۽ خدا بندیاو! د اعمال صالحه په عوض کین تاسو جنت کین داخل شی. سبحان الله! دالله پاک خوسره لوسه رحمت دے. چه بندیان لے د نیک اعمالو په وجه د جنت مستحق کول. حالانکه دا نیک اعمال هم سراسر د الله تعالی د توفیق اونصرت په وجه دی.

حضور صلی الله علیه وسلم فرمائیله دی: چه جنت کین به هیڅوک دخپلو اعمالو په سبب نه داخلیری: ۽ نو حضرت صلی الله علیه وسلم نه تپوس اوشلو بیا چه یا رسول الله تاسو به هم نه؟ نو نبی کریم صلی الله علیه وسلم ورته او فرمائیله: چه هو، زک به هم نه، مگر دالله تعالی د رحمت واسعه په برکت دا حدیث دپی بی عائشه صدیقہ ۳ نه روایت دے، نو زک تاسو ته د شریعت د احترام کولو، او د راجه هدایت اختیارولو تاکید کوم.

هرکله چه ته دا حکام الهی تعمیل او د دستور شریعت احترام اوکړی. نو الله تعالی به تا د شر او فساد نه محفوظ اوساتی. دخیر لایه چارے به تاته روپانه کړی. او شریعت به ددته آسان کړی. او د ټولو کنا هونو نه به د بچ کړی. الله پاک فرمائی: کوم خلق چه ځویو: د بختونو لکوشی

کوی ، نو موز د هغوی دپاره صراط مستقیم رویتا نکوو او د هغوی رهنمائی کوو۔ او په دے بنا د حضرت یوسف علیہ السلام متعلق الله پاک فرمائی : "موز دهرقم بدئی او بخش نه یوسف علیه السلام محفوظ کما . حکم چه هغه حُما د مخلص بندگا نو نو وو۔ او الله پاک ارشاد فرمائی : "کله تاسو ایمان راوړئ او شکر اوباسئ نو الله به بیا وے تاسو له عذاب درکوی " د دے نه ظاهره شوه چه مؤمن اوشاکر بندیان دنیا کیں هم دمصبیتون او آفتونو نه بچو دی۔ او آخرت کیں به هم د ذلت اعذاب نه خلاص وی نو الله تعالی شکر گذری کوئی چه د نعمت دزیاتئ باعث ده۔

الله پاک فرمائی : "که تاسو شکر اوباسئ ، نو موز به موفونو لاریات کوو۔ نو اے مؤمن بنده ؛ هرکله چه ستا دایمان نور آخرت کیں ددوزخ اور هم مرکوه شی . نو دنیا کیں د آفتو اوبلیانو اور ولس مر نه کړی . هان د الله تعالی محبوب اور گویا بندیانو ته چه دنیا کیں کوم مصیبتونه او آفتونه پینیری ، نو د هغه نه هم د الله تعالی د امتصدوی چه د هغوی یقین اوانیلا لا حکم کړی . او د خراب عمل او فاسد عقیده نه دے قلب او د مانع پاک کړی او د اے ابتلا سره سره په هغوی توحید الهمی ، معرفه حق او سراز باطن واضح او بے نقاب کړی .

زیرک یو د اے کور دے . چه هغه کیں دوه تنه نشئ خائے کیدے . حق سبحانه فرمائی : ! الله تعالی دیوسری سینه کیں

دوه زبون نه دی پیدا کړی : او الله جل جلاله فرمائی : " باد شاهان چه یو کلی ته ورننوی ، نو هغه تباک کړی۔ او د هغه عزت مند ذلیل کړی " نو د عزت خادندان د بنو خلیفونو اونعمتونو نه هم ومه شی . حکم چه د دے نه حکمتین په زیرک د شیطان او هو اے نفس حکومت او د هغوی حکم سره به اعضا قسم قسم گناهونو او گمراهو کیں کپړوئ . بیا چه د هغوی تصرف د زیرک نه په تلو شو . او اعضا د ادم بیاموند او دارالحکومت یعنی زیرک خالی شو . نو د توحید ، علم ابعثت مسکن شو . نو د الله تعالی د علاقه بے هستئ له پر زیرک کیں خائے ویر کول یو د اے شوک دے ، چه د قول اعتقاد او عملی خباثونو چر دے . د دے برعکس توحید د انسان قلب او قول اعضا د ذرات باری تعالی دپاره خاص کړی . د هغه سینه دهرقم خپرونه پاکه کړی او کامل اطمینان ورس ته ورس کړی .

د کوم سړی توحید چه غومره زیات محکم اوتوانا وی . هغومره د الله تعالی قرب هم هغه ته زیات حاصل وی . او هغومره هغه ذرات الهمی اوصفات الهمی په سرازو زیات باخبره وی . په دے بنا حضور صلی الله علیه و سلم او فرمائیل " زه ستا سون الله پاک زیات پیژنم۔ او ستا سون نه زیات د الله تعالی نه ویریریم " نو غومره چه یوسری خپل خالق او پرورس دکارت زیات قریب وی . هغومره د

هغه نه زیات خوف او ویر کړی . او د هغه د احکامو مصلح وک .

د الله پاک د قریب یوه قضیه دا هم ده چه بند د هغه د نعمتونو پوره پوره احترام او کړی . او هر دم د هغه شکر په خائے راوری . او غیر الله ته توجه اونه کړی کینی د ابه د حق په اطاعت کیں څرگند کوتا هی وی . دینی علیه السلام بیبیا اے او اصحاب د فسق و فحور نه په دے محفوظ ووجه هغوی ته دیو د اے مقدس او متقی ذات قرب حاصل وو . چه د هغه د اثر د لاندے د فسق و فحور امکات نه وو . په دے بنا د هغه ذات روحانی او باطنی درجه به غومره اوچته وی . چه د هغه د الله پاک قرب نصیب وی .

الله تعالی د دے خبری نه بالا او برتر دے چه مخلوقا کیں هغه سره چاته تشبیه ورکړی شی . الله پاک خپله فرمائی چه " د الله تعالی دپاره مثالونه هرگز مه بیانوی . د الله په مثل هیڅ خیز نشته " نو د توحید واصله تقاضا دا ده چه الله تعالی په ذات اوصفات دواړو کیں یکتا او بے مثل او گنئی . او مخلوق کیں هیڅ څوک هغه سره شریک نه کړی .

مقاله (۲۸) موجد ته زیرک

دغوا او نصرت طلبکاره . حالانکه د هغه د بخشش او حمایت دپاره توحید یو بنیادی خیز دے . الله پاک فرمائی : " تا هغه سره اونه لید چه خپل نفس خپل معبود جوړ کړی وو " نو د ايو واصله حقیقت دے ، چه د الله تعالی دمدد او د نعمتونو د حاصلولو دپاره ستا مؤمن کیدل لازمی دی ترڅو چه ته د شرک ټول خیزونه ترک نه کړی . او په ظاهره او په باطنه د یو خدائے تا بعد ارفقه . نو دنیا او عقبی کیں به خلاصه بیا نه موی .

ته د دنیاوی خواهشاتو عبادت کوے . او د دے برعکس د نفسانی خواهشاتو پرینودل او مشیت الهمی کیں فنا کیدل توحید دے . د توحید اثرات دادی . چه هغه ستا عقیده او عمل د ټولو خباثونو نه پاک کړی . او دیو مخلص هستی په طور د په بارگای الهمی کیں په اوچت مقام کیں او دروی چه هغله به په تا د ا بشارتونه . (زیری) کبزی چه " من روح ته ځمونی په نزد صاحب قدرت و تمکین او محبوب او معتد اے چه د ا مرتبه بیا موی . نو د الله تعالی رحمتونه او نعمتونه به نور هم به تا زیات شی . په تا به د قرب الهمی پیژنو و ته او کړی شی . او د الله تعالی رضا او خوشنودی به ستا د اطمینان باعث شی .

د دنیا دستور د ا بے راغله دے چه د لته ټول مواد خپل اصلی او خالص صورت کیں دراتلو نه حکمتین په یو

ناقصہ کیفیت کبھی وی - بیاد کیمیاوی عمل پہ ذریعہ د خاویے اور کنگہ ذرات دھنے نہ جدا کرے شی اوتیجہ اے دا با اوچی چہ ہنہ جہادات بوخالص اوقابل استعمال صورت اختیار کری - اودھے نہ بہ بیادیر فائدہ مند کاروند اختیار شی - نو انسان ہستی ہد غیب دے - چہ ہر کل ہنہ دشرک اودبعثت، ہونو اود خواہشا تو دیروی دخیرونہ پاکہ اوصافہ شی - نو انسان کامل شی - اویا دھنہ نہ، نہ صرف خپل حان تہ، بلکہ قول بنی نوع انسان تہ ترے بے اندازے فائدہ رمی - نوڑگہ پہ تا دا تاکید کوم چہ تہ ہم دعبقیدے اوعمل دخیری نہ پاکہ شہ اودشرک اوفسق نہ پرہیز اوکرے - پہ دا سے کولو بہ تہ یقینا بہ بارگاہ الہی کبھی مقرب شہ - دحکمت اومعرفت پیرن وند سہ دریاندے اودکرے شی - اوعقبی کبھی بہ انبیاء اوصدیقاو سرا دعت اواحترام درجہ بیاموے -

دا اللہ تعالی اطاعت اوفرمانبرداری اختیار کری - دھنے پہ برکت بہ دعالم اومعرفت خاوند شہ - اود اللہ تعالی عفو اومحشش پہ تالازیات شی - اوپہ دے حقیقت بنہ بنہ بوشہ چہ کوم ظاہری اوباطنی نعمتونہ تاند دنیا کبھی در کرے شی - اوکوم عزت اوابرو اوفلاح اوبہبود تہ تہ عقبی کبھی بیاموے - دا اول دتوحید ثمرات دی -

مقالہ (۲۹) متوکل علی اللہ تہ خوشخبری
دحضور صلی اللہ علیہ وسلم حدیث دے : کینے شی چہ فقرد انسان دیارے دکترباعث شی : نو ذمے دتغیر پہ سبب بہ ذات اوصفا رب الہی کبھی شک اوشیجہ لہ دخل ودرکول صرف دھے خلقوکار دے چہ دھنوی یقین اویمان بالکل کمزورے وی - اود توکل علی اللہ جد بہ نہ لری - دیوموحد اود پچھ عقیدے دمؤمن یقین اویمان ہمیشہ محکم اوتواناوی اود زمانے تغیرات پہ ہیخو اثر نشی کوے - اللہ پاک فرمائی : کوم سرے چہ پہ اللہ تعالی کامل توکل لری، نو اللہ تعالی دھنہ دیارے کافی دے : بل خائے ارشاد دے : "د توکل خاوند انولہ کار دی چہ ہمیشہ پہ اللہ توکل کوئی - اوپہ دے بنا د توکل خاوندانو تہ دا خوشخبری دے " چہ کوم سرے ددخانے تہ ویریری اود دھنہ اطاعت کوئی نو اللہ تعالی بہ دھنہ دیارے رزق کشادہ کری - اودھنہ تہ بہ دد سے ذریعہ تہ رزق ویر کوئی چہ دھنہ گمان کبھی بہ ہم نہ راجی " کوم سرے سرے چہ اللہ تعالی خپل لطف اوکرم اود کرے د مصیبتونہ اود آفتونہ نہ لے خلاص کری - او خپل نعمتونہ پرے - وانہ کری - نو لازمی دے چہ دھنہ ایمان محکم دے اود اللہ تعالی دیسببہ نعمتونہ شکر گزار دے - ددے برعکس بل ہنہ سرے دے چہ د

خپل ضعیف ایمان، تذبذب اوشک وشیجہ پہ وجہ مصیبتونہ اود آفتونہ کبھی راگیر دے - کفر اوانکار کوئی - اود دنیا اوعقل پہ پریشانی او بے عزتی کبھی پرہوتے وی - نو دد سے سرے متعلق حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی دی چہ دقیات پہ وسرچ بہ دپولونہ زیات عذاب اود لذت کبھی ہنہ سرے دی چہ دخیل ضعیف یقین اویمان پہ وجہ دنیا کبھی ہم کافر شو - اودحشر وشر نہ ہم منکر شو - نو کفر، بغفلت اود خدائے ہیر ونگہ فقر ہنہ دے چہ دھنے نہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم پناہ غوینتے دے -

زکۃ تاسوتہ دا بنودل عوارم، چہ دھے خلقوصحبت اختیار کری، چہ علم اویمان کبھی راسخ دی - اوتل پہ اللہ تعالی متوکل دی - ہنوی بہ ستا سونظاہر اوباطن د ہرقسم کرد وغبارنہ پاکہ کری - اوزرگہ اودماغ کبھی بہ مو توحید مستقل طور سے کینوی - اودھنوی دیوحاف فیض پہ برکت بہ دنیا اواخرت دواو کبھی فلاح اوبہبود بیاموئی -

مقالہ (۳۰) دصبر اوتحمل فائدے
زکۃ تعب کبھی نم چہ تہ دناپوھی پہ وجہ وائے چہ پہ کوم تہ پیر اوسیلہ بہ زکۃ خپل مقصد اومراد تہ اورسم، حالانکہ پہ قرآن پاک کبھی صفا رانے دی چہ اللہ تعالی ہنہ خلقو سرا دے - چہ دصبر اوتحمل نہ کار

اخلی او پہ ہنہ تکیہ کوئی - او اللہ پاک فرمائی : ایماندارو اصبرو تحمل نہ کاراخلی - او اللہ سوہمنزی ربط پیدا کری - دھنہ تہ ویرے کوئی - اویک عملی کوئی چہ خلاص بیاموئی -

دکلام پاکہ دور اوتونہ ثابتہ دے چہ دنیا اوعقل کبھی دفلاح و بہبود بہترینہ ذریعہ صبر اوتحمل دے - او اللہ تعالی ہر مؤمن تہ حکما دصبر تلقین فرمائے دے کہ چہ انسانی ژوند کبھی سلامتی اواخر وعافیت پہ صبر او تحمل اوستقامت کبھی دے - نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دایمان دیارے صبر دے ضروری دے، نکہ دجسم دیارے روح : اوحضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائے دی : دھر عمل ثواب دھے داندازے مطابق دے - لیکن دصبر ثواب بے حد اعلیہ اندازے دے : او اللہ پاک فرمائی : " ہر کلمہ چہ تاسود شریعت اوحود اللہ دحفاظت دیارے دصبر اوتحمل نہ کارواخے نو اللہ تعالی بہ درنہ مصیبتونہ لریے کری - اودومرہ فراوانہ رزق بہ در کری، خنگہ چہ لے دھے دیارے پہ خپل کتاب کبھی دا وعدہ فرمائے دے : کوم سرے چہ دا اللہ تعالی اطاعت اختیار کری نو اللہ تعالی بہ پہ ہنہ خپل نعمتونہ لازمیات کری اودھنہ تہ بہ دد سے خائے نہ رزق ویر کری چہ دھنہ پیکار کبھی بہ ہم نہ راجی -

تہ دخیل کشائشی رزق او خوشحالی دپارہ دصبر او توکل لارا اختیار کرے۔ جگہ چہ دنیسا نوملیم السلام او صالحان و صالحات و کتلونہ ہم معلومی، چہ دصبر او تحمل پہ وجہ اللہ تعالیٰ ہوتی تہ مصیبتونہ خلاصہ ورا کہے وو او دخیلوے پناہ نعمتونہ پہ ہوتی بیرونہ کرے وہ قبول اولیا اللہ ہمیشہ پہ صبر او تحمل استقامت کرے دے۔ او خپلو مریدا نو تہ دے ہم ددے تلقین کرے دے او تاکید کے فرمائیے دے۔ دصبر پہ اختیار اولیا اللہ تعالیٰ ستا دپارہ دنیا او عقبی کین دلوے جزا و عذاب فرمائیے دے، اللہ پاک فرمائی: دغہ شان موٹ صبر کو وکوتہ لویہ جزا و سکو بل جائے ارشاد دے: اللہ پاک صبر کو کینی او احسان کو کینی خپل محبوب گروئی:

تو کلام اللہ! حدیث نبوی ۳ او اللہ ددوستا دوستی نہ واضعہ دے چہ صبر دنیا او عقبی کین دھر سعادت او سلامتی اصل او بنیاد دے او مؤمن بندہ دصبر او تحمل پہ ذریعہ اللہ پاک درضا دخالصی او دجنت مستحق گروئی او ددے پہ وجہ روحانی عروج پیامی، چہ ملائکہ و صراطے پیخیی۔ ددے نہ پس ددہ دپارہ اللہ تعالیٰ قریب دے۔ او دعزت ہخہ مقام دے چہ ہخہ فنا نشتہ۔

مقالہ (۳۱) دوستی دشمنی اللہ دپارہ

مسلمانا لہ پکاری، کہ چاسرہ محبت کوئی، نو ہم اللہ دپارہ، او کہ عداوت، نو ہم اللہ دپارہ دخیل نفس او ذاتی جذبات۔ پہ ہخہ کین دخل نہ وی۔ تہ د ہر سرگ سیرت، عقائد او اعمال پہ فور مطالعہ کرے، تہ ہخہ دتوحید اوست مطابقت وی نوستا دپارہ ہخہ سیرت محبت او دوستی سائل بالکل جائز او اللہ پہ نظر کین د ستائے جو کہ دی جو کہ دہخہ عقائد او اعمال دتوحید او سنت دقتضو خلاف وی۔ او ہخہ مشرک او فاسق وی۔ نو ہخہ سیرت بکسر او عداوت سائل ستا دپارہ لازمی دے۔ توتہ اللہ تعالیٰ درضا دپارہ دہخہ نہ خ واپورہ۔ کہ تہ یوموحد او متقی سیرت محبت سائے، نو محض اللہ د خوشنودی دپارہ۔ او کہ یومشرک او فاسق سیرت عداوت کوے، نو ہخہ ہم صرف درضائے الہی دپارہ۔

دخیل نفس دخواہشات او ذاتی اغراض دپارہ ہمہ چا سیرت محبت سائے او ہمہ عداوت۔ جگہ چہ کوم محبت پہ نفسانی خواہشات و مبینی وی، ہخہ عارضی، فتنہ آنکیز او پریشانی پیدا کوئیکے وی۔ دغہ شان کوم عداوت چہ پہ ذاتی خواہشات وی۔ ہخہ دظلم او زیادتی او تباہی باعث وی۔ نو دخیل نفس پہ خاطر محبت او عداوت سائل دوارہ تباہ کن دی۔ او اللہ تعالیٰ پہ نزد پہ دنیا

نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ او کہ عداوت وی نو ہم اللہ تعالیٰ دپارہ۔

مقالہ (۳۲) غیر اللہ محبت شرک دے

حقیقی معنویں محبت اللہ پاک سیرت خاص دے۔ او غیر اللہ لہ پہ دے کین دخل و رکول شرک دے جگہ چہ دانسان ذمہ فطری طور سیرت اللہ تعالیٰ مسکن دے۔ خو ہر کہ چہ غیر اللہ تہ دے کین اثر کول حاصل شی۔ نو دا دتوحید الہی خرگندہ خلاف ویزی دے۔ اللہ پاک فرمائی: ہما مؤمن او مؤحد بندیان ماسرہ محبت سائل۔ او زک ہوتی سیرت محبت سائے: او حق سبحانہ فرمائی: کہ تاسو پہ اللہ تعالیٰ ایمان لری او دہخہ عبادت کوئی۔ نو صرف ہخہ سیرت محبت کوئی: او د مشرکیون متعلق اللہ پاک فرمائی: مشرکین او کفار خپلو فرضی خدا یا تو او دنیوی ساز و سامان سیرت دومرہ زیات محبت سائی چہ دہخہ جو کہ صرف اللہ پاک دے۔ لیکن کوم خلق چہ مؤحد او ایمان دار دی ہوتی صرف اللہ پاک سیرت پہ پناہ محبت سائی۔ بل جائے ارشاد باری دے: ایس ایماندارو ستاسو مالونہ او اہل و عیال د تاسو اللہ د ذکر نہ غافل نہ کری۔ او کوم خلق چہ ددے خیزونو پہ محبت کین ددوب شی۔ او اللہ د ذکر نہ غافل شی، نو ہمدغہ خلق گمراہ او زیان کاری وی۔

او عقبی کین مقصوب۔

د دے برعکس محض اللہ دپارہ چاسرہ محبت یا عداوت سائل دعزت او ایمان دسلامتی غنیمت دے۔ داے سرے اللہ تعالیٰ پہ دوارہ جہان محبوب او پرکرنیکہ گروئی۔ او دانیبا او صدیقان نو پہ دل کینے شاملوی دغہ وجہ دچہ حصو رضلی اللہ علیہ وسلم بہ ہمیشہ محبتی اللہ تعالیٰ درضا دپارہ خلقو سیرت محبت او عداوت سائلو۔ او خپل نفس لہ کے ہجھکل پہ ہخہ کین دخل نہ ورا کولو۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی: کہ چاسرہ محبت کوے، نو ہم د اللہ دپارہ، او کہ عداوت نو ہم د اللہ دپارہ دغہ دنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم معمول او اسوہ حسنہ دے۔ او دغہ دتولو اولیاء اللہ دستور العمل دے۔ ددے برخلاف محض داتباع نفس پہ خاطر محبت یا عداوت سائل دکتاب اللہ اوست رسول اللہ نہ قطعی انحراف دے۔ او داے سیرت دخدائے تعالیٰ پہ نزد پہ دوارہ جہان کین مقصوب او معتوب دے۔

اللہ پاک فرمائی: د نفسانی خواہشات اتباع مہ کوئی جگہ چہ دا خیر د اللہ پاک د لارے نہ گمراہ کوئیکے دے بل جائے ارشاد دے: تا ہخہ سپے اونہ لید چہ تولو معاملاتو کین ہخہ خپل نفس خپل معبود او گروئی۔ نو سلامتی د نفس پہ مخالفت او اللہ پہ رضا کین دے۔ او ہخہ دا چہ محبت وی۔

پہ احادیث کیں ہم دے خبرے تاکید را خلع دے۔
چہ د مؤمن بندہ محبت صرف اللہ تعالیٰ سرے خاص کیدل
پکاردی او مخلوقا تو کیں د مؤمن زبکہ اود ماخ جو کیدل
د اللہ ذکر او عبادت د تقاضونہ غافلہ نہ کری،
نورۃ تانہ ددے خبرے نصیحت کوم چہ تہ خپل محبت
او توجہ اللہ تعالیٰ تہ وقف کرے۔ اود غیر اللہ نہ چوہ
اختیار کرے۔ اود عشق کومہ پاکہ جذبہ چہ فطری طور
سورۃ پاک ذات سرے تعلق لری ہفہ مرکز مخلوقا تو
سرے مکہ کدوہ کئی ستا زبکہ بہ دشرک پہ وجہ د توحید
پہ معنوہ پوہیدلو اود ہفہ د عملی تقاضو د پورے کولونہ
محرورم پاستے شی۔

د اللہ پاک غیرت دانشی برداشت کولے، چہ کوم
زبکہ دہفہ د محبت او ذکر د پارے خاص وی ہفہ کیں د
غیر اللہ ہم دخل او کری۔ ہرگہ چہ تہ د وحدانیت پر دے
تقاضا پورے لہفہ اود عارضی اوفاتی غیروں نہ کتارے کش
شے اود ازلی اوابدی ہستی محبت اختیار کپے نو سابر
د اللہ پاک لطف و کرم ستا استقلال لہ راجی اود پورے
پہ حیثیت بہ پہ دوارے جہانہ ہفہ عزت حاصل کری چہ
غیر اللہ پرستار بہ ورا تکروتہ پہ خولہ پاستے شی۔

مقالہ (۳۳) د سر و خاور قسمونہ

سری پہ خاور، قسمہ دی، پورہنہ سہ دے چہ

نہ کے ژبہ وی، چہ پہ ہفہ خہ بیان او کری۔ اونہ نہ زبکہ
چہ ہفہ کیں خہ علم او معرفت پروت وی۔ نو د اے سپے
عامی، غافل او از مودے کار دے۔ چہ نہ پرے خہ اعتبار کید
شی اونہ پکین خہ خیر شتہ۔ نو تہ د اے خلقونہ مکیرہ۔
حککہ چہ دوئی د خدا کے پہ عذاب کیں دی۔ د دوئی د مکتوب
نہ دے مونز خدا کے اوساقی۔ تہ د عالما زبکہ شہ اود دیرت
دلایسے بنو دو کونہ شہ۔ اود مجلس بندگانو نہ شہ۔ اود
خدا کے دنا فرمان نہ ویرے او کری۔ چہ خدا کے نزدیک
اود پیغمبران تو اب پیامے رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
حضرت صلی کرم اللہ وجہہ تہ او فرمانیل دکہ ستا پہ ذریعہ
خدا کے تعالیٰ دیوسری ہدایت ہم نصب کری، نو دے
کیں ستا د پارے د تیلے دنیا نہ زیاتہ بہتری دہ؟

دویم ہفہ سپے دے۔ چہ دہفہ ژبہ خوشتہ خو
زبکہ نہ لری۔ دہفہ خبرے د حکمت نہ دے وی۔ او خلقو
تہ نصیحت کوی۔ خو خیلہ پیسے عمل نہ کوی۔ خلق خدا
تہ بلی خو خیلہ ترے تبتی۔ د خلقو عیبونہ خورگند وی
خو خیل عیبونہ پت ساقی۔ خلق تہ خان پرہیزگار بنکارے
کوی خو پہ پتہ گناہونہ کوی۔ داہے سپے پہ مثل د شرح
دے۔ اگر گہ پہ صورت دسری دے۔ ددہ نہ خان بچ
کول پکار دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمانیل دی۔
د تلو نہ زیات خوف ماسرے دامت د خرابو عالما نو دے؟

خدا کے دے مونز ددا سے خلقونہ پہ امان کری۔ ددھے
خلقونہ تبتتہ کوی۔ ہسے نہ چہ پہ خلو غرور و زبر و خبر و
دھوکہ کری۔ اود گناہونو پہ او رو اوسیری۔

دربم ہفہ سپے دے، چہ دہفہ زبکہ خوشتہ ولے
ژبہ نہ نشتہ۔ دے مؤمن دے۔ خود خلقونہ پتہ دے۔
خدا کے پرے د خیلہ پناہ پردہ اچولے دے۔ دے دخیلو
عیبونہ خبردار کپے شوے دے۔ زبکہ کے رو بنانہ دے۔
دے ہودا اوپے فائدے خبرونہ دست بردارے دے اوپہ
دے پورے دے۔ چہ سلامتی پہ خاموشی کیں دے۔ حضور صلی
اللہ علیہ وسلم فرمانیل دی۔ "چا چہ خاموشی اختیار کرے،
نو سلامتی کے پیامونہ" اودا کے ہم فرمانیل دی؟ د
عبادت لس حصے دی۔ پہ دے کیں نہفہ د خاموشی دی؟
نو د اے سپے ولی اللہ دے چہ د نفس او خلقو د آقا تو
نہ بچ دے۔ دے دسلامتی او عقل خاوند دے۔ ددہ خت
پہ خان لازم کرے۔ چہ د اللہ پاک پہ دوستا نو اوتیکہ بندگانو
کیں داخل شے۔

خلورم ہفہ سپے دے چہ د ملائکو پہ عالم
کیں د عظیم (وئے) پہ نوم بلے شی۔ حدیث کیں راجی
"چا چہ علم او کئے او پہ ہفہ کے عمل اوکئے او خلقو تہ
کے او بنودو نو عالم ملکوت کیں ہفہ پہ عظیم یادیریکہ
او د اے سپے د خدا کے او دہفہ د آیاتو نو عالم دے۔

ددہ پہ زبکہ کیں نادراہمونہ امانت اہنودے شوی دی۔
او اللہ پاک دے پہ ہفہ علوم و اوقاف کرے دے۔ چہ پہ
ہفہ کے غیر نہ دی آگاہ کری۔ ددہ سینہ کے داسرارو
د قبولو د پارے پرا نقتے دے۔ دے کے بزبکہ پیدا کرے دے
چہ خلق نیکی تہ بلی۔ اود عذاب نہ کے ویری۔ دے
ہم ہادی دے ہم مہدی دے۔ ہم شفیخ دے۔ ہم
مشفق دے ہم صادق دے۔ ہم مسدوق دے۔ دے
پیغمبران و جانشین دے۔ پہ ددہ د اللہ تعالیٰ سلامونہ
برکتونہ او رحمتونہ وی۔

نو د اخلورم یا آخری سپے چہ ددہ تہ اللہ پاک ژبہ
اودرے دوارے عطا کرے دی۔ پہ بنیاد موکین ددہ مرتبہ
دانٹھا مرتبہ دے۔ د پیغمبرانو نہ پس ہیچوک پہ مرتبہ کیں
ددہ جوگہ نہ دی۔ ددہ د مخالفت نہ۔ ددہ د قول تہ او
ددہ نصیحت تہ ددہ د رجوع نہ کولو ویرے اوکری حکمہ چہ
ستا سلامتی پہ ہفہ کیں دے۔ چہ دے کے درتہ بنائی
ہم دا سپے پہ زمکہ د خدا کے خلیفہ دے۔ ہم دے د
سیرت نبوک تابع، د توحید الہی محافظ او نفس
انسانی خیر خواہ دے نو ددہ صحبت او محبت پہ خان

۱۔ ہدایت یافتہ	۲۔ ہدایت کو تک
۳۔ معقول الشفاعتہ	۴۔ شفاعت کو تک
۵۔ رشتیہ منہ شوے	۶۔ رشتہ کو تک

لازم کرے۔ اوددہ دروحانی اور باطنی فیوض اور برکات تو نہ
استفادہ اور کبرہ حکمہ چہ ہم دے ستاد قلب اور مغز د
گروہ و فیوض صفا کو کہے اور توحید پہ نورے روینا نہ کو کہے کہ
دا اللہ تعالیٰ دقرب دپارہ چہ تہ دداسے سری صحبت اختیار
کرے۔ نو پہ تا دا خبرہ واجب کبری، چہ دشوک اوفاسق
د صحبت نہ قطنی پرہیز او کرے۔

ستاد فائدے دپارہ ما نائتہ دخلتو قسمون بیان کرل
او مضر او مفید سیر کینم در تفرق واضعہ کہ۔ نو دے
پیروی کول اوس ستا کار دے۔ زہ در تہ دا بیا وانم چہ
دا اللہ د صحبت دپارہ داہل اللہ صحبت دیر منوری دے۔
اللہ پاک دے مونزلہ دھے اعمالو توفیق را کرے، بہ کوزہ
چہ ہنہ خوشحالیری۔ آمین۔

مقالہ (۳۳) عبادت کین اخلاص

دا اللہ تعالیٰ پہ ذکر اور عبادت کین اخلاص یو بنیادی
خیز اور توحید روح دے۔ دخیل پروردگار اطاعت
کوہ۔ دھنہ دشربیت احترام کوہ۔ اودھنہ ذات سرہ
ہیچ قسم ظلم اور زیاتے مہ منسوب کوہ۔ تہ داوائے،
چہ روزی ما تہ پہ وخت نہ راری۔ اوغم او مصیبت
را نہ پہ وخت نہ لے کبری تہ پہ دے نہ پورہیے
پچہ دھر خیز دپارہ خیل وخت مقرر دے۔ نو دھنہ پہ
کار نو دتہمت نکولو نہ توبہ او کارہ حکمہ چہ دھنہ

اوامر پہ خیل مناسب اوقا تو کین وقوع بیا موی۔ اودھنہ
دمشیت لاندے دھے تعمیل کیدی۔ اللہ پاک فرمائی۔
خما مخلص بندیان خما دا طاعت نہ خ نہ اودی۔ اونہ
خما دا حکامونہ غفلت او روگردانی کوہ۔ دا اللہ پاک ہیچ
کار عیث او بے مقصدہ نہ دے۔ نو تہ اخلاص او محویت
سورہ دھنہ عبادت کوہ۔ اودصراط مستقیم نہ بے روع
کیرہ مہ۔ کہ تہ دھنہ دا حکامو احترام کوہ۔ نو دھنہ
بہ ہم ستا مدد او اعانت کوہ۔ او دنیا او عقی کین بہ د
خلاصہ نصیب کوی۔

دھر تکلیف او مصیبت دپارہ انتہا شتہ۔ نو تہ دصبر
او خاموشی نہ کار اخلہ۔ پہ قننا و قدر راضی شہ۔ او پہ
دے پوہ شہ چہ سختی پیسہ خوشحالی راخی۔ تکہ چہ توبہ
شہ تیرہ شی۔ نو ورچسہ نہ ناصبا راخی۔ اللہ پاک فرمائی :-
ہاے پیغمبر! چہ خما بندیان درنہ خما متعلق یو بنیتنہ
او کرے چہ اللہ کوم خائے دے۔ نو روتہ او پیر چہ نہ ہنہ
تہ دیر قریب یم۔ او کوم وخت چہ خوک مانہ سوال او کرے
نو زائے سوال قبولم۔ خما بندیا زولہ بکار دی چہ پما
کامل یقین اوساقی۔ چہ صراط مستقیم بیا موی۔ او اللہ پاک
فرمائی۔ تا سو خما پہ بارگاہ کین سوال کوہ۔ زہ بہ ستا سو
خبروریات پورہ کوم۔ ددہ نہ علاوہ ہم پہ دیر وایتونہ
او حدیثون کین ددعا فضیلت او اللہ پاک نہ سوال کولہ۔

تریب وارد شے دے۔ کہ اللہ پاک ستا دما نہ قبولہ
نہ کوی نو ددے بدلہ بہ پہ ہنہ جہان در کرے۔ حدیث
کین راخی چہ دقیامت پہ ورج بہ سرے پہ عملنامہ کین
دایسہ حساب اووینی چہ شناخت بہ لے نشی کولے۔ نو
ہنہ تہ بہ اوو کین شے چہ داستا دھے دما کا نومعاوضہ
دے چہ تاہ پہ دنیا کین خوبنتے خود نیا کین لے قبیلہ
مقدار نہ و۔

داہم خہ ورا خبرہ نہ دے، چہ تہ ددعا پہ وخت
کین خدائے یادو کئے حکمہ چہ تہ دھنہ نہ سوال کوہ
او دھنہ دغیر نہ لے نہ کوہ او خیل حاجت بغیر دھنہ
نہ بل چا تہ نہ پیش کوہ۔

شہ او ورج تندرستی، بیماری، اوسختی اونر می کین
ستا دوا حالتو نہ دی۔ پوہینہ حالت دا دے چہ تہ دسوال نہ
منع شے اور سنا پہ قننا شے۔ اودخدا لے دقل سورہ دایسہ
موافق شے لکہ مردہ چہ مردہ شوئے پہ لاس کین وی یا
پے رود کئے پچہ دوائی پہ لاس کین یا غونہ ویکے دچکان
سوار پہ تمکین چہ کوم خوائے خوار می۔ ہنہ خوائے اولی
را اولی۔ چہ تقدیر و خنکہ خوار می، ہنہ وگر خوی کہ ستا
مقدار کین نعمت دے، نو پہ ہنہ شکر اویسہ۔ اودزیات
بخشش سوال ترے کوہ۔ اللہ پاک فرمائی کہ تہ ستا سو کوی
نوزہ بہ لازیات نعمتونہ در کیم۔ او کہ ستا تقدیر کین

سختی وی نو صبر کوہ حکمہ چہ اللہ پاک فرمائی۔ اللہ د
صبر کونکومل دے۔ بل خائے ارشاد دے۔ ہنہ صابرانو
تہ خوشخبری ورکے، چہ مصیبت ورتہ اور سی، نو دوائی مؤ
دھنہ یو۔ او ہنہ تہ راجع کیدونکی یو۔ پہ دایسہ خلقو د
خدائے سلامونہ اور بحتونہ دی۔ او ہم دوی ہدایت
موندونکی دی۔ او اللہ عزوجل فرمائی کہ تا سو د
خدائے ددین مدد کوئی۔ نو اللہ پاک بہ ستا سو مدد کوہ۔
او تا سو بہ ثابت قدم کوی۔

دوئم حالت دا دے چہ تہ دا اللہ تعالیٰ دلویتے دپارہ
دھنہ نہ پہ دما او زائے سورہ سوال کوئی۔ حکمہ چہ دھنہ
حکم دے چہ سوال دھنہ نہ کوئی۔ اللہ پاک فرمائی :-
خیل رب نہ خوار ک۔ او انصاف ہم دفعہ دے۔ حکمہ چہ
ہنہ تا سو خمان تہ سوال او راجع کولو دپارہ بلی۔ ددعا او
سوال اللہ پاک ستا آرام باعث گر خولے دی۔ نو پہ دے
دواپہ و حالتو نو فکر او کرے۔ اوددے نہ بہرہ ووجہ۔ حکمہ
چہ دخدائے دقرب حاصلو لو دپارہ بل حالت نشتہ۔
پہ ہر حالت کین دا اللہ پاک دایسہ ذکر اور عبادت کوہ
چہ ہنہ کین دغیر اللہ تصور قدرے ہم شامل نہ وی۔
حدیث قدسی دے :- تہ دخیل پروردگار عبادت پہ دایسہ
یکسوئی سورہ کوہ، چہ گویا تہ اللہ پاک وینے۔ او کہ تہ دجذب
او محویت دا درجہ نہ لے۔ نو کم نہ کم دایقین حوض صبر

ساتہ چہ اللہ پاک تادینے : نوذعیادت پہ آد اویکین ہیڑ
نقص مہ راولہ۔
دائتہ تقالی دوحدانیت طلبکار شہ۔ اودشوک نہ پھیر
شہ۔ پہ ہیڑ حالت کین د اللہ پاک پہ بدظن کیرہ مہ۔ ہر
حالت کین د ہفہ وقادار اوسہ۔ یوانے اللہ پاک تہ یکسوئی
نہ صرف دعیادت د قبولیت باعث وی۔ بلکہ دے سرہ برکتونہ
اویکوکین فورہ ہم اضافہ کیری۔ خومرہ چہ ممکن امتونہ
تباہ شوی دی، ہفہ د توحید اواخلاص د فقدان پہ وجہ
تباہ شوی دی۔
اللہ پاک د ابراہم علیہ السلام د قولو نہ لوئے صفت
دا بیان کرے دے۔ چہ ہفہ بہ کامل یکسوئی سرہ د اللہ
پاک عبادت کولو۔ اوکاشا تو کین بہ ئے ہیڑ غیر ہفہ سرہ نہ
شریک کولو۔ اللہ پاک فرمائی : مونہ تاسوتہ دین ابراہم
عطا کھے دے۔ او ستاسو دے روحانی پلار ستاسو نوم
سامان اپنہ دے : نو پہ مونہ واجب دی چہ توحید
اواخلاص کین د ہفہ پیروی اختیار کړو۔ او خپل عبادت
دشوک تہ پاک کړو۔
مقالہ (۳۵) پرهیزکاری د دین بنیاد دے
پرهیزکاری پہ خان لازمی کړے۔ لکھ چہ د سامان د
ظاہر و باطن سلامتی پہ دے کین دے، چہ د دے پہ دے
پہ صراط مستقیم روان شہ لکھ چہ ہم پرهیزکاری د

دین اصل بنیاد دے۔ حدیث کین راخی : سامان لہ یوانے
د حرامو خیزونو اوحرامو افعالو نہ دے کول نہ دی پکار۔ بلکہ
شرعی طور سرہ د حرام اشیاؤ اوافعالو د ذرا شو اواسیا ہونہ ہم
ور نہ پرهیز پکار دے۔ لکھ چہ گناہ اسبابونہ تڑے کیدل یا ہفہ
سرہ تعلق سائل یقیناً انسان پہ گناہ کین اچوی۔ حضرت عمر
فرمائیے دی۔ چہ مونہ بہ نقتہ حصہ حلال خیزونہ پہ دے شہ۔
پرینودل چہ چرتہ حرام پکین نہ وی۔ اوحضرت ابو بکر صدیق
رضی اللہ عنہ فرمائی : چہ مونہ بہ د صباح خیزونو آویا دروازہ
پہ دے خیال ترک کولے چہ چرتہ گناہ کین گیر نہ شو۔ دا عرضہ
ہنوی د حرامود پچ کید لو د پارہ کول۔
اللہ پاک فرمائی : د خپل عاقبت د پارہ د تیکو ذخیرہ راغونڈ
کړی۔ او بہرین ذریعہ پرهیزکاری دے۔ اللہ جل جلالہ
فرمائی : د اللہ پہ نزد تاسو قبول کین زیات دعوت قابل ہفہ
دے چہ زیات پرهیز کار دے۔ نو عینکو بزرگاؤ بہ ہند غیرتہ
استمال کین نہ راوستل، چہ ہفہ بہ مشکوک وو۔ اود حرام او
د ناجائز خیزونو د اسبابونہ بہ ئے ہم مکمل پرهیز کولو۔
حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : بنہ پورہ شی،
چہ دہر بادشاہ د پارہ پرورشوی۔ اود اللہ تعالی در شو ہفہ
حرام خیزونہ دی۔ نو کوم سرے چہ دے نہ کیرا پورہ کړی
د ہفہ د پارہ عین ممکنہ دے چہ پہ دیکین را کینوونہ نوذ
شریعت د حفاظت بہترینہ طریقہ داد دے چہ پرهیزکاری د

توح ۱۵۴ الغیب
لارے اختیار کړی اود گناہ د اسبابونہ پرهیز اویکړی۔
کوم سرے چہ د امرالہی احترام کوی۔ او پرهیزکاری
اختیار وی، نو د اللہ پاک مدد د ہفہ شامل حال وی۔ اوهفہ
د مصیبتونو اوتکلیفونو نہ محفوظ وی۔ اللہ پاک فرمائی :
"کوم خلق چہ جھونہ نزدیکت اوجھونہ پہ کلام د پھیلدو
کوشش کوی، نو مونہ خپلہ صراط مستقیم تہ د ہنوی
رہنما ئی کولو اوشریعت د ہنوی د پارہ اسانوو۔
ہر مسلمان لہ پکار دی، چہ د نفس د تابعداری نہ پرهیز
اویکړی۔ او پہ راز راست د تلو کوشش کوی۔ د فاسق اوفاجر
خلقو نہ گناہ کش شی۔ اوهفہ خلقو سرہ صحبت اختیار کړی،
چہ د اللہ پاک فرمانبرداری۔ زہ تانہ دا پند و رکوم چہ دخپلو
تبرو گناہونو اولغزشونو نہ توبہ کړو۔ اوتکین د پارہ راست
بازی اختیار کړو۔ د اللہ پاک تہ دیکو توفیق طلب کړو چہ
د نفس د اتباع اودشوک د آفتونو نہ محفوظ شہ۔ اوسلامتی
بیاموے۔
مقالہ (۳۶) دین پہ دنیا مقدم کړی
د دین کار پہ دنیا مقدم کړی اود نیاوی امور د کین حکام
الہی مہ ہیر وے۔ دین اصل مال (رأس المال) اویکړی او
دنیا فرع اود رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د اسوۂ حسنہ
پہ تعبیل کین کوتاھی مہ کړو۔ تانہ د نفس امارۂ مغلوب
کو او د دین مطابق ہفہ تہ د تہذیب اود ادب بنو د لو حکم

توح ۱۵۵ الغیب
درکے شوع دے۔ خود دے برعکس تاد نفس غلامی اختیار
کړی اویہ خان د ظلم اویکړی۔ پہ دے وجہ تہ د صراط مستقیم نہ
واویدے۔ اود نفس د پیروی پہ وجہ پہ عقبی کین د دلیل
اورسا خلقو نہ شوع۔
کہ تہ د عقیل پہ لار تے نو دنیا اوعقیل دواړو کین بہ د
عزت اواپروخاوند وے۔ اود پرور د کار خوشودی لہ د
حاصلہ کړے وے۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائی :
" اللہ تعالی دنیا د آخرت پہ نیت وړکوی، خوا آخرت صرف
د دنیا پہ متابعت نہ وړکوی۔ اودا بالکل واضحہ دے چہ
د آخرت نیت د شریعت کامل اطاعت دے۔ نیت دعبادت
روح دے۔ اود اصلو د جزا فیصلہ پہ دے کیری نو کہ
تا د آخرت د طلب پہ نیت د اللہ تعالی اطاعت کولے نوذ
خدائے تعالی د خاصانو نہ بہ وے۔ اوهرکله چہ تہ د
خدائے تعالی د خاصانو نہ وے، نو دکاشا تو قول اشیاہ بہ
ستا تابعدار وے۔ او کہ تہ د نیوی امور کین د مصرف کیدے
پہ وجہ د آخرت نہ اعراض اویکړے نو پروردگار بہ د خانہ
ناراضہ کړے۔
دنیا د خدائے تابعدار دے۔ د ہفہ نافرمانہ خواری
اود ہفہ د فرمانبرداری عزت کوی۔ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم فرمائیے دی : " دنیا او آخرت پہ مثل د دوو بونو (دو
خاوند د دوو بھو) دی۔ کہ یوہ خوشحالہ کړے، نو دویہ

بہ درجہ ناراضہ شی۔ تو کوم سرسہ چہ د اللہ تعالیٰ کامل اطا عطا
 اختیاروی۔ قول کائنات د ہنہ عزت کوی۔ اوخوک چہ ہنہ
 بافرمانی کوی، قول کائنات د ہنہ نہ بیزارہ شی۔ اللہ پاک
 فرمائی "تاسو کیں بعض داسے دی، چہ بعض ددنیہ پرتار
 دی او بعض داسے دی، چہ آخرت عواری۔ او بل
 خانے ارشاد دے۔ "خلق کیں حکمت افراست داسے
 خاوندان ہم شتہ، چہ وائی۔ اے پروردگاریہ! مونزلہ
 دنیا کیں ہم سعادت را کرے۔ او آخرت کیں ہم سعادت
 او دوزخ داورنہم اوسائے۔ نو اوس تہ او ایچہ تہ
 دے کیں دکرے دے نہ کیدل عواریے۔

بعض د نیا کیں عوکیدل او خیل عاقبت نہ غافل کیدل
 د ایمان او اسلام نہ بالکل خلاف دی۔ هرکله چہ تہ آخرت
 کیں حاضر کرے شے۔ نو دحشر میدان کیں بہ دورہ دے
 وی۔ پودوزخیان او بل جنتیان۔ دجنتیا نو پے قولی کیں د
 دا خلیل سعادت بہ تہ ہلہ حاصل کرے چہ د نفس طلعت
 پریردے، د خدائے تعالیٰ طاعت اختیار کرے۔ او د خدائی
 احکامو بہ احترام کیں دنسانی خواہشاتو نہ لاس پہ سر
 شے۔ د اللہ پاک د بارچہ د قولو نہ لوئے نعمت دے، او د
 جنت ہر قسم عیش د اللہ پاک تابعدار بند یا نو د پارہ
 دے۔ نو د عقین د قولو سعادتو حاصلولو د پارہ خیل نفس
 تہ د شفقت پہ نظر او گوریہ۔ او د نفس امارہ پہ خائے نفس

مطمئنہ خیال اوساتہ۔

د نفس مطمئنہ د حاصلولو اہم ترینہ ذریعہ دادہ، چہ
 د شیطان مزاجہ خلق او خرابو دوستا نو نہ کنارہ کش شے
 او ذکر اللہ کیں مشغول شے۔ دلخویاتو او عیشیاتو نہ
 پریہیز اوکریے۔ او د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پرتو
 اختیار کرے۔ د صراط مستقیم موید لو د پارہ د کتاب اللہ
 پہ آیتونو د مسلسل غور، فکر او تدبیر ضرورت دے۔ نو پے
 کتاب او سنت خان پوہ کرئی، او پہ ہنہ عمل اوکے۔ بعض
 مناظرو۔ جدال او قبیل وقال کیں مہ کیشوڑہ۔ جگہ چہ تہ
 سوہ عقل گمراہ شی۔ او د عمل لار دانسان نہ خطاشی۔

اللہ پاک فرمائی: "کوم احکام چہ خودی رسول تاسوتہ
 بیانوی، پہ ہنہ عمل اوکریے۔ او د خٹ نہ موچہ منگ کوی۔ ہنہ
 ترک کرئی۔ او د اللہ نہ دیرہ وکریے۔ چہ عاقبت موبہ شے
 نو د مسلمان د پارہ د توحید او سنت پیروی لازمہ دے۔ دا
 بدعت دے۔ چہ د خانہ خبریے جو پے کپے شی۔ او دین
 تہ منسوب کرے شی۔ او د ہنہ پیروی د اسلام پیروی
 اوکریے شی۔ اللہ پاک فرمائی: خلقو رہبانیت (ترک دنیا)
 د خیل لاسہ یو طریق عمل جو کرے۔ او پہ خانے لازم
 اوکریو، حالانکہ رہبانیت او د دنیا حلال خیزوتہ
 پریں بدل۔ مونز پہ ہنوی نہ دی فرض کری۔ او نہ موہ
 ہنہ حکم وکریے دے۔ د غہ وجہ دہ چہ دوی ددے

خلاف فطرت طریق عمل پیروی او نہ کہے شوہ۔ پہ دے
 سبب ہر ہنہ عقیدہ یا عمل چہ د ہنہ آسمانی کتابونو او
 شریعت کیں خٹ سند نہ وی، بدعت دے او د ہنہ پیروی
 عین گمراہی دے۔

د بدعت شد سخت دے۔ او سنت د حضور صلی اللہ علیہ
 وسلم د حیات طیبہ ہنہ دستور العمل دے، چہ اللہ پاک داسو
 حسنہ پہ نوم یاد کرے دے۔ حق سبحان فرمائی: "خوک چہ
 د اللہ درضا طلبکار وی او پہ ورج د محشر د خلاصی ارباب
 وی، نو د ہنہ د پارہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم طریق
 عمل پو مثالی سیرت دے؛ بل خائے ارشاد دے "خوک
 نبی پہ خیل خواہش ہیج نہ وائی۔ خٹ چہ وائی ہنہ خودی
 د طرفہ وی وی۔ نو د ہنہ پیروی کوی، او اللہ پاک فرمائی:
 "اے پیغمبر! دوی تہ او دایہ۔ کہ تاسو د اللہ دوستی خواہی
 نو خما پیروی اوکری، چہ خدا اے مو دوست شی۔ او د
 خدا اے دوستی د حضور صلی اللہ علیہ وسلم د قول اوفعل
 تابعداری دے۔

پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "کسب کول خما
 ظاہری عادت دے او توکل خما باطنی حالت دے، نو
 اے د آخرت طلبکار۔ کہ ستا ایمان کمزورے وی۔ نو
 ستا وظیفہ کسب کول دی، چہ دا د حضور صلی اللہ وسلم
 سنت دی، او کہ ستا ایمان محکم وی۔ نو ستا وظیفہ توکل دے۔

اللہ پاک فرمائی: "خوک چہ پہ اللہ تعالیٰ توکل کوی نو ہنہ
 ورلہ کافی دے۔ او حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے
 دی: "کہ چا دا ہے کار اوکریو چہ د ہنہ پہ حقلہ شریعت
 کیں حکم موجود نہ وی۔ نو ہنہ مردود دے۔ نو ہر حالت
 کیں د قرآن او سنت تابع کیدل پکاریے۔ د محمد صلی اللہ
 علیہ وسلم نہ پس ترقیامت خودی د پارہ بل پیغمبر نہ شے۔
 چہ د ہنہ اتباع اوکریو۔ او د قرآن نہ علاوہ خودی د پارہ
 بل آسمانی کتاب نشتہ، چہ د ہنہ پہ احکامو عمل اوکریو
 نو زہ پہ قولو مسلمانانو تا کید کوم چہ ہنوی صرف د کتاب
 اللہ او سنت رسول اللہ اتباع اوکری۔ چہ تباہ او پرباد
 شے۔ ددے دوایو نہ خلاف ورنی کول د شیطان پہ پیچر
 کیں راتل دی۔ نو د عقیدے او عمل د ہر آفت نہ سلامت
 پاتے کیدل د قرآن او سنت اتباع سوہ وابستہ وی۔ او
 دا اتباع یودا ہے مقدس نعمت دے۔ چہ ددے پہ ذریعہ
 بندہ ولایت، ابد الیت او دشوئیت او چت عقمانو تہ
 رسی۔

مقالہ (۳۷) د حسد صدقہ
 اے مسلمان! کہ تہ پہ اللہ، د ہنہ پہ رسول او پہ
 کتاب اللہ ایمان لرے او بیاہم بل مسلمان ورو رو
 حسد کوے۔ نو دا نو پوہ د افسوس خبرہ دہ او خما د باند
 دا یقین راخی چہ ستا ایمان بالکل ضعیف او توکل وکڑو

دے۔ تہ ذیل مسلمان خوشحالی سے برداشت کرے۔ دھنہ
بنتہ لباس، بنتہ خوراک اور اہل و عیال نہ لٹے کہے۔ اور دھنہ
تک طرف پر وجہ دا خیال کرے، چہ دھنہ بول نعمتوںہ
و دھنہ نہ لڑے کرے شی، کوم چہ دھنہ خلقتی اور
رازق ہنہ لہ ورکری دی۔ داد لے شوہ چہ تہ د
خدائے پہ خدائی کیں دھنہ پہ تقسیم رزق کیں اور
دھنہ پہ اختیار کیں دخل ورکول غواپے اودا صریحاً
کفر دے۔

یاد ساتہ چہ دہنہ تعالیٰ اختیارات ستا اختیارات
کیدے ستی۔ اور دھنہ تصرفات ستا تصرفات کیدے ستی۔
اللہ تعالیٰ چہ چا تہ غنہ نعمتوںہ ورکول غواپری نو تہ دخیل
حسد پہ جذبہ کیں دھنہ مقابلے تہ را اوئے اودا غور
چہ کوم نعمتوںہ اللہ پاک بل تہ ورکری دی، ہنہ پرے تہ
بند کرے۔ نو دا خرگندہ دشمنیت ایز دی سرہ مقابلہ تہ
دہ! کہ دہ، او یقیناً دہ۔ نو تہ پہ دے پوہ شہ چہ پہ دے
کیں ستا پارہ خیر نشنہ۔

حسد یو دے لعتی خیز دے چہ ستا ایمان و ذکر
د خپل موئی د رحیم نہ و غور کوی۔ اور اللہ پاک د مخالفت
کوی۔ قرآن حکیم کیں چہ د حضرت یوسف علیہ السلام
اود ہنہ د روبرو کومہ قصہ ذکر دہ دھنہ پہ مقصد اور
معنی لہ غور اوکری، چہ دیوسف علیہ السلام روبرو

باوجود د سازشونہ، ہنہ دھنہ اوچے مرتبے اوے حسابہ
نعمتوںہ نہ ہر دم نہ کرے شو، کوم چہ دھنہ پہ مقدر
کیں وک۔ اویا خومرہ ہنوی پہ خپلوکری وستومانہ شو۔
اور ہرکھ چہ مصرکین یوسف علیہ السلام تہ پیش شو
نودائے اوسنہ ۳۔ خونور و پہ خدائے قسم وی، چہ تالہ
بیشکہ اللہ پاک پہ مونہ فضیلت درکری دے۔ اور مونہ دخیل
ظلم زیاتی معافی غواپے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیوی دی: ۲۔ حسد د
مسلمانانہ نیکی داسے سیزی، لکہ اورچہ لرگی ۳۔ اوحیث
قدسی دے، چہ اللہ پاک فرمائی، حاسدان حما او حما د
نعمتوںہ دشمنان دی ہ حاسدان د اللہ دشمنان پہ دشمنان
دی۔ چہ اللہ پاک دخیل مشیت ماتحت چہ خپلو بند یا نو
تہ غنہ خیز اور خومرہ ورکول غواپری، نو دوی تہ مخالفت
کوی۔ اور اللہ پاک فرمائی: ۳۔ پہ دنیاوی ژوند کیں مونہ د
خپلو بند یا نو رزق خپلہ تقسیم کرے دے۔ نو بیا غول
دا جرات کرے شی، چہ د اللہ تعالیٰ د فیصلہ شوی تقسیم
خلاف خبرہ اوکری اور دھنہ مقابلہ تہ اور دیدی۔

یاد ساتہ چہ بل سرہ حسد کول پہ خپل ذات نظر کول
دی۔ اور اد بدین قسم حماقت اور ناروا بخل دے۔ اللہ پاک
فرمائی: ۳۔ مونہ خوبیہ خپلو بند یا نو ظلم نہ کوو۔ ہنوی د
خپلو بد عمل اور حسد پہ وجہ خپلہ پہ خپل ذات ظلم کوی۔

بل خائے ارشاد باری تعالیٰ دے ۳۔ حما احکام اور فیصلے بنتہ
بد لیبی، اور نہ زہ ذریہ بریہ خپلو بند یا نو ظلم کوم۔ نو ستا
سلامت د پارہ بہترہ دادہ، چہ یوسلمان و روبرو خوشحالی
اور اوسوہ حالی کیں اوئے، نو ہیو کھ ہنہ سرہ حسد مہ کوو۔
بلکہ دھنہ پہ کامیابی اور ترقی خوشحالہ شہ۔ دے طرز صلہ
پہ اللہ تعالیٰ ستا درخشاہی اور خپل قسما قسم نعمتوںہ پر تہ
دریا نہ دے اوکری۔ اللہ پاک و مونہ اور تا سو د حسد نہ پہ ایمان
کری۔ اور خپلو نعمتوںہ د شکر توحیق و راکری۔ آمین۔

تہ خپل ذات سرچ ہم حسد مہ کوو۔ خپل ذات سرچ
حسد کول دا دک۔ چہ ستا رزق پہ خپل فضل اوکسور
تا تہ کوم نعمتوںہ درکری دے۔ دھنہ استعمال کیں تہ د
بخل نہ کارمہ اخلہ۔ لکہ دا چہ پہ خپل خان اور اہل و عیال
د خوب لک خبناک، چاہے اور ہائش پہ حقلہ تنگدستی
راوے۔ داسے کول خپل ذات سرہ خرگند حسد اور ظلم
کول دی۔ اور اللہ تعالیٰ د نعمتوںہ نا قدری۔

د نعمتوںہ شکر دا دے چہ دھنہ دہتولو پہ خائے ہنہ
ظاہر کرے او پہ ارت مہا تے استعمال کرے۔ اللہ پاک
خپل رسول برحق تہ فرمائی: ۳۔ دخیل پروردگار د نعمتوںہ
اظہار اوکری اور خلقو محبتیں تے بیان کرے ۳۔ اللہ تعالیٰ
و مونہ لہ د شکر نعمت عملی توحیق راکری۔

آمین

مقالہ (۳۸) د صدق اور اخلاص اجر
کوم سرچ چہ د دین برحق خدمت اور تبلیغ اور اشاعت
پہ صدق اور اخلاص سرہ اوکری، نو د اللہ اجر دھنہ دپارہ
کافی دے۔ اور ہنہ دا چہ دنیا اومتہل پہ دوارہ جہان تو کیں
بہ باعزتہ اور با آبروی۔ اللہ پاک فرمائی: ۳۔ تاسو د اللہ
مدد کوئی، ہنہ بہ ستا سو مدد کوئی ۳۔ او پہ سرراط مستقیم
بہ موثبات قدم کری، نو زہ تاسو تہ دا تلقین کوم اچہ
د اللہ دکلام تبلیغ اور اشاعت کوئی۔ ہنہ سرہ غول مہ
شر کوئی اور تسلیم اور رضا خپل شعارجور کرئی۔

کوم مسلمان چہ د اللہ دکلام اور دہنی ۳۔ سنت د تبلیغ
اور اشاعت دپارہ خپل ژوند وقف کری نو دھنہ اجر اور
ثواب د فی سبیل اللہ جہاد کو تہ نہ ہم زیات وی اور اللہ
تعالیٰ مدد اور نصرت ہمیشہ دھنہ شاملی حال وی۔

مقالہ (۳۹) رزق نعمت کفران نسبت کے
د حکم الہی نہ بذریعہ نفس پہ خواہش د یو خیز
قبول گمراہی دے۔ دے د خواہش نفس خلاف رضائے
مولیٰ پہ خاطر د یو خیز قبول اور دھنہ پہ تعمیل کیں تکلیف
برداشت کول د اشیا و اولیا و اسوۃ حسنہ دے اودا لے
مخلصین بہ دوی پہ دلہ کیں پوس تہ کولے شی۔

یاد ساتہ ۱۔ چہ ہرکھ اللہ تعالیٰ یہ تاد نعمتوںہ پرورینہ
کوی اور تہ ہنہ نہ قبولے۔ یاد ہنہ نہ روگردانی کوے، نو

داسرا سرکفران نعمت دے۔ اودائے پاک درنق او عطا تو بے قدری دے۔ نو د الله تعالیٰ درنق اود هغه د نعمتو پد خوشحالی سوع استقبال کوع۔ اود هغه په خو شمالي قبوله، حکم چه دے سوع محکب دپاره هم درنق کب زياتی اوبرکت راخی۔

مقاله (۳۰) ولایت د شریعت مکمله پیروی ده

ترخوچه ته د نفس اماره نه ازا د نه شه۔ اود شریعت مکمله پیروی اختیار نه کړه، نو د اولیاء الله په نه کب د داخلیدو کوشش مه کوع۔ د شریعت پیروی د مطلب دے چه ستا ټول اقوال، افعال د الله تعالیٰ د امر ونهی مطابق شی۔ یعنی ستا اوریدل، لیدل، تلل، اود کیدل، وینیدل الغرض ټول اعمال درنق الله ماتحت شی۔ اود اهرخه د دین او ملت د حد مت دپاره وی۔

ستا جسمانی خیز ونه ستا دپاره د پیرو د کار نه دجهل او لرې والی باعث وی ترخوچه ته اصلاح باطن او ترکیه روح سوع خالص روح جوړ نه شه اود جسمانی گودونونه ویزایر نه شه نو قریب خداوندی به حاصل نه کړه شه۔ وپه هرکله چه ته رنشت او مجاهد سوع خالصی روح شه۔ او هر لیس ذکر الهی کب مصروف شه۔ نو په تا به اسرار الهی راڅرگند کړه شی۔ اود کائنات حکمتونه به تا ته بے نقاب شی د اذ فانی الذات مرتبه ده۔

کله چه ته دعالم بشلی نه بے تعلق شه۔ اوشیاء د دیدار اوجلو له خداوندی دپاره جهل او کب نه، څنگه چه حضرت ابراهیم علیه السلام د لوحید د حقیقت نه پس اوفرمايل ۱۰ بے شکه د اټول بنان د شکر په وجه خدا شفا دی۔ اویو خدا ئه خبر هماغا اودوست دے دغه شار چه ته هم خپل خواهشات فسانی اومخوقات د معصیت بتان او کب نه اود هغوی د فرمانبرداري نه لاس په سر شه نو هله به په تا د علوم لدق اوسرار الهی کشف شروع شی ته به دراز دارونه شه اود ولایت دجهل اوتوت اوصلا بتا نه عطا کړه شی۔ دغه وخت به ته محسوسه کړه، چه تا یو معنوی، روحانی اوباطنی ژوند بیاموند۔ ستا ټول وجود به د قدرت الهیه مظهر جوړ شی۔ بیا به ته د هغه په رابطہ آورنه، گورنه، گورنه، او خبره، د هغه نه به آرام اواطمینان بیا موه۔ د امر ونهی پیروی به کوه۔ د حدود شرعی حفاظت به کوه۔ اوعبر الله به موجود نه وینه۔

دولایت درجه بیاموند لودپاره، اتباع نفس، فسق و فجور اولغوایاونه پر هیز او کړه۔ او په اخلاص د شریعت پیروی اختیار کړه۔ خویاد ساته۔ چه دکوم حقیقت یا طریقت شروع تاید اونه کړه هغه جائز اونه کوی هغه جائز اونه کړه۔ هغه صریحا کفر دے۔

مقاله (۳۱) آزمائش نه پس د الله پاک پیروی ته زه تا سوته د الله اود بنده د تعلق اوتو متعلق یومثال بیانوم۔ یو بادشاه دے چه هغه په خپل رعایا کب یو سره اهل اوبویی، اود دنیا رحکومت ورته حواله کړی په خلعت او اعزاز ته سرفراز کړی۔ او خپل معتدله جوړ کړی۔ بیا دغه سره د خپل منصب د رعایت نه یوه موده پورے خپل فرانس په مننه شان سوع ادا کړی اوبادشاه ته د خپل بے اعتدالی هیژ موقع په گوتو نه ورکوی۔ دنهار خلق هم دده د بڼه انتظام په وجه دده نه خوشحاله وی۔ اوشا با بے پرے وای۔ اوبادشاه هم دده په طاعت او صلاحیت مطمئن دے۔

خه موده پس دغه سره په عیش و عشرت کب پر یو خپله عهد دے په عرض کب د خپلو فرانسو ته بالکل بے پروا شی چه بادشاه ته دده د حالاتو پته او لکی، نو هغه پرے قهرجن شی اود هغه نه بے مات کړی۔ بیا ویری د هغه جرمونو محاسبه راواخلی کوم چه دده د خپل حکومت په دوران کب د بادشاه د امر ونهی خلاف کړه وی۔ د تحقیقاتو نه پس دے بند یوان کړه شی۔ دے سره دده غور او نکب زائل شی۔ اود دے په خپلو تقصیرونو او کوتاهو پښیا نه اوتوبه کار شی۔ دده د ا پښیا یوانکسار چه د بادشاه مشاهده کب راخی۔ نو خپل زور متعصب

دوباره ورکړی۔ اود پورې نه زیات احسان ویرسه راواخل دا حکومت اوقیادت دده ته دائمی ورکړه شی۔ اواپس بے تر بے یانه اخلی۔ دغه مثال د الله اود بنده د تعلق هم دے۔ الله تعالیٰ چه پر مؤمن بند خپل مقرب جوړ کړی، نو په هغه دخپلو بے حساب نعمتونو پیرناو بے کوی۔ د ا بے پیرناو بے چه نه یوه سترگه لیدنه وی۔ اونه یوغو اوریده وی۔ لکه باطنی نعمتونو کب د زکے اواسمانونو عجایب، دکائنات اسرار، کشف روحانی، ددعا قبولیدل، تقوی، محبوبیت قلب کب دکلمات حکمت ترول اود ذکر و خیره۔ دغه شان ظاهری نعمتونو پرے هم تمام کړی۔ لکه صحت اوتوانای بنه خوراک شپاک، حلالو خیزونو کب فراخی، سیکه بی بی اوسنه اولاد۔

په دے باطنی اوظاهری نعمتونو تر دیره وخته دے بنا د وی۔ حتی چه دومره دے کب مشغول شی څه غفلت کب کینوی شی۔ خپل معبود هیر کړی، اود نفس اماره تا بعد اراک راواخلی۔ فسق و فجور کب پر یو څی چه الله پاک د دکا کیمیت اوبویی نو د اصلاح دپاره بے په مصیبتونو کب راگیر کړه اوسختو اوبریشانو کب بے اخته کړی۔ بیا دے په خپلو حالاتو سوچ اوفکر راواخلی۔ اود خپلو باطنی اوظاهری تغیراتو نه محسوسه کړی چه دا هرخه دده بمعصیت

او غفلت پہ وجہ وی نمودے د اللہ تعالیٰ پہ حضور کینے توبہ کا رشی۔ اور صراط مستقیم تہ رجوع او کریک اور عیبلا خپل زورہ ستور العمل اختیار کریک۔
د نفس امارہ د اتباع نہ چہ دے بیزادہ شی۔ او خپل پرورس دکا رتہ راجع شی۔ نو د اللہ تعالیٰ د طرفہ دکہ تمہ پشارتو (خوشخبری) اور دے شی او تیر نعمتونہ ورتہ دو بارہ با انرا طہ فر کرے شی پہ دکہ د اللہ تعالیٰ د باطنی او ظاہری برکات و دروازے پرا نیستے شی۔ خلق خدا ورسو محبت او تعاون را واخلی۔ هر خدایے دکہ تعریف او توصیف کیری۔ او بادشاہان نے مسخر شی۔

دغہ شان اللہ تعالیٰ خپل باطنی او ظاہری نعمتوہ پہ دکہ تمام کری۔ اللہ پاک فرمائی: «ہیڑ انسان تہ دانہ دہ معلومہ چہ دکہ د تکب اعمالو پہ بد لہ کین دکہ دکہ د پارہ د زریہ ک خوب دید و کوم کوم نعمتوہ پتا اپنودے شوے دی۔»

مقاله (۴۲) د نفس انسانی دوہ حالتونہ

د نفس انسانی دوہ حالتونہ دی۔ یوراحت او میل مصیبت۔ او د حقیقت دے چہ انسان پہ دے دو اپرو حالتون کین آزمائیلے۔ ترکو مہ حدہ چہ دے د خپل پروردگار مطیع او فرمانبردار رہے۔ اللہ پاک فرمائی: «انسان چہ راحت کین شی نو نافرمانی را واخلی او چہ مصیبت کین

شی، نو شکوہ او شکایت کوی: واضحہ دے چہ داد نفس انسانی کمزوری دے۔ چہ راحت پہ حالت کین د تقویٰ او شکر نہ کار نہ اخلی، او مصیبت پہ حالت کین صبرا تحمل او توکل نہ اختیاروی۔ او د اللہ پاک خلاف بدگویی شروع کری۔

د نفس کارگستاخی او بے ادبی دے۔ او د مخلوقا تو اللہ پاک سرا شریک جو پول دی۔ بلہ دا چہ نفس هجکلہ د اللہ پہ ورکری شوی رزاق مطمئن او شکر گزارہ کیری نہ۔ او ہمیشہ د خواہشا تو کیلے انسان پہ پریشانی کین ساتی بیا چہ نفس د مصیبتونو نہ خلاصے بیاموی، نو غرورہ تکبر او عیش کین کینوسی۔ او د خپل پرورس دکا ر د اطاعت نہ روگردانی را واخلی نو بیا پہ مصیبتونو کین را گیر کرے شی د پارہ د دے چہ دہہ خیری او بیخالی شی او د شرک اوفق نہ منع شی۔

بیا کہ نفس غفلت او مصیبت پرید دی۔ او پہ سہ لاری۔ او اطاعت او شکرگزاری را واخلی نو احوالی پرے د خپلو نعمتو نو د اشی پریر وئے شروع کری او هر حالت کین دهنہ معاون او مددگار وی۔ نو کوسرے چہ دنیا را آخر کین دسلامتی خواستگار وی۔ ہنہ لہ پکاری چہ صبر او تحمل اختیار کری او د ریشائے الہی نہ غم نہ اری۔ او خپل حاجات ہمیشہ دهنہ نہ طلب کوی۔ شے چہ اللہ تعالیٰ

ورکوی۔ پہ ہفے شکر او باسی۔ او د ہنہ نہ د هر خدایے امید ساقی۔

تا د اللہ تعالیٰ د ارشاد نہ دے اورید لے چہ هر کلمہ اللہ تعالیٰ د یو خیز پہ وجود کین د راستو ارادہ او کریک، نو ورتہ اووائی کن (دے)، نو ہنہ فوڑا شی (یعنی وجود کین رشی)۔ او اللہ پاک فرمائی: «مومنانو لہ خوصرف پہ اللہ پاک تکبہ پکاری دے۔ د اللہ پاک قول افعال نہ او حکمت او مصالحت نہ دک وی۔ خوہنہ خپل حکمت او مصالحت بندیانو نہ پتا سائے دے۔ بندہ لہ پکاری چہ رضا او تسلیم اختیار کری۔ او د اللہ حکم سرا اتقانی او خپل گفتار او حرکتو سکنا تو کین د اللہ تعالیٰ خلاف د شکوے او شکایت نہ منع شی۔»

حدیث شریف دے۔ ابن عباس رضی اللہ عنہ فرمائی چہ زہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیسے سوروم۔ نو حشو سلم اللہ علیہ وسلم ماتہ ارشاد او فرمایہ: «اے ہنگہ ادا اللہ د حقوق و حفاظت کوہ، اللہ بہ ستا اوستا د حقوق و حفاظت کوی۔ اللہ حاضر او ناظر او گنہرا۔ نو ہنہ نہ تہ د خپل و پرائے موجود بیا موی۔ او چہ تہ سوال کوے۔ او مدد خواہیے، نو د اللہ نہ خواہیے: اللہ چہ د بندیانو پہ قسمت کین غنہ نیکیے دی ہنہ دازل نہ مقدر شوے دی او ہچکولے لے لشی بدگوار چات۔ چہ غنہ نا کد یا نقصان رسید وکے دے، ہنہ بہ

ور تہ ورسای۔ کہ تہ پہ اللہ توکل او کرے۔ او حکم یقین پرے اوستے نو د پر خیر بہ بیا موی۔ او کہ یقین او توکل برقرار اوستے نو کوم خیر نہ چہ تہ بدگنہرے، ہم ہنہ بہ ستا د پارہ تکلیف باعث شی۔ پہ ہنہ صبر او تحمل کول ستا د پارہ د پر غور ویز وی۔ یاد ساتے چہ د صابرا نو د پارہ د اللہ تعالیٰ مدد یقینی دے حکمہ چہ د مصیبت نہ پیر، راحت دے۔

مؤمن لہ پکاری دی، چہ خپل قلب او دماغ صفا کری، او د نفس د وسوسونہ خان پیر کری۔ د مؤمن د پارہ عاقبت ہم دے کین دے، چہ ددغے حدیث پہ معنوبنہ غور او کری۔ بو تل عمری پرے عمل او کری، چہ د دنیا او عقلی د تولو آفتونو نہ سلامت شی۔ او حقیقی اطمینان قلب بیا موی۔ او د اللہ پاک پہ رحمت پہ دوارہ چھانہ بناد شی۔

مقاله (۴۳) د مخلوق نہ سوال کول

د مخلوق نہ صرف ہنہ خلق سوال کوی، چہ د حقو یقین او ایمان ضعیف وی۔ صبرا او توکل پکین نہ وی، او د توحید الہی معرفت نہ لری۔ د دے برعکس د غیر اللہ حکم د سوال کوانہ فقط ہنہ خلق محفوظ پاتے کیدے چہ د حق تعالیٰ د توحید معرفت لری، محکم یقین او ایمان لری۔ د حقو طریقہ توکل علی اللہ وی۔ یہ ذکر او فکر ہمیشگی کوی د حقیقت او صداقت بصیرت لری۔ او د امتضائے ایمانی

فتوح ۱۴۲ الغیب

پہ درجہ دے خیرہ نہ شوم اوجیا ورٹی چہ دخی وقیم
 اللہ پاک یہ موجودگی کنی مخلوق تو کنی دجا نہ سوال اوکری
مقالہ (۳۳) بعضے دعا گانے وے نہ قبلین
 دمؤمن ہرہ دعا لازمی طور سے نہ قبلین اوکوسہ
 دعا چہ قبولہ نہ شی۔ نزدھے پہ نہ قبلین دکن د خدا کے
 حکمت اور پرے پتے فائدے پرے وی۔ انسان عالم الغیب
 صرف اللہ تعالیٰ دے۔ اوھنہ نہ پوھیدی۔ چہ دھنہ د
 بندہ فلاح او بھود پہ غہ خیز کنی دے۔ کہہ دیو آیت مفہوم
 دے۔ جن مکہ دے، چہ دیو خیز خان دپارہ غوبنل موبن
 بندہ گنوی، لیکن حقیقتاً ہنہ خنوی د پارہ مضروی او اللہ
 تعالیٰ نے بے غوبنیتو موبن نہ عطا کری۔ بعضے وقت دعا د
 نہ قبلین ویر سبب دا ہم وی چہ بندہ غافل شی۔ او خوف
 ورجا (ویرہ او امید) چہ دا ایمان دلوانما تو نہ دی، دھنہ نہ
 ذائل شی۔ معرفت او حقیقت پہ ہرجال کنی امید او ویرہ
 لازم او ملزم خیز ورنہ دی۔ او دے مثال لکہ دمری د
 دوو پرو بغیر نشی اوتے، دھنہ شان دیو مؤمن حال ہم
 د خوف اور جا بغیر ناقص او نامکمل وی۔ دمومن حال
 او مقام دادے چہ ہنہ غیر اللہ تہ رجوع اونہ کری۔ نو د
 ہرے دعا پہ قبولیت اموار کول ہم د غیر اللہ حیثیت نری
 او دمؤمن د توحید عقیدے سے سرے بنائی۔
 دہرہ دعا نہ قبلین و دوعہ واضحہ سببوں نہ دی۔ یوخی

فتوح ۱۴۳ الغیب

دا چہ مؤمن کنی تکبر او شرور را نشی۔ اوھنہ د اللہ پہ اکرا
 او احترام کنی غافل او گستاخ نشی۔ او دوئم سبب نے دا
 دے چہ محض د خواہش او عادت پہ بلور سوال کول زم
 جوہر کری۔ حکمہ چہ دا ہم د شرک خفی یوصورت دے۔
 او شرک خفی د شرک جلی نہ پہ دوئمہ درجہ خراب خیز
 دے۔ د اللہ تعالیٰ نہ چہ سوال خالصہ دا شیاع شریعت
 او تعمیل امر د پارہ وی۔ نوھنہ سوال دمؤمن د پارہ زیات
 د قرب اورضا کے اللہی باعث وی۔ او دغیے نور سوالونہ چہ
 د نفس د خواہشاتو نہ مڑاوی نو دھے قبولیت یقینی وی۔
 دمؤمن د بعضے دعا گانو نہ قبلین و چہ موبن کوسر
 اسباب بیان کرل دھے نہ دا مطلب ہرگز نہ دے چہ
 بندہ د خیل حاجات خدا کے تہ نہ پیش کوی۔ او دھنہ
 نہ د سوال کول کون کون تہ کوی۔ حکمہ چہ مؤمن د خدا کے نہ
 سوال اونہ کری۔ نو دجانہ بہ نے کوی۔ اللہ پاک فرمائی: **حُما**
 نہ سوال کوی، چہ حاجات موتر سرہ کریم۔ او بل خاکے ارشاً
 دے۔ اے پیغمبر! چہ حُما بند یاں حُما متعلق ستانہ تیرن
 اوکری نورتہ او واپہ۔ چہ نہ ڈوئی تہ دیر قریب یم۔ کوم
 وخت چہ حُما مانہ سوال اوکری، نو زوئے سوال قبولم۔ نو
 بند یاں ولہ پکار دی چہ ہنوی حُما اطاعت اختیار کری او
 پہ ما حکم ایمان اوساتی چہ پہ د پارہ جہانہ خلاصہ
 بیاموی۔

فتوح ۱۴۴ الغیب

مقالہ (۳۵) اصحاب عسرا و اصحاب یسر
 د خلق دوہ دے دی، یو اصحاب یسر او یو اصحاب یسر
 اصحاب عسرا ہنہ خلق دی۔ چہ مصیبتونو او پریشانو کنی
 اختہ وی۔ او اصحاب یسر ہنہ خلق دی چہ راحت او
 آرام ژونن تیروی۔ خود یا د مسائل پکاری۔ چہ د دے
 د لوالات د باطنی اسباب او خارجی تاثراتو نہ خالی نہ کری
 کوم خلق چہ پہ راحت او آرام کنی دی۔ نو دا ہم دھوئی
 د پارہ یوہ ابتلا دہ۔ چہ آیا د نعمت او آسودگی پہ حالت
 کنی ہنوی ذکر او شکر اختیار وی یا سرکشی راخی۔
 ہرکلمہ چہ دوئی د ذکر او اطاعت پہ خاکے غفلت او
 فسق او فجور کنی کنبیوی۔ نو اللہ تعالیٰ دوئی پہ قسم قسم
 مصیبتونو کنی واچوی۔ او دنا شکر ہی وجہ کے پہ عذاب
 کنی اختہ کری۔ کہ یو اسودہ حال سرے پہ دے پوھید
 چہ اللہ تعالیٰ **تَعَالَىٰ لِمَا يُرِيدُ** دے، یعنی چہ خہ خوارک
 ہنہ کوی۔ نو د نعمت پہ موجودگی کنی بہ نے غفلت او
 معصیت نہ اختیار ولے۔ بلکہ ذکر، طاعت او شکر کنی
 بہ مشغول وے۔
 کہ دیو دنیا دار سرکشی غفلت او معصیت پہ دے وجہ
 وی چہ ہنہ د حقیقت ہیر کرے دے۔ چہ دے دنیا د
 آدم نہ تزدے دمہ پورے ہیچا سرہ وفا نہ دہ کرے او د
 ہنوی یوسری حالات پہ یو کیفیت برقرار نشی پاتے کیے۔

فتوح ۱۴۵ الغیب

او د ہر سرے پہ ژونہ کنی تغیرات راخی، او کہ د تغیراتو او
 سنزل نہ دچا ہستی محفوظہ دے۔ او محفوظہ پاتے کیدے
 شی، نوھنہ فقط د اللہ تعالیٰ ہستی دے۔ مخلوقات د حالاتو د
 تغیر نہ قطعاً چر کیدے نشی۔ نو دے سرے د دولت پہ نشہ
 کنی ابدی حقیقت ہیر کرے دے۔ او غفلت او معصیت کنی
 کنی اختہ دے۔ نو دا ہم سرے د اللہ د قہر او غضب نہ
 ولے چر شی۔ دا د اللہ پاک قانون قدرت دے، چہ ہنہ پہ
 خیلو بند یاں د سختی نہ پس راحت راوی۔ او د نعمت پہ
 شکر پہ نعمت کنی اضافہ کوی۔ ولے راحت او آرام بیلونہ
 د پارہ سختی تیرول ضروری وی۔
 د صبر او شکر جزا ہمیشہ د رزق فراخی او سکون قلب
 دی۔ او اللہ تعالیٰ د خیل امرونہو د تعمیل کونکی معاون او
 مددگار دے۔ کہ د مصلحت وخت پہ بنا یو سرے پہ
 مصیبتونو کنی اختہ کری، نو بیا نے پہ نعمتونو او بخششونو
 ہم بنا د کری۔ جنور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی:
 "د اللہ پاک نعمت دیو وحشی خاںو پہ شان دے، پہ ثنا
 او شکر سرے کے قید کرے" نو د دعوت او نعمت شکر پہ دا
 دہ چہ دے پہ وجہ سرے متکبر او خلقو د پارہ مضر
 نشی۔ اسراف اونہ کری۔ د خدا ائی حدو د نہ تجاوز نہ
 کوی۔ فسق او فجور او حرامون کنی کنبیوی۔ دا اللہ د
 طرفہ چہ کوم حقوق العباد مقرر دی۔ ہنہ پہ خلوص

ادا کری۔ زکوٰۃ پہ مکمل دیا نسا اری سوا اوکا بی غریبانو او مسکینانو ته صدقہ او خیرات ورکری۔ حاجتمندو او مصیبت زدو خلقو سوا ہمدردی او کری۔ او مدظلوم مدد او کری۔ او خیل اعضاء د حرامونہ پچ اوساتی۔ دا اول اعمال د نعمت د شکر او زیاقی باعث دی۔ پہ دے عمل کوکے پہ۔ پہ جنت کین دانیانو، صدیقانو او اولیاء اللہ مکرمے وی۔ او دنیا کین بہ ہم دعزت او ابرو خاوند وی۔

د دے برعکس کہ بندو د نعمت نا شکری او کری۔ او دولت مند کی پہ وجہ پہ غفلت او مصیبت کین کینوی وی۔ نو دھنہ د پارے پہ دوا پہ جہانہ ذلت اور سوائی دہ۔ خیرک د دے پہ دے حقیقت پوہیدل پکاری چہ د انسان پہ ژوند کین آفات او بلیات یوازے د غفلت او مصیبت او د نعمت د ناشکری پہ وجہ نہ وی۔ بیکہ د دے نور اسباب ہم وی۔ مثلاً د مصیبتونو او تکلیفونو یوسبب د دے چہ د انسان د خپلو گناہونو او اہمالو نتیجہ وی او د دے پہ چہ د انسان تہذیب او مغفرت مقصود وی۔ لکنہ چہ اللہ پاک غوازی چہ د اے سپرے دکمراہی او نافرمانی نہ بیزاری نہی او پہ صراط مستقیم روان نہی۔

د آقا تو بلتا تو دوئم سبب د دے چہ داد اللہ تعالیٰ پہ مقرب او برگزیدہ بند یا نو یو آزمائش وی۔ او اللہ تعالیٰ د دے پہ ذریعہ د دوی د ایمان، یقین، صبر او توکل استقامت

اخلاقی او بیا د دے آزمائش پہ وجہ دھنوی ایمان او توکل زیات محکم کری۔ او دنیا او عقبی کین دے درجے او جتنے کریک او سختو مصیبتونو پہ وجہ ورلہ لوئے اجر و پاداش د دے قسم برگزیدہ بند یا نو انبیاء کرام، صدیقین او اولیاء اللہ دی۔ دوی د حال او مقام ناوندان وی۔ د دوی یقین، ایمان او توکل د عامو مسلمانانو نہ پہ درجو او جت او محکم وی۔ او پہ دوی مصیبتونو کین ہم د حقیقت او معرفت دروازے پرا نسته وی۔ د ابتلا پہ چہ اللہ تعالیٰ پہ دوی د توحید اسرار واضحہ کرے وی۔ او دوی د شرک جلی او خفی پاک ساتی۔ د پارے د دے چہ د دوی باطن د انوار قدسیہ نہ معصورہ کری، او دوی مقربان بارگاہ کری۔ او بیا لے پہ دوا پہ جہانہ د آدم پہ اولاد سربلند کری۔

د مؤمن د گناہونو نہ د پاک کو ملامت د دے چہ ہنہ لہ پہ ژوند کین صبر جمیل ورکری۔ او د لغویانو نہ پہ ذکر او فکر کین مصروف نہی۔ د مصیبتونو پہ وجہ پریشا نہ نہی۔ او نہ د مخلوقانو تکبیر د خپلو مصیبتونو او پریشانو ذکر کری۔ بیکہ راستباز اوسی۔ او خیل حاجا د خیل پرور، دگار پہ حضور کین پیش کوی او دھنہ نہ مدد غوازی۔

د دے نہ علاوہ کومہ ابتلاء چہ درجات او مقاماتو

د او جت والی د پارے د دے د دھنہ علامت د دے چہ نفس مشیت اللہی سوا موافقت داواخی۔ او ذکر اللہی سوا سکون بیاموی۔ د غیبا نہ توجہ او کوی۔ اوفنا فی الذات نہی۔ د ابتلا د احالت د انبیاء علیہم السلام او برگزیدہ اولیاء د پارے خاص دے۔ او دے خلق د دے تقاضا پورے کولے نہی۔ چہ تائید اللہی لے خصوصیت سوا شامل حال وی۔ هر سبب د دے ابتلا جوکہ کیدے نہ نہی۔

حاصل د کلام د دے، چہ اصحاب عسرو د آفتونو او مصیبتونو پہ وجہ د خیل پرور د کار نہ کولہ او شکایت نہ کوی، بیکہ پہ پورے یقین د پہ ہنہ توکل ساتی او اصحاب یسرو د دولت پہ نشہ کین سرکشی او نافرمانی نہ کوی۔ بیکہ ذکر، طاعت، شکر او شاکین د مشغول اوسی۔

مقاله (۲۶) یوحنا پیش قدسی
حدیث قدسی دے۔ چہ اللہ پاک فرمائی: «کوم سکر چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال او نہ کرو۔ نو ذہ بہ ہنہ تہ د سوال کو نکونہ ہم زیات خیر ورکرم» د دے وجہ دا دے، چہ هر کله اللہ پاک یو مؤمن خیل محبوب آنگول او غوازی، نو پہ ہنہ د مختلفو مصیبتونو د آزمائش نہ پس روحانی پیروز نہ کوی، مثلاً هر کله چہ پر بند پہ مصیبتونو او آفتونو کین راکری، نو د خیل کمزوری پہ وجہ د خیل حقیقی

مشکل کشا او قاضی الحاجات پہ کما لے ہنہ مخلوقانو تہ رجوع کوی۔ او مختلف انداز کین د مخلوق تکبیر سوال کوی خود مدد دا طریقہ د توحید خلاف دے۔ پہ دے د بندہ پریشا ختم نہی۔ آخر ہنہ د مخلوقانو نہ بیزاری نہی۔ د خیل خالق پہ تکبیر پہ سجدہ نہی دھنہ پہ ذکر او تائید جو نہی۔ او خیل حاجات ترے غوازی۔ پہ دے حالت کین دے د غیر اللہ تصور قدرے ہم نہ کوی۔

د توحید د حقیقت د بیاموند لو نہ پس اللہ پاک د دے حافظ، ناصر، معاون او مددگار نہی، اللہ پاک فرمائی: «اے اللہ نبی! دوی تہ او وایا چہ خما مولا او والی اللہ دے، چہ قرآن لے نازل کرے دے۔ او د بولوسالخانو مل دے۔ پہ دے وخت کین د بندو د ذریعہ سترگے ہم پہ دے حدیث قدسی او غریبی دا چہ: «کوم سکر چہ خما د ذکر پہ وجہ د مخلوقانو نہ سوال او نہ کرو۔ نو ذہ بہ ہنہ د سوال کو نکونہ ہم زیات خیر ورکرم» دا ہنہ توحید کل او مھویت فی الذات دے، چہ د اولیاء او اولاد الوحاصہ دے دلت بندو تہ ہنہ قوت ورکری نہی، چہ پہ اذن اللہی د دے پہ حکم کن۔ عجائب پہ ظہور کین راخی، دے تہ اشراج صدر حامل وی او پہ دے دوا پہ جہانو کین لے ذکر خیر کیری۔

د اللہ پاک ارشاد دے: «اے بی آدمہ! اے اللہ ہم خما

ند علاوہ بل ہیچوںک معبود نشته۔ زکا چہ خہ خیرتہ اووم
چہ موجود شه، نوزنه فوژا موجود شی۔ خما پہ وحدانیت
کین فناشه چہ بیا تر ہم کوم خیرتہ اوولے چہ موجود
شه، نوزنه به خما پہ اذن فوژا موجود شی۔

مقاله (۴۸) د سلوک ابتداء او انتہاء
یو بودا سړی په خوب کین خما نه تپوس اوکته۔ چه
هنه کوم خیر دے چه د هغه په ذریعہ بندہ د الله پاک
قرب بیا مومی۔ نو ما جواب ورکته چه د قرب الہی یو کا
ابتداء ده اولہ انتہاء۔ ددے ابتداء تقوی او پرہیزگاری
ده۔ او انتہائے تسلیم، رضا او توکل دے۔

مقاله (۴۸) د فرضو، سنتو او نفلو درجے
مومن له پکار دی چه د فرضو، سنتو او نفلو خپلے
خپلے درجے او پزنی۔ او درجہ په درجہ د هغه تعیل او کړی
هڅو عبادت کین دایسے نه دی کول پکار چه د فرضونہ
تکلیب سنت او دستونہ تکلیب نفل اختیار کړی۔ هر
مسلمان د د پلونه تکلیب فراموش ادا کوی، چه د هغه نہ
فارغ شی۔ نو سنت د ادا کوی، او بیا وپسے د نفل کوی۔
ترخو چه یو سپرے د فراموشونہ په بنه شان فارغ نه وی
نو سنتون کین مشغولیدلے جهالت دے۔ او دستونہ
تکلیب نفل کمراھی ده، نو کوم عبادت چه ددے قاعدے
خلاف وی هغه په درکاکه خداوندی کین قبول

نه دے۔

د هغه سړی مثال چه د فرضونہ تکلیب سنت کوی،
او دستونہ تکلیب نفل کوی دایسے دے لکه یو بادشاہ
چه خپل یو ماتحت په خپل حضور کین طلب کړی۔ او
هنه سرے د بادشاہ په دربار کین د حاضرینو په خلط
د جاوین پر په خدمت کین لگیا شی۔ حضور صلی الله علیه
وسلم فرمائیلے دی کوم سپرے چه فرض پریردی او نفلو کین
مشغول شی، نو د هغه مثال لکه د هغه حملدارے پنخه دے
چه کوم وخت د هغه د لنگون شی نوزنه حمل او غورخوی۔
نودغه هغه نه حملدارا پاتے شو۔ او نہ صاحب اولادہ۔
دغه رنگ الله پاک د جانفلونہ نه قبولی۔ ترخو چه
فراموش ادا نه کړی۔ او د موخو گزار مثال د سوداگر دے،
چه ترخو هغه رأس المال نه لری۔ نو کپته نشی کولے ہم
دغه کیفیت د هغه سړی دے چه فرض او سنت پریردی
او نفلو کین مشغول شی۔ حالانکه د فرضو او سنتو په
موجودگی کین نفل هیڅ اهمیت نه لری حکم چه دا یو
اختیاری عمل دے او بندہ ددے په ادا کولو ما مورنه
دے۔

دغه شان روژه قیاس کړی یعنی فرض روژه
پرینودل او نفل روژه نیول ضلالت دے۔ او دغه
رنگ زکوٰۃ چه فرض دے هغه نه ادا کول او نفل صیتر

صدقہ او خیرات کول جهل دے چه په درکاکه د الله تعالی
منظور نه دے۔

مومن له پکار دی چه د فراموشاوتیت او اہیت ہیرنه
کړی۔ د شرعی عمل ما تو نه پرہیز او کړی۔ او الله پاک سوا
په مخلوقاتو کین ہیچو شریک نه کړی۔ او نہ د خلق د
خوشحالو د پارا د امر الہی خلاف ورزی او کړی، حضور
صلی الله علیه وسلم فرمائیلے دی: **لَا طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي
مَعْرِفَةِ الْخَالِقِ** یعنی په مخلوقاتو کین د ہیچا دایسے تاجدایا
جائز نه ده، چه د الله تعالی نافرمانی وی۔

مقاله (۴۹) د خوب او حرام خوراک صدقات
کوم سړی چه خوب له په بیداری او اکاھی ترجیح ورکړی
هغه په دواړو جهانہ په خسار کین دے حکم چه خوب
د مرگ استازے دے، او خوب چه د منا ہے اندازے نه
زیات شی، نو بیا د هغلت علامت دے۔ او د مومن ذکر الہی
او نیک عملی ته نه پریردی۔ ددے علاوہ د خوب کثرت
زیرک سخت او تاریک کوی۔ او فطری او روحانی ژوند
ترسے زائل کوی او لغویا تو ته میلان پیدا کوی۔ په کچ
وجه خوب پریردہ۔ د خوب اثر قدرے ہم الله تعالی
سوا خہ تعلق نه لری حکم چه هغه د ټولو سفلی نقالسو
نہ پاک دے۔ دغه رنگ پرینتو ہم خوب حرام دے
حکم چه هغوی ته د الله پاک قربت حاصل دے او دغه

شان جنتیان به ہم د خوب نه بے تعلقه وی۔ نو د یو
مومن د پارا د ضرورت نه زیات خوب د زیرک د هغتی
او د هغلت او معصیت باعث دے۔

ددے برعکس بیداری د ذکر او عبادت د مخلوق
خدا د خدمت او دنیا او عقبی د خلاصی باعث دے، نو کوی
سپرے چه د منا ہے اندازے نه زیات خوب محض د خوراک
نفس په خاطر کوی، نو د هغه به دایسے بنو بنو نیکو او کارنامو
نہ کولے او خیرتی۔ چه د هغه کوی به هیڅ کله پورا نه کپه
شی۔ دغه وجه ده چه ټولو انبیاء، صدیقین او اولیاء الله
پخپل ژوند کین خوب کم کړے دے۔ او وینن زیات پاتے
شوی۔ او د بیداری په وجه د ذکر او عبادت تبلیغ دین
او د مخلوق خدا د خدمت په برکت دایسے اوچتے د سچو یا مومن
دی چه په خوب کین هیچکله نشی بیا موندے۔

کوم سپرے چه بیدار وی، او ذکر الہی کین مشغول وی
نود هغه قلب ہم همیشه بیدار او نور نه ډک وی۔ په
دے وجه په صحیح معنوکین بیدار او سیدلو د پارا د حرامو
نہ ہم خان ساتل پکار دی، حکم چه حرام قلب او دماغ
دواړه تاریک کوی۔ او زیرک چه تاریک او رنگ آلود شی، نو
د عبادتو قبولیت ہم مشتبہ شی۔ نو زیرک د ژوند او معرفت
او فکر د پارا د حلال ذریق دیر لاری دے۔ حرام سر تر پایہ
شردے۔ او حلال سر اسو خیر دے۔ ددے په درجہ به

مؤمن ذات اوصفات الہی اسرار و اسرار کو کبریٰ۔
بیاد امر الہی نہ بظہر پہ حلال رزق کہیں ہم اسرار
کول دیکھو پہ حائے معصیت اختیارول دی۔ حکمہ چہ دے
سرخ غفلت پیدا کریں اوزیات خوب راوی او دحلل
رزق خورک ہم پہ اعتدال سرے پکار دے چہ ہوش صورت
کین معصیت ترے جوہ نشی۔ اللہ پاک فرمائی: اے
مؤمنان! اِحلال رزق خوری خبی خوراسراف
مہ کریں:

**مقالہ (۱۰) د قریب الہی حصول اود
ہے آداب**

اللہ پاک سرے ستا نعلق اومعاملہ پہ دوه صورتونو
کین کیدے شی۔ یوحوداچہ تہ اللہ تعالیٰ تہ قریب
اوندے اے اودوہہ داچہ تہ اللہ تعالیٰ نہ غافل
لرے اے، نو پہ تا دافروض لازمیری، چہ تہ ہنہ تہ
نزدیکت مخلصانہ کوشش راواخلے۔ اود ہے اسلمہ تحقیق
اوپرہ چہ نادخل خالق اوپرہ دکار نہ لرے ساق۔
نود غفلت اوسستی نہ کارمہ اخلہ۔ اوللہ تعالیٰ تہ نزدیکت
د پارہ دا خلاص اوجہ نیت کار واخلہ۔

د قریب: الہی یوہ ذریعہ دادہ، چہ تہ دلس امانت
دیروی نہ لاس پہ سرشہ۔ اوجہ مات اوشہوات پریردے
دونہہ ذریعہ دادہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور کین پہ

خپلو تیرو گناہونو پینہاندے۔ ذریعہ پہ صدق توہ کاسر
اود امر الہی پیروی اختیار کپے۔ ذکر الہی اوانساج
شریعت سرہ سرہ د اہل اللہ صحبت ہم د قریب الہی د
حصول دیارہ دیر مفید دے، چہ ریاضت، مجاہدہ او
تذکیہ نفس سرہ تانہ قریب خداوندی حاصل شی نو بیچہ
تہ دکوم خیز ارض وکوی، ہنہ بہ تانہ درکولے شی او
روحانیت کین بہ حکمت کریں او کرامت عظمیٰ حاصل
کپے۔ او تہ بہ د ہنہ واصل باللہ خلقونہ۔ چہ پہ
ہنوی ہر وخت د اللہ پاک د نعمتونو اوجنشنونو
بارات وی۔

پہ خپل ہنہ حالت مغرورہ کیرہ مہ۔ اود خدمت خلق
کین دہنہ قسم کوتاھی مہ کویہ کین ستا پہ اعمال وکین
بہ د ظلم اوجہل شہہ پیداشی۔ اللہ پاک فرمائی: "مؤمن
خپل امانت یعنی دستور شریعت آسمانونو، زمکو او
غروونو، ویراندے کئ، خوهنوی ددے بوجہ اوجنہ
نہ عذر لوکئ، اوترے او پریدل، لیکن انسان دا امانت
سے خود اوجت کئ، بیشک چہ انسان د خپلو فراموشی تہ
پرسہ کولو پہ صورت کین ظالم اوجاہل دے۔ نو پیکار
دی چہ کوم خواہشات نفسانی تہ درمانے الہی دیارہ
پریردے، ہنہ تہ دوبارہ مائل ہنہ۔ دہنہ نہ خپل قلب
اودماغ محفوظ اوسات۔ فناقی اللہ شہ۔ اود امر الہی کامل

اطاعت اختیار کپے۔
د اللہ تعالیٰ نہ بغیر خہ چہ کائنا تو کین دی، دہنہ تہ
بے پرواشہ، اود خپلو مطالبات وکین بغیر اللہ نہ بل چاتہ
رجوع مہ کوی۔ دونیا مسمیتونہ د اللہ د جانب نہ یو کای
اوتیرہ او عبرت ترے واخلہ، حکمہ چہ دے نہ ستا پسمہ
لاذکول مقصود دی۔ بندہ کین چہ دا خلاص او رجوع
الی اللہ جنہ پر موجودوی نوز حالت کین اللہ پاک دہنہ
معاونت اومد دکاروی۔ اللہ پاک فرمائی: "تاسوما یاد کریں،
نہ بہ تاسو یاد کریم۔ اوجہا شکر پہ حائے راویں ناشکری
مہ کریں۔"

مقالہ (۱۱) غیر اللہ نہ دویزارین و ثواب

کوم سرے چہ خپل ہستی د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں، اود مخلوقات نہ عبادوی، او فناقی اللہ شی۔
نوفہ تہ پہ د نور مؤمنانونہ دوچند ثواب وکولے
شی۔ یوحوالصنا د رضائے الہی دیارہ د دنیا د ترک
کولو پہ وجہ، او بل خپل حات د ذکر اوعبادت دیارہ
وقف کریں۔ پہ ہنہ د خدا لے تعالیٰ نعمتونہ او پریردے
وسے ہم زیاتے شی او ہنہ دا بدلہ او اولیاء اللہ پہ
د کین داخل شی۔

بیا چہ دغہ عارف باللہ د خدا لے پہ نعمتونو اود
امر الہی پہ جاری کولو کین مشغول شی او پہ ہنہ کین

ترے شہ غفلت، معصیت یا شرک اونشی۔ نو پہ دحسب
ہم ہنہ تہ دونوہ ثواب وکولے شی حکمہ چہ یوحہنہ
پہ دے نعمتونو شکر اوباسی۔ او بل پرے غروں او تکبر
اونہ کریں۔ او بلہ داچہ ذریعہ پہ مینہ امر الہی پہ خلے
راویں۔ دلتہ کین داسوال پیدا کریں، چہ ہر کویو
عارف دنیا اودہنہ اسباب ترک کریں، او فناقی اللہ شی۔
او پہ دے بنا پہ ابدال او ویرگزدیدہ اولیاء اللہ کین شمار
شی، نو بیا پہ دنیاوی مال و متاع کین د ہنہ لے مشغول
شی حالانکہ داخیز دہنہ دمراج اومذہب خلاف دے۔
نود دے جواب دادے چہ **إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ** (امحال
پہ نیتونو مبینی دی) پہ دے وجہ دہنہ پہ دنیاوی
نعمتونو کین مشغول د امر الہی ماتحت اود شکر نعمت
پہ وجہ دی۔ اللہ پاک فرمائی: "کہ تاسو حتما پہ نعمتونو
شکر اوباسی، نوزہ بہ د زیاتو نعمتونو پریردے درسا لے
اکرم: بل حائے ارشاد دے: "اے پیغمبر اکرم! نعمتونہ
چہ د اللہ پاک د طرف نہ تانہ حاصل دی، دہنہ اظہار
او کہ او شکر پرے اوباسہ۔"

دا واضعہ حقیقت دے چہ د اللہ پاک عطا کپے شوی
نعمتونہ سرے پہ غفلت او معصیت کین وانہ چوی، نو
دہنہ پہ روحانی او باطنی عظمت ہیچہ اش نہ بخور پیری۔
او اللہ تعالیٰ محض د خپل فضل اکرم پہ وجہ ہنہ تہ

اجرا و ثواب درکوی۔ او پہ خپل لطف اور کرم احسان د
ہفتہ پرورش کوی۔ حکمہ چہ ہفتہ درضا او امرالہی پہ
خاطر د خپل نفس پیروی پریشیہ دے۔ او خپل خان سہ
ذکر او فکر تہ وقف کرے دے۔

دوہ مثال د پیش رودونکی بھی دے۔ چہ نفس د تقاضا
نہ خبر نہ دے۔ اور خدا نے یہ فضل د مور پلار پہ ذریعہ
د رزق پہ نعمت مطمئن دے۔ هرکله چہ دے الله پاك
د نفس د آفتو زونہ آزا دکوی۔ نود خلقو زبونہ دے نہ مائل
کری او هغوی ورسو محبت او شفقت راواخی۔ بیا هر
سرے دے سره احسان او مروت کوی۔ اور الله درضا مند
پہ وجہ قول مخلوقات دوہ نہ رضامند وی او ددہ خدمت
او مدد کوی۔

هر هغه سرتک نہ بہ دویره اجرا و ثواب ورکولے شی
چہ د غیر الله نہ یو خواشی او ذکر او فکر کین مشغول شی۔
دلایه سرے بہ دواپه جهانہ هر وخت خداے تعالیٰ تہ
قرب وی۔ ددہ بہ هر قسم تکلیف لیرے وی۔ اور کائنات
قول خیزونہ په خدمت کین غارہ بسته نکلیا وی حکمہ
چہ الله تعالیٰ پہ هر حالت کین ددہ معاون او مددگار
دے۔

پہ دے وجہ - مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْكُوفُومِ سِرًّا
چہ د الله شی، نوالله دهغه شی)۔ او الله پاك فرمائی:

۱۰ اے نبی! دوی تہ او وایہ، الله خبا مددگار دے، چہ
پہ مانے خپل مقدس کلام نازل کپہ دے۔ او هغه، هغه
خلق خوشبوی چہ صلحان وی۔

مقاله (۵۲) داو لیا، الله دا پتلا عسب
الله پاك خپل بعضے برکزیده بندیان پہ دے سبب
پہ مصیبتونو کین اچوی، چہ هغوی د مخلوق نہ بیزار
شی۔ او الله پاك تہ متوجه شی او دهغه نہ دعا کولے
او غوازی حکمہ چہ الله تعالیٰ دعا کائے او دهغه متہ
حاجتونہ غویشل خوشبوی دپاره ددے چہ خپل فضل
اور کرم پرے اوکری۔

هرکله چہ برکزیده اولیاء د الله پاك په حضور کین
حاجات غوازی، نود الله پاك جود اور کرم ورته داجابت او
قبولیت دپاره هرکله وائی خوکه بعض وخت دعا قبولیت
کین غه تاخیر راشی۔ نود ادر خاص مصلحت پہ بناوی او
دمؤمنانو دپاره د پریشانی خیز نه دے۔ نو پکار دی چہ د
مصیبتونو پہ دوران کین ذکر الہی جاری اوسائے شی، او
د امر ونهی پوره پا بندی اوکریے شی۔ او خپل حاجات
اوضروں بات د الله پاك نہ بقاعده غویشلے شی۔

الله پاك فرمائی: "اُدْعُوْنِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ" (مانه سوال
کوی، زہ بہ موسوال قبولم) بندہ له پکار دی چہ د مصیبت
پہ وخت کین عجز او زاری هرگز پرے نپدی، حکمہ چہ

الله پاك فرمائی: "د یوبل مالونہ اوجاندا دونہ پہ باطلہ
ذرا شو مہ غصب کوی: نود ایدینیا دی اصول دے چہ ددہ
پیش نظر د هرے ممکنہ بددیانتی تردید پکار دے۔ د الله
پاك د رضاطلیکاردی چہ پہ ذکر و عبادت کین مکمل
اخلاص اختیار کوی او اخلاص یوازے دانہ دے چہ
پہ عبادت کین صرف دریا کاری نہ پرہیز اوکریے شی
بلکہ د اخلاص یواہمہ تقاضا داہم دے، چہ هیر یو
عبادت، خواہ فرض وی یا نقل، د هغه پہ ادا کول کین د
الله تعالیٰ نہ د اجرا و ثواب یا معاوضے خہ خواہش
اونہ ساتی۔ بلکہ دعبادت مقصد صرف رضا او اطاعت
الہی اولری۔

کومواو لیا، الله اوصوقیا لے کرامو چہ د توحید حقیقت
او ماہیت بیاموندے دے۔ هغوی هر هغه عبادت شرک
گنری چہ پہ هغه کین د الله تعالیٰ تہ د اجرا و معاوضے نیت
وی۔ نو ذکر او عبادت او د احکام الہی پیروی کین د اجرو
ثواب نیت نہ بنائی گئی بیاداد توحید نہ منل دی۔
قول عبادت د الله پاك د جانب نہ دی۔ کہ هغه موثر
پہ خائے دایرو، او د الله د احکامو تعمیل اوکری۔ نوداھم
سراسر دهغه تائید او نصرت دے۔ د احکام الہی د
تعمیل دپاره چہ د کوم قوت او ہمت ضرورت دے، هغه
خوہم د الله پاك عطا کردہ دے۔ نود عبادتو د اجرا و ثواب

بعضے اوقات الله د مصیبتونو پہ ذریعہ مؤمن دعاتہ
سازوی، چہ غفلت او معصیت ترے لیرے کوی، او خپل
مقرب لے جو پکری۔

مقاله (۵۳) د الله پاك د رضاطلب
د الله پاك د رضاطلب کوی۔ اور هغه د خوشنودی د
پاره د نفس امارہ د خواہشاتو د اشیام نہ کنار کش نشی۔ خو کہ
چہ پہ رضائے الہی کین فنا شو، نو حقیقی بقائے بیاموندہ
خپل خواہشات او ارادے د رضائے الہی تابع کری، بلکہ
چہ دنیا کین ہم دغہ یولوے نعمت دے او ہم د ادقرب
الہی د قولونہ پریمے او بہترینہ ذریعہ دے۔

خو کہ د الله پہ رضاکین فنا شو او خپل خواہشات
لے د هغه د امر د امریہ تعمیل کین پریشودل۔ نود دنیا او
عقبی هر قسم عذاب پہ هغه حرام شو۔ او خو کہ چہ د
الله د رضاطلیکار وی۔ نود هغه دپاره داہم لازمہ دے
چہ الله تعالیٰ د خپل مشیت ماتحت کوم نعمتونہ اورزق
هغه تہ عطا کوی، نو پہ هغه د شکر گزار شی۔ او دنوش
خلقو حقوق د هرگز نہ غصب کوی۔ او نہ دسپہ نطم زبانی
پہ هغوی د نعمتونو اورزق د بند و لوکوش کوی، کوچہ
د هغوی پہ مقد رکین وی۔ حکمہ چہ د حقوق العباد منسب
کول پہ مشیت الہی کین دخل کول دی۔ او صریحا شرک دے
چہ د الله تعالیٰ پہ نزدنا قابل عفو دے۔

طلب کو بوند بہتر دادم، چہ دوسے پہ جائے بندہ زیات ثنا و شکر ادا کری۔ چہ د اللہ د جانب نہ پرے نعمتوںہ لازیات شی اودنیا اوعقبی کیں ددہ د پارہ دبرکتوںو باعش شی۔

کہ تہ د رضائے الہی طلبگارے۔ اود اللہ تعالیٰ مغضوب اومعسوب نہ جو پرے۔ نو د خلقو حقوق پہ ہیچ وجہ مہ غصب کوہ۔ حکمہ چہ کوم خلق د اللہ پاک پہ ویر کریے شوی رزق شکر گزار شی۔ اود نور حقوق پہ ظلم زیاتی غصب کوئی، نرہنہ پہ دوارہ جہانہ پہ خسارہ کیں دے۔ اوخو کچہ غاصبان وی دھنوی تہے نیکی بر باد دے دی حکمہ چہ دابد ترین خلق دی۔ اود کلام اللہ مطابق ظالمان اوجاهلان دی چہ د عقل اوبصیرت نہ بالکل خالی دی۔

کہ دوی د اللہ تعالیٰ پہ عطا شوو نعمتونو رضامند دے، دھنہ شکرے ادا کولے اود مخلوق خدا حقوقے پہ ناجائزہ نہ غصب کولے، نو یقینا دے آیت: لَنْ يَنْفَكُوا مِنْكَ لَنْ يَذَّكَّرُوا (کہ تاسو شکر اوباسی نوزہ بہ زیات نعمتونو درکرم) مطابق بہ دھنوی رزق زیاتید لے اودھنوی مرادونہ بہ پورے کیدل۔

اللہ پاک د موثر اوتاسو د ہنہ خلقونہ کری، چہ ذکر اطاعت کیں د اللہ پاک درضا طلبگار دی اود اللہ

تعالیٰ د نعمتونو شکر گزار دی۔ اوحسب شریعت د خلیل حال د حفاظت دیارہ د اللہ تعالیٰ د تائید اونصرت خوشکار دی۔ آمین۔

مقالہ (۵۴) د تقویٰ شرح اوضاحت

کوم سرے چہ عقبی کیں فلاح د بہبود عواری ہنہ لہ پکاری چہ د نفس اودنیوی اسباب پرستش پریدی اود دفعہ شان کوم سرے چہ د اللہ پاک رضا عواری، ہنہ پکار دی، چہ د خیلونیکو اعمالو د جزا تصور پریدی۔ حکمہ چہ دایسے کول د توحید خلاف دی۔ اوپہ اخلاص خراب اثر عورجی۔

ترخو چہ دیوسری پہ زہد کیں دشہواتو اودنیوی لذاتو ہوس موجود وی۔ نوہنہ خیل عاقبت خاست کولے نشی۔ اوترخو چہ یوسرے د عاقبت د جنت اوماہیا خواہشمند وی۔ نوہنہ خالصتاً دد پیدار اوزائے الہی طلبگار تہے۔ یہ دے بنا دایسے سری د زہد اوتقوی د حیثیت اوماہیت نہ ناخبرہ دے۔ اود ہنہ د تقاضونہ نابلدہ۔ دوسے وجہ دادہ، چہ دنیوی اشیاء ہر حالت کیں خواہش نفس اوهوس سرہ متعلق دی۔ انفس شرک تہ میلان کونیکہ دے۔ نو مؤمن لہ پکاری چہ خیل رضیت، ہوس اسی اوحبت فقط ذات خداوندی تہ دقت کری اود نفس د دایسے ترغیباتو نہ پرہیز اوکری چہ انسان غفلت اوشرک تہ

بلی۔

دھنہ رنگ د نفس د ترغیباتو اولذات سفلی نہ کنارہ کشی د سری زہد اوتقوی تکیل تہ رسی۔ اوہنہ بہ درکار خداونہ کیں د عزت اوقبولیت درجہ بیاموی۔ نوہرکہ چہ یوسرے پرتقوی کیں پختہ شی۔ نو بی حقیقی معنوی ہنہ تہ اطمینان قلب حاصل شی۔ نول مصیبتونہ لے رفع شی اود اللہ تعالیٰ د چہ حسابہ نعمتونو پیریزونے پیرے شروع شی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: "دنیا کیں پہ زہد د مؤمن قلب سکون اواطمینان بیاموی، اوجسم پیرے راحت نو دایو واضعہ حقیقت دے، چہ ترخود یو سری پہ زہد د غیر اللہ غلبہ وی، ہنہ حقیقی خوشحالی اواطمینان قلب نشی بیاموندے۔ دفعہ شان د نفس انسانی عجاب ہم ترہف پیرتکیدے نشی، ترخو چہ ہنہ مکملہ طریقہ دنیوی علاقہ پیرے نردی۔

مؤمن لہ پکاری، چہ زہد فی الدنیا تکیل نہ پیر زہد فی الاخرت اختیار کری۔ اود ہنہ تفصیل دفعہ دے کئی ظاہرہ دہ چہ دھنہ عبادت خالصتاً رضائے الہی دیارہ نہ دے۔ بلکہ دحور و غلمان خواہش اوند کری، نوہرکہ چہ مؤمن زہد فی الاخرت اختیار کری۔ نو اللہ تعالیٰ پھنہ د خیلو چششونو اونعمتونو دایسے پیریزونے راواخلی، لکہ چہ پہ خیلو انبیاء، اولیاء اوعارفانوںے کوی۔ اوخپیل

محبوب اومقرب لے جوہر کری۔

د زہد فی الدنیا اوزہد فی الاخرت پہ برکت بندہ ظاہری اوباطنی لحاظ سرہ ترقی کوی۔ اودنیا اوعقبی کیں پہ دایسے نعمتونو نیاد شی، چہ د ارشاد نبوی مطابق ہنہ نعمتونہ نہ پیرے سترگہ لید لے وی، نہ یوہونو اوبدل لے وی اونہ دیو انسان پہ زہد لے ہم وگمان راخے وی۔ اودغہ دایسے خدائی نعمتونہ دی چہ انسانی عقل پیرے د پوہیدلو نہ عاجز دے۔ اوتشریح اواظہار لے پہ عبارت کیں ناممکن۔

مقالہ (۵۵) دولایت تکمیل

زہد تاسوتہ دلذات نفسانی د ترک کولو مختلے پورٹی بناشم۔ اود اہم درتہ واضعہ کوم، چہ دھواہوس اوفس اتارہ د پیر وی نہ پرہیز کولوسرہ دولایت تکیل شنگہ کیری۔ نو د نفس دلانجو اویابندونہ د خلاصی د پارہ پہ شروع کیں انسان خیلہ دانتہا فی جدوجہد اوقوت اولدی تہ کاراخی۔ دخواہشات نفسانی تہ ددہ مزاج د تکلیں نہ واقف اوعادی دے۔ نو دعادت د پیکٹی دیارہ ددہ د پارہ مجاہدہ دیرہ ضروری دہ۔ خود دہ نیت او مقصد مبارک دے۔ یہ دے وجہ اللہ تعالیٰ پرخیل خاست تائید اوتوفیق دہ نصرت اومدد کوی۔

اللہ پاک فرمائی: "وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهَبَنَّ مِنْهُمْ"

فتح ۱۹۷ الغیب

سُبْحَانَ (کرم خلق چه کمونند در نما جوئی د پاره جده جهد کوی. نومونر هخوی ته د سمولارو هدايت کوی. درهنای بیی اودنفس اتماره دخلاصی نه علاوه الله تعالی کے د خپلو بعضے اولیاء او برگزیدہ بندیانوصحبت هم نصیب کړی. چه دهغه په ذریعہ په ذریعہ مؤثره طریقہ دده روحانی او باطنی تزکیه کیری.

بیا داسه مومن بنده دخپل نفس نه فانی شی. او ذات الهی کینی باقی. هغه د ټولو حرام اومشتبہ څیزو نه د ژوند ضرور یا تو کینی پرهیز کوی اوصرف حلال او مباح څیزونه اختیاروی. چه دهغه په وجه دهغه د ذکر اوعبادت په قبولیت کینی هیڅ شبه پاته نشی. دغه شان د شهوات نفسانی نه پرهیز کول د عمر ماتونه پچکیدل دالله تعالی رحلال اوجائز څیزونو استعمالول اودکر اوعبادت کینی د مشغولیدو په برکت هغه د ولایت مقام ته اورسی. اود اهل همت اوعزیمت اولیاء الله او خواصوپه زمره کینی داخل شی. دلته دس په باطن کینی دالله دجانبت دا آواز اورسی. چه هرکله تادرنلے الهی دپاره فضا فی اودنیایوی خواهشات پریښودل، نودعقبن متعلق هم خپل خواهشات پریښ. او د اخلاص اوتوحید د تکمیل دپاره د ټول کانساتواو خپلو خواهشاتونه دچا اوکړه. اوهغه سره دهر قسم دشرکت اوبعدت دتمسور اومیلان

فتح ۱۹۶ الغیب

نه کناره کش شه. اوفضالی التوحید شه. بیا خاموشی اودب سره ځموند د قرب اوصدق مقام کینی داخل شه چه هغه به ستا دپاره دانسی خوشحالی اواطمینان وی. اوهیڅ قسم غم اوتشویش به نه وی. نوته دخپل خالق اوبروی دکار درضا اوخوشنودی دپاره د ټولو مخلوقاتواولذات نفسانی نه روگردانی اختیار کړه.

یومعلمی او موحد سړی ته چه دادرجه حاصله شی. یو په هغه دالله تعالی د طرفه دعلوم اومعارف کشف اودفضل وکرم انوار شروع شی. دغیبانه هغه ته خلعت الهی اغوستلے شی. بیا هغه ته داتلقین کولے شی، چه دالله تعالی ددسه خاص نعمتونو اوعطیاتوهر وخت شکر په ځایه راوړه. ځکه چه ددسه نافرمانی کول ددسه د عطا کوونکی سپکاوی دسه. دغه وخت د ذکر اوشکره وجه په بنده دالله تعالی درضا، فضل وکرم اوقربا خاص پیونړونے اوشی.

بیا دالله تعالی د نعمتونو اوعطیاتو د قبولولوم مختلف حالتونه وی. یوخودا چه بنده بعض خپل خواهش سره هذ قبول کړی اودا مکروه اوناچا بزوی. اودوئم صورت دادسه، چه هغه دشریعت دحکم ماتحت قبول کړی. او دامباح اوحلال وی. ددسه نه دپاسه صورت دادسه چه غیبی اشاره د اوباطنی حکم سرلے قبول کړی. بیا ددسه

فتح ۱۹۸ الغیب

هم اوچته درجه داده چه دالله تعالی ټول نعمتونو یوعطیات دخپل خواهش اوارادے مطابق نه بلکه دشیت الهی موافق قبول کړی. داد مرید د مراد موندلو. دابدالیت د حاصلولو اود فعل خداوندی کامل متابعت دے، چه د ولایت استهاد د.

کرم سره چه دابدالیت ددے درجه ته اورسی، نو ددے دارشاد الهی مستحق اوکړی. اے نبی! دوی ته اووایر چه ځما حافظ او معاون الله تعالی دے. چچپل مقدس کلام لے په مانازل کړی دے. او د ټولو صالحانو مل دے. په دغه بنامتنی اوصالح هغه سره دے، چه د الله پاک د امر اونهی مکمل اطاعت کوی. اود عمر ماتو او مشتبهاونو نه پرهیز کوی. الله تعالی خپله دداسه سړی مدد، حفاظت اوبروسی کوی. داسه سره دقبض اویسقطی کیفیتات اود حالاتو نشیب اوفزادته څه اهمیت نه ورکوی اود مشیت الهی ماتحت هر وخت خوشحاله اومطمئن اوجا اوافعال الهی سره موافقت کوی.

دا هغه بلندترین مقام دے، چه دلته داولیا او ابدال اوباطنی احوال انتها ته رسی. اودلا بیتا پدے تکمیل بیامومی. اودلته په بنده هر وخت دانوار اوسرکاتو نژول وی.

فتح ۱۹۹ الغیب

مقاله (۵۶) د باقی بالله مطلب

هرکله چه یومومن بنده د مخلوقاتواو خواهشات نفسانی نه، خواه هغه دنیاوی وی یا اخروی، بے تعلقه شی او دالله پاک په ذات واحد کینی محو شی. اودضیور الله تصورات دخپل قلب اودماغ نه بهر کړی. نوهغه یقینا فانی بغیر الله اوباقی بالله شی. اوهم داد توحید انتها دے. دایستیز دالله پاک محبوب اومقرب وی. اود مخلوقاتو په زیرو کینی هم دهغه دپاره محبت اوعزیت وی. دے دالله ذکر اوحمد له په ټولو څیزونو ترجیح ورکوی اودهغه په فضل اوکرم صاحب نعمت اودولت شی. دالله پاک دجانبت نه هغه ته خوشخبری ورکولے شی، چه ځموند نعمتونو اوجششونو به تل په تا فراوان وی. اودنریق به د فراخه.

دے حالت کینی بنده دالله تعالی کامل اطاعت گزار وی. دده اراده اوتدبیر دالله پاک په مرضی وی. اوله چه دالله رضای، په هغه ددک رضای، دے دالله نه سوانیر الله نه وجودا دینی اونه فعلد بیا الله پاک په خپل قدرت کامله خپل ظاهری اوباطنی نعمتونو په بنده داسه فراوانه کړی، چه دهغه وهم وکان کینی هم نه راځی. ځکه چه د دکه ذاتی اراده دخدا دے په اراده کینی فضا شی اود توحید برکات پدے شروع شی.

اوس دے بذات خود دالله پاک اراده، بلکه دهغه

دھنہ مراد جوہر شی۔ حکمہ چہ د ارادے او خواہش دودے
ذات سرخہ خٹہ تعلق پاتے نہ شو۔ بلکہ دے سراسر ذات
خداوندی سرخہ منسوب کرے شو۔ د اللہ تعالیٰ ارادہ سرخہ
خیر دے۔ او ہفتہ کیں شریہ ہیجہ دخل نشتہ۔ ہفتہ ہر
لصہ دارتقا نشان لری۔ او د بندہ ظاہری او باطنی احوال
بتدریج ارتقا بیاموی۔
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تہ ہم د معنوی اور
عروج د درجہ حکمہ عطا شوے و، چہ دوی د ذاتی ارادے
او خواہش نہ پاک کرے شوے و۔ او خانے دھرا لحاظ
نہ د مشیت الہی تابع کرے و۔ دوی یوازے د اللہ پاک
محبوب او مقرب نہ و۔ بلکہ د مراد درجہ کے ہم یا موندے
و، چہ فانی اللہ کیدو سرخہ حاصل پیری۔
واضحہ دہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم افعال پہ
حقیقت کیں د اللہ پاک افعال و د او کو مو صاحبو چہ بہ د
حضور صلی اللہ علیہ وسلم پہ لاس بیعت کرلو۔ ہفتہ د
د اللہ پاک پہ لاس بیعت کرلو و۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشادات د تقدیرات الہی ظہور و۔ اکر کہہ کنارو او
منافقتو تہ د ا تعجب خبرے بنکاریدے۔
د دین د حقیقت او حکمت طلبکار لہ یاد سا تل پکار ری۔
چہ دیو ولی دیارہ د روحانی او باطنی عواملو انتہا دیو نی د
روحانی او باطنی عواملو ابتداء د۔ او د ولایت او ابد الیت

د انتہائی درجے نہ پس د نبوت تہ سوا بلہ درجہ نشتہ۔
نو کو م چہ د خیل باطن تزکیہ کول خواری۔ او د نفس امارہ
د شریہ د خلاصی خواہش مند وی۔ ہفتہ لہ پکار وی چہ
د دا سے خلق صحبت اختیار کری۔ چہ فانی بغیر اللہ کرا
حکمہ چہ د حیات ابدی رہن ہم دغہ دے۔
مقالہ (۵۷) اولیاء اللہ اوقیض و بسط
اولیاء اللہ خیلو باطنی احوالو کیں کلہ قبض کیں وی،
کلہ بسط کیں۔ د تصوف پہ اصطلاح کیں قبض ہفتہ باطنی
کیفیت تہ وائی چہ پہ قلب روحانی حجاب او غفلت خورے
او دھنے پہ دوران کیں د کشف او مشاہدے د لذت نخل
وی۔ دا حالت باطنی او ذہنی لحاظ سرخہ انتہائی پریشانی
پہا کوی۔ خود دے کیفیت لازمی نتیجہ بسط و کشاد وی۔
چہ د قبض ضد دے، د دے وچے نہ اولیاء اللہ د قبض
درد انگیز تاثرات پہ خوشحالی برداشت کوی۔
د اثر او نتیجہ پہ لحاظ سرخہ د قبض کیفیت ہر حالت کیں
د روحانی ترقی سکون او اطمینان باعث وی۔ د دے وچے
نہ د دے نہ د مکلفے فائدے اہستلو تلقین شوے دے۔
او پہ دے بنا مشیت الہی سرخہ موافقت کول سراسر بسط
دے۔ نو د ولی اللہ دیارہ لازم دی چہ ہفتہ د تقدیر پہ
امور کیں ہیجہ قسم جگرہ نہ کوی۔ او د قبض او بسط
دوران کیں د حالاتو تغیراتو سرخہ موافقت او کوی حکمہ چہ

د واقعاتو احوالاتو قول حکمتو نہ صرف اللہ تعالیٰ پیری
چہ عالم الغیب دے او د افعالو اوتقدیراتو خٹہ اشتہا
نشتہ۔
پہ دے ضمن کیں دا خبرہ ہم یاد سا تل پکار وی۔ چہ
یومون بند د خورمہ دلالت نفسانی نہ دوزا کومب،
ہفومرہ پہ د قبض د حالت نہ خلاصہ بیاموی۔ او د بسط
حالت پہ حاصلوی۔ حکمہ چہ د بسط کیفیت سراسر نفس
اتارہ د لاجب نہ پہ خلاصی مقصودے۔ ہر کل چہ د یو
ولی اللہ باطن د نفس د خیا شو تو نہ با لکل پاک شی۔ او ہفتہ
کیں د خیل خالی او پروس دکار نہ سوا خہ باقی پاتے نشی۔
نو د بسط کیفیت پرے مکمل طور سرخہ ظاہر شی۔ او کلمات
تہ ظاہر پیری۔ نو د خواہشات نفسانی نہ خلاصہ موندیا
د بسط علامت دے۔ چہ د بسط د حصول بہترینہ ذریعہ
دے۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ اللہ تعالیٰ بغیر د بند د سوال
نہ خیلہ ہفتہ حاجت روائی او مشکل کشائی کوی۔
ہر کل چہ یو ولی اللہ د نفس اتارہ د پیروی نہ کئی
خاور سرخہ خلاصہ بیاموی۔ او پہ ہر لحاظ رشتے الہی
کیں فنا شی۔ نو ہفتہ بذا اب خود مشیت خداوندی جوہر
شی مجاہد او غراب تہ سے غرگند پیری۔ او د ہفتہ احکام پر
کائناتو کیں جاری کیری۔ دا ہفتہ مقام دے۔ چہ د حدیث
قدسی مطابق اللہ پاک ددہ نور شی، چہ چہ سے اوریدہ کرا

او ددو سترگے شی، چہ پے لیدہ کوی۔ او ددو ڈبہ شی
چہ پرے وکیل کوی۔ اللہ پاک تہ خیل ولی د پیر نہ دے وکرا
او ددو د اللہ پاک شان کریم نہ دے، چہ ہفتہ خیل ولی پہ
گمراہی کیں اچوی۔ بلکہ اللہ پاک د ہفتہ د ظاہراو باطنی
حفاظت کوی۔ او د ہفتہ د سلامتی دیا راکہ ہفتہ تہ د حدو
شرعیہ د حفاظت او متابعت توفیق عطا کوی او د تولوتہ
لوہ خبرہ دا چہ د اس الہی اطاعت اونہی نہ پریز دھنہ
دا حوالو د سلامتی ضامن وی۔ او پہ ہفتہ د بسط و کشاد او
قرب خداوندی پیر نہ وی۔
اللہ پاک فرمائی: « دہ رنگ موندیوسف علیہ السلام
پہ خیل حفاظت او مدد د بدراہہ کیدو نہ محفوظ کٹے۔ بیشک
ہفتہ جھونر د مخلص بند یا تو نہ و۔ بل خائے ارشاد دے۔
۱۰ اے ابلیس! خما پہ مخلص او برگزیدہ بند یا تو بہ نہ ہرگز
غلبہ بیانہ مے۔ حکمہ چہ ہنوی خما توحید خیل قلب او
روح کیں خائے کرے دے: او اللہ پاک حضور صلی اللہ
علیہ وسلم تہ خطاب فرمائی: « خما مخلص بند یا نہ
ہیچکل شیطان گمراہ نہ کرے شی۔ حکمہ چہ زہ خیلہ د
ہنوی حفاظت کوم۔ (اللہ پاک د موندو ہم د مخلص بند یا نہ
نہ کیری او د شیطان د گمراہی نہ موندی پہ حفاظت کیں کوی۔
آمین)
ہر کل چہ دیو ولی اللہ خدا کے تعالیٰ خیلہ محافظ او

مددگار رہی۔ نبی شیطان پہ ہفہ خہ اترکے شی۔ اوپہ
ہر ماتو کیں ہفہ خرنک غورخید لے شی۔ اللہ و موند تلو
مؤمنانو لہ دامرد تمیل اود نہیں نہ دپہیز کولو توفیتی
راکری۔ او دھفہ خلتور و حافی صحبت مور نصیب کری، چہ
د قبض دپہیزان کن نکلیونونہ لے خلاصہ بیاموندے
دے، اوپہ بسط و کشاد بناد شوے دی، نو ذکر او
عبادت انتہا، تزکیہ نفس، سکون قلب اود بسط چلو دانی
لذات دی۔

مقاله (۵۸) توحید اوفنکے نفس

خپلے ظاہری اوباطنی سترکے دغیر اللہ نہ وارہے، او
صرف دباری تعالیٰ پہ ہستی لے نیجے کری۔ مخلوقا تو نہ
مہ گورے۔ بلکہ خالق اویرو رکارتہ اوگورے کہ مخلوقات
مشاہدہ کول غورے، نو ستاد نظر منتھا و د مخلوقا تو
خالق اوصانع وی دپارے ددے چہ دہفہ د عظمت او
صنعت عرفان حاصل کریے۔ او دہفہ پہ توحید پورا
دے۔

زہ پہ تا دا تاکید کوم چہ ددے کا ثبات جھوتو
رطوفونو تہ ہم مہ گورے۔ بلکہ دھفہ غیر فانی اوابدی
ذات مشاہدہ اوکری چہ دزمان و مکان اود جہات د
قید و بند نہ بالکل آزاد اوبالا تڑے ترخو چہ ستانور
صرف پہ مخلوقا تو بیخ دی نوپہ تا د اللہ تعالیٰ ذات و

صفات د اسرار و کشف نشی کیدے۔ د توحید د جہت پہ
خاطر د فورہ تلو جھوتونو نہ روگور دا نہ شہ۔ نو دہفہ وخت
بہ ستاد زہ پہ سترگہ د اللہ پاک د لوئے فضل جہت پرا
شی۔ او تہ بہ ازلی اوابدی حقائق د نور ایمانی پر سنرا
کین خرنکند اوویجے۔

بیاد توحید نوریہ ستا دباطن نہ ستا پہ ظاہر ہم
اشراند ازشی۔ اوستانہ بہ کرامات ظاہریہی۔ خویہ اللہ
یوخل د نظر بنخولونہ پس کہہ بیاپہ غیر اللہ اومخلوقا تو
نظر بنخوے تو تہ بہ د شرک مرتکب لے۔ ستا د زہ پہ
سترگہ بہ پردہ راشی، چہ دھفہ پہ نتیجہ کین بہ تہ د
قبض پہ کیفیت کین اختہ لے۔ اود اسزاب د دھفہ شرک
اوغیر اللہ کین دھو کید و پد وجہ وی۔

بیاجہ تہ اللہ تعالیٰ پہ ذات اوصفات کین یکتا
اوکنرے۔ او دخیل توجہ مرکز ہفہ اوگرخوے۔ دہفہ پہ
فضل و کرم نظر اوساتے۔ خپل نول امیدونہ اوتوقعات
ہفہ سرہ وابستہ کریے۔ او خپل خان دغیر اللہ نہ بیگانہ
کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ د خان تہ نور ہم قریب کری۔ اوتا
تہ بہ مقام صدق کین خانہ د رکری۔ پہ خپلو قما اوسم
نعتونو بہ د بناد کری۔ ہر مشکل کین بہ ستا مدد اواعانت
کوی۔ او ہیشہ بہ ستا حافظ اونا سروی۔

نود اللہ پاک ذات دخپلے توجہ د مرکز کولو نہ پس تہ

فانی بغیر اللہ اوباقی باللہ شہ، اودہفہ دمؤمن دپاک لرونہ
مقصود دے۔

مقاله (۵۹) صبر او شکر

انسان تہ پہ ڈوند کین دودہ مختلف قسمہ حالتونہ
پہنچری۔ یا خود دے مصیبتونو کین اختہ وی یا راحت کین
ڈوند تیروی۔ اود اکیفیات د زمانے د حالاتو د تقیرا تو
پہ سبب وی۔ پہ دے وجہ ہر مؤمن تہ کلام اللہ اواحا
نبوی کین تاکید شوے دے۔ چہ دمصیبتونو پہ دوران
کین صبر او توکل خپل دستور جو رکری اوپہ اللہ پاک خپلہ
تکیہ اوساتی۔ اودہفہ تہ دخپلے مشکل کشایی زاری کوی۔ او
پہ صبر اورضا تڑے مدد اوغورای۔ دہفہ خلاف شکوہ
شکایت نہ کوی اونہ و مخلوقا تو تہ خائے پہ خائے خپل
حاجات پیش کوی۔

کہ راحت وی، نو داسے حالت کین اللہ پاک تاتہ
حکما فرمائی چہ - ہر وخت خما شکر پہ خائے راویہ۔ او
خما ناشکری مہ کوہ - د نعمت شکر صرف تڑیہ مجرد
نہ دی ساتل پکار، بلکہ د نعمت شکر پہ زہ او اعضاؤ
ہم ادا کول پکار دی۔ د زہ شکر داسے چہ دغیر اللہ تسوا
ہم اونہ کوی اوپہ ذات الہی کین جو شی۔ او پہ خپلہ
خاموشہ ژہ ہر وخت د حد و شکر کلمات وظیفہ کری۔
بیاد اعضاؤ شکر داسے، چہ دنتھیا تونہ لے پچ اوساتی۔

اود اللہ تعالیٰ د احکامو تعجیل پیرے اوکری۔
تولے ذریعہ او وسیلے د اللہ پاک پیدا کردہ دی۔ اودہفہ
خالق کل دے۔ ددے وجہ نہ دہفہ حقیقی شکر پہ خائے
راورل پکاری۔ لکہ چہ خوک تعذر راورونکی تہ نظر نہ کوی،
بلکہ د تحفہ دوستونکی یعنی مالک خیال ساتی۔ اودہفہ شکر پہ
ادا کوی۔ نو کوم سہمی چہ ظاہر سبب تہ اوکل۔ او حقیقی سبب
الاسباب اوقاضی الحاجات تہ لے توجہ اونہ کوی، نو دہفہ
علم او معرفت ناقص دے۔ اود ایمان حقیقت تہ لے رسائی
نشستہ۔ د قلبی شکر ہم دا تقاضی دے، چہ حرکات سکنت،
ظاہر اوباطن، منافع اولنات خورہ خیزونہ چہ انسان تہ
حاصل دی، ہفہ قول د اللہ پاک د جانب تہ اوکری۔ اوپہ
ہفہ شکر اوباسی۔

اللہ پاک فرمائی: ہر ہفہ خیز چہ تاسوسہ دے، د
اللہ پاک عطا کردہ دے۔ اوحق سبحانہ فرمائی: اللہ پاک
تاسوتہ خپل ظاہری اوباطنی نعمتونہ مکمل طور سہرہ درکل،
دپارچ ددے، چہ پہ ہفہ شکر اوباسی: اوحق تعالیٰ فرمائی
کہ تاسو د اللہ پاک نعمتونہ شمیرل اوغورای، نو پورہ بہ
لے نہ کہے شی۔ نو بیا دہفہ ناشکری ولے کوئی۔ نوپہ
مؤمن واجب دی، چہ پہ ژہ د شکر ادا کولو نہ علاوہ پہ
اعضاؤ ہم دخدا لے تعالیٰ شکر ادا کری۔ اود اعضاؤ شکر
دادے، چہ پہ ہفہ د خالق اطاعت اوکری۔ اوپہ ہفہ د

مخلوق تازو دایے اطاعت اونہ کری۔ چہ دھنے نہ دخالوق
نافرمانی ظاہر پیری۔ حکمہ چہ کوم خیر کین د الله نافرمان
وی، ہنہ جائز نہ دے موصل خیر د الله پاک اطاعت
اوددے نہ عداوہ نورقول خیروند د تابع حیثیت لری۔ کہ
مؤمن ددے خلاف کوی۔ نو دصراط مستقیم بہ خاکے
بہ گمراہی کین کینبوی۔

الله پاک فرمائی: «خوگ چہ د الله پاک نازل شوی
آیتونو او احکام مو مطابق حکم اونہ کری، نو ہنہ خلق کافر
دی۔ بل خاکے ارشاد دے: «خوگ چہ د الله تعالی نازل
شوی آیتونو سزا حکم اونہ کری، ہنہ فاسق، ظالم او
گمراہ خلق دی۔ نو ہر مسلمان لہ پکاری۔ کہ مصیبت
وی۔ اوکے راحت، ہنہ لہ دینی آداب ہیرون نہ دی پکار۔
کہ مصیبت وی، نو پہ صبر او توکل د قائم اوسی۔ اوکے
راحت اونعمت وی، نو فسق او مصیبت نہ د جان پیر
کری۔ او پہ ژبہ او اعضا د دخداکے تعالی شکر پہ خاکے
راوری۔ مصیبت کین د دخلقو مخکین د شکایت اظهار
نہ کوی او پہ صبر اورضا د مشیت الہی سرہ موافقت
اوکری۔ دھنہ پہ فضل و کرم و کاملہ تکبہ ساقی۔ او ہنہ
تہ د دخپہ حاجت روائی خواست کوی۔ الله تعالی پہ دے
طریقہ دخپو انبیا و اولیا و اولیگز یدہ نہ مصیبت نہ
لری کوی۔ او دھنوی مشکل کشائی کوی۔ حکمہ چہ شپہ

پسے ورج او خزان پسے بہار رانی۔
د قانون قدرت ماتحت دہر خیز د پارہ ضد او انتہا
وی۔ دہنہ رنگ دستخی نہ پس آسانی اود مصیبت نہ پس
راحت لازمی وی۔ خو پہ شرط ددے چہ د الله پاک بہ
ذات واحد کامل توکل او پختہ عقیدہ لری۔ یوحنا پیش
کین رانی چہ صبر کامل ایمان دے۔ او توکل د صبر
روح دے۔ او الله پاک فرمائی: «الله پاک د صابرا نو
ملک دے۔»

د احقیقت ہیرون نہ دی پکار، چہ انبیا لے کرامو
او اولیا لے عطا موتہ لوکے لری د صبر او توکل پہ
برکت حاصلے شوی۔ اود شکر پہ وجہ پہ زیانعت
بناد شوی۔

نو تہ ہم اخلاص او صداقت سرہ دھنوی اتباع او کوی
چہ صراط مستقیم د نصیب شی۔

مقالہ (۶۰) د کتاب الله و سنت رسول الله
اتباع

دیو مؤمن خپل طبعی مادات پوینودل اود شریعت
اتباع (پیروی) کول د سلوک ابتداء دے۔ دے پس مقدمات
الہیہ سرہ موافقت کول د سلوک او چنہ درجہ دے۔ او بیا
د شریعت او حدود الله متابعت سرہ د بشریت تقاضا
پہ حلالہ او جائزہ طریقہ پورہ کول د انسانیت د صفاتو

انتہادہ او دسیرت او کردار تکمیل۔ حضور صلی الله علیہ
وسلم د بشریت د حلالو او جائزو و تقاضو پورہ کولو باوجود
د احکام الہی اتباع کین د امت د پارہ دیوے کا لے نوئے
حیثیت لری۔ دا سے کاملہ نمونہ (اسوہ حسنہ) چہ دھنہ تعالی
الله پاک فرمائی: «کوم خلق چہ د الله درضا طیبکاری۔ او
پہ ورج د قیامت ایمان لری، نو دھنوی د پارہ خموند د
نبی و روند یو بہترین مثال دے۔»

نو دسیرت د تکمیل د پارہ چہ د بشری تقاضو مشلا
خوراک، خنیاک، لباس، حرکات و سکنات او نکاح پہ
حتل نہ خہ کوے ہنہ دستن رسول الله د اتباع بہ نیت
کوہ۔ الله پاک فرمائی: «خموند پیغمبر چہ پہ کومو خیروندو
تاسو تہ د عمل کولو تلقین کوی، ہنہ کوی او د خہ نہ موچہ
منع کوی نہ ہنہ نہ منع شی۔ او حق سبحانہ فرمائی: «اسے
نبی! دوی تہ او واید، کہ تاسو الله پاک سرہ محبت کوی
نوخا تیری کوی۔ شما پہ پیروی بہ حق تعالی تاسو سرہ
محبت کوی۔»

یاد سائہ، چہ د سنت پہ پیروی کین بہ ستا پہ باطن
کین د الله پاک د توحید او معرفت نور او خلیری۔ اونہ
بہ دخالقی خدا د پارہ د عمل او تقوی یوہ نمونہ شی، ظاہر
او باطن کین بہ ستا قول احوال د شریعت ترجمانی کوی،
او خلقی بہ ستا د مصیبت آرزو و مندی وی۔ بیا بہ ستا دسیرت

او باطنی امور تعلق بواج راست الله پاک سرہ لری۔ اود
کشف، حکمت او معرفت مرکز بہ شی، چہ تہ دے درجہ تہ
اور سے نوئے بہ د حدود شرعی نگہبان لے۔ او افعال الہی
سرہ بہ تاتہ موافقت حاصل وی او تاتہ بہ د اتباع سنت۔
نبی و توفیق عطا کرے شی۔

الله پاک فرمائی: «موند خپل کلام نازل کہ، او ہم موخہ
دے د حفاظت ضامن یو۔ نو الله پاک بہ د گنا ہونو نہ
ستا حفاظت کوی۔ اود احکام الہی احترام کوی۔ نو د الله
پاک تائید او نصرت بہ ہمیشہ ستا شامل حال دی خو
د طریقہ پہ سیر او سلوک کین تالہ د بشریت د دنیاوی
او ظاہری تقاضو نہ نفرت نہ دے پکار۔ حکمہ چہ د اتقا
انسان سرہ تریے دی۔ اود دے نہ گویز کول رہبانیت۔
ان کول دی، چہ ہنہ پہ اسلام کین حرام دے۔»

د جسمانی او بشری تقاضو نہ کہ خوگ پاک دی، نو ہنہ
ملاکے دی۔ نہ چہ انسان۔ نو پہ دے سوچ کول پکار دے،
چہ د بشریت تقاضی د شریعت ماتحت وی حکمہ چہ داد
دعا او سوال پہ صورت کین بندہ بارگاہ الہی تہ لازمیات
نزدے کوی۔ او الله پاک سرہ د مؤمن تعلق نہ مضبوط
ولے کہ د بشریت تقاضی د سرہ نہ زائے شی، نو ہنہ بہ
فرشتو کین داخل شی۔ اود دنیا نظام بہ درہم برہم شی۔
نو د انسان جائزے تقاضے پہ باطنی امور د ک۔ ہرگز

ظہر رسالے نہ دی۔ اور اللہ پاک دھکت ماتحت و بشریت
تقاضے پہ تاسو کیں پہ دے موجود دی۔ چہد اللہ پاک و نوری
نہ پہ بندہ طریقہ فائدے و اخلاقی اور دنیا کیں دحق تعالیٰ پہ
نعمتون بنا دے۔

د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے « ستامود
دنیا نہ خوشبوی او غمخما زمرہ تہ زیاتے تزدے دی۔ اور
دنیا آرام او اطمینان پہ مانخہ کیں دے۔ نوہی علیہ السلام
تہ د سیرالی اللہ او احکام الہی اتباع سڑسڑ د بشریت
خوشحالی ہم دس کرے۔ شوے۔ اور دے دیوی نعمتون پہ قبول
کیں ہوی؟ اللہ پاک د حکم مطابق د شکر اظہار او فرمایہ
نواں ہوی اللہ او اولیاء اللہ روحانی نعمتون سرہ سرہ پہ پشری
نعمتون ہم بناد وی۔ حکم چہ ہوی دانموتونہ پہ جائزہ طریقہ
استمالوی۔ او ہم پہ دے سیرت انسانی تکمیل بیاموی۔ چہ
د کتاب اللہ او سنت رسول اللہ پیروی او کرے شو۔

مقالہ (۶۱) د اشیاؤ پہ استعمال کیں دمؤمن
احتیاط

د اللہ پاک د امر او نہی ماتحت مؤمن د اشیاؤ پہ قبول
او استعالو لو کیں احتیاط کوی۔ چہ دا ہے نہ چرتہ یو آدم
او مشکوک شے استعمال کوی۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
ارشاد دے: « مؤمن د اشیاؤ پہ قبولو کیں احتیاط کوئکے
وی۔ او منافق لے ہے احتیاط اخستوئکے وی۔ اور دینی

کرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے: «کوم شے چہ تاسو پہ
شک کیں غورخوی، ہنہ پروردی۔ او چہ کوم کیں شک
نہ وی، ہنہ اختیار کری۔» نومومن د شریعت پہ اتباع
کیں د استعمال قبولو کیں د توقف او تحقیق نہ
کارا خلی۔ اور لغوی خلاف ہیچ چیز نہ خوبوی۔ ترخو
چہ امر باطن د ہنہ د جواز او قبولیت حکم ورنہ کری۔

کہ مؤمن د ولایت او ابد الیت پہ حالت کیں وی۔ نو
مشیت الہی براہ راست ہنہ تہ دھر خیز د قبولو یارہ کولو
حکم و رکوی۔ اور ابد الیت حالت د فنا لے محض حالت
دے۔ چہ ہنہ صرف د اللہ پاک مشیت د ہر خہ د پارہ
حکم و رکوی۔ کہ مشیت الہی یومومن د پو خیز د قبولو نہ
منع نہ کری، نو واسے خلی۔ او کہ منع لے کری، نو ترک
لے کری۔ اور کیفیت د رومی حالت ضد دے۔ حکم چہ
ہنہ حالت کیں توقف غالب و۔ او چہ ارادے لے ہم پکین
دخل و۔ لیکن دے حالت کیں سراسر امر الہی غالب دے۔
او مؤمن پہ دے حالت کیں د قبولو گناہون نہ محفوظ وی۔
نکہ چہ اللہ پاک فرمائی: « مؤمنو یوسف علیہ السلام دھر
قسم گناہ نہ محفوظو کہ حکم چہ ہنہ د مخلص بندگانو نہ
و۔»

مؤمن د حرام او مشکوک چیزون نہ منع کرے شوے
دے۔ او صراط مستقیم د پارہ آسان کرے شوے دے،

دے د اللہ رضا او دہنہ احکاموسرہ موافقت کوی۔ او پہ
ہر حالت کیں د اللہ تعالیٰ رضا جوئی او خوشنودی د دہ
منتھائے مقصود وی۔ دے نہ اوچت بل حالت نشہ۔ او
دا ولایت انتھادہ۔

د حالت د ہنہ اولیاء اللہ او اصحاب کرامو وی، چہ
دانبیائے کرامو پہ نقش و قدم روان وی۔ او دھوکے
سنت او طریقت کاملہ اتباع کوی۔ اللہ پاک د پہ موندو
تاسو ہم دے پاکو یزناکانو د پیروی پیرنہ ورنہ او کری۔
آمین۔

مقالہ (۶۲) د محبت او محبوب حقیقی

تہ د ژوند د مشکلات او مصیبتون پہ وخت کیں ہیشہ
د اللہ پاک خلاف کلہ او شکایت کوے۔ او دہنہ پہ ربوبیت
پہ قسم قسم تورنگوے۔ حالانکہ ہنہ پہ خیلو بند یا نو ذرا
برہم ظلم زیاتے نہ کوی۔ کوم مصیبتونہ او مشکلات چہ
بندہ تہ پینپیڑی، ہنہ د دہ د خیلو مشرکانہ عقائد و بدو
اعمالو۔ او شریعت د حدودو د ماتولو پہ وجہ وی۔ تہ
پہ دے نہ پوہیے، چہ اللہ تعالیٰ وحدہ لا شریک دے۔
عبادت کیں د شرک نہ کولو سرہ سرہ ہنہ دا ہم غواری،
چہ کوم عشق او محبت دہنہ د پارہ خاص دے۔ ہنہ دغیر
سرہ اوئہ کرے شی۔

اللہ پاک فرمائی: « مشرکینو خیل دیوتاگان خیل حاجت

روا جو کرے دی، او ہونوی سرہ دا ہے زور محبت ساقی،
چہ ہنہ صرف اللہ تعالیٰ سرہ پکار دے۔ نو کوم محبت،
رغبت او د فدائیت جذبہ چہ د محبوب حقیقی د پارہ خاص
دے او ہنہ دغیر اللہ او دنیوی مخلوق د پارہ وقف کرے شی
نزدہ نہ ساد مصیبتونو لوئے سبب دے۔ نوکلہ او شکایت
تالہ د خیل مشرکانہ طرز عمل نہ پکار دے، نہ چہ د اللہ
تعالیٰ نہ۔

مصیبتونہ تانہ پہ دے پینپیڑی، چہ تہ د خیلو عقائد
او اعمالو اصلاح او کرے۔ او د مشرکانہ طرز روش نہ منع
شے۔ اللہ پاک غواری چہ تہ خیل قلب، دماغ ظاہر او باطن
خالص دہنہ د ذات د پارہ وقف کرے۔ او غیر اللہ د خیل
محبت او رغبت مرکز اونہ کرگوے۔

د خدا کے د رضاد پارہ د نفس انارہ او مخلوقاتو پیروی
پروردہ، چہ تہ دا ہے او کرے، نو اللہ تعالیٰ بدو پہ خیلو
نعمتون او بخششونو بناد کری۔ خلق بہ ستا پہ تشریف
شروع شی۔ او اللہ پاک بدو دوار وجہانو پہ خوشحالو سرفراز
کری۔ نو تہ خیل محبت د مخلوقاتو پہ خائے خیل محبوب
حقیقی سرہ اوساتہ۔ حکم دا محبت جاودانی (ہمیشہ) دے
او ہنہ ہستی بل رغبت او توجہ او کرے۔ چہ ساطرف تہ لے
توجہ دے۔ او د ہنچا ہوسنی اختیار کرے، چہ تاسرہ دوستی
کوی۔ او ہنچا سہ ہم کلام شہ، چہ نابلی۔ او د ہنچ

چالاس کین خپل لاس ورکړه چه تا دکمراه کید ونه چر کوی او پصرط مستقیم ورسوی.

خپل زبړه او دماغ هغه مقدسه هستی طرف ته کړه ، چه ستا باطن د شرک اوفسق نږیا کوی. ستانفس او ستا جاهل اوسانق دوستان هغه شیطان دی چه تا دسے لاریس نه بد راه کوی. نو ته به ترکومه د مخلوقاتو په ټکي توری تیروولگے. او دنفس په اتباع کین به ترکومه د محبوب حققی نه لریس اوسے. خپل خالق او معبود ته نزد ے شه اویرسانه چه الله پاک هم اول دے. هم اخر دے. هم ظاهر دے، هم باطن دے. د ټولو مخلوقاتو مشکل گشا اورازق صرف هغه دے. ټول احسان بخشش اوسخا دهنه درجانب نه ده. او د زبړو اوطیبیان دهنه په محبت اودهنه په ذکر اوفکر کین دے.

الله پاک فرمائی: مشرکان خپلو دیوتاگانو سره داسے محبت کوی، چه هغه صرف الله سره کول پکار دی. خو کوم خلق چه په سچا ایمانداردی ، هغوی خوصرف دالله تعالی سره کلک محبت ساتی. اوحق سبحانہ فرمائی: دایماندارو زبړونو صرف په ذکر الهی آرام بیاموی. اویا دلری چه د زبړو اوطیبیان، سکون اوتوانائی دالله په ذکر حاصلیری.

مقاله (۲۱۳) د معرفت یوکه نکتته
ما خوب اوبید، چه زه چاته وایم " اے انسان! اے

په ظاهر کین دالله دهنه مخلوق هغه سره شریک کونکیه، اواسے مشیت الهی کین خپله ارادے له دخل ورکونکیه: اواسے په باطن کین خپل نفس اماره خپل پروس دکار سره برابرو کونکیه. پ زبړ کین توحید اواخلاص پیدا کړه. چه داسے اودیدل، نو یوسرے چه ماسره موجود وو، وکے وټیل. " دا کوم کلام دے، اوددے مقصد خه دے؟ " نو ما جواب ورکړه. چه دا د توحید او شرک میخو کین فرق کول دی. او د معرفت یوکه نکتته ده.

مقاله (۲۱۳) د الهی مرگ اود الهی ژوند خه څیز دے؟

یوکه ویرغ ماته یوکه باریکه سئل پینه شوه. اوفنس م ددے پریشانی نه خلاصے غوښته. غیبی طور حان د دریافت اوشو چه " ته دے وخت د خپل سکون اوطیبیان دپاره خه غواړے؟ " نو ما ورسا ته اویټیل چه زه داسے شریک غواړم، چه هغه کین ژوند نشته. او داسے ژوند غواړم چه هغه مرگ نه لری.

بیامانه ټیوس اوشو، " هغه کوم مرگ دے چه هغه کین ژوند نشته، او هغه کوم ژوند دے چه هغه مرگ نه لری؟ " ما جواب ورکړه. هغه مرگ هغه کین ژوند نشته، هغه کما د خپلو هم جنسو مخلوقاتو نه به تعلقه کیدل دی، چه د هغه مطلب فنا ئی الله کیدل، دغیر الله نه خپل

آسید ونه قطع کول او دباری تعالی هستی سره ے تړل دی.

خا مرگ د نفس اماره خواهشات دی چه زه دالله تعالی درضا اودهنه داراوتابع شم. اویا داسے ژوند چه هغه کس مرگ نشته، هغه خا د خپل دالم ژوندی اولذواله پروس دکار د فعل اومشیت سره ژوند ے پالته کیدل ری. په داشان چه کما وجود دهنه وجود سره ژوند ے او قائم شی. اوحما ارادے دهنه دارادے تابع شی. چه ذاتی طور سره نه کما هغه وجود پالته شی اونه م خه ارادے دا هغه ژوند دے چه مرگ له دے کین دخل نشته. اوزه دداسے ژوند خواستکار یم.

خما دا یخین دے چه کما دغه خواهش د ژوند د ټولو خواهشونو نه زیات قیمتی اوعوریز دے.

مقاله (۲۱۵) الله پاک ته د ظلم نسبت کول کفر دے

ته بعضے اوقات د ناموافق حالاتو نه تنگدھے، نو د الله تعالی نه د خفگان اظهار کوی. اواوای، چه الله پاک خما سوال نه قبلیوی. اومصیبتونه رانه نه دفع کوی. نو زه نا. دا ټیویس کوم، چه ته دالله تعالی دریمان لاند ے آزاد ے. وکه غلام؟ که ته دا اووای چه زه آزاد یم. نو کافر شو ے، ځکه چه دا د شریعت نه انکار دے. اوکه دا

دا اووای چه غلام یم. اوهم دامؤمن بند ے له وټیل پکار دی. نویاتانه دا تقاضا کید ے شی چه ایمان اوتوکل سره په الله تعالی کامله تکیه اوسا ته. اوبوله پیس هغه ته د حاجت روابی خواست کوی.

الله پاک فرمائی: " کما په درگاه کین خپل حاجات اوضروریات پیش کوی. زه به ستا دعا گانے قبولم نو تا له نږدی پکار، چه هروخت دالله تعالی په فضل وکریم او مدد کین شک شپ کوی اومه داکو چه د مصیبت اوظلم په وخت کین ظلم اوزیاتوی دالله پاک مقدس ذات ته منسوب کړے. کله چه داسے اوشی، چه دنده د حاجاتو پوسرا کولو کین تاخبر راشی، نو دے کین دالله تعالی خه مصلحت وی. تاله نه دی پکار، چه ے قراره شه اوبه الله پاک الزام اونگوسے. ځکه چه دے عقید ے سره الله پاک ته د ظلم نسبت راخی، اوداسر کما کفر دے حالانکه هغه په خپلو بندیانو همیشه مهربانه دے. او ذرک بر ظلم زیات ے هم پرے نه کوی.

د تیر دنیا ے شوی قومونو په حقله الله پاک فرمائی: مونږ په هغوی ظلم نه کوی. بلکه هغوی پخپله دشرک او کفر په وجه په خپلو خا نو نو ظلم اوزیات ے کول. اوهغوی ته چه کوم عذاب ورکړے شو، دا د هغوی دخپلو بندانو نتیجه وه. " نو تاسو دالله تعالی دناراضه کیدو اودهنه

۱۱۰ الغیب

خلاف شکایت کو لو نہ پریھیز اوکری۔ او دھنہ پہ اضاو
 هرگز اعتراض مہ کوئی۔ دھنہ پہ نعمت شکر او باسی او
 دھنہ رضا سوز موافقت اختیار کری۔ او دھنہ خواہشات
 نفسانی بیرونی پرین دگی۔ چہ د خداے د خفگان او غضب
 باعث وی۔ بلکہ صدق او خلوص سوز د اللہ پاک پہ حضور
 کن حواست کوئی۔ او پہ صبر دھنہ د فضل و کرم امید او
 اوسو۔

پہ ہر حالت کن د نفس د اطاعت نہ پریھیز کوئی۔
 حکم چہ نفس ستا او د اللہ دشمن دے۔ نو دظلم او زیاتی
 اللہ پاک تہ د منسوب کولو پہ خاکے بہتر د ادا، چہ تہ
 دا خیل نفس تہ منسوب کرے او بیا دخیلو بہ اعتدالو پہ
 اصلاح کنی کوشش دا واغلے، نو تقوی اختیار کرے۔ او د اللہ
 تعالیٰ د امر فرمانبرد ارشہ۔ د شریعت د حدود و احترام او کرے
 توکل علی اللہ ہیج کلمہ مہ پریزدہ او نفس تہ د اللہ پاک دا
 ارشاد دیدیا کرے چہ اللہ تعالیٰ پہ وے تاسولہ عذاب برکے
 کہ تاسو پہ ہنہ بقین اوسانی، او دھنہ شکر پہ خاکے راویا:
 اللہ پاک فرمائی: ”کوم عذاب چہ پہ بندیا نوری، دھنہ
 وجہ دھنوی خیلہ بد عملی وی۔ بیشک چہ اللہ تعالیٰ پہ
 خیلو بند یا نو زور زیاتی نہ کوئی۔ نو د اللہ پاک درسامندی
 دیارہ دخیل نفس مخالف شہ او د خرابو ترغیباً نو نہ کرے
 او کرے۔ حکم چہ د اللہ تعالیٰ پہ دشمنانو کنی د شیطان تہ

فتوح ۲۲۱ الغیب

پس نفس د انسان لوئے دشمن دے چہ ہنہ بنی آدم د
 صراط مستقیم تہ بد راہہ کوئی۔

اللہ پاک پہ خیلو آسمانی کتابونو کنی بقولوا نبیا ئے کرامو
 تہ ارشاد فرمائیے دے چہ ہنوی خیل امتونہ د نفس امارہ
 د اتباع تہ منع کری۔ حکم چہ د ا د شرک خفی او کومراہی
 بد توین محک دے۔ اللہ پاک و موین او تاسو د نفس او شیطان
 دقتو نہ پہ امان کری۔ آمین۔

مقالہ (۲۲) اللہ پاک نہ د دُعا غوبنتلو تا کیل
 دا سے ہیکلمہ مہ واپہ، چہ زہ بہ د اللہ پاک نہ سوال نہ
 کوم، حکم کہ سوال کول عیب ناک دی، نو مخلوقا تو نہ چہ
 دخالق او پروردگار تہ۔ د اللہ تعالیٰ تہ دخیلو پتو لوچا چوتو
 سوال کوہ۔ او پرلہ سے سوال کول دیندہ دیارہ د سعادت او
 نیک بختی باعث دے۔ او د توحید او ایمان او اخو ثبوت
 دے۔ نو دخیل ہر ضرورت دیارہ د اللہ تعالیٰ پہ حضور
 کنی سوال کوہ، حکم چہ د دنیا او عقبی سعادت پہ دے
 کنی دے۔

کہ ستاغوبنتے شوعے خیز د اللہ تعالیٰ پہ علم کنی
 ستا دیارہ فائدہ مند وی۔ او د راحت او ترقی باعث وی
 نوزہنہ بہ ضرورت تہ رسی او کہ پہ ہنہ کنی د علم الہی
 مطابق ستا دیارہ نقصان وی نوزہنہ تہ حاصل شہ
 بہر حال تالہ نہ دی پکار چہ د فضل الہی خلاف دشکایت

فتوح ۲۲۲ الغیب

حرف پہ ژبہ راویے۔ نو دخیل ہر حاجت دیارہ د اللہ پاک
 پہ حمنوس کنی پہ دے سوال کوہ چہ اللہ پاک د سوال
 کو لو حکم کرے دے۔ او بندہ تہ دے پرلہ سے دُعا کولو تا کیل
 فرمائیے دے۔ حق سبحانہ فرمائی: ”خما پہ بارگاہ کنی دُعا
 کوئی زہ بہ ستا دُعا قبولم و او اللہ پاک فرمائی: ”د اللہ تم
 نہ دھنہ فضل غوارگی۔ بل خاکے ارشاد دے ”زہ خیلو
 بند یا نو تہ پیر قریب یم۔ کہ چہ خوک سوال کرے ما یادیوی
 نو زہ دھنہ دُعا قبولم“

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: ”پہ اللہ پاک
 دُعا د قبولید یقین لری۔ او سوال ترے کوئی۔“ او د اہم
 مہ واپہ چہ زہ د اللہ پاک تہ سوال کوم، خو ہنہ دے قبولی
 نہ۔ نو بیا بہ ترے سوال نہ کوم۔ حکم چہ د سے وئیل
 کفر دے۔ د بندہ بعضے وخت دُعا نہ قبولید و وجہ ہم
 ما بیان کرے دے۔ چہ یا خود بندہ دیارہ ہنہ حرام کرے
 یا پکشی دھنہ دیارہ خہ ضرر پریت وی۔ حقیقت حال
 صرف عالم الغیب اللہ تعالیٰ پیڑنی۔ د دے وچہ نہ کفر
 او انکار کلمات پہ ژبہ راویں نہ دی پکار۔ کہ ستا بعضے
 سوالونہ سمدستی قبول نشی نو دنیا او عقبی دواوی کنی
 پہ دھنہ لوئے اجر بیاموے۔

پہ عامو او روکنی بہ ستا دیارہ آسانی پیدا کرے
 شی۔ کہ تہ قرض دارے۔ نو قرض خواہ بہ درنہ پہ سختی

فتوح ۲۲۳ الغیب

سوز د مطالعہ نہ منع کرے شی۔ او ستا دیارہ بہ دھر
 قسم رعایت پیدا کرے شی۔ حکم چہ رحیم، کریم، مہفی او
 مغفی د اللہ پاک صفاتی نومونہ دی۔ نو دخیل فضل او کرم۔
 نہ ہنہ خوک نا امیدہ کوئی نہ۔ او یاد ستا بل بگاردی چہ د
 درگاہ الہی نہ بندہ تہ د سوال کولو اجر ضروری رسی۔ او
 کہ بعضے اوقات د فائدہ دنیا کنی ورنہ کہے شی۔ نو
 دے بدلہ بہ آخرت کنی ضرور و رکولے شی۔

حدیث شریف دے، چہ، د قیامت پہ ورخ پہ مومن
 پہ خیلہ عملنا مہ کنی دا سے نیکی اوویں، چہ ہنہ بہ دنیا
 کنی نہ کرے وی او نہ بہ دے پیڑنی۔ دھنہ تہ بہ تپوس
 اوشی، چہ تہ د نیکی پیڑنے؟ نو مومن بہ اووانی چہ
 نہ۔ د نیکی خما دیارہ دکوم خاکے نہ راویے شوی
 دی بیا بہ ہنہ تہ او نبودے شی۔ چہ د نیکی ستا دھنہ
 سوالونو او دُعا کا نو جزا دے۔ چہ تا دنیا کنی غوبنتے دے۔
 او د خہ مصلحت پہ بنا قبولے شوعے نہ وے۔

دومرغہ لویہ جزا بہ مومن تہ بہ دے وجہ ورکیدے
 شی، چہ ہنہ د اللہ تعالیٰ تہ د سوال کولو کامل یقین لری۔
 او دخیل ہر حاجت مرکزے صرف ذات الہی کنی
 اودا د سیرت انسانی ہنہ اوچت صفات دی، چہ
 د دے پہ وجہ بہ ہنہ تہ نہ صرف پہ دنیا کنی بلکہ
 عقبی کنی ہم اجر عظیم ورکیدے شی۔

مقالہ (۶۷) د نفس مجاہدہ

قرآن اوحیٰ پڑھنے د نفس د مجاہدے دیرتائید راغیلے دے۔ کہ تہ د نفس خلاف جہاد اوکریے او مغلوبے تہ ہم کریے۔ نو اللہ تعالیٰ بہ پہ بوجھے ذریعہ نفس لہ دوبارہ پہ تاغلبہ او او اقتدار ویرکری۔ د پارہ ددے چہ ریاضت او مجاہدے تہ ستا مخد شی، او خپل نفس سرچ پہ جنگ تہ چہ متاعزم او ایمان د پریمی تہ زیات قوی شی۔ او محبتیں د پارہ د شیطان د پارہ ستا پہ گمراہ کولو کنبے خہ گنجائش پاتے تھی۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی: تہ مونی ددہوکی جہاد تہ لوئے جہاد تہ راغلو۔ مگویا د نفس جہاد تہ لوئے جہاد او فرمایہ۔ او د تیرے جہاد تہ دے پہ مقابلہ کنبے ویرکے او گنہ گنہ۔ نو د لوئے جہاد تہ مراد د نفس مجاہدہ، عبادت او ریاضت دے۔ اللہ پاک حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ فرمائی: ۱۰۰ پیغمبر! د خپل پرور د کار عبادت تراخری د مہ کوئے تہ کنبے د عبادت د ہمیشگی حکم دے۔ او ددے عبادت بہترین صورت د نفس مجاہدہ دے۔ حکم چہ نفس لذتوں کنبے آختہ شی، نو د عبادت او نہ غفلت اختیار کری۔ کہ خوک دا اعتراض اوکری او وائی۔ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم پاک نفس خنگہ د عبادت او نہ غفلت اختیار وے شی۔

چہ ہنوی تہ د نفس د مجاہدے د تاکید کولو ضرورت پینے شو۔ حکم چہ صل خو خہ چہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ہیچ ارشاد ہم دمنشائی الہی خلاف نہ وو۔ کہ چہ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ جنون نبی د خپل خواہش تہ ہیچ نہ وائی۔ بلکہ د ہنہ ہرہ خبرہ وئی وی چہ ہنہ تہ لیرے شوے وی۔ نو ددے اعتراض جواب دادے چہ د ایسے خطاب د شریعت د تعلیم و تدریس پورہ طریقہ دے۔ کہنی خطاب حقیقت کنبے دومرہ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ذات تہ نہ دے۔ خود مرچ چہ د ائت افراد تہ دے۔

حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ چہ کوم احکام صادر شوی دی۔ د ہنہ حقیقی مدعا امت مخاطب کول او د امور شرعیہ تاکید کول دی۔ کہنی حقیقت دادے، چہ اللہ پاک نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم تہ پہ نفس او خواہش مکملہ غلبہ ویرکے وے۔ او د اسکا افراد ہر وقت د نفس د مجاہدہ حاجت مند دی۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم تہ د نفس مجاہدہ ضرورت نہ وو۔ نو مؤمن چہ د نفس مجاہدہ راواخلی۔ او د شریعت پہ اتباع کنبے نفس مغلوب کری۔ نو اللہ تعالیٰ ہنہ د دوار چھا تو پہ بنو نعمتو نو بناد کری۔ او پہ جنت کنبے اوچتے دیرے ویرکری۔

اللہ پاک فرمائی: ۱۰ کوم سرے چہ د حشر پورخ د خپل پرور د کار د پیشی تہ او ویریدہ۔ او نفس تہ د خلاف شریعت

خراہشا تو د پیروی تہ محفوظ کہ۔ نو د ہنہ تکا و نرہ یقیناً جنت دے۔ نو ہرکے چہ د مؤمن د قدری خائے جنت دے چہ ہنہ تہ د خدا تہ پہ دیدار بناد شی۔ نو بیا ہنہ غیرت تہ د رجوع کولو او دنیا تہ د میلان کولو نہ پیرا دے۔ او خنگہ چہ د دنیا کنبے د احکام الہی پہ پیروی کنبے ہنہ د نفس امارہ د خواہشات تہ پرہیز کری۔ دغہ رنگ پہ اللہ تعالیٰ پجنت کنبے د ہنہ د تقویٰ پہ خاطر جزا ویرکول کنبے ہم ہنہ پیرا تہم او بہ حسابہ نعمتو نو مور کری۔

د دے برعکس کافران او مشرکان چہ دنیا کنبے فسق و فجور کنبے آختہ وی۔ نو د نفس د اتباع پہ وجہ بہ ہنوی د دوزخ پہ سخت عذاب کنبے کیر وی۔ اللہ پاک فرمائی: ۱۰ مسلمانو! تا سود ہنہ اور تہ خان بچ کری۔ کوم چہ د کافرو د پارہ تیار شوے دے۔ او ہمیشہ بہ پہ ہنہ کنبے سوزی۔ نو د حشر پہ ورخ بہ د کافرو او فاسق فاجر خلقو د پارہ قسم قسم عذابونہ وی، حکم چہ دوی دنیا کنبے د احکام الہی د اتباع نہ پچہ کوئی۔ او د نفس د خواہشاتو پہ پیوستر کو پیروی کری۔ نو حکم اللہ پاک فرمائی: ۱۰ لے نبی! تا ہنہ خلق اور تہ لیدہ، چہ ہنوی خپل نفس خپل معبود جوہ کریے ویر۔

اللہ پاک بہ مجاہدہ کونکو مؤمنانو تہ جنت کنبے ہر وخت لوئے لوئے او تازہ تازہ نعمتو تہ ویرکری۔ او د خاطر

او عزت بہ د دوی پہ دے وجہ کولے شی، چہ دنیا کنبے دوی د نفس خلاف جہاد کولو۔ او ہنہ د احکام الہی تابع کریے ویر۔ او ددے ارشاد نبوی چہ د دنیا د آخرت پچہ دے ر ہم دہہ معنی دی۔

مقالہ (۶۸) اللہ پاک ہرہ ورخ پہ بنوی شان کنبے دے

دیر عالمان او مطالب قرآن کنبے فکر کونکی ددے آیت: ۱۰ لکن یدوم ہنوی شای ۱۰ (ہرہ ورخ ہنہ پہ بنوی شان کنبے دے) پہ حقیقی معنی پورہ نہ دی۔ ددے اصل مفہوم دادے، چہ بول مخلوقات خواہ ہنہ ہر بنوع سرے تعلق لگا، پہ ہر حالت کنبے فانی او زوال موند وکی دے۔ او پوراضی او ہنگامی ژوند لری، لیکن د مخلوقات برعکس د خالق کائنات د اشان دے، چہ ہنہ حق و قیوم دے۔ دانشی او ابدی دے۔ او نہ صرف ذات سرہ، بلکہ خیلوصفا تہ سرہ ہم ہمیشہ باقی او پائندہ دے۔ د ہنہ حیاتی قوت او اختیار ہرہ ورخ پہ ترقی دے لیکن زوال او تنزل ورلہ ہرگز نشنہ دغہ رنگ دانہ پاک احکام او ارادے ورخ پہ ورخ پہ قوت او اشکین زیادتے کوئی، لیکن ضعف (کمزورک) ورلہ ہیچ کله نشنہ۔

ہرکے چہ اللہ تعالیٰ د بندہ دعا قبولی او د ہنہ ہنہ خیزونہ ہنہ تہ عطا کری۔ نو ہنہ سرہ د اللہ تعالیٰ ارادہ

ما تیری نہ۔ اور نہ دھنڈہ دھنڈہ خدایہ ورنہ کی کہی۔
مخلوق تو دیا ہے کہ کوم مقدرات دازل نہ مقرر دی تو علم
الہی مطابق پہنچل وخت ہنہ حاجات اور مردوں پورے
کیری۔ بہرحال دہما کو نکو ضروریات پورے کیدل ہم د
احکام الہی ماتحت وی۔ او پہ دے ہم پوہیدل پکاری
چہ عقیل کیں جنت دا خلیل ہم دعلم او کرم الہی ماتحت
دی۔

حدیث شریف دے تچہ بی بی عائشہ رضی اللہ عنہا د
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نہ تپوس اوکے چہ جنت
کیں بہ خلق بعض دخیلو تیکو اعمال وچہ داخیری اوکے
نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ او فرمائیل چہ نہ۔
بلکہ د اللہ پاک بہ رحمت او بخشش بہ جنت کیں داخیری
نو حضرت عائشہ ۳۰ تریے تپوس او کرو چہ یا رسول اللہ!
تاسو بہ ہم نہ؟ نو حضور صلی اللہ علیہ وسلم ورتہ
او فرمائیل چہ ہو زہ بہ ہم نہ، مگر خدا نے پر رحمت
دغہ وخت حضور صلی اللہ علیہ وسلم خپل لاس مبارک پہ
خپل سر نہ بیکہ او داد دے دپارے چہ اللہ پاک خپلو حکامو
اوارادو کیں د مخلوقات تا بع نہ دے۔ ہنہ چہ خہ غوازی
ہنہ کوئی۔ دھنہ نہ پوہو تپوس کوکے نشتہ۔ او دیکھو
نہ بہ احکام الہی تپوس کو لے شی۔
د عرش نہ واخہ تخت العزیز پورے ہوں مخلوقات

دھنہ پیدا کردہ دی۔ او پہ خوبہ او نا خوبہ ہر حالت کیں
دھنڈہ فرمانبردار دی۔ اللہ پاک ذمائی۔ د اللہ نہ سوا دکاناتو
خوگ خالق او مختار شہتہ؟ (یعنی نشتہ) اوحق سبحان فرمائی
د اللہ نہ سوا خوگ معبود او مسجود شہتہ؟ او اللہ نہ وکیل
فرمائی۔ تہ د اللہ برابر او ہنام خوگ پیرے؟
اللہ پاک فرمائی: ۱۰۱ے پیغیرہ اتہ او ابہ چہ اے مالک
الملک تہ چہ خوگ غواہے، ہنہ تہ ملک او سلطنت عطا
کوس، او دچا نہ چہ غواہے، سلطنت اخہ۔ تہ چہ چا تخراب
عزت ورتے۔ او خوگ چہ غواہے ذلیل کوے۔ عزت
اوسر قزاقی صرف ستا پہ لاس کیں دہ۔ تہ بیشکہ پہ
ہر خیز حاکم او مختارے۔ تہ چہ چا تخرابے عہ حساب
رہنق عطا کوے۔ پہ مخلوق تو حقیقی او مستقل حکومت
صرف تانہ حاصل دے۔

مقالہ (۶۹) د اللہ پاک نہ دکو موخیزونو
غوبتل پکاری؟

کہ تہ د اللہ پاک پہ حضور کیں سوال کوے۔ نو دخپلو
تیرو کنا ہونو دپارے د مغفرت او دراتلونکی وخت کنا ہونو
نہ دچو کیدو سوال کوے۔ او دھنہ نہ دطاعت او عبادت د
ہیشکے، د امر و نہی د تعمیل، پہ مشیت خداوندی د
رضامندی، پہ مصیبتوں د سہم کولو، د حلالو نعمتون او د
رسق دزیاتی، پہ نعمتون د شکر، د ایمان د سلامتی سزا د

مرہ او پہ وسخ د قیامت د انبیاء، صدیقینو، شہداء
صالحینو او اولیاء اللہ پہ ولہ کیں د پاسیدو دعا غواہے۔
لکہ چہ دایولوسے سعادت دے۔ خپل قول معاملات سزا
اللہ نقلی تہ او سپارے۔ او خپلہ ہنہ کیں ہیچ قسم دخل
مہ کوے۔

د حضرت عمر رضی اللہ عنہ متعلق روایت دے۔ چہ
ہوئی فرمائیلے دی: ماتہ پہ دے خبرے پروانستہ، چہ
پہ ماصا پہ کوم حالت کیں راخی۔ آیا داسے حالت بہ وی؟
چہ زہ بہ نے نہ گنہم، یاد اسے حالت بہ وی، چہ
زہ بہ نے خونیم لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی
ماتحت خما دپارے بہتری پہ کوم حالت بہ وی، چہ زہ بہ
نے خوبوم۔ لکہ چہ زہ نہ پوہیریم، چہ د علم الہی ماتحت
خما دپارے بہتری پہ کوم حالت کیں دے۔ نو ما خپل
موجودہ او راتلونکی معاملات اللہ پاک تہ او سپارل چہ
ہنہ بہترین دوست او بہترین حافظ او ناصر دے۔
دا الفاظ حضرت عمر ۳۰ د اللہ پاک پہ تدبیر رضامندی
او دھنہ پہ حکم د کامل اطمینان پہ بناہ ارشاد او فرمائیل:
دنبلیانود ناقص او محدود علم او پہ معمول واقعاتود
پیشاندکیندو پہ باعث اللہ پاک تنبیہ فرمائی: مسلمانانو
جہاد پہ تاسو فرض شوے دے۔ حالانکہ ہنہ تاسو نہ د
آرام طلبی پہ وجہ نہ نہ پکاری۔ عین ممکنہ دے، چہ

کوم خیز تاسو بنہ نہ کتری، ہنہ کیں ستاسود سپارے
بے خبری وی۔ نو دخیر او شر حقیقت عالم الغیب اللہ
پاک پیرن۔ تاسو نہ پیرن۔ نو تہ تہ ہنہ وخت د تسلیم
او رضا طریقہ اختیار کرے ترخو چہ د نفس امارہ دلاجونہ
ازاد نہ شے۔ اورضائے الہی سرے موافقت اختیار نہ کرے
بیا بہ ستا ذاتی خواہشات او ارادے بھوشی۔ او دبتول
کائنات نہ بہ ستا تعلق قطع شی۔ او صرف پوخدا اے سرے
بہ باقی پلے شی۔ او ہم د، د توحید مقام دے۔ چمستا
زرہ د اللہ پاک پہ محبت معمورہ شی۔ او د اللہ طلب او وکیل
ستا نصب العین شی۔

دے حالت کیں بہ پروس دکار تا پہ دنیاوی نعمتون
بناہ کری۔ او تہ بہ دھنہ شکر گزار شے۔ او دھنہ شہیت
سورے موافقت پہ وجہ بہ دھنہ د عطا کرے شوی رہنق
عملا احترام کوے۔ بیا کہ دیوی ژوند کیں پہ تاخہ تنگ
حالی راخی۔ نو تہ بہ دخپل پروس دکار نہ ناراض نہ نے۔
او پہ ہنہ بہ د رہنق نہ ورتکولو الزام نہ لکوسے۔ لکہ چہ
د یومؤمن او مؤحد پہ حیثیت بہ تہ دخپل خواہش او
ارادے نہ کنارے کش نے۔ او خپل معاملات بہ د اللہ پاک
تہ سپارے وی او د: وَمَا تَشَاءُونَ اِلَّا اَنْ يَّسْئَلَهُ تاسو
بہ ہنہ نہ غوازی مگر ہنہ چہ اللہ پاک غوازی ماتحت
ستا دعا او سوال صرف د امر الہی اطاعت کول وی۔

مقالہ (۷) پہ خیلو نیکو غور نہ دے پکار
 ستا پہ خیلو نیکو غور کول او دھف خیل نفس متہ
 نسبت کول او پہ خلق خدا کین پہ خیلہ راستبازی فن کول
 ظاہر شرک او گمراہی ۷۵۔ حالانکہ داخر کندہ حقیقت
 دے چہ پہ صراط مستقیم تلل او دیکھی توفیق موندل د
 اللہ پاک پہ تائید او فضل او کم مخصوصی۔ دے دے عین
 کہ یو سہے د کفر او شرک او قسما تم کنا ہونہ پچ کپری
 بزغہ ہم سراسر د اللہ پاک د تائید او امداد پہ وجہ وی۔
 نو بیاتہ د اللہ تعالیٰ د تائید او مدد پہ اقرار کول کین ولے د
 بخل نہ کارا اخل۔ او نیکی کول او دہنی نہ پچ کیدل ولے
 خیل نفس تہ منسوب کولے۔ حالانکہ لو لے جلیل القدر انبیاء
 او اولیاء اللہ بہ ہم ہمیشہ داوئیل چہ : لا کؤل و لا کؤل
 الا باللہ العلی العظیم۔ یعنی د اللہ تعالیٰ دا حکا مو د تعیل
 او د منہیا تو نہ پچ کیدو توفیق صرف د اللہ پاک پہ تائید
 او نصرت دے۔
 نو تالہ پکار دی، چہ نیکی، تقویٰ اور استبازی د
 اللہ پاک د جانب تہ او گتہ۔ او ہدی او کناہ خیل نفس
 اتار تہ منسوب کرے۔ حکمہ چہ کنا ہونو چرہ ہمد غہ
 دہ۔ د حضور صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « نیک عمل
 کوئی او نیک عملی توفیق د اللہ پاک نہ غوا پئی۔ د گناہوں
 نہ پچ اوسی۔ او د گنا ہونو نہ پچ کیدو د پارے نفس اتارے

مغلوب کرے۔ د خیل پرور د کار نزدیکت طلب کپری۔ او د
 اللہ پاک فرمان بردار اور راست باز چرہ شی۔
 نو کم سہے چہ پہ مشیتا اللہ کین د کم دستوری
 عمل د پارے پیدا شوے دے، ہم ہفہ عمل دھنہ د پارے آسان
 کرے شوے دے۔ او ہفہ د ہفہ پہ پیروی مامور دے۔
مقالہ (۸) د پیر او مرید راترو نیاز
 طریقت او حقیقت کین ستا دوہ حالتونہ ممکن کیدے
 شی۔ یا بہ تہ مرید کے یا صاحب مراد۔ کہ تہ مرید کے
 نو یا خو پہ تا یو دروند پار او دشمنیتا دیر لویہ ذمہ واری
 پر تہ دہ۔ حکمہ چہ تہ لا اوس د صد اقت او حقیقت دلارے
 طالب او محتاج کے۔ او طالب لہ دیر محتاج، مشقت، ریاست
 او مجاہدہ کول وی۔ حتیٰ چہ ہفہ خیل مقصود او مطالب
 تہ اورسی۔
 د طریقت پہ لا کین تالہ مناسب نہ دی چہ پہ مصیبتوں
 او مشکلات تو داویلا شروع کرے۔ او د اللہ پاک خلاف شکایت
 او فریاد راواخلے۔ تہ بہ دصبر او تحمل نہ کاراخلے او استقلال
 سرہ بہ پہ صراط مستقیم قائم اوسے۔ تہ دے چہ مصیبتونہ
 تانہ رفع کرے شی۔ او خیل مقصود تہ اورسے۔ نو د طریقت
 پہ لا کین مصیبتونہ او مشکلات پہ حقیقت کین ستا
 باطن تزکیہ روحانی د رجا تو بلندی او دخلتو دا احتیاج نہ
 خلاصی دے۔

او کہ تہ صاحب مراد کے۔ او پہ تا اقات وارد کپری
 نو دھف اما تو خلاف ہم پہ اللہ تعالیٰ تہمت مہ نکوی
 او شکایت مہ کرے حکمہ چہ اللہ پاک پہ ما تاراد اولیاء اللہ کلہ پہ دے
 وجہ ہم مصیبتونہ نازلوی چہ دھنوی دیجے او چہ کپری
 اور روحانی قوت کے زیات کپری۔ نو د صاحب مراد کیدو پہ
 صورت کین ہم ستا د مصیبتونہ د اللہ تعالیٰ دا منشاوی،
 چہ ہفہ ستا درجہ اولیاؤ او اہل اوسو یو کپری۔ او تا خپل
 خان تہ نور ہم قریب کپری۔
 آیا تہ دا خوبوے، چہ تا دا اولیاء اللہ او اہل الو نہ
 بے تعلق کپری، او د فاسق او غافل خلقو پہ دلہ کین د
 شامل کپری۔ کہ تہ دا چنو درجونہ غفلت ہم او کپے، نو
 اللہ تعالیٰ ہرگز دانہ خوبنوی، چہ تہ دھنہ نہ محروم
 کپری، اللہ پاک فرمائی : « ستا سو پہ بہترنگ او فلاح و بہبود
 اللہ تعالیٰ نہ پوہیری۔ او تا سونہ پوہیری »۔
 بیا کہ تہ دا اووا تہ چہ ابتلاء خود طالب او مرید د
 پارے پکاروی، چہ د طریقت د لاو مبتدی وی، نہ چہ د
 صاحب مراد د پارے چہ صاحب مقصود دے۔ نو د دے
 جواب دادے۔ چہ د صاحب مراد ابتلاء خہ کلہ نہ دے
 بلکہ نادرا وقت شے دے۔ دے کین دھیا اختلاف نشت
 چہ د قولونہ زیاتہ ابتلاء پہ برگزیدہ انبیاء را اخل دہ د ابراہیم
 علیہ السلام واقعات او گورگی۔ بیا د حضور صلی اللہ علیہ وسلم

پہ مصیبتونہ نظر او کپری چہ دھنوی ابتلا شو مراد
 بختہ وے۔
 حضور صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « شومرہ چہ
 زہ د اللہ پاک پہ دین کین ویرولے شوے ہم۔ دومرہ ہجورک
 نہ دے ویرولے شوے۔ او سومرہ چہ ماد اللہ پاک پہ اطاعت
 او امر کین د کفارونہ تکلیف بیا موندے دے، دومرہ ہیا
 نہ دے بیا موندے۔ بیشکہ دین پہ خدمت کین مسلسل
 دیرش ویٹے او شے پہ ماد ایسے تیرے شوے دی چہ دھف
 دوران کین ما تہ دومرہ طعام را کپے شوے دے چہ د
 بدلان رہن پہ ترخ کین بہ پستیدے شو۔ او دہہ حالت کما د
 نورو منکرہ ہم وو۔
 دینی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ارشاد دے : « د انبیاء
 پہ دلہ زیات مصیبتونہ او ازما نشونہ نازلیری۔ بیا د غصہ د
 پہ درجہ پہ نورو بندگان خدا ابتلاء راخی : او رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیے دی : « زہ ستا سونہ زیات
 د اللہ پاک پتیرندونکے ہم او دھنہ ویریدونکے دے
 نہ معلومہ شوہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د صاحب
 مراد کیدو باوجود پہ ابتلاء کین اچولے شوے وو۔ او دا
 ابتلاء او د اللہ پاک نہ دیرہ، د حضور صلی اللہ علیہ وسلم
 د وجود او چتو لو او د قرب خداوندی پہ فرض وے۔ حکمہ چہ
 دنیا د آخرت پچے دے۔ او د انبیاء او اولیاء اللہ کار پہ

ابتلاء صبر کول، مشیت الہی سرخ موافقت کولی اود تسلیم اور متا ادر اختیارول وی۔ بیا تے تے مصیبت لرے کرے شی، پر دیدا الہی بنا د کرے شی۔ اوعقبی کیں پہ درجات عالیہ سرخرا ز کرے شی۔

نودا صغہ شوہ، چہ دُنیا کیں دھر صاحب مراد د پارہ ابتلاء لازمی نہ دہ۔ اونہ داغہ کلّیہ گر کیدے شی۔ بکد اللہ پاک د خیل حکمت بالغہ ما تحت چاسوہ چہ عواری، دا معاملہ کوی۔

مقاله (۷۲) بازارونہ اود خداے دیندیاؤ قسمونہ

دخدائے پہ مخلوق کیں دینی، روحانی او باطنی لحاظ سرہ د بنیاد مو مختلفہ درجے وی۔ نو خلق چہ کوم عمل کوی، ہنہ دخیل روحانی او باطنی کیفیت او صلاحیت مطابق کوی، او پہ ہر عمل کیں دھوی نیت، خواہش او نقطہ نظر جدا جدا وی، چہ دھے پہ بنا ہونگی تہ اجر و ثواب یا عذاب و رکولے شی۔

کوم خلق چہ بازارونہ تھی، دھونگی ارادے او تمسرات جدا جدا وی، پہ دے لحاظ سرہ دھونگی خو قسمونہ دی۔ دے کیں یو قسم ہنہ دی، چہ ہرکد بازار کیں داخل شی۔ او لذت او شہوت کیں اختہ کونکی خیزونہ اویں، نو پہ ہنہ کیں ورکینوی اود دھے اشیاؤ دکشش او جاذبیت پہ وجہ

پہ ہنہ کیں محوشی۔ نودا خلق دے خیزونہ سرہ دہرہ ذریہ اوتری، چہ جائز او ناجائز نہ گوری۔ خود ہنہ پہ حاصل کول کیں مصروف شی۔ اوفت کیں پر یوگی۔ دوسے لذت تاناکو اوشہوت تاناکو خیزونہ نظارہ دھونگی دیارہ گمراہ کن اود دین اوعبادت نہ ددوی لرے کونکی وی۔ نودنہ شان د نفس امارہ پہ پیرہ کیں داتہ تعالیٰ داطاعت نہ لرے شی۔ مگر دچہ اللہ پاک دتہ پہ خیل فضل و کرم د نفس دشرونہ اود لذت نونہ د پھیز توشیق ورکری۔ اوسلامت پاتے شی۔

بازارتہ تلونک کیں دوئم قسم خلق ہنہ دی چہ ہونگی د لذت او شہوت خیزونہ اویں، نودنہ دغفلت او گمراہی موجب کنری۔ دا عقل د عقل او شعور خاوندانہ دی۔ اویں پہ رجوع کونکی دی۔ د شریعت اتباع صبر او تحمل سرہ کوی۔ داخل دجا دینو پہ شان دی چہ پہ نفس اوشہوت تو غلبہ حاصل کول کیں داتہ پاک مدد لے شامل حال وی۔ اونس سرہ ددوی دا جہاد د نورو نیکو نہ دزیات ثواب باعث وی۔ حنور صلی اللہ علیہ وسلم فرما ٹیلے دی: ہرکد چہ پیومون پہ بعضے لذت نونہ د نفس پہ شہوت نونہ اختیار بیاموی اود خداے دویرے نہسے پریردی، نودنہ تہ بہ دھے نیکی پہ بدلہ کیں اوتیا چند زیات ثواب ورکولے شی۔

دریم قسم خلق ہنہ دی۔ چہ د لذت او شہوت خیزونہ فوراً حاصل کوی۔ اودھونگی سرہ واصل شی۔ دا خلق حجاب

دیارہ دغفلت او گمراہی سامان خیلہ پیداکوی۔ اوشلوم قسم ہنہ خلق دی، چہ بازار تھی۔ نو خیل خوا اوشہوت، صرف داتہ پاک جائز او حلالو خیزونہ پویہ محمد سانی۔ او چہ کوم خیزونہ حاصل کوی نو پہ جائزہ طریقہ دھے استعمال کوی۔ اود اللہ پاک دصفتونہ ہر دم شکر پہ خائے راوی۔ دا خلق برکت او خلاصی موندونکی دی۔

بازارتہ تلونک کیں پیغم قسم دخدائے بندیاں دا سے کد، چہ د لذت او شہوت خیزونہ نہ گوری، اونہ ورتہ توجہ کوی۔ ددوی ددے نہ بالکل بے خبرہ وی اود ماسوا اللہ نہ بغیر بل ہیٹ نہ ویں۔ دوی غیر اللہ نہ ویں اونہ لے اوری۔ اونہ لے موجود کنری۔ ہونگی خیلہ پوئلہ توجہ ہر دخت خیل خداے تہ گر کولے وی۔ پہ دے وجہ ہونگی دکنہے پیرے نہم دھے تنہا بی لطف اخی چہ دکراو فکر نہ معمول وی۔ چہ تہ دوی بازار کیں بیاموسے اوتوس تے اوکرے چہ۔ بازار کیں تاسوخہ اولیدل، نودھونگی بہ درتہ اوائی چہ دیو ایدی ذات نہ موسوا ہیچ اونہ لیدل او دھونگی داوینا بالکل درستہ دہ۔ حکمہ چہ ہونگی شہ لیدلے وی ہنہ لے دسویہ سترگونہ بکد۔ ذریہ پہ سترگو لیدلی وی۔ خواہش او ارتنوسہ لے نہ وی لیدلی، محض صورت کیں لے لیدلی وی، معنی کیں لے نہ وی لیدلی ظاہری لے لیدلی وی، باطنی لے نہ وی لیدلی۔ اوبیا چہ

خومرہ اوغہ لے لیدلے دی۔ پہ ہنہ کیں لے ہم خیل خلق اوصاح لیدلے وی۔ دوی د مخلوق تو یہ یو ابرح کیں داتہ تعالیٰ دجمال مشاہدہ کوی۔ او پہ بل ابرح کیں دھنہ دجلال۔

بازارتہ تلونکی دخدائے برگزیدہ بندیاں شہیم قسم ہنہ دی۔ چہ ہرکد ہونگی عوام پہ گفتار او کردار او پہ گمراہی کیں اویں۔ نوددوی زہر دھونگی دیارہ دھونگی رحم او شفقت نہ لکشی اود ہونگی نہ دغفلت کولویا پہ ہونگی دلعت او ملامت پہ خائے بازار کیں دداخلیدونہ دوتوپورے داتہ تعالیٰ پہ حضور کیں دھونگی دیارہ دشفا عت او مغفرت دھا کوی۔ او اللہ پاک تہ زاری کوی، چہ اے پرور دکارہ دے خلقت تہ ہدایت اوکرے اویہمہ لارے روان کرے۔ چہ ستا دنا فرمائی اود شریعت د خلاف ورستی نہ میر شی۔

نود اللہ پاک دا سے مجلس بندیاں دینارونہ اواباد و محافظ دی۔ او ہم دغہ خلق دی چہ دا ولیاؤ اللہ، ابدانو، زاہدانو، متقیانو، او پہ زمکہ دخدائے دانایانو، خلصاؤ، خوش اخلاقو، شیرین زبانو، ہادی اوسعدی مرشد اور ہنا پہ نومونہ پیلے شی۔ دا سے خلق کسیرا عظم اونا در الوجود دی۔ اوتنہا بی اوتنہ کیں ددوی ددھا اوسعیت برکات د پرخوش نصیبہ خلقت تہ حاصل وی۔

پہ دہائی دے دے اللہ پاک رحمتوں ہی اور نوح اسانی
ہدایت اور سعادت دیا ہے اور اللہ تعالیٰ کوئی سلامت اور
قوت لری۔ اللہ پاک دے مومن ہم دے ایسے مخلوق فیض نہ فیض
نیاب کری۔ آمین۔

**مقالہ (۷۳) اولیاء اللہ پہ کومہ طریقہ فاسقانو
تہ ہدایت کوی؟**

بعض اوقات اللہ پاک خیل یوں اور بزرگین بندہ
دبعض فاسق اور فاجر خلق پہ ظاہری اور باطنی عیبوں کا
کری اور دے اکھلی مقصد دوی، چہ دا بزرگ دے گورہ
او بد کردار خلق تہ دشریعت د امور تبلیغ او کری او کلام
اللہ پہ رنیا کیں د حق او باطل فرق ہونے تہ واضحہ کری۔
ولے دعوای اللہ د تبلیغ د آرا او ماتحت د پر مشرک او فاسق
سوی د خلق مجتہدین سپکاوی نہ کری۔

اللہ پاک فرمائی: "تہ دخیل پروردگار نیچے لارے تہ
خلق پہ حکمت عملی، محبت، نرمی او شیرین کلامی بلکہ او
کہ ہونے سوا محبت و مباحثہ کرے نو پہ خوش اخلاق سوا
کوہ دیا دے چہ ہونے سوا مستقیم تہ مائل ہی۔ نو
د خدا دے دغہ نیک بندہ چہ فاسقانو تہ ہدایت کوی، نو پہ
تہنایی کیں او پہ مینہ او محبت سوا لے ورتہ کوی۔ او پہ دے
معقولہ طریقہ ہونے تہ پہ توحید او شکر، اوستی او
بدنی کیں فرق بنکارا کوی، چہ دشریعت احکام او تعلیمات

نبوی ۴ ہونے پہ زبرد تو کیں کئے اونیس، او ہونے دشرک
اوستی پہ تخریبی تاثراتو دا سے بنے پورہ شی چہ دامر اللہ اعلا
تہ ذرگہ پہ مینہ آمادہ ہی۔

دغہ ولی اللہ کوئی تہ بنائی چہ ترکتا سوا دشرک اوستی نہ
دخیل باطن مکمل ترکیبہ اونے کری نو ترھے بہ تاسوتہ د اسلام
او ایمان یقین حاصل ہی او د اسلام او ایمان دپارہ دشریعت
اتباع لازمی دے۔ آیت شریف دے: "اللہ پاک دشرک ہرگز
نہ معاف کوی۔ اور دے نہ علاوہ چہ کومہ کناہ معاف کول
او غوازی، ہفہ معاف کوی۔" بل کئے ارشاد دے: "لے
مسلمانو! دخیل عاقبت بنا سوتہ کولو دپارہ خان سوا د
تقوی تو بنہ واخلی، حکمہ چہ د آخرت د سفر دپارہ بہ تہ
توبہ تقوی دے۔"

دخلق خدا دے مشفق او ہمدرد بزرگ چہ د فاسقانو
او مشرکانو پہ عیبوں کا کاشی، نو د ہونے سپکاوی نہ کری
بلکہ خوش اخلاق او شیرین کلامی سوا ہونے سوا مستقیم
تہ مائل کوی۔ دغہ بزرگ دچا عیب او بد گوئی ہم نہ کری
حکمہ چہ دے کول دیوولی اللہ د پاکیزہ سیرت او بنکلی عمل
نہ دیرا لے خیرا دے۔ چہ ہفہ د خلق پیسے مٹی شا خیرے
او کری۔ او بدے دے د ورپسے اووائی، یا د ہونے پتا
عیبونہ د نور خلق تہ پہ د آگہ بیان کری۔ ہفہ خود خدا
نور مخلوق دغیبت او بد عادت نہ منع کوی۔ نو پہ خیل بہ

بیا حکمہ غیبت او کری۔ کہ تنہائی کیں وی یا مجلس کیں
ہفہ د مشرک او فاسق خلق پہ طرز عمل و تہ نہ بدی،
بلکہ پہ آسنہ طریقہ ورتہ ہدایت کوی۔

د دغہ ولی اللہ تبلیغ چہ د گمراہانو پہ ظاہری اور باطنی
عیبوں کا کاشی کرے شوے دے، سر اسرد اللہ پاک دا ذات
ماتحت وی۔ اور دغہ تبلیغ پہ دا سے خوش اخلاق او شیرین
زبانی سوا وی، چہ اکثر مشرک او فاسق خلق دشرک اوستی
نہ بیزار ہی، او د توحید او تقوی لار اختیار کری۔
قرآن پاک وائی: "د اللہ پاک چہ چا تہ رضا او ہی، نو
صراط مستقیم پالے رہنمائی کوی۔" رزمونہ د اللہ پاک
نہ خواست دے، چہ مومن ہم پہ صراط مستقیم روان
کری۔ آمین)

مقالہ (۷۴) کائناتو کیں د توحید آثار

اللہ پاک فرمائی: "خما پہ زمکہ کیں دیقین او ایمان
راورونکو دپارہ دیرے تجنیے دی۔ او دا تجنیے ستا سو پہ
خیلو خانو تو کیں ہم موجود دی۔ تاسو لے نہ وینی؟"
دے حقیقت کیں ہیجے شک نشتنہ چہ د اللہ تعالیٰ پہ ذات
صفات او وحدانیت یقین او ایمان راورونکو دپارہ زمکہ
دھفہ د صنعت د عجا ئباتو نہ دے دے۔ نو ہر صاحب عقل
لہ پکار دی چہ ہفہ د عرفان او ایمان حاصل لو دپارہ
غورا و مشاہدہ دخیل ذات نہ شروع کری۔ او دخیل

وجود ظاہری اور باطنی ترکیب تہ دغورا و فکر پہ نظر او کوی
او ہرکے چہ د کاشی نفس عرفان او علم ابدان کیں بصیرت
حاصل ہی نو بیا دے د نور و کائناتو او د اشیا و پہ حکمت
غورا و تدبیر کوی۔

پہ مخلوق تو دغورا و فکر کولو نہ بہ پہ دے دخالق عظمت
او کبریائی واضحہ کیری۔ او چہ مصنوعا تو تہ لے او کوی
نودا تہ بہ دصانع ذات او صفاتو اندازہ نکیری، او چہ
شان د توحید او معرفت حقائق دے تہ د قلب پہ سترگو
خرگند پیری۔ حکمہ چہ دا پورہ کلیتہ قاعدہ دے۔ چہ صنعت
دخیل صانع دکمال فن ترجمانی کوی۔ او فعل دخیل فاعل
پہ قدرت او صلاحیت دلالت کوی۔

قرآن پاک کیں وائی: "اللہ پاک دزمکہ او آسمانو نو
پول خیزو تہ ستا سو دپارہ مسفر کری دی۔ رحضرت ابن
عباس دے آیت تفسیر دے فرمائیے دے چہ: "د
کائناتو ہر چیز د اسمائے الہی نہ یو اسم دے۔ او دھر
خیز نوم د اللہ پاک دغہ نہ خہ اسم علامت دے۔ حتی
چہ اے انسان! تہ خیل ہم بذات خود ہیجے نہ لے،
مگر دھفہ د اسم، صفت او فعل یو عکس لے۔ دھفہ
قدرت سوا پتا او دھفہ حکمت سوا خرگند لے۔ اللہ
تعالیٰ کائناتو کیں خیل صفات ظاہر کرے دی او خیل
ذات لے پتا کرے دے۔ سوا دے چہ ذات عیست

کین او صفت کے فعل کین ظاہر کر کے دے۔ او خپل علم کے ارادے سرے، اور ارادے کے حرکت اور اتنا اور سرے بنکار کر کے دے۔ اور اللہ پاک خپل امور غیب کین باطن او خپل قدرت او حکمت کین ظاہر دے۔ سرے دے دے چہ د کاشا تو بول اشیا و ہنہ د صنعت او قدرت ترجمہ کوئی! خوبا وجود دے ہیڑے د ہنہ پہ مثل نشہ۔ ہنہ مالوم الغیب، سبب او بصیر، د زمان و مکان د حد و دورہ بالانزا او ہمیشہ ژوندے او باقی دے۔

دے کین شک نشہ۔ چہ د حضرت ابن عباس اذقہ کلام د اسرار معرفت نہ معبور دے۔ او د ہنہ نکات او بعض ہم دولے ہیڑے نہ خرگند پیری، چہ ہنہ ژوندے اور پیا قلب لری۔ او حکمت او معرفت کین د حضرت ابن عباس دا درجہ پہ دے پنا و، چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم د ہنوی پہ حق کین دادعا فرمایا و، چہ یا اللہ! دگہ تہ دین کین حکمت او پوہہ ور کر کے۔ او دا آیتونود معنوعلم لدنی کے نصیب کر کے۔ اللہ پاک و تمونہ ہم د کتاب اللہ پہ اسرار و پوہید و برکات کین دی۔ او پورخ د محشر دے مونود ہنوی دہلے تہ کری۔ آمین

مقالہ (۷۵) د تصوف بنا پہ او خصلتون دے
ر؛ تا تہ دا وصیت کوم، چہ د اللہ پاک نہ ویرا او کرے دہنہ فرما نورد اری او د ظاہر شریعت یا بندی کو خپلہ

سینہ د شرک اوفسق د رنگ نہ پاکہ کرے۔ د خپل تہ یچ اوسہ، او سخا اختیار کرے۔ د خلق حقوق پہ ہیڑو چہ مہ عصب کوہ۔ خوش اخلاقی اختیار کرے۔ او خپل تندگی پرانستے اور ونر سائے۔ د خرچ کو لو جائز او مباح خیرت خرچ کوہ۔ د خدا کے مخلوق تہ ضرر مہ رسوہ۔ پہ فقر او برفقت کین چہ کوم مصیبتونہ در پین شی، نو پدھے صبر کوہ۔ او یقین او خلوص سرے د اللہ پاک نہ مدد غوا کرے۔ د او بیاء اللہ او مشائخو عزت کوہ، مسلمان رور سرے بنہ سلوک سائے، او یہ دیانت دارئی ورسوہ چلیوہ۔ د مشرانو آدب کوہ۔ او کشرانو تہ د نیکو کارونو نصیحت کوہ۔ دغم کچلو او خوارانو حاجت روائی کوہ۔ د خوراک خبناک خیزونہ مان سرے مہ ذخیرہ کوہ۔ دے سرے خلق خدا تہ تکلیف رسی۔ کوم خلق چہ فاسقان دی او د او بیاء اللہ عزت نہ کری۔ د ہنوی مصعب ترک کرے۔ او دینی او دنیاوی امور و کین د بندگان خدا مدد کوہ۔ د فقر حقیقت د ادا ہے تہ د خپلو ہم جنسوتیا اونگہ کرے، او خپل ضرورت صرف د اللہ پاک پہ حضور کین پیش کرے۔ او غنادادہ چہ د ارشاد نبوی ص؛ تا تہ عنای نفس حاصل شی او تہ مخلوقا توتہ د رجوع کو لو پد خائے یوزب خپل قاضی الحاجات او گنرے۔ او یاد سائے چہ تصوف محض پہ قیل و قال او بحث مباحثونہ حاصل پیری۔

بلکہ دلذونو او شہوتونو پرینور او او ذکر اللہ سرے پہ وابستہ کیدو یا موندے شی اوقیر سرے د صحبت او محبت اختیار و لو اصول دادی چہ ہنہ سرے د محبت نہ علمی مسائل مہ چیمو، حکمہ چہ ابتدا کین دے سرے نفرت پیدا کیری۔ بلکہ شی او محبت سرے د ہنہ پوراند د ذکر او معرفت خیرے کوہ، ولے چہ دے خیزونو سرے ہنہ طبعاً بلد دے۔

یاد سائے چہ د تصوف بنا پہ دے او خصلتونو دے۔ خوک چہ د اخصلتونہ نہ لری، ہنہ صوفی نہ دے۔

(۱) د حضرت ابراہیم علیہ السلام پہ شان سخا۔
(۲) د حضرت اسحاق علیہ السلام پہ شان رضا پہ قضا۔
(۳) د حضرت ایوب علیہ السلام پہ شان صبر۔
(۴) د حضرت زکریا علیہ السلام پہ شان مناجات۔
(۵) د حضرت یحییٰ علیہ السلام پہ شان ذکر او وجد۔
(۶) د حضرت موسیٰ علیہ السلام پہ شان ساد و جامہ۔
(۷) د حضرت عیسیٰ علیہ السلام پہ شان سیر فی الارض۔
(۸) د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پہ شان فقر او توکل۔
پہ دے قولوا نبیا و علیہم السلام و د خدا کے تعالیٰ

رحمتونہ وی، او خچونو سلامونہ۔ د تصوف د بنیادی اصولو خپلو د پارہ ددھے اتہ خصلتونو پیری بے کہ ضروری دے۔

مقالہ (۷۶) مسلمان تہ یوخو وصیتونہ
زہ تا تہ د پو خچونو وصیت کوم، او پدھے پہ اخلاقی سرے عمل او کرے او ہنہ دا چہ امیرانو سرے یوخائے کینے۔ د ہنوی سرے د خود دارئی نہ کارا خلد۔ او چہ فقیرانو سرے یوخائے کینے د ہنوی سرے تواضع او عاجزی اختیار ویرے پہ عمل کین خلوص بین اکول پہ تا لازم دی او خلوص دادے چہ پہ تولو ذکر و نو او عبادتو کین صرف اللہ تعالیٰ تہ توجہ لری۔ او مخلوق د خیلے توجہ مرکز مدگوشو د خپلو مسلمانانو سرورونو حقوق پہ کچی توری مہ وہہ۔ او د فقیرانو صحبت، آدب او احترام، او کرے او سخا و زہ اختیار کرے۔

د نفس امارہ د تابع دارئی نہ پریزا و کرے، چہ پہ معنوی ژوند مویشے۔ او خپل اخلاق بنہ سائے۔ حکمہ چہ دچا اخلاق بنہ وی۔ ہنہ اللہ پاک تہ زیات نرودے وی۔ او خپل باطن ماسوی اللہ تہ د مائل کیدونہ پو کرے، حکمہ چہ ہم د رحید او افضل الاعمال دے کوم خلق چہ شرک اوفسق کین اختہ وی۔ ہنوں تہ د حق تبلیغ کوہ۔ حکمہ چہ تبلیغ پہ ہر مسلمان فرس دے۔

ترشحوجہ درتہ کیدے شی، دربتنی فقیرا ولی اللہ خدمت کو، دخان نہ پہ کمزوری حملہ مہ کوہ، حکمہ چہ دا نامردی دہ۔ او دخان نہ پہ باندے ہم حملہ مہ کوہ حکمہ دا بد تہذیبی او بد خلقی دہ۔

ہمیشہ پہ ہر حال کیں د اللہ تعالیٰ ذکر کوہ، یہ دے چہ ذکر د بولو نیکو او سعادت تو جو جہ دہ۔ د اللہ پاک پہ عہد و پیمان پہ عیسیٰ طور احترام کوہ۔ حکمہ چہ را خیز مسلمان دہر قسم ضرر نہ محفوظ ساتی۔ پہ دے عقیدہ پوخ ایمان سانہ چہ ستا د بولو حرکے تو او سکنا تو او کفتار۔ او کردار بہ د اللہ پہ حضور کیں تہو سہ بیہی، نو گناہوں نہ ویزا رہ شہ، او پہ نیک کار و نیکیں مشغول شہ۔ خپل اعشاء د حرام او ممنوع خیز نو نہ بچ کرے او د اللہ پاک د برحق نبی اطاعت پہ خان لازم کرے۔ حکمہ چہ در دوک اطاعت د صراط مستقیم سامن دے، او اللہ پاک چہ ٹوک د ملک او حکومت واکد رکھے وی۔ دہنہ فرما نبرداری کوہ۔ او دہنہ حقوق ادا کوہ۔ او د خداے پہ زمکہ کیں دامن نہ پس فساد مہ پید کوہ۔ پہ مسلمانا نو دیکھن گمان کوہ۔ او ہنوی سرے د نیک نیقی سلوک کوہ۔

خپلہ شہہ د غیبت، تہمت او بد گوئی نہ اوسانہ، پہ خپل زبہ کیں ہنچر یو مسلمان رو د تہدب خواہی، کیند او عداوت مہ ساتھ۔ او پہ خپلو الفاظو یا حرکاتو دہنچر یو

مسلمان زبہ مہ ازاروہ۔ حلالہ زبہ کینہ۔ او دا ہسل و عیال خدمت کوہ حکمہ چہ دا ہم عبادت دے۔ د شریعت کوہے مسئلے چہ درتہ نہ وی معلومے۔ ہنہ دعائے دین نہ پوینتہ۔ او محض پہ قیاس پیسہ مہ خہ۔ اللہ پاک سرے باطنی ربط او تعلق ساتھ۔ او مخلوقا تو سرے د خدا فی تعلقا پہ خیال پوخاے کیرے۔

ہر سحر د خپل خان او مال د جاندا د صدقہ و زکوہ د غریبا نو او مسکینا نو مدد کوہ۔ او د خپل ذکر او عبادت پہ او قاتو کیں د خپلو مرجوہ لو ا حقیقینا او بقول مؤمنان تو مسلمانا نو د پارہ د مغفرت دما خواہے۔ او ہر سحر اومانیا د خپلو مرد او ڈوند و د پارہ دا دما ہم خواہے۔ اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيَاتِنَا وَ مَيِّتَاتِنَا وَ شَاهِدَاتِنَا وَ غَايِبَاتِنَا وَ صَغِيرَاتِنَا وَ كَبِيرَاتِنَا وَ ذَكَرَاتِنَا وَ اُنْثَانَا اَللّٰهُمَّ مِنْ اَخْبِيْتِنَا مَسَا فَ اَحْسَبِيْمَ عَلَي الْاِسْلَامِ وَ مَنْ تَوَكَّلَيْتَهُ مَيِّتًا فَتَوَكَّلْ عَلَي الْاِيْمَانِ ط او د تلاوت قرآن او درود شریف پہ طفیل د ہنوی د پارہ د خداے نہ بخشنہ خواہے۔

او ہر سحر مانہام دا دما اوہ کلمہ لولہ (۱) اَللّٰهُمَّ جَنِّبْنَا مِنَ النَّارِ (۲) اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيْمِ (۳) هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَ الشَّاهِدِ هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِيْمُ هُوَ اللّٰهُ الَّذِيْ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَدْسُ الْاِسْلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُتَمَيِّنُ الْغَرِيْبُ الْبَيْتَارُ الْاَشْرَفُ

سُبْحَانَ اللّٰهِ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ هُوَ اللّٰهُ الْغَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّدُ لَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى ط بَسْمِ اللّٰهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ هُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ (سورہ حشر)

اللہ پاک د مونہر بولو لہ ذکر او عبادت توفیق را کوی او اللہ پاک د مونہر نہ راضی شی، مونہر ترے راضی یو۔ آمین۔

مقالہ (۷۷) خالق او مخلوق سرے خٹکہ روش پکار دے؟

د اللہ پاک پہ ذکر او عبادت کیں داسے او گمشہ چہ مخلوق ہدو موجود نہ ویسے۔ او مخلوق سرے داسے روش اختیار کرے، چہ ستا نفس ہدو وی نہ۔ چہ تہ د مخلوق نہ بے تعلقہ شے۔ او اللہ تعالیٰ سرے کامل ربط پیدا کرے۔ نو تہ بہ حقیقی معنوں دہنہ قرب حاصل کرے۔ او چہ تہ بغیر د نفس د پیروی نہ مخلوق سرے شے۔ نو تہ بہ عدل کرے او پہ حق او صداقت بہ قائم شے۔ او دا روش بہ تا دہر قسم نقصان او تباہی نہ محفوظ ساتی۔ او چہ تہ خلوت اختیار کرے۔ نو د ذکر او فکر پہ برکت، پہ خپل حقیقی دوست د باطن پہ ستر کو او دینے او دہنہ تجلیات پہ مشاہد کرے د غلتہ بہ پہ تاد نفس امارہ غلبہ نہ وی۔ او دہنہ پہ خٹکے بہ د اللہ پاک عشق تانہ حاصل وی دہنہ وخت بہ ستا جہل بہ علم او ستا لرے والے پہ قرب بدل شی۔ او دہنہ وخت

بہ ستا خاموشی وجد او سرور وی۔ ستا گفتار بہ ذکر وی اوستا مستی بہ د اللہ تعالیٰ محبت وی۔

یاد راستہ چہ د عبودیت پہ مقام کیں محبت حق لازمی خیز دے۔ او دل نہ چہ د چا توجہ گدوہ و دہ دہ۔ نو ہنہ پہ شرک کیں اختہ دے۔ کہ تا خالق اختیار کرے وی، نو د مخلوق دا بے متابعت مہ کوہ۔ چہ رضائے الہی خلاف وی۔ کوم سری چہ د عشق الہی مزہ او خٹکہ۔ نو ہنہ خپل اللہ او پیژند لو۔ چہ دا ارشاد یوسرگوارویہ نو د حضرت پیرانو پیر صاحب نہ شے تپوس او کہ چہ بہ کوم سری صغیرا غالبہ وی، نو ہنہ د خوب والی خوستا خٹکہ اختلے شی؟ نو حضرت محبوب سبحانی عبد القادر جیلانی ؒ ورتہ او فرمایاں چہ ہنہ د ترحیل و سہ ریاضت او مجاہدہ کوی۔ او پہ تکلف او قصد د نفس د خواہشا تو نہ پریز کوی۔ بیا بہ دہنہ ذوق درست شی، او ہنہ تہ بہ ذات او صفات خداوندی عرفان حاصل شی۔

اے مومن! یاد ساتھ۔ چہ واردات قلبی او عقل و شعور کیں تضاد او تضادم دے۔ (یعنی خپلو کیں شے سرے رنگی او دا تضاد او تضادم ہنہ وخت رفیع شی۔ چہ مؤمن د معرفت پہ مقام کیں د توحید الہی پہ نشہ کیں سرشار شی۔ بیا د ہنہ قلب د ماغ شی۔ او د ماغ قلب۔ او

دغه شان بیا دواړو کتب کامل یکا کت او هم (هنکی پیدایش) اے مؤمنه! مخلوق دخپل طبیعت نه سحر او نا بود کول دا سے دی، نکه د انسانی طبیعت د ملائکو طبیعت کتب بد لیدل. او چه تہ د ملائکو د خصلتونو نه هم بالاتر شے. نوبیا سنا د - اَلشَّيْءُ بِرَبِّكَ كَمَا لَوْ اَبْلَى (زہ سلسو رب نہ یم خہ؟ نواړوا خونو او وئیل چه بیشکه ے) په عهد کتب فنا کیدل د ائمی بقا بیا موندل دی. دغه وخت په سنا گفتار، اوستا ټول حرکات سکانات اذن (کھی سره) وی. که تہ دغه اوچت مقام خواهان ے. نو په تادا خبره لازمی ده چه د نفس اماره نه کناره کش شے. او د الله پاک د امر و نهی فرمانبردار شے. بیا به تا ته دیوونکي معرفت علم لکائی حاصل شی. ته به د هر شیخ نه فانی شے. او حق تعالی سره به باقی شے.

هرکله چه ستا هستی حق تعالی سره باقی شی. نوستا هرڅه به د هغه درسا او خوشنودی د پارچه وی (نه چه د خپله رضا او خوشنودی د پارچه). که تہ د زهد، تقوی او معرفت معنوی او باطنی فرق معلومول غواپه نو پوه ش. چه د زهد عمل دا سے دے لکه یوساعت او د تقوی عمل دا سے دے لکه دوه ساعت، او د حق تعالی معرفت دا سے دے، نکه یو د ائمی او ابیدی عمل. (الله پاک وموټه) دخپل معرفت په ابیدی عمل بنیاد کړی. آمین.

مقاله (۷۷) د اهل مجاهد کا لس خصلتونو د نفس د مجاهد کا کوټو کاو حساب کوټو کا اهل طریقت خلقو لس بیکه خصلتونو وی. چه په هغه هیئت هجرتی عمل کوټکی وی. هرکله چه هغوی د الله د حکم او دست نبوی په اتباع کتب په دے خصلتو لقا لم پاته شی، نو د معرفت او روحانیت اوچت درجه بیا موی.

روحیه خصلت دا دے. چه بند کا قصد ایا سهوا په دروغه یا په ربتیا هرگز قسم نه خوری. او خان په قسم نه عادتوی. خواجه هغه قسم د الله په نوم وی. د هغه دکلام پاک په نوم، د نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په نوم یا دیل چا په نوم. حکم چه څوک په قسم خوړلو عادت شی نو د هغه په نزد قسم هیڅ عظمت یا اہمیت پاته نشی. او هغه دانسته یا نادانسته د هغه خلاف ورزی کوی. د دے نه علاوه د خدا ے تعالی په قہر او غضب کتب هم راشی. څوکله چه انسان خان د قسم نه خوړلو عادت کړی. او د سخت ضرورت په وخت کتب هم قسم اونہ خوری، نو الله تعالی په هغه خپل انوار او برکات نازل کړی چه په هغه د هغه په ظاہری او باطنی نعمتو نو کتب اصفافه کیری او د هغه درجات پدے اوچتیری. په خلقو کتب ے تعریف او توصیف (صفت) شروع شی. او خلق ے خان د پارچه یو بیکه

نمونہ گټری. او بیروی ے کوی. او څوک ے چه وینی. د هغه نه مضروب او ہیبت زده کیری.

دویم خصلت دا دے چه بند کا ارادت یا توقہ تعالی کتب هم د دروغ وئیلو نه پرہیز او کړی. په دے چه دروغ انسان بریدونکے کوی. او د هغه قلب او دماغ رنگ آوړ کوی. او دے سره خلق خدا کتب د هغه آثار او امتیاز وړک شی. د دے نه علاوه کوم سرے چه د خلقو حکم کتب دروغ وائی، هغه په الله پاک هم د دروغ وئیلو نه گریز نه کوی. د دے برعکس که دے خپله ژبه په ربتیا وینا عادت کړی. نو الله پاک به د ے ته شرح صدر عطا کړی. او د هغه سینہ به د علوم و معارف اسلامیه د سپارځه پرازی، هرکله چه دے د نورو نه دروغ اوری نو پخپله ژبه او عمل به هغوی ته درشتیا وئیلو تبلیغ کوی. او د دروغ وئیلو د دروغو د عادت رفع کولو د پارچه به دعا کوی. غرض دا چه دروغ د کمزور ے عقیدے او د فاسق او فاجر خلقو روش دے. او ربتیا او حق کوئی د ایماندارو، اولیاء و صلحاء او صدیقینو دستور عمل دے.

دریم خصلت دا دے، چه هرکله بند کا سره عهد و پیمان او کړی. نو دخپله وعدے هرگز خلاف ورزی نه کوی. په قرآن او حدیث کتب د وعدے د پابندی دیر تاکید راغله دے. او دا د ایمان یو لومے علامت کتلے

شی. الله پاک فرمائی ے: اے مسلمانانو! تاسو دخپلو وعدو تعویل کوی. حکم چه تاسو نه به ستا سو د وعدو باز پرس کیری. او حضور صلی الله علیه وسلم فرمائی دی: کوم سرے چه د خپله وعدے پابندی نه کوی، هغه کتب هېڅ ایمان نشته. نو یاد ساته چه چا سره د وعدے کولو او د هغه د ماتولو نه دا خبره زیاته بهتره ده، چه هېڅ و وعده ور سره اونہ کړے. د د ا سے وعدے کولو نه، چه د هغه تعویل اونہ شی، یا د تعویل نیت پکب نه وی، د هغه نه کول مبارک او دخلاصی باعث دی. په دے چه د وعدے خلاف ورزی هم د دروغو یو بدترین قسم دے. او د قوت ارادی او د حسن سلوک او خوش معاملگی برپادی دلا او خلق خدا کتب بد عهدی کونکے سرے هېڅکله عزت نشی موندے. او کوم سرے چه صداقت او ذمه داری سره دخپل عهد و پیمان پابندی کوی. هغه هیڅه او هر ځای د خلقو په نظر کتب وړی. په وړی زبات عزت او اعتماد حاصلوی. الله پاک هم دے محبوب ساتی. او دنیا او عقلی کتب هم دے ترقی او کامرانی حاصلوی.

څلورم خصلت دا دے. چه انسان په چا بنی آدم یا څه څیز لعنت اونہ کړی. حکم چه د لعنت کولو حق صرف الله پاک ته حاصل دے او د هغه د عالم الغیب کید و په لحاظ سره هغه ښه پوهیږی، چه کوم سرے یا څیز د لعنت کولو قابل

دے، اود معنوب او معضوب کین، مستحق دے، نولعت
نہ کول، او مخلوق خدا تہ ضرر نہ رسول دا ولیاء اللہ، ابرہ
اوسد یقینوسف دے، اوپہ دے وجہ ددوی داساع کوکو
ہم یہ دنیا اومتی کین اوچتے درجے دی، اوانتہ تعالیٰ د
ہغوی ایمان محافظ وی، نومن لہ پکاری چہ خائے پہ
خائے لعنت کولو سرہ، اللہ پاک علم اوفعل کین دخل
ور نہ کریں، اوپہ نور خلق و لعنت پہ خائے دخل
سیرت او عمل اصلاح اوکری.

پنجم خصلت دادے چہ مسلمان دیارہ دین دعا
کولونہ پریہیز اوکری، کہہ پہ دہ دیوجانب نہ خہ زیات
اوظلم شوے وی، نودھے دیارہ د دین دعا پہ خائے
دھداپت دعا اوکری، اود صبر او تحمل نہ و کار داخل
دا خصلت د سربے درجے پورتہ کوی، اوھرکہ چہ بندہ
پہ دے صفت خائستہ شی، نوهفہ کین دسیرت پختگی
پیدا شی، اوپہ مخلوق کین دھفہ دیارہ د محبت اومقبولیت
جد بات پیدا شی، اود مؤمنانو پہ زہون کین عزت اومقام
بیامومی، کلام اللہ کین د بد دعا جواز ہم موجود دے، او
انبیاء چہ کلمہ بعض قومونہ یا افراد یقینی طور سرہ د بد
دعا مستحق بیاموندی دی، نودھغوی دیارہ لے پختلانو
موقعو بد دعا گائے کرے دی، خوکلہ چہ یوسپے بد دعا
ہم کوی، نوکونہ د بیان مطابق روچے ہنہ لہ دھرا لحاظ

اودر حیشینہ نہ دایقین او اطمینان و رکول پکاری اچہ
دین د عیبی دیارہ یوسرے واقعی مستحق دے اوکہ نہ،
شیرم خصلت دادے، چہ پہ مؤمنانو اواہل قبلہ
کین و پہ ہیچ یوسری پہ یقین او وثوق سوہ دکافر،
مشک باسائق حکم نہ لکوی، تیغچہ بیخ او واضع ثبوت
بیانہ مومی، پہ چا دکفر حکم کول پیر یونازک اود ذمہ داری
فعل دے، اوبیر سوچ او فکر اوتحقیق نہ دایسے کول نہ دی
پکار، ددے برخلاف پہ چا دکفر حکم نہ کول پہ علم الہی
کین دخل و رکول نہ پچ کیدل دی، او سنت نبوی اتباع
دے، د مؤمن دیارہ بنہ طریقہ دادے، چہ احتیاط اوکری،
دا خصلت اللہ پاک رحمت اورضا مندی تہ پیر قریب
دے، پہ بل مسلمان دکفر د فتویٰ کولو پہ خائے و سر
دخل ایمان حفاظت اوکری چہ دخل اے تعالیٰ د
غضب نہ پہ امن شی.

اوم خصلت دادے چہ انسان دیکناہ اومعصیت
کین دحرامو اونا جائزہ خیز و نودکتانوںہ یا ہفے تہ در
کید و نہ پریہیز اوکری اوخپل اعشاء د اللہ پاک د ممنوع
کرے شوی خیز و نونہ پچ اوساق، دا احکام الہی احترام
دے، چہ دھفہ دیارہ اللہ پاک خیل بند تہ پہ دنیا او
عقبی کین عزت اوسرفرازی عطا کوی،
اسم خصلت دادے، چہ مخلوقا تو کین پہ ہیچا دے

خواہ ہنہ مشروری، یا کشر، خپل ناجائزہ بوج نہ اچوی،
اوپہ ہنہ و ظلم زیاتی نہ کوی، دا خصلت د دین اود ذکر
اوعابد اومخلوق عزت دے، اود دے پہ تعبیل سوہ ہنہ
پہ مؤثرہ طریقہ دامر بالمعروف اونہی عن المنکر قوت
بیامومی، ہرکلمہ چہ د مؤمن دا روش وی چہ ہنہ د
خپل حاجات اود ضرور، یا نود پارہ اللہ پاک نہ علاوہ نود
مخلوقات تہ توجہ نہ کوی اونہ دھغوی پہ صدقا تو نظر
غور کوی، نوانتہ پاک ہنہ د توکل اواستغنا پے مٹلہ
صفا نو بنا د کوی، دا خصلت د توحید اواخلاص دا چہ
درجے بیاموندی د پارہ دہولونہ اہم اوفائدہ مند صفت
دے.

نہم خصلت دادے، چہ مسلمان دحرص اوهوس پہ
دام کین کیر نہ شی، اللہ پاک پہ ورکریے شوی نعمتونو
شکر اوباسی اومخلوقات د خپلو حاجاتو مرجع اونہ
گر کوی، دا د توکل روح دے، اود اعتماد علی اللہ اصول
اوداد ہفے برکزییہ بندکان حق تعالیٰ اواولیاء اللہ د
علاماتو نہ دے، چہ ہغوی مخلوقا تو سوہ ربط قطع کہہ او
اللہ پاک سرے لے خپل روحانی اومعنوی تعلق محکم کہہ،
اودنیا اوعقبی کین ورتہ سعادت اواخلاصی حاصل شو،
لسم خصلت دادے، چہ تواضع اختیار کوی، اوچیز
او انکساری خپل شعار جوہ کوی، تواضع سوہ مسلمان

درجہ پور تہ کیری، اود خالق اومخلوق پہ نزد ہنہ د
عزت او وقار خاوند شی، دھنہ پہ دعا اوسناجا تو کین
دا آثر پیدا شی، چہ ہنہ د دنیا او آخرت دکوم خیز ارادہ
اوکری، اللہ تعالیٰ ہنہ پورہ کوی، دا خصلت د قبول عبادتو
اصل دے، اود ایمان اواخلاق قبول نیچکے صفتونہ ددے
نہ پیدا کیری، دے خصلت سوہ مؤمن د ہفہ اولیاء اللہ
سیرت بیامومی، چہ راحت یا تکلیف اوحوشحالی یا ضم
ہرحالت کین د اللہ تعالیٰ نہ راضی وی، اوہم دا خصلت
پہ حقیقت کین کمال تقویٰ دے، اود تواضع تشریف دا
دے چہ انسان ہیچو کسب اودانی اونہ کتری، اوچا
سوہ چہ پوچائے شی، نوداے و اوکتری، چہ ممکنہ
دے، علم الہی کین داسرے درجہ اوصفا تو کین خاناہ
زیات وی، نوکہ ہنہ ددہ نہ ورکوتے ہم وی، نوپو
و شی، چہ ہنہ بہ اللہ پاک دومرہ نافرمانی نہ رک
کری، خومرہ چہ ما کرے دے، اوپہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بہتر دے، اوکہ ہنہ ددہ نہ لوئے وی، نوداے و اوکری
چہ ہنہ خمانہ تکبیر عبادت شروع کرے دے، اوخما
نہ زیاتے نیکی لے کرے دی، پہ دے وجہ ہنہ خمانہ
بانڈ دے، اوکہ ہنہ عالم وی نوپور و شی، چہ ہنہ
تہ ہنہ نعمت اوفضیلت ورکریے شوے دے، چہ ہنہ
تہ خمار سائی نشتہ، ہنہ خوہنہ خہ زدہ کیری اومعلوم

کری دی، چہ خُدا دِطاقتا نہ پھر دی۔ بد دا چہ ہفتہ
 عام پہ کالی پناشتہ دے، اوردھے پہ وجہ دِخپے عقیدے
 او عمل دا صلاح فائدہ ترے ہم اخی۔ نو دھتھ فضیلت
 او برتری پہ ما ثابتہ دے۔ اوکھ ہفتہ جاہل وی، نو دے
 دِ اوداں چہ ہفتہ ہرغورہ دِ اللہ پاک نافرمانی کرے
 دے، ہفتہ لے دے علم ہی پہ وجہ کرے دے پہ دے جت
 پہ مادہ ہفتہ برتری ظاہرہ دے۔ اوکھ کافر وی، نو دے
 دِ اوداں، چہ زک نہ پوہیرم۔ کیدے شی چہ ہفتہ
 مسلمان شی او اللہ تعالیٰ دِخپل فضل اونسرت
 پہ وجہ ہفتہ نہ حق لارے اونبائی۔ او بیاد ہفتہ خاتمہ
 پہ اسلام او ایمان اوشی، نو مالہ دھتھ سپکاوے نہ
 دے پکاس۔
 نو تواضع دِ دیو بشکلو صفو نوجریہ دے۔ او پہ دے
 انسانی طبیعت کین دکتور فہ حائے خلق خدا سہ
 دہمدرگی، محبت او شفقت جدبات پیدا کیری۔ دے
 نہ علاوہ چہ سہے متواضع شی، نو اللہ پاک لے دتس د
 آقا نو محفوظ ساتی۔ او دِخلقویہ زبونی کین دھتھ د
 پارہ عزت پیدا کیری۔ او پہ خپلو مقبول او محبوب بنکاو
 کین لے شمار کیری۔
 حدیث شریف دے ! تواضع دِعبادت مغز دے
 دِمتقانہ او راست باز، دِخلقویہ دے کیری۔ بل ہتھ

دے نہ افضل نہ دے پہ برکت دمؤمن ژبہ دتوایو
 او زبہ آزار و نکو خیر و نہ محفوظ وی۔ او ہفتہ پہ ظاہرہ او
 باطن کین یکساں وی۔ ہفتہ نہ خپلہ دِچاہیت کوی نہ
 دبل چانہ دِچاہیت اور بدل خواہی، حکمہ چہ قرآن او
 حدیث کین دِغیبت دِیرمذمت رانے دے۔
 اللہ پاک دِ موبن او تاسوقول دِ تواضع پہ بشکلی صفت
 بنا دِکری۔ آمین۔
**مقالہ (۷۹) دحضرت پیرانوپیر مرض الموت
 او وصیت**
 پہ مرض الموت کین شیخ عبد الوہاب صاحب دِخپل
 پلار حضرت پیرانوپیر رحمۃ اللہ علیہ پہ خدمت کین مرض
 اوکھ چہ ماتہ دا دے وصیت او فرمایا، چہ زکہ پرے تاسو
 نہ پس عمل کوم۔ نو حضرت اور تتر ارشاد او فرمایا: ”پہ
 تا لازم دی، چہ ہمیشہ دِ اللہ تعالیٰ نہ ویرہ کوے۔ او
 دھتھ پہ مخلوقا تو کین دِھیچانہ خوف اونہ کرے۔ د
 اللہ پاک نہ سوا بل ہیچا سہ خپل امید و نہ او حاجات
 مہ وابستہ کوے۔ خپل قول کارونہ اللہ تعالیٰ تہ او سپارہ۔
 او اللہ پاک نہ سوا پہ ہیچا تکیہ مہ کوے کہ چہ دانہ
 دے۔ او دِ اللہ پاک دذات او صفاتو متعلق پہ کلکہ توجہ
 اختیار کرے، چہ دباری تعالیٰ پہ توحید دتولو
 اجما دے۔“

ہرکھ چہ دمؤمن زبہ اللہ تعالیٰ سہ خپل تعلق
 درست او مضبوط کیری، نو دِ عقیدے او عمل ہیچا یونہ
 صفت دھتھ نہ خارج نہ وی۔ حضرت پیرانوپیر صاحب
 او فرمایا: ” زکہ بود اسے مغز ہم چہ ہفتہ پوست نہ لاری
 یائے خپل اولاد تہ خطاب او فرمایا: ” تاسو خدا دِخوانہ
 پہ دے شی۔ حکمہ چہ پہ ظاہرہ زک تاسو سہ ہم۔ او پہ
 باطن کین بل چاسو۔ ستاسو نہ علاوہ نو خلق ہم
 شتہ، چہ مالہ رانے دی۔ ہفتوی لہ حائے ورکری۔ او د
 ہفتوی ادب او کیری۔ دھتھوی دپارہ دا حالے وسیع
 کیری۔ دے حائے کین دِ خدا لے تعالیٰ دِرحمتو نوزول
 کیری۔ حضرت محبوب سبحانی ” بہ پہ دے حالت کین
 اکثر د ” وَعَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ” او
 ” اللہ پاک دِخونو: اوستا سو مغفرت نمیب کیری۔“
 ارشاد او فرمایلو۔
 دے دوران کین بہ بعض اوقات دوگی فرمایلو
 ” زکہ داتھ پاک نہ ماریوا مخلوقا تو کین دھیچانہ نہ ویرہ
 حتی چہ دملک الموت نہ ہم ویرہ نشتہ۔ اے ملک
 الموت ! زکہ ستا دخالق او پرورس دکار نہ ویریریم، تانہ
 ہرگز ویریریم۔“ دا لے او فرمایلو اورچ مبارک لے دا
 بدن نہ پیرواز او کرلو۔ پہ دوگی دِ دِ خدا لے تعالیٰ جنتو
 وی او سلامونہ۔“

دحضرت پیرانوپیر صاحب دِخا منو حضرت عبد
 الرزاق ” او حضرت موسیٰ صاحب ” خپل دوارہ لاسونہ
 دِمسافھی (چوہ تازہ) پہ طور او چنول او خورول۔ او زک
 بہ لے دا ارشاد او فرمایلو: ” وعلیہم السلام ورحمۃ اللہ
 وبرکاتہ۔“ توبہ کوئی۔ او خپل صفا کین داخل شی۔ زک
 اوس تاسو بلہ راکم۔ ” دے نہ پس پہ دوئی ” د مراد
 کیفیت خورشو۔ او ذکر الہی کین اصل باللہ شو۔ رضی
 اللہ عنہم ورضوانہ۔ ” اِنَّا لِلّٰہِ وَاِنَّا اِلَیْہِ رَاجِعُونَ ہ
مقالہ (۸۰) دحضرت محبوب سبحانی بقیہ کلام
 دِباطنی تا اثرات او کشف او مشاہدے پہ لحاظ خا
 اوستاسو او دنور مخلوق پہ میخ کین دزکے او آسمان
 فرق دے۔ نو تاسو ما پہ بل سہی او بل پہ مامہ قیاس
 کوئی۔ یا ترے ددوئی حوئے عبد الرزاق صاحب دمرض
 کیفیت او پونستہ۔ نو ہفتہ لے او فرمایلو۔ ” لمانہ دِہفتو
 درے تپوس نہ کوئی۔ حکمہ چہ زکہ داللہ پاک دعلم مطابق
 دیو حال نہ بل تہ منتقل کیرم۔ دے وخت کین ہیچا برائتا
 یا فرشتہ حیا پہ مرض نہ پوہیری۔ داللہ حکم سہ داتھ
 علم نہ ساقط کیری۔ حکم بدلیری۔ لیکن دھتھ علم
 نہ بدلیری۔ حکم منسوخ کیدے شی، مگر دھتھ علم
 منسوخ کیدے شی۔
 اللہ پاک چہ کوم خیز غوازی، ہفتہ فنا کوی۔ او چہ

قصیدہ بردہ

مُصَنَّفٌ د قصیدہ بردے د مصنف نوم شیخ شرف الدین ابو عبد اللہ محمد بن سعید بوسیری دے۔ شیخ شرف الدین صاحب پہ بوسیری وجہ دشوال ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) د ملک یمن پہ بوسیر نوے علاقہ کنیں پیدا شوے وو۔ دودہ ڈ ژوند حالات ویرنہ دی معلوم، خود و مرگہ قہر معلومہ دہ چہ دے دخیل وختہ یو ہو بنیاد خوش نویں، متبرع عالم او یولوئے بزماک وو۔ دودہ و وفات متعلق ہم مختلف روایات دی۔ خود مقریری او ابن شاکر د تحقیق مطابق دے پہ ششمہ ہجری (مطابق ۱۱۱۳ھ) کنیں وفات شوے دے (پہ حوالہ دانسائیکلو پیڈیا ان اسلام جلد اول ص ۱۱۸) او پہ مصر کنیں امام شافعی صاحب مزار سورہ نزدے دفن شوے دے۔ ددہ د برے قصیدے لیکل دی۔ خوبہ ہفت کنیں چہ کوم شہرت قصیدہ بردے تہ حاصل دے۔ دیلے قصیدے نہ دے نصیب شوے۔

وجه تسمیہ د قصیدہ بردے اصل نوم **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ** یا **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ** دے۔ پہ دیکنیں قول دودہ شپتہ دیاسہ یوسل شعرونہ دی دے تہ قصیدہ بردہ حکمہ وائی، چہ کوم وختہ ددے ناظم یعنی لے قصیدہ ہفت اشعار تہ وائی چہ یو شاعر دخیل ممدوح پہ صلوات اومدح کنیں بیان کرے وی۔

کوم خیر عواری، ہفتہ قائم ساتی، ہفتہ سرہ لوج محفوظ دے دہفتہ دکار نو دہفتہ نہ شوک تپوس نشی کرے۔ او دہند یا نو نہ بہ دہنوکی د معلو نو تپوس کرے شی۔ اوصاف الہی پہ بارے کنیں چہ کوم خبر ونہ موزن تہ پہ کلام الہی کنیں رارسید لی دی۔ ہفتہ ہم ہفتہ شان پہ دنیا کنیں ظہور دیا موی۔

حضرت کوئے عبد المجتہد صاحب ددوی نہ تپوس اوگہ، چہ سناسو بدن مبارک کنیں کوم اندام دے وخت درد محسوسوی۔ نو حضرت ورتہ او فرمائیل عملاً قول اعضا دے وخت درد مند دی۔ لیکن الحمد للہ خمازہ دردمند نہ دے۔ دہفتہ تعلق اللہ تعالیٰ سرہ بالکل درست دے۔ پہ مرین الموت کنیں بہ حضرت فرمائیل۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ ہفتہ پاک برقا و زندہ وخت د مرگہ اوفنا نہ بے خوفہ دے۔ او پہ خیل قدرت کاملہ پہ تہ لوکا ساتو حاکم او غالب دے۔ تہول مخلوقات لے پہ مرگہ مخلوب کری دی۔ د اللہ پاک نہ سوا بل ہیغولک معبود نشتہ۔ او محمد صلی اللہ علیہ وسلم دہفتہ رسول دے۔ زہ پیر کلہ تو حید و خدا لے تعالیٰ نہ مدد عوارم۔

حضرت کوئی موسیٰ صاحب فرمائی چہ دو قات کید و پہ وخت حضرت دے دے صلہ او فرما بیل: **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ** اور روح صادق لے اذہ کلمہ۔

د اہفتہ خطبات او مقالات دی، چہ حضرت محبوب سبحانی بہ دہفتہ اد پہ جامع مسجد کنیں خپلو عقیدت مند و اورید و نکو او خپلو مرید انو تہ ارشاد فرمائیلو۔ **اللہ پاک و موزن قول د حضرت د ذات پابرات او ددے خطبا کہ بہ برکت پہ باطنی اوروحانی اسرار و معمورہ کری او فلاح دارین مو د نصیب کری۔ او پہ ایمان او اسلام مو د ثابت قدم اوساتی۔ او پہ دے مقالاتو د عمل کولو او ددے د تبلیغ او اشاعت توفیق د را کری۔ آمین بجزمت سید المرسلین صلی اللہ علیہ وسلم و علی جمیع الانبیاء و الأولیاء**
يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ ط

کتاب فتوح الغیب ختم شو۔
الحمد لله

شیخ شرف الدین صاحب کوزن (فالج) او وہ - نوے پر تیرے تنگ شو. ارادہ ہے وکریلہ - چہ وقت صیدۃ بہ یہ صلح د حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کیں اولیگی - اور ہفتہ بہ وسیلہ بہ دیورس دکار نہ صحت او غواری - ہر کہہ چہ قصیدہ ہے تیار کرے ، نویت ہے اوکے ، چہ محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم بہ زیارت مشرف شی - او قصیدہ ہلتہ اور سوی - ناگہانہ د شیے کے حضور صلی اللہ علیہ وسلم بہ خوب کیں اولیدلو - خپل حال ہے ورتہ عرض کہہ - نو نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم پرے لاس مبارک رانیکل - او بخادیر کے پرے د پاس خورکہ : او ورتہ ہے او فرمایا ، چہ خک پاسہ چور پتوہ چہ صحن مید ارشود نو حکم چور او تندرست وو - قصیدہ نہ قصیدہ بردہ خکے وائی چہ مرض بہ حالت کیں بہہ شیخ صاحب ، حضرت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم د شفا خاد رخور کرے وو - دوسے وجہ نہ دا قصیدہ بہ قصیدہ بردہ مشہورہ شوہ وائی چہ صبا سحر شیخ شرف الدین د کورنہ اورت نو بہ دروازہ کیں ورتہ بوقر ولان فو - ہفتہ ورتہ عرض او کہ چہ کہہ قصیدہ تا سو د رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ صفت کیں چورہ کرے دہ - ہفتہ ماتہ عنایت کری - بہ دے وجہ بہ خلق کیں د دے قصیدے نوم خورشو چہ دمکک الظاہر وزیر بھاء الدین نہ دا خیرہ اوریدہ نو ہفتہ دا قصیدہ بہ سرو زرا اولیکہ - دادب دیارہ ورتہ

سرتورس سر اوریدہ - دا کے واوریدہ - او قول عمر کے دے د برکات عظیمہ نہ فیض حاصلوو - یہ تولد اسلامی دنیا کیں دا قصیدہ دیورہ مقبولہ دہ - ددے ویرے شرے لیکے شوے دی - او مختار شاعرانو پرے شعروہ ویشی دی - ددے نہ د تبرک حاصلوو دیارہ بہ شمارہ قیسے مشہورہ دی - دا قصیدہ بردہ نہ شعر بہ مصرکین بہ مصطفیٰ الباقی صطیح کیں بہ ددے شعر کیں چاپ شوے دہ - او دا سلامہ کالج پینور (پینور یونیورسٹی) بہ علوم شرقیہ لائبریری کیں بو خود غہ چاپ شوے شیخ د علامہ لاندے نہ ہم موجود دی - پینتو اکیدہ چہ د ناہہ شیخ اوکتا یونیورسٹی دے - دا قصیدہ بردے خوقامی او بیگنے شیخ دلتہ ہم موجود دی - دا قصیدہ بردے د فضیلت

فضیلت او خصوصیت او خصوصیت بہ حقل کتابونو دیرشہ راوی - بلکہ مشائخو دھر پو شعر جدا جدا تاثیر بنو دے کہہ د مثال بہ طور چہ عاملان د قصیدہ بردے دا شعر ہے

هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ الَّذِي تَرْتَجِي شَفَاعَتُهُ
لِكُلِّ هَذَلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُنْتَجِمٌ

د ہر مراد دیارہ آکسیر گزی خود دے ویرے نہ چہ د ہر پو شعر تفصیل لہ د بیگنے پکار دے مونہ د اختصار نہ کار اخلو -

قصیدہ بردہ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعْتَدْتُ لِقَوْمٍ مُنْتَهَى الْمُنْتَهَى مِنْ عَدَمِ ۱-
مَعْرِةِ الْمَسْئَلَةِ عَلَى الْمُتَأَنِّي فِي الْقَدَمِ ۲-
أَنْ كَذَّبَكَ جِبْرَائِيلُ بِسُحْرِ سَلَمِ ۳-
مَرْجَحْتُمْ دُمًّا حَزْبِي وَمِنْ مَقَلَبِي بَدَمِ ۴-
أَمْ هَدَيْتَ الزَّبْرُؤْنَ تَلْمَازِ كَالْطَلَسَةِ ۵-
وَأَوْ مَسَّ الْبَرْقُ فِي الْكَلْبِ الْوَيْلُ مِنْ رَكَمِ ۶-
فَمَا لِي بِمَنْعِكَ إِنْ كُنْتَ أَلْفَعًا هَمَّ سَا ۷-
وَمَا لِي بِمَنْعِكَ إِنْ كُنْتَ اسْتَقْبَيْتَ بِهِمْ ۸-
أَيْسَبُ الْقَسْبِ أَنْ أَلْبَسْتُ مَسْكَتِيمِ ۹-
مَا بَيْنَ مُسْتَحِمٍ مَسْمُومٍ وَمُسْطَرِّمِ ۱۰-
لَوْ لَا الْهَوَايَ لَمْ تَوَقَّيْ دُمًّا عَلَى طَلِي ۱۱-
وَلَا أَوْقَفْتَ لِي كِرَامِي الْبَابِ وَالْعَسَمِ ۱۲-
فَلَكِنَّ تَنَكَّرَ حُبًّا بَنَدًا مَا شَهَدْتِ ۱۳-
بِهِ عَائِيكَ عَدُوُّكَ الْكَامِحِ وَالسَّقَمِ ۱۴-
وَأَتَيْتَ الْوَجْدَ حَكِيمِي عَسِيرِي وَحَسَمِ ۱۵-
وَمَثَلِ الْبِقَارِ عَلَى مَدَائِكِ وَالْعَسَمِ ۱۶-
تَعَسَّى سَلَى طَيْفٍ مِنْ أَهْوَى فَأَرْقَنِي ۱۷-
وَالْحُبِّ يَغْتَرُّمُ الْبَدَائِيءُ يَا لَأَلَمِ ۱۸-

۱- چہ قوم دیوارہ دہہ دیکہ او معنی بہ سبب کیں -
۲- چہ جان قوم دیورہ ارادہ چہ قد دعشو نہہ ورسوہ تشبہ وکریلہ

مضمون پینتو ترجمہ

(لہ عبدالقادر خان خٹک)

۱- تانا د اللہ پاک چہ بے پدا کرولہ عدم
۲- بیا درو بہ بیقیمہ چہ دے مختار دکل قدر
۳- نہہ پو ہیوم زبہ دریا دکرہ بیا یاران د کسمر
۴- چہ ہرم د لہ دوو سترگو او بیضی ورسو دم
۵- باد دیار د کوشے خاور بہ خوش شیم درلوع راوی
۶- باپ غرہ دیا ولہ لوریہ بریننا شولہ بہ تو ریم
۷- دا د سترگو حال دختہ د شجرہ او بیضہ نہ او چیری
۸- بل د صبر ہوش لہ دلہ دروس ولسہ دم پر ہر
۹- د آگن لہ نہرے او پاسہ چہ بہ رازد بیضہ پنا کرے
۱۰- یورسہ او بیضہ دی روائے بل د زبہ دے مضطر
۱۱- نہ بہ تا دیار د خنبو پر لیدہ ڈرا خریاد کرے
۱۲- نہہ خوب لہ تاند تل بہ یاد دیان بود عسمر
۱۳- ہیخہ انکار د بیضہ مہ کرے دوہ گواہان دیانہ شیم
۱۴- دداریہ ستا پرخ گواہ دی بو او بیضہ نسل نسیم
۱۵- اوس بہ تا باندے اثبات د خپل میں د بیضہ اوشہ
۱۶- خچ و زبیکہ زبیکل دے تن و اوج شہ بہ پیریم
۱۷- ہم دیار د سترگو خیال م پور و خوب لہ دداریہ سترگو
۱۸- د تمام جہان لذت لہ سوئی وری د عشق اکم

لہ علم - معنی نیزہ - ع - نسیم ، ناروغشیا ، بیماری

۱۰ يَا لَيْلِي فِي الْهَوَى الْمُذْرَعِي مَعْدِيَةٌ
 ۱۱ مِيْنِي اِيْنِيْكَ وَكَذْ اَنْصَفْتُ كَمْ تَلْمِ
 ۱۲ عَدُوْكَ خَالِي لَا سِرِّيْ بِمُسْتَحْتَبِي
 ۱۳ عِيْنِ الْوَسَاةِ وَكَذْ اِيْنِيْ مَسْحَمِ
 ۱۴ مَحْمَدِيْنِي الْبَضْعِ لَكِيْن لَسْتُ اَسْمَعُهُ
 ۱۵ اِيْنِي الْمَجِيْبِ عِيْنِ الْمُدَالِ فِي سَمْعِهِ
 ۱۶ اِيْنِي الشَّهِيْدِ تَسْمِيْعِي الْقَيْْبِ فِي عَدَالِي
 ۱۷ وَالشَّيْبِ اَبْدُ فِي تَضْعِ عِيْنِ التَّهْمِ
 ۱۸ قِيَارِي اَشَارِيْ بِالْشُّؤْمِ مَا تَعَطَشْتِ
 ۱۹ مِيْنِ جَهْلِيْمَا يَنْدَسِيْر الْقَيْْبِ وَالْهَمِّ
 ۲۰ وَكَذْ اَعْدَاكَ مِيْنِ الْفِعْلِ الْمَجِيْلِ قَدْرِي
 ۲۱ صَبِيْبِ الْكَلْمِ بِرَأْسِيْ عِيْنِ مَحْتَمِ
 ۲۲ لَوْ كُنْتُ اَعْلَمُ اِيْنِيْ مَا اَوْ قَسْرِي
 ۲۳ كُنْتُ سِيْرًا مَبْدَاِيْ مِيْنَهُ بِالْكُنْمِ
 ۲۴ مَعْنِيْ فِيْ سِيْرِيْ جَمَاعِ مِيْنِ عَوَايِيْهَا
 ۲۵ كَمَا يُوَدُّ جَمَاعِ الْمُنِيْلِ بِاللَّحْمِ
 ۲۶ فَلَا تَدْرِيْ بِالْمَعَا مِيْنِيْ كَسْرَ شَهْوِيْهَا
 ۲۷ اِيْنِي الْتَلْقَامِ يَفْوِيْ شَهْوَةَ التَّهْمِ
 ۲۸ وَالنَّفْسِ كَالْقَلْبِ اِيْنِيْ تَهْلِيْهِ كَيْبِ مَعْنِي
 ۲۹ حِيْبِ الْفَرَاغِ اِيْنِيْ كَذَلِيْمَةِ يَنْقَطِيْمِ

۱۰-۱۹ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ شعری۔ کمزوری۔ لہ غم۔ واکہ۔ قیوم
 ۲۰-۲۹ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔ جہل غم۔

عاشق شوے چہ منہ کے گم کرے۔ پہلا شتانو
 ۱۰ ملامت ملامت کی وہی ہرچہ وہاں نہ گم
 ۱۱ محبت بہ زہ تر کومہ دیا رہی لوم ساتھ
 ۱۲ پہ نعرہ نعرہ دیا عوام دیرہ نہ گم لہ عالم
 ۱۳ نصیحت دنا صاحب کو کلام نہ کہ پہ غور و اور سر
 ۱۴ چہ عاشق پہ عاشق کیں لہ نامہ صوری اصم
 ۱۵ ما تہمت پہ عاشق کیں دیرہ پہ نامہ و کوی
 ۱۶ کدھر شو پہ بند و یلو پیمان نہ دی مکتوم
 ۱۷ اشارہ نفس دے چہ ماتہ امر تل کہ بہ بدی
 ۱۸ زہ دد کہ بہ ویل کار کرم ویرہ نہ گم لہ ہم
 ۱۹ دحرمت لائق استازہ ہم پکوری رائیہ شو
 ۲۰ ما لے ہیچ اکرام اونہ کہ کہ کہ اہل کرم
 ۲۱ کلام زہہ کچہ دہیو وینو حق بہ پناہ نہ گم
 ۲۲ ما بہ تل بہ ویرہ نور لہ خیلہ عمر سم
 ۲۳ خیا نفس یو سو کیں اس دے ترک کلام پر پسی
 ۲۴ یو شہسوار ہے پیدا شوے چہ کے ساز کرے
 ۲۵ پہ احسان غلام خیلہ نفس یو ہمہ بد غلام دے
 ۲۶ پہ احسان سیرہ لاری دی دعیمان پہ لور کلام
 ۲۷ نفس پہ مثل دھلک دے دہیو و عدوت اعلیٰ
 ۲۸ درضاع عدوت لے و رک شہی چہ لہی شہ منظم
 ۲۹ لہ جدا بیل۔ پر پکریے

آرزوہمہ و رکوعہ دولہ چہ غالب دریا نہ نشی
 ۲۰ دصورت بنہرے خراب کہ چہ ڈشی بائد حکم
 ۲۱ تدا نفس اریہ معور کہ دستا پہ رضا دروسی
 ۲۲ کہ لہ مرادہ ستا خلاف کہ نور بہ عدل کاسم
 ۲۳ نفس مہلک لذت بیکتہ وینکارا پہنہ صورت کہ
 ۲۴ لکہ و دگلوک غلام پہ لہ دین طہا مکن سہ
 ۲۵ لا پہ لورہ کیں مکرونہ تر مورہالی دودہ ویرہ
 ۲۶ ترے خذ کیرہ کہ ہر شوے ریاست کیں پہ ملام
 ۲۷ دغہ ستر کہ چہ و کے دی دو پیر و گنا ہونو
 ۲۸ نوزیوہ و رکھے اویںہ کرہ لازم پہ شان ندم
 ۲۹ نفس شیطان خالی دشمن دہیہ و لیل لہ فل مکرہ
 ۳۰ لہ جنتہ ہم دوی دوا پور داویستل دے آدم
 ۳۱ اطاعت کے ہرگز نہ کرہ غلیبان کلام خلیبری
 ۳۲ ترا ایدائے دریا نہ ورتہ کمرہ دوارہ مار لوم
 ۳۳ ہر سہ پہچے کردارہ دکفتار تہیہ غواری
 ۳۴ ذفر نہ امید واری کا پہ معنی لہ دی عم
 ۳۵ نصیحت بہ کجا پہ مشکل پہ تابا نہ لہ اشکا
 ۳۶ چہ زہ نہ ہمہ سم شوے تاتہ وائم اسم
 ۳۷ ما تر مرگہ لادغلو ہیچ طاعت توبہ اونہ کرہ
 ۳۸ بے لہ فرض کو کہ حق دے ادائہ شول ہفتہ دم
 ۳۹ لہ غم۔ دشمن۔ لہ غم۔ زہر

۲۰ قَاضِيَتْ هَوَاهَا وَمَا ذُوْرُ اَنْتَ تُوْلِيْتِه
 ۲۱ اِيْنِ الْهَوَى مَا تُوْلِيْ يُمَسُّوْ اَدِيْمِ
 ۲۲ وَتَاْعِيْمَا وَهِي فِي الْاَعْمَالِ سَائِيْتِه
 ۲۳ وَاِنْ هِي اسْتَحْبَتِ الْمَسْرِيْ وَتَلْمِ
 ۲۴ كَمْ حَسْبَتْ لَدُوْةُ يَلْمُوْ قَائِيْلِه
 ۲۵ مِيْنِ حَيْثُ كَمْ يَبْدُو اَنْ التَّمَّ فِي الدَّمِ
 ۲۶ وَاحْسِ الدَّ سَائِيْسِ مِيْنِ جُوْجِ وَمِيْنِ تَبْعِ
 ۲۷ قُرْبِ تَحْمَمَةِ شَرِّ مِيْنِ السَّخَمِ
 ۲۸ وَاسْتَفْرِجِ السَّمْعِ مِيْنِ عِيْنِ وَدَائِمِ
 ۲۹ مِيْنِ الْمُحَارِبِ وَالسَّرْمُ حِيْبَةِ الْكَدِّ
 ۳۰ وَخَالِيْبِ النَّفْسِ وَ الشَّيْطَانِ وَاعِيْمَا
 ۳۱ وَاِنْ هُمَا مَحْمَلَاكُ الْبَضْعِ قَا تَهْمِ
 ۳۲ وَكَذْ تَطِيْعِ مِيْنَهُمَا حَصْمًا وَ لَحْمًا
 ۳۳ قَا تَنْتَ تَعْرِفُ كَيْبَةَ الْغَضْمِ وَ الْحَكْمِ
 ۳۴ اسْتَعِيْزُ اللهُ مِيْنِ قَوْلِ يَدُوْ سَهْلِ
 ۳۵ لَعَدُوْ سَيْبِكِ يَمِ نَسَلُ لِيْزِيْ عُمِ
 ۳۶ اَمْرُكَ الْغَيْبِ لَكِيْن مَا اَسْمَرْتُ بِه
 ۳۷ وَ مَا شَقَقْتُكَ كَمَا قُوِيْ لَكِ اسْتَعْمِ
 ۳۸ وَ لَا تَزِدْهُ قَبْلَ الْمُوْتِ تَائِيْلِه
 ۳۹ وَ لَمْ اَصِلْ يَوْمِيْ قُرْبِيْ وَ لَسْتُ اَصْمِ

۲۰-۳۹ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔ لہ غم۔ کوئی دے۔

ظَلَمْتُ سَكَّةَ مِنْ أَخِي الْقَلْبَاءِ إِلَى
 ۳۰ أَنْ اشْتَكَيْتُ قَدَّمَ مَاءُ الْقَمَرِ مِنْ دَرَمٍ
 ۳۱ وَشَدَّ مِنْ سَعْبِ أَحْسَاءَ ذِي كَلْبِ
 ۳۲ نَحْتِ الْجَحَارِ كَشْحًا مَرُوفَ الْأَكْمِ
 ۳۳ ذَرَاوَدَتْهُ الْجِبَالُ الشَّمَّ مِنْ ذَهَبٍ
 ۳۴ عَنْ نَفْسِهِ فَأَرَاهَا أَنْبِيَاءَ سَكَمِ
 ۳۵ وَآكِدَاتُ هُدَى فِيهَا مَسْرُورَةٌ
 ۳۶ لَأَنَّ الْمَسْرُورَةَ لَأَنَّهَا عَلَى الْوَسْمِ
 ۳۷ وَكَيْفَ تَدْعُو لِي الدُّنْيَا مَسْرُورَةٌ مِنْ
 ۳۸ لَوْلَا لَمْ تَخْرُجِ الدُّنْيَا مِنَ الْمَدَامِ
 ۳۹ مُحَمَّدٌ سَيِّدُ الْكَوْكَبِينَ وَالسَّعْدَيْنِ
 ۴۰ وَالْعُرَيْقِينَ مِنْ مَسُوبٍ وَوَيْلٌ لَكُمْ
 ۴۱ نَسِيْنَا الْأَمْرَ السَّاحِي فَكَلَّا أَحَدٌ
 ۴۲ أَسْبَرَ فِي قَوْلٍ لَمْ يَشْفِ وَلَا تَمَّ
 ۴۳ هُوَ الْعَيْبِيُّ الَّذِي كُرِّجِلُ شَقَاعَتُهُ
 ۴۴ لِسَكَلٍ هَذِيلٍ مِنَ الْأَهْوَالِ مُقْتَدِمٍ
 ۴۵ دَمَائِي اللَّهُ فَا لِمُتَمَنِّكُونَ بِمِ
 ۴۶ مُتَمَنِّكُونَ بِحَبْلِ حَبِيرٍ مُتَمَنِّصِ
 ۴۷ فَاتَى السَّيِّئِينَ فَا خَلَقِي فِي لَيْلِي
 ۴۸ وَتَمَرِيكَ الْكَوْبُ فِي عَيْبِي وَلَا كَوْبُ

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تھا اور کسی کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاویز نہ شو کو لے۔

لہ ما پاتے شوست دھنہ چاہیہ پہلعت کین
 ۳۰ یہ ڈیر ڈیر ولایہ اوشو دنا زکوینو ورم
 ۳۱ خان کے موہنہ کہہ بیگلہ داویشوپہ ڈوینا
 ۳۲ تل بہ دہ ڈیرے لوبے تول کانری پہ شکم
 ۳۳ لوئے لوئے غونہ ورشوہج نظرے پے ونہ کرو
 ۳۴ نرا ودہ نہ بنکاری لوہیشہ تر خاورو کم
 ۳۵ دحضرت زریہ بہ مفیوط وؤکہ بہ ویر ضرورتہ
 ۳۶ ہیجہ یوضرورت لے لا تعدو علی العصم
 ۳۷ پہ دنیا کے خہ حاجت دے چہ زینا او افلاکونہ
 ۳۸ کہ دے نہ وے، بیداشوے بہ شوک نہ لوک لعدم
 ۳۹ محمد رسول اللہ چہ دے ہوئے بادشاہ دے
 ۴۰ دسویو دپیرویو دسویو دسویو دسویو
 ۴۱ حوین ہسے رنگ نیما دے امرکونہ نہی کرکے
 ۴۲ چہ ریشینے تردہ نہ وؤخولک یہ لا اویہ نعم
 ۴۳ بیگانہ بہ ہم لہ دہ نہ دتغییب امیدواری کرکے
 ۴۴ نشتہ غم ددہ دخیلو چہ کاوار لہ هول وغم
 ۴۵ ددہ دین حیل التین کے غم اندوہ دہنہ نہ کا
 ۴۶ چہ دا حیل لے نیوے پہ لاسونردے حکم
 ۴۷ پہ صورت او پہ سیرت کین بہترین کے دنیا تو
 ۴۸ ہم کریم وؤ ترہمہ وؤ لہ وارو وؤ اعلم

وَكَلَّمَهُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ مُلْتَمِسًا
 ۳۰ عَدْلًا مِنَ الْجَعْرِ أَوْرَشَقًا مِنَ اللَّيْمِ
 ۳۱ وَوَأَقْمُونَ لَدَيْهِ عِنْدَ حَرِّهِمْ
 ۳۲ مِنْ نَعْلَةِ الْعُلَمِ أَدْوِينَ شَلْقَةَ الْحَكَمِ
 ۳۳ فَهُوَ الَّذِي نَدَى مَعْنَاهُ وَصَوْرَتُهُ
 ۳۴ لَعْنَةُ الْمَلَأَ حَبِيبًا بَارِعًا الشَّمِ
 ۳۵ مُمَرَّكَ عَنْ شَرِيكِي فِي مَحَاسِنِهِ
 ۳۶ فَجَوَّهَرُ الْحُسَيْنِ فِيهِ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ
 ۳۷ دَعَى مَا أَدْعَاهُ التَّمَارِي فِي تَيْبِهِمْ
 ۳۸ وَاحْكُمُ بِمَا شِئْتَ مَدْحًا فِيهِ وَاحْكُمِ
 ۳۹ فَالْحُسْبُ إِلَى ذَاتِهِ مَا شِئْتَ مِنْ شَرَفِ
 ۴۰ وَالْحُسْبُ إِلَى قَدْرِهِ مَا شِئْتَ مِنْ عِلْمِ
 ۴۱ فَارَى فَسَلَّ رَسُولُ اللَّهِ لَيْسَ لَهُ
 ۴۲ حَدٌّ فَيُعَوِّبُ عَشَّةَ نَاطِقٍ بِقَمِ
 ۴۳ لَوْ نَأَسَبْتُ قَدْرَهُ إِنِّي أَنَا عِلْمًا
 ۴۴ أَخِي انْمُهْ جِيْنِ بُدْعِي ذَائِسِ الزَّمِ
 ۴۵ لَمْ يَمْتَحِنَا بِمَا نَعَى الْعَمُولِ بِمِ
 ۴۶ جِرْمًا عَلَيْنَا فَلَمْ نَرْتَبْ وَلَمْ نَكُنْ
 ۴۷ أَعْنَى الْوَرْدِ فَهَمَّ مَعْنَاهُ فَيَسْ بَرِي
 ۴۸ لِلْفَرْبِ وَالْبُعْدِ مِنْهُ عَيْرٌ مُنْقَسِمِ

ہمکی وارہ نبیان لے لہ علومو مستغید وؤ
 ۳۰ ددہ علم لکہ بحر وؤ تر بحرہ ہم اعظم
 ۳۱ کہہ ظہورے پہ ظاہر کین ترہ وارو آخرود
 ۳۲ خو پہ علم او حکمت کین ترہمہ ووستقدم
 ۳۳ ہم دے دے چہ کامل ووپہ معنی اوپہ ہوت کین
 ۳۴ بیائے خود پہ دوستی کرکے لہ اولاد د آد مر
 ۳۵ دحضرت خوبی وڈا پیرک بل شریک ورسوگشور
 ۳۶ جوہر دحسن بناشت پہ دؤ کین ووفیر منقسم
 ۳۷ پہ ہر شان عہد ستاہ حد کے نشتہ دستاینے
 ۳۸ خوترساؤ غونداے مہ شہ خدا کے کوئے صوبے
 ۳۹ پہ نسبت کرکے تہ ذات دیغیر تہ دشراف او برکتی
 ۴۰ ہم نسبت کے کرکے و قدرتہ ما شت من عظم
 ۴۱ ودانا تہ لہ ادراک عاجزی عین ادراک دے
 ۴۲ ددہ فضل ہومرک نہ دے چہ ادائے کرکے یہ ہم
 ۴۳ کہہ انظار دمعجزاتو کے موافق دمرتو دے
 ۴۴ خو چہ واخصتے نامہ شی پرے ژ ونگ بیہ ہم
 ۴۵ پہ اندازہ بہ کے ہرچا تہ دعتل کرکے و تسخیر
 ۴۶ لوئے، ہلک کے فیض مویں لحدیثہ لاجوم
 ۴۷ حقیقت کے لہ خدا پہ نور ہیچا موند لے نہ دے
 ۴۸ دسہ کار کین نزد سے لرسہ سرہ دوار کرکے ہم

۳۰ تا ۳۹ پر معصوم تھا اور کسی کو لے۔ یعنی نبی علیہ السلام ہائے حضرت نوح
تجاویز نہ شو کو لے۔

فتوح ۲۸۷ الغیب

۵۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۵۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ دہہ قدر بنکارنہ شو
 ۵۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۵۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء دہہ لہ نور
 ۵۴ ہر بنی د نور قطرہ وہ دہہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۵۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دوزخ شید نور شورم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۵۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۵۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۵۸ خویو دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمتشم
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۵۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدم
 چہ پہ خلود دے دے قول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

فتوح ۲۸۸ الغیب

۶۰ آبارت مؤیدہ عن طیب عنصیرہ
 ۶۱ یا طیب مبتدأ مسئم و محکم
 یومر قنرس دینہ الفریس انکسہ
 ۶۲ قد اشد ذفا محلول البؤس والتقم
 و نبات ایوان کسلی و هو مستدع
 ۶۳ کسلی آضنا ب کسلی غیر ملتئم
 و البتار غامدۃ الالاناس من استیف
 ۶۴ علیو و التھم ساجی العین من سکام
 و ساء ساوۃ ان غاظت بجزوتھا
 ۶۵ و رۃ و اردھا بالفیظ جین قلیو
 ۶۶ کات بالثار ما بالماہ منی کلل
 ۶۷ حۃ ما بالماہ ما بالثار جین صرم
 و اللہج تھنیت و الالاناس سا طعمہ
 ۶۸ و اللہج تھنیت من معنی و من کلیم
 ۶۹ عموا و صغوا قرا غلات البتاریرکم
 ۷۰ تسع و بارقۃ الالاناس لکم
 من نجد ما آخبر الالاناس کا ہنہ
 ۷۱ یا ت دینہم المعوج لکم یقہم
 و بعد ما عابنوا فی الافق من شہ
 ۷۲ مستقیمۃ و فوق ما فی الادیب من صم

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ خرگندہ دیا کہ اصلہ وو حکمونزہ بیغیر
 ۶۱ ہم پاک پہ اہتہ ا کین ہم ووریاک پہ محتتم
 چہ فرس د قنرس سے دیقین پہ میدان رائے
 ۶۲ حکمہ رائے پہ فارسود نعم پہ خائے نعم
 چہ پہ فتح د جہان سے یوقدم پہ بک کین
 ۶۳ ہلتہ کسرفہ دم شہ کسری پہ قصروض
 ہم سے اورد زرا کالوشولومرد ویرہ عمہ
 ۶۴ ہم سے ہسے دا ندوہہ دچینونہ لار شوزیم
 پہغم دوب دساوہ خلق شوچہ سیند شوہے وچ
 ۶۵ تشکان پہ بیوتہ راغلہ وچ شوہی زراہہ پڑغم
 گویا اورتہ پاک اللہ کربہ د او بوعطا صفت
 ۶۶ پہ دا شان سے کربہ او بو تہ ہم عطا اور ضرر
 کہے وحوش وو کٹھپور وو کہ بیان وو کہ دیوان
 ۶۷ ہمہ واریہ خوش وقتی کربہ مبشر شو پہ مقصد
 کور کر وو کافران د بشارت سنہ پہ پروا
 ۶۸ اند ارد بوق وودوی تہ پہ نظر کین مععدم
 کا ہنا نو بجو میا نو خیل خیل قوم تہ کربہ عیان
 ۶۹ چہ حق دین پہ جہان را غلو باطل دین شو معندا
 ہم پہ ہفتہ شہر شوہ کربہ نزلہ پہ بتنا نو کین
 ۷۰ غم پہ نور و خاوس ویرہ پراتہ وو دارہ صم
 ۷۱ شہم - بیوست

فتوح ۲۸۹ الغیب

۶۰ کہے نمرچہ دے لہ لہے نہ و رکوبہ خیرکندیا
 ۶۱ کہے نزد سے ورتے تہ گوریہ پہ دہہ سزگوشی توہم
 پہ دنیا کین وہیجا کہ دہہ قدر بنکارنہ شو
 ۶۲ دقیامت پہ ورتج بہ وبتی احتشام دہمتشم
 کہے او بہ واریہ سیاہی شی ایسے واریہ قلمونہ
 ۶۳ ترقیامتہ سے صفت کین کائے ہستی پر قلم
 منور شول ہمہ واریہ انبیاء دہہ لہ نور
 ۶۴ ہر بنی د نور قطرہ وہ دہہ نور کہے قلم
 دے پہ مثل دہیں ہرور، نور پہ مثل دہیں سوز
 ۶۵ چہ خیل نور سے را بنکارہ کہ دوزخ شید نور شورم
 خلق او خلق وود نہیں پہ خلافت کین افضل
 ۶۶ کہے خلق چہ سے بنائستہ ووپہ خلقت وولز اکرم
 کہے کل پہ لطافت وون کہے بدرینہ صوت
 ۶۷ کہے سیند پہ سخاوت کہے دہر ثابت قدم
 انبیاء کہے فریضے دی، یاخہ نورچہ موجود است
 ۶۸ خویو دے پکین بادشاہ دے نور ہمد و ہمتشم
 دے گوہر دے سینظیرہ د رحمت د سمندر
 ۶۹ پہ زرا کو نکالو پیروست ووسند کین دقدم
 چہ پہ خلود دے دے قول جہان گورہ خوشبو دے
 کہ انکار پہ داوینا کہے دارو او کربہ دخیل شم

۱۔ ہمہ محتتم - ۲۔ ما عابنوا - ۳۔ انہما - ۴۔ احتشام - ۵۔ اهل فارس
۶۔ خوشامای - ۷۔ عنہ -

۱۔ شہم - بیوست
۲۔ د سوز و لطافت

فتوح ۲۹۰ الغیب

۴۰ حَتَّىٰ عَدَا عَنْ كَلْبِي الْأَوْحَىٰ مُنْهَرِكًا
 ۴۱ مِنَ السَّاطِئِينَ بَلْمُؤَا إِثْرًا مُنْهَرِكًا
 ۴۲ كَأَنَّهُمْ هَرَبًا أَبْطَالًا أَسْرَعِي
 ۴۳ أَوْصِيكَ بِالْمَعْلِيِّ مِنْ رَا حَتْبِي رُحِي
 ۴۴ كَيْدًا أَيْ بَعْدَ تَشْبِيحٍ بِسَطْوِهِمَا
 ۴۵ ذَيْدًا الْمَشْتَبِهُنَّ أَحْسَاؤُ مَلْتَقِمًا
 ۴۶ جَاءَتْ لِدَعْوَتِهِ الْأَشْجَارُ سَالِكَةً
 ۴۷ تَمْشِي إِيَّاهُ عَلَى سَاقِي بِلَا قَدَمٍ
 ۴۸ عَاثِمًا سَقَلَتْ سَطْلًا لِسَاكِنَتِ
 ۴۹ قُرُوعَهَا مِنْ بَدَائِعِ الْمُخَلِّ فِي اللَّقْمِ
 ۵۰ سَأَلَ الْعِمَامَةَ أَيْ سَاءَ سَائِرًا
 ۵۱ لِقِيهِ حَذَّ وَطَيْسٍ بِالْهَجْرِ حَسِينٍ
 ۵۲ أَقْسَمْتُ بِالْقَمَرِ الْمُتَّقِي إِيَّكَ لَمْ
 ۵۳ مِنْ قَلْبِهِ شَيْبَةٌ مَبْرُورَةً الْقَسَمِ
 ۵۴ وَمَا حَوَى الْعَارُ مِنْ خَيْرٍ وَمِنْ كَرَمٍ
 ۵۵ وَكُلُّ كَلْبِي مِنَ الْكُفْرَانِ عَنِّي
 ۵۶ قَالِي تَدْنِي فِي الْفَارِ وَالْمَتَدِينِ لَمْ يَرِي
 ۵۷ وَهُوَ يَقُولُ لَدُنَّ مَا بِالْعَارِ مِنْ آيَةٍ
 ۵۸ ظَلَمُوا الْمُحَامَ وَظَلَمُوا الْعُنُكُوتَ عَلَى
 ۵۹ حَيْبِ الْبَرِيَّةِ لَمْ تَنْسَجْ لَمْ تَحْمِ

۱۰۰۰ حضرت یونس علیہ السلام کے مینا دار

فتوح ۲۹۱ الغیب

۴۰ لا یخو بہ شیطانا نو تجسس دفرینو کرے
 ۴۱ شول ددہ پہ راتلو جانہ لہ اسمانہ منہزم
 ۴۲ ہسے تبتیدہ بہ دوی د ابطال دا برہ پشان
 ۴۳ یا لکہ مکی لیکرچہ شول پہ مولیٰ ذہن بدل
 ۴۴ دا ارقول دکا نروچہ ہریو تسبیح کو بیان دہ
 ۴۵ مانند داستول د مسیو دکب لہ قم
 ۴۶ ہنہ اونے چہ پرے حکم حبیب اوکریو بدللو
 ۴۷ راتلے بہ لہ عینے پہ پندو سبلا قدر
 ۴۸ لکہ اونو بہ سجدا کرے لہ بنا خونہ لہ عینے
 ۴۹ ہسے بنا کریدہ بہ لکہ نہ بنا لہ چہ لہ قم
 ۵۰ ہمیشہ لے سائبان وہ سپینہ ورچو سرد پاسہ
 ۵۱ کلہ بل نبی پر دارنگ عزت حرمت و محترم
 ۵۲ لکہ شق لے دقروو ہسے شق لے دیکر
 ۵۳ ور لے کرے ودہ تہ جانہ کون و پاس حکم حکم
 ۵۴ ہم سوگند ہم ہنہ چہ یو خیر وو بل کریم
 ۵۵ جوندون لے وو پے غار کین و کفار انا شویو
 ۵۶ ہم ددہ لہ برکتہ د صدیق ہم د صدقاتہ
 ۵۷ کافران پدوی باندا شولو پرے باغ شورام
 ۵۸ جال کینو کہ عکبوت چہ دا اوہن بیوت یاد بری
 ۵۹ داد دوی اوکافرانو ترمینہ حد شو مستحکم

۱۰۰۰ لہ قم - مینا دار

فتوح ۲۹۲ الغیب

۸۰ وَقَايَةَ اللَّهِ أَنْتَ مَنْ مَضَاعِقَةٍ
 ۸۱ مِنَ الدُّرُوعِ وَعَنْ عَالٍ مِنَ الْأَطْمِ
 ۸۲ مَا سَأَلِي الدَّهْرُ قِيمًا وَاسْتَجِرْتُ بِهِ
 ۸۳ إِلَّا وَبَأْسٍ جَوَارًا مِنْهُ لَمْ يُعْمِ
 ۸۴ وَلَا الْكَيْفَ عَنِ الدَّارِئِينَ مِنْ كِبَرٍ
 ۸۵ إِلَّا اسْتَلْتُ السَّادَىٰ مِنْ خَيْرٍ مُنْظَمِ
 ۸۶ لَا تَكْفُرُ الْوَحَىٰ مِنْهُ وَوَيْلٌ إِيَّكَ لَمْ
 ۸۷ قَلْبًا إِذَا تَأَمَّتِ الْعَيْنَاتُ لَمْ يَنْسَمِ
 ۸۸ وَذَلِكَ حِينَ يُلْذِقُ مِنْهُ مُسَوِّبِهِ
 ۸۹ فَلَيْسَ يُسْتَكْرَىٰ فِيهَا جَالٌ مُجْتَلِمِ
 ۹۰ تَبَارَكَ اللَّهُ مَا وَجَّهَ بِمُكْتَسَبِ
 ۹۱ وَكَوَيْتِ عَلَى غَيْبِ بِمُسْتَكْمِ
 ۹۲ كَمْ أَسْرَأَتْ وَصَبَا بِاللَّيْلِ رَاكِبِ
 ۹۳ وَ أَظْلَمَتْ أَرِيًّا مِنْ رَيْثَةِ النَّهْمِ
 ۹۴ وَ أَحْيَا السَّنَةَ الشُّهُبَاءَ دَعْوَتُهُ
 ۹۵ حَقًّا حَكَّتْ لَمْ تَرَىٰ فِي الْأَعْمُرِ الدَّهْمِ
 ۹۶ بِعَارِضِ جَاءَ أَوْ خَلَّتِ السَّلَاحُ بِهَا
 ۹۷ سَيِّمًا مِنَ السَّيِّمِ أَوْ سَيِّدًا مِنَ التَّرِيمِ
 ۹۸ وَ حَرَفًا وَ وَضَعِي آيَاتٍ لَمْ تَلْهَرْثِ
 ۹۹ فَلَوْ دَكَرَ الْقُرَىٰ لَيْلًا عَلَى عِلْمِ

۱۰۰۰ لہ لمیم - د اور کیدو کہ - بیدار

فتوح ۲۹۳ الغیب

۸۰ کہ ہر غروب آفت وی چہ اللہ لے ساندو عشی
 ۸۱ ہیج اندوہ ورتہ نہ رسیبری کہ پے غرہ وی کہ پیم
 ۸۲ ہرستم چہ زلمے وو پے ما کی لے او ما تینت کہ پیم
 ۸۳ آمان بہ وو ما موندے لہ کل رتخہ لہ کل ضم
 ۸۴ کلہ بہ مجرم دروی سائل ددہ لہ درہ
 ۸۵ چہ کل جود او سغا ددہ پے ذات وہ ستم
 ۸۶ خوب لے لکہ وحی سرا صدق و صواب وو
 ۸۷ کہ سترگہ پے خوب کرے نو قلب لے لم یسم
 ۸۸ دا خوب دوی دے دنیوت دمرتے نہ
 ۸۹ اون دے ہنہ خوب لکہ چہ وی د محتام
 ۹۰ کل گفتار کردار لے موافق لہ وحی وو
 ۹۱ نہ پے سحر نہ پے شعر کہانت و متہم
 ۹۲ خرگک بہ عاقل ورتہ نسبت د جنوں او کہ
 ۹۳ چہ پے مس لے دلا سونو رفیدل اہل لم
 ۹۴ اوج کال د پاک نبی پے دما ترکرہ رب کریم
 ۹۵ ہم شولو پے رحمت ددہ تازہ جوارض ہم
 ۹۶ ہم ددہ پے دما قحط مبدل پے فراخ شہ
 ۹۷ ہم ورینچہ وریدے پے لکہ سیل وی دعوم
 ۹۸ ما پریرودہ چہ صفت د پاک نبی بیان کریم لہ
 ۹۹ مانند داورچہ بل وی د شیپے پے لوئے عالم

۱۰۰۰ لہ لمیم - بوی

صوح ۲۹۱

۹۰ كَالْعَدُوِّ يَزِيدُ دَاوُدَ مُسْتَنَادًا وَهُوَ مُسْتَكْتَبٌ
 ۹۱ وَكَيْفَ يَنْقُصُ قُدْرًا حَتَّىٰ مَسْكُوكِهِمْ
 ۹۲ فَمَا كَسَاوَلُ أَسْأَلُ الْمَدِيحِ إِلَىٰ
 ۹۳ مَا هِيَ مِنْ كَرَمِ الْأَخْلَاقِ وَالسَّيِّئِ
 ۹۴ إِيَّارِكِ حَتَّىٰ مَرَّتِ الرَّحْمَنُ مَحْمَدًا
 ۹۵ قَدِيمَةً صِغَةً الْمُؤْتَوِّفِ يَا لِقَدَمِ
 ۹۶ لَمْ تُفَرِّقَتْ بِرَمَائِبٍ وَهِيَ تَحْمِلُنَا
 ۹۷ عَيْنَ الْمَعَادِ وَعَيْنَ عَسَاوٍ وَعَيْنَ أَرْمِ
 ۹۸ ذَا مَتِّ لَدَىٰ نِسَا فَمَا تَشْتَكِلُ كُلُّ مُعْجَزَةٍ
 ۹۹ مِنَ السَّكِينَةِ إِذْ جَاءَتْ وَكَمْ تَكْتُمُ
 ۱۰۰ مُخْتَلِمًا كَمَا تَكْتُمِينَ مِنْ شَكَبَةٍ
 ۱۰۱ لِذِي شِقَاقٍ وَكَذَلِكَ يَغِيثُ مِنْ حَكَمِ
 ۱۰۲ مَا حُورِيَتْ قَطُّ إِلَّا عَادَ مِنْ حَرْبِ
 ۱۰۳ أَعْدَى الْأَعَادَى إِلَيْهَا مَلِيحُ السَّلْمِ
 ۱۰۴ وَذَلِكَ بِدَعْوَتِهَا دَعْوَىٰ مُعَارَضِهَا
 ۱۰۵ دَعْوَىٰ الْغَيْبِ بِنَا الْجَبَابِغِ عَنِ الْحَرَمِ
 ۱۰۶ لَهَا مَعَارِبُ كَمَوْجِ الْبَحْرِ فِي مَدَدِ
 ۱۰۷ وَتَوَقَّ جَوْهَرِي فِي الْحُسْبِيِّ وَالرِّيمِ
 ۱۰۸ فَمَا تَكْتُمُ وَكَذَلِكَ تَحْمِلُ عَجَابُهَا
 ۱۰۹ وَلَا تُسَامُ عَلَى الْإِكْتَارِ بِالسَّامِ

منظوم چه در یہ تار و ہنری جمال کوی
 ۹۰ کم ہیج نہ وی لہ قدرہ کہ ہم وی ہی منتظم
 ۹۱ دارم توان نشسته چه بیان وصف تو زور یونانی
 ۹۲ دیرے دی اخلاق لہ حد تزیقات ہنسی کم
 ۹۳ مکتوب چه دی آیات دال ددھ حدیث لری
 ۹۴ مدلول لری قدیم چه صفت دے ذوالقدم
 ۹۵ اقتدار کے ہرگز نشستہ نہ ماشی، حال، استقبال
 ۹۶ او خبر، آوی موند نہ لہ قیامت ہم لہ عادلہ ارم
 ۹۷ دنور انبیاء پہ معجزو سباند لے بالاشو
 ۹۸ لری اعجاز و قرآن دادے چه پہا لے ہرکام
 ۹۹ آیاتونہ کے حکم دی شک تیبہ و مخالفنے کر لہ لہ
 ۱۰۰ طالب نہ دے دے امر چه شوک قاضی کہ یا حکم
 ۱۰۱ چا چه پھر یونکین لانے دفصاحت کسے
 ۱۰۲ پیسے ہوت قرآن نہ پہ تسلیم اوپہ مسلم
 ۱۰۳ قرآن پہ فصاحت خیل ہسے رد کہ دتو دعالغو
 ۱۰۴ کہ غیرتی سہسہ جانی لہ خیل حدر
 ۱۰۵ دا قرآن لعلیم درباب ذوارہ ذلک دملغلو
 ۱۰۶ ولے پو پو خواص پوید چه گدیری بہ دالم
 ۱۰۷ لذت دھر کلام پہ تکرار دروعی بے قرآن
 ۱۰۸ لاتازہ تازہ چه لے لولے دے بے سآمر
 ۱۰۹ لے سام - ملاشیا

صوح ۲۹۹

۱۰۰ قَدَرْتُ بِمَا عَيْنِي قَارِعَهَا فَعَلْتُ لَهَا
 ۱۰۱ لَقْدَ تَلَوَّرْتُ بِحَيْلِ اللَّهِ فَاغْتَصِمِ
 ۱۰۲ إِنْ تَنَلَّمَا خَيْفَةً مِنْ حَرِّ نَارٍ لَطْفِي
 ۱۰۳ أَلْفَأْتِ حَرَّ لَهْلِ مِنْ وَرْدٍ وَهَذَا الشَّيْءِ
 ۱۰۴ كَأَنَّهَا الْخَوْضُ تَبِيضُ الْوَجُودِ بِهِ
 ۱۰۵ مِنَ الْعَمَاقِ وَكُنَّا جَاؤُوهُ كَالْحُمَمِ
 ۱۰۶ وَالصَّوَابِ وَكَأَلَيْدَانِ مَعْدُولَةٍ
 ۱۰۷ فَالْقِسْطُ مِنْ عَجْرِ هَاتِي النَّاسِ كَمْ يَمُ
 ۱۰۸ لَا تَجْعَلُنَّ يَحْسُودَ رَاحٍ يُشْكِرُهَا
 ۱۰۹ نَجْمًا هَلْدًا وَهُوَ عَيْنُ النَّازِقِ الْفَهْمِ
 ۱۱۰ قَدْ تُشْكِرُ الْعَيْنُ مَوَدَّ السَّمِيِّ مِنْ رِيحِ
 ۱۱۱ وَيُشْكِرُ الْعَيْنُ طَعْمَ السَّمَاءِ مِنْ سَقَمِ
 ۱۱۲ يَا حَارًا مَنْ يَمُ الْعَاوُزُ سَاحَتْ
 ۱۱۳ سَعِيًا وَفَوْقَ مَنَازِلِ الْأَيْتِقِ الرَّيْمِ
 ۱۱۴ وَمَنْ هُوَ الذَّبِيَّةُ الْكُيُوكِ لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۵ وَمَنْ هُوَ الْبَيْعَةُ الْعَظْمَى لِمُعْتَبِرِ
 ۱۱۶ سَدَرْتِ مِنْ حَرَمِ لَيْلًا إِلَى حَرَمِ
 ۱۱۷ كَمَا سَرَى الْبَدَلُ فِي دَاخِ مِنْ الْكَلَمِ
 ۱۱۸ وَبِئْسَ سَرَقَى إِلَى أَنْ نَلِكُ مَنَازِلَةَ
 ۱۱۹ مِنْ غَابَتْ قَوْسَيْنِ لَمْ تَكُنْ وَكَوْنُ حَرَمِ

صوح ۲۹۴ الغیب

۱۰۰ پہ لوستل کتب دوارہ سترگے نوروصافی موی
 ۱۰۱ ہم کے زبے دسکندر ترا بیے صفا دجام ترجم
 ۱۰۲ تحقیق داور لہ ویرے تلاوت کہ نہا کرے دیر
 ۱۰۳ دا اور بیز پہ تاشی لکہ یخ چه وی دیم
 ۱۰۴ نور د معصیت پہ تلاوت درے سپینیری
 ۱۰۵ سپینہ وی حوس کو تر بخوتہ تور لکہ حوس
 ۱۰۶ ہم صراط المستقیم دے ہم میزان عدالت
 ۱۰۷ کہ دے ثابست قدم سے نور نشسته هلته عم
 ۱۰۸ ہیج تعجب مہ کرے پہ انکار دمنکرانو
 ۱۰۹ حاسد کہ جہالت کہ نہ دے دے لوفہم
 ۱۱۰ دغر لہ روینایی وی دلچین سترگے منکرے
 ۱۱۱ کلہ لذت موی دا بو اهل سقم
 ۱۱۲ اے پہ وجود کیں خلاصہ د موجودات کے
 ۱۱۳ دربارتہ رجوع کل مخلوق دہ کہ پو بیان کاکہ آدم
 ۱۱۴ اے بترین دکل چه دلیل دے معتبر
 ۱۱۵ ہم بھترین دکل چه نعمت دے دمقتنم
 ۱۱۶ لارے لکہ میاشت دغوار لے لہ میکے نہ
 ۱۱۷ میاشت وہ درجہ پہ تاریخ شہ داوود وشم
 ۱۱۸ ویرے پہ خور دبرینا دے مسجد اقصیٰ تہ
 ۱۱۹ درست کے منور کوی پہ نور غولجہ دحرم
 ۱۱۰ عم - نورسکار

صُوح ۲۹۸ العیوب

۱۱۰ وَكَذَلِكَ جَاءُوكَ مِنَ الْإِسْبَاطِ بِهَا
 ۱۱۱ وَالرَّسُلَ نَجَّيْنَاكَ مِنْ غَمِّهِمْ لَعَلَّكَ تَعْلَمُ
 ۱۱۲ وَأَنْتَ تَخْتَلِفُ السُّجُودَ الْتِفَافُ بِهِمْ
 ۱۱۳ فِي مَوَاقِبِ كُنْتَ فِيهِ صَاحِبُ الْعَاكِمِ
 ۱۱۴ حَقًّا إِذَا لَوْ تَدَعَى حَقًّا لِيُسْتَسْتَقِيمَ
 ۱۱۵ مِنَ الْإِسْمَاءِ وَلَا تَسْتَوِي رُسُلُكُمْ
 ۱۱۶ حَقَّقْتُمْ كُلَّ مَقَامٍ بِالْإِصْطِفَاءِ إِذْ
 ۱۱۷ نَزَّدْتُمْ بِالْكَرْفِ يَحْتَلِ الْمَعْرُودُ الْعَلَمَ
 ۱۱۸ كَلِمًا تَعْوَدُ بِوَهْلِ أَيْ مَسْتَجِبِ
 ۱۱۹ عَنِ الْمُبْرُونَ وَسَيِّرَ آيَةَ مَكْنَسِكُمْ
 ۱۲۰ لِحَارَاتِ كُلِّ خَطَايَا غَيْرِ مُشْرَكَكَ
 ۱۲۱ وَجُرْتُمْ كُلَّ مَقَامٍ غَيْرِ مُسْرُوحِكُمْ
 ۱۲۲ وَحَلَّ مَقْدَارُ مَا لَيْتَ مِنْ رُكْبٍ
 ۱۲۳ وَغَدَا إِذْ ذَاكَ مَا أَوْلَيْتَ مِثْلَ نَعْمِ
 ۱۲۴ بُشْرَى نَنَا مَقْضَى الْإِسْلَامِ إِنَّكَ لَنَا
 ۱۲۵ مِنَ الْبُنَيَّةِ وَكَلِمَا كَبِيرٍ مَنَهْلَامِ
 ۱۲۶ لَمَّا دَعَى اللَّهُ دَاعِيَةً لِيَلْعَابَتِهَا
 ۱۲۷ يَا كَرِيمَ السُّؤْلِ كَلِمَا أَكْرَمَ الْأَنْبِيَاءِ
 ۱۲۸ رَأَيْتَ قُلُوبَ الْعَالَمِ أَيْبَانًا يَفْتَنِينَ
 ۱۲۹ كَسْبًا أَجْفَلَتْ حَقًّا مِنَ الْعَلَمِ

۰ - ۰ - ۰ یا ساختو کی

صُوح ۲۹۹ العیوب

۱۱۰ واپہ انبیاء اقتدا درپے اوکسر لہ
 ۱۱۱ تہ ددوئی امام شوے مؤذن روح اعظم
 ۱۱۲ تیر تراسانو شوے ہے مقام تہ لہرے
 ۱۱۳ چہ براق لہ اند بیضہ ورا تہ نہ بری نوقدا
 ۱۱۴ واپہ فریستہ پہ استقبال درلہ راعلے
 ۱۱۵ ستا ملاقات وارو کرو ترہرشدہ معتم
 ۱۱۶ واپہ مقامونہ درخپیل مقامہ پست کرل
 ۱۱۷ موسیٰ فو کہ عیسیٰ ویکہ خلیل کہ نوح آدم
 ۱۱۸ تا پہ شبہ حاصل کرہ ہرچہ نورے صافوار
 ۱۱۹ پائے لہ تانہ شوہمہ واپہ کل رازونہ مکتہم
 ۱۲۰ ہرچہ تاسوال لوکرہ ہمہ واپہ کے قبول کرہ
 ۱۲۱ خدا کے تاروتہ لا سوال کین نوصہ ہمعہم
 ۱۲۲ پائے نعمت نہ شولوچہ تانہ کے درنہ کرلو
 ۱۲۳ پہ ہمہ کے تہ منعم کرے چہ تہ وودعہ انعم
 ۱۲۴ بشارت تہ بہ امتیاز دربول شکرہ کا ندرک
 ۱۲۵ چہ دے اکر الرسول دے لارہ اکرہ الامم
 ۱۲۶ چہ افضل درمسلانوں رابیرہ ومونہ ستہ
 ۱۲۷ بیشکہ مونہ کے ہم کرلو بہتر دوسرہ اسم
 ۱۲۸ پہ تنہائے وجہان تہ دہمت تورہ ترملا کرہ
 ۱۲۹ دحسین کاہر پہ یوسر حضرت کرہ درہم برہم

صُوح ۳۰۰ العیوب

۱۲۰ مَا ذَاكَ يَلْقَاهُمْ فِي كُلِّ مَجْرَدٍ
 ۱۲۱ حَقًّا كَذَبًا بِالْقَسَا لِحْمَا عَمَلٍ وَمَنْعَمٍ
 ۱۲۲ وَوَدَّ الْغِيَارَ فَكَأْذَا يَبْطُلُونَ بِهِ
 ۱۲۳ أَشْعَاءَ شَانَتْ مَعَ الْوَقْبَانِ وَالرَّوْحَمِ
 ۱۲۴ تَمْنِيهِ الْبَسَائِلِ وَلَا يَكْذُرُونَ عَدَا كَهَا
 ۱۲۵ مَالَهُ لَكُنَّ مِنَ كِبَالِي الْأَشْهُرِ الْمُرُومِ
 ۱۲۶ كَأَنَّهَا السَّيْفُ مَتَيْتَ حَلَّ سَأَخْتَهُمْ
 ۱۲۷ بِكُلِّ قَسْرَمٍ إِلَى لَيْمِ الْعَدَى قَدِيمِ
 ۱۲۸ يَجْرُ بِحَرْ حَيْبِمْ فَوْقَ سَائِحِيَةٍ
 ۱۲۹ نَدَى فِي يَمْزُجٍ مِنَ الْإِبْطَالِ مَلْتَلِيمِ
 ۱۳۰ مِنْ كُلِّ مُنْكَدِبٍ بِشَوِّ مُنْتَسِبِ
 ۱۳۱ يَسْأَلُو بِمُسْتَأْسِيلِ بِنَكْرٍ مَسْطَلِمِ
 ۱۳۲ حَقًّا عَدَا مَيْتَ الْإِسْلَامِ وَهِيَ بِهِمْ
 ۱۳۳ مِنْ أَعْيُنِ عَزَبَتِهَا مَوْ مَوْ لَهُ الرَّجْمِ
 ۱۳۴ مَكْفُولَةٌ أَيْدِيهِمْ بِحَيْرِ آبِ
 ۱۳۵ وَحَيْرِ بَيْتِمْ فَنَكَمَ كَيْبِكُمْ وَكَسْرَكُمْ
 ۱۳۶ هُمْ الْجِبَالُ فَسَلَّ عَنْهُمْ مَسَادَ مَكْمِ
 ۱۳۷ مَا ذَا رَأَى مِنْهُمْ فِي كُلِّ مُضْطَلِمِ
 ۱۳۸ وَسَلَّ حَبِيْبًا وَسَلَّ بَدْرًا وَسَلَّ أَحَدًا
 ۱۳۹ فَسُؤْلِ حَقِّبِ لَكُمْ آذَى مِنَ الْوَحْمِ

۰ - ۰ - ۰ تہ کورہا چہ غوبہ پرے تکرہ (قہ) شی

صُوح ۳۰۱ العیوب

۱۲۰ پہ یوازے بہ اصحابو کافران ہمہ دیکہ کرہ
 ۱۲۱ لکہ کری بوتی بوتی قصاب چہ خوبہ پیوم
 ۱۲۲ غازیان بہ ہمہ واپہ بہ الجوسرہ مارہ شو
 ۱۲۳ ہم عقاب بہ کے پہ غوبو پہ ہدیونے وحم
 ۱۲۴ تیرے بہ پرے شپے شوے ہیو خیرہ شہارہ ورو
 ۱۲۵ ترہھے چہ ہرا کے پہ دوئی اشہرہ الحرم
 ۱۲۶ گو یا دین د پائے نبی اوویہ یا رانومیلہ شوے
 ۱۲۷ چہ غوبے دکا فرعونیتہ پرے ووخوش وخرم
 ۱۲۸ د حضرت لیکر سیلاب ووکافران لکہ خسر
 ۱۲۹ پہ چوہے ہر لور تہ غورخول ہرم ہرم
 ۱۳۰ دین کے ترمشوقہ تر مغربہ جہان او نیو
 ۱۳۱ کہ حق ویکہ باطل وور نور وینونہ شوہداتم
 ۱۳۲ خیل بہ کے ہغہ ووجہ خپلوی کے وہ لخدایہ
 ۱۳۳ بلال حبشی سرود ابو لہب کے ذورجم
 ۱۳۴ ضامن کرلو دوئی خدا کے پہ سائنہ دویں ہسے
 ۱۳۵ لکہ بلا راوغینتہ چہ دخیل عیال سائنہ کا حکم
 ۱۳۶ دوئی وولکہ غرونہ پس پشتنے دحال اوکولہ کدارو
 ۱۳۷ خد کے اولیدہ لہ دوئی دلا سپہر چکنا و مصفا
 ۱۳۸ پہ زرگونو کافران وریاند سے راغلل دحسین
 ۱۳۹ تنہائے پہ یوحائے کرہ ہمکی درہم برہم

۰ - ۰ - ۰ سہ مسطعم : میدان جنگ

فتوح ۳۰۲ الغیب

۱۳۰ اَلْمُعْتَدِي السَّبِيحِ حُمُرُ بَدَا مَا وَتَرَدَتْ
 ۱۳۱ مِنَ الْوَيْدَى كُلَّ مُسَوِّدٍ مِنَ السَّحَابِ
 وَالْكَاتِبِينَ بِسُحُورِ الْحَطِّ مَا تَرَكْتِ
 ۱۳۲ اِذْ لَمْ يَكُنْ حَرْفٌ جَنِمَ غَيْرَ مُنْجِمِ
 شَأْنِي السَّلَاحَ لَهُمْ سِيْمًا لَمْ يَكُنْ
 ۱۳۳ وَالْوَدُّ يُنْتَابُ بِالْبَيْتِ مِنَ السَّمِ
 تُهْدِي إِلَيْكَ رِيَّاحُ التَّمْرِ نَشْرَهُمْ
 ۱۳۴ فَحَسِبَ الرَّهْدُ فِي الْأَكْبَامِ كُلِّ كَيْسٍ
 كَأَنَّهُمْ فِي طُهُورِ الْخَيْلِ كُنْتُ رَبًّا
 ۱۳۵ مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ لَا مِنْ شِدَّةِ الْحُزْمِ
 كَارَتْ قَلْبُ الْعَيْدَى مِنْ بَابِ فَرْقًا
 ۱۳۶ فَمَا كَدَّرَ بَيْنَ السَّهْمِ وَالسَّهْمِ
 وَمَنْ تَكُنْ بِرَسُولِ اللَّهِ تُصْرَعُهُ
 ۱۳۷ إِنْ تَلَقَّه الْأَهْدَى فِي الْجَا مَهَا حَجْمٍ
 وَلَنْ تَرَى بَيْنَ قَلْبِ عَيْرٍ مُتَّصِدٍ
 ۱۳۸ بِهِ وَلَا مِنْ عَدُوِّ حَيْبٍ مُتَّقِيمِ
 أَحَلَّ أَمْتَهُ فِي حِزْبِي مَلَسِيهَا
 ۱۳۹ كَأَنَّ لَيْفَ حَلِّ سَخِ الْأَشْبَالِ فِي أَجْمِ
 كَمْ جَدَّ لَكَ كَلِمَاتُ اللَّهِ مِنْ جَدَلٍ
 فِيهِ وَكَمْ حَمَتَمَ الْبُرْهَانَ مِنْ حَجْمِ

۱۔ نقطہ - دلت مراد زخم بہار۔

فتوح ۳۰۳ الغیب

۱۳۰ پر جنگ کہیں بہئے توروا لعطش بقریہ و
 ۱۳۱ کہ ہر جو یہ بے نوش کرے د غلیم کردن دم
 اصحابو یہ بہ جنگ کہیں دست خود بہ قلمون
 ۱۳۲ دکفار وکل جسمونہ کسول حرفونہ منعجم
 یہ وینو بہئے تل دغلبانومیدان سورشہ
 ۱۳۳ تا بہ وے چہ لا لا اوشول دکلونو شوموسم
 خوشبوئی ددوئے دیادہ دضررت چہ تانترسی
 ۱۳۴ گویا چہ شکوفہ وہ بہ غضہ کہیں پت بہشم
 بنکارید نہ بہ بہ اسونہ سے مضبوط لکہ چہ ونہ
 ۱۳۵ وی ولا رگہ دغیرہ دیاسہ نہ مضبوط او حکم
 زہر وند دکفارو الوت سے شان لہ خوف
 ۱۳۶ فرقے نے نہ شوکے چہ سے دے یا بہم
 ہنو چہ لہ نہ خدا لے وی درسون پاری موندک
 ۱۳۷ مزہ سے کہ سے شہ پیش ترے بہ او سنتی ہنہ دم
 دوستان بہ دنی ہنکھلہ نہ وی سے مددہ
 ۱۳۸ دشمن بہ کے ہم تل تر تلہ وی مقہور او مقم
 داخل کے خیل امت کہہ بہ حصار کہیں دخیل
 ۱۳۹ مانند د امزی چہ لہ پوسر داخل شی سے اجم
 دیر بہ زمکہ پرستی وی قرآن چہ مکران دو
 دیرخلہ غالب شود ابرہان بہ ہنہ چاہچہ وخصم
 شامچہ - جارہ - شکل - غار۔

فتوح ۳۰۴ الغیب

۱۳۰ كَمَا لَكَ بِالْعُلَمِ فِي الْأَنْفِ مُعْجَزَةٌ
 ۱۳۱ فِي الْفِيهِ حَلِيَّةٌ وَالْقَادِيَةُ فِي السُّمِّ
 حَذْمٌ مَشْفَى يَكُونُ أَسْتَجِيلٌ بِهَا
 ۱۳۲ دُؤُوبٌ عُمُو مَعْنَى فِي الشُّعْرِ وَالْحَدِّمْ
 إِذْ قَلَّدَ إِلَى مَا تَحْتَلِي عَوَاقِبُهُ
 ۱۳۳ تَأْكُلِي بِهَذَا هَذَا مِنْ السَّحَابِ
 أَلْطَفَتْ عَنِّي السَّبَابِي الْمَالَسِيْنَ وَمَا
 ۱۳۴ حَسَلَتْ الْأَعْلَى الْأَشَارُ وَالسَّكْرُ
 قَبَا حَسَارَةٌ كَفَسٌ فِي بَحَارِيَّتِهَا
 ۱۳۵ لَمْ تَنْشُرِ السَّيْبِيْنَ بِاللَّيْلِ لَمْ تَكُنْ
 وَمَنْ يَبِيعُ اجْتِلًا مِثْلَهُ يَسْأَلُهُ
 ۱۳۶ بَيْنَ لَهُ النَّيْبُ فِي بَيْعٍ وَفِي سَلْمٍ
 إِنْ أَيْتَ دُنْبًا فَمَا عَهْدِي بِمُسْتَقْبَلِ
 ۱۳۷ مِنَ السَّيْبِيْ وَلَا حَسْبِيْ بِمُسْتَكْرَبِ
 كَأَنَّ لِي دُنْمَةً مِثْلَهُ يَكْتُمِي سَخِي
 ۱۳۸ مَحْتَدًا وَهُوَ أَذْفَى الْعَلْبِي بِالْيَمِّ
 إِنْ لَمْ تَكُنْ فِي مَعَادِي الْجَدَّ ابْدَعِي
 ۱۳۹ فَضْلًا وَإِلَّا فَعَلَّ يَأْزِلُهُ الْعَدَا
 حَاشَا أَنْ يُحْوِمَ السَّاحِبَ مَكَارِمَهُ
 ۱۴۰ أَوْ يَرْجِعَ الْجَارُ مِثْلَهُ عَنِ مَحْتَرَمِ

۱۔ غیر منصرم - نشلید ونگ

فتوح ۳۰۵ الغیب

۱۳۰ لوی معجزہ دہ دواعلم ددہ بہ زمانہ دجاہلیت کہیں
 ۱۳۱ اوہم سے آدب ددہ گورہ پھالت کہیں دیتم
 خدمت کے کوم بہ مثل دے د پارہ چہ رہما فتن
 ۱۳۲ گناہوں چہ کم کرے وی بہ شعرو بہ خدم
 دوی کرہ حما بہ غارہ دعقلی دلا رے خوف
 ۱۳۳ گویا چہ یوغار دے ہم مذبح تہ روان شوم
 تابع شوم دخواہش بہ خلیتوب او بہ پیری کہیں
 ۱۳۴ حاصل م حنے نہ کرے گناہ او دندم
 دیرہ کم بخت حما د نفس دہ چہ وہ بہتیار
 ۱۳۵ دین کے یہ دنیا اونہ کہتہ اونہ نہتے کرہ و رسم
 چاہے کہ دین خیل بیع یہ دا فانی دنیا
 ۱۳۶ نہ بہ وریشکارہ شی زبان د بیع او سلم
 گناہوںہ کم دیرلہ لاسہ شوے و محمد م حکم
 ۱۳۷ یہ ایمان داور لوپہ پیغمبر چہ رسی دغیر منصرم
 بل عہد م دادے چہ بہ نامہ ددہ نامزدیم
 ۱۳۸ بہتر تر بقول و خلق دے ہم اونی دے بہ ذم
 کہ حضرت م لاس پہ قیامت اونہ نبی ایض
 ۱۳۹ پس وایہ تہ چہ دیر شوے سخت لغزش کہ دقتم
 پاک دے لگتا نہ چہ امید وار بہ ترے ہم شی
 یا جارے بیوتہ لار شی لہ دہ غیر محترم
 ۱۔ غیر منصرم - نشلید ونگ۔

فتوح ۲۰۶ الغیب

۱۵۰ وَ مِمَّنْ أَلَزَمَتْ أَفْكَارُهُ مَسَدًا مَجْحُودًا
 وَ جَدَّ شُهُؤُهُ لِيُخَلِّصِي خَيْرٌ مُلْتَمَسًا
 ۱۵۱ وَلَكِنْ يَقُولُ الْغَيْبِيُّ مِنْهُ يَدَا تَرِيثِ
 إِرْتِ الْمَعْيَا يَنْبُتُ الْأَذْهَارُ فِي الْأَذْكَمِ
 ۱۵۲ وَ كَلِمَةُ دَهْرَةٍ الدُّنْيَا الَّتِي أَقْتَطَعَتْ
 يَدَا دَهْرِيهَا أَشْنَى عَلَيَّ هَرَمِ
 ۱۵۳ يَا أَكْرَمَ الْخَلْقِ مَا لِي مِنْ أَلْوَدِّ بِهِ
 سَوَالٍ عِنْدَ حُلُولِ الْمَعَادِثِ الْعَمِيمِ
 ۱۵۴ وَ لَنْ يَضْبِقَ رَسُولُ اللَّهِ جَاهُكَ وَ
 إِذَا الْكُرَيْمُ تَحَلَّى بِاسْمِ مَسْتَقِيمِ
 ۱۵۵ قَارِبٌ مِنْ جُودِكَ الدُّنْيَا وَ مَسْرُوتَهَا
 وَ مِنْ عُلُوِّ مَلِكِ عَالَمِ اللُّوْجِ وَ الْعَلَمِ
 ۱۵۶ يَا نَفْسِي لَا تَقْنَطِي مِنْ ذِكْرِ عَظَمَتِ
 إِنَّ الْكِبَارِيَّةَ فِي الْعُفْرَانِ كَاللَّسَمِ
 ۱۵۷ لَعَلَّ رَحْمَةَ رَبِّي حِينَ يُفَسِّمُهَا
 تَأْتِي عَلَيَّ حَسْبَ الْعِشْيَانِ فِي الْفَسَمِ
 ۱۵۸ يَا رَبِّ وَ اجْعَلْ رَجَائِي غَيْرَ مُتَعَكِّسِ
 لَدَيْكَ وَ اجْعَلْ حِسَابِي غَيْرَ مُتَعَدِّمِ
 ۱۵۹ وَ اَلطَّفُ بِعَبْدِكَ فِي الدُّارِ نِيَّانَ لَهُ
 صَبْرًا مَعَى تَدْعُهُ الْأَهْوَالُ يَسْتَهْرِمِ

سکے لعم - وارثہ کتنا ہونہ -

فتوح ۳۰۷ الغیب

۱۵۰ خود فکر خیال لازم کہ پہ مدح و پاک نبیؐ
 خلاصی م دے موندے لے کل درد لہ کل غم
 ۱۵۱ ہسے مکثرہ چہ محتاج کے تردد و رشی غشی
 بازان دسپری دیکھو نہ رضوانی پہ غرہ بہ سم
 ۱۵۲ ماچہ ثنا ویلہ دینیؐ نور مراد م نہ و
 خود اچہ در سولؐ د برکتہ شہہ خلاص دکل کم
 یا رسولؐ اللہ متوجہ نما بہ حال شد کہ تلمیذ ہونستہ
 ۱۵۳ یہ بندم نفس شیطان بیانی پہ لور د جہنم
 ہنہ و رخ چہ پاک اللہ بہ قہر کاندی بہ عساکہ
 ۱۵۴ شفاعت م چرے اوشی ہیتر بہ جہاہ نشی ستاکم
 دنیا او عقیقہ دوا رہ ستالہ معہ پیدا شوی
 ۱۵۵ یو خاک کے ستا د خوا دے علم اللوح والقلم
 ہیتر اندوہ و نہ کہ مرتکب دکبا شر و
 ۱۵۶ کبیرہ کے دامت بہ مثال لکہ لعم
 قسمت چہ حق کریم کہ در رحمت پہ کوم زمان
 ۱۵۷ شائد چہ بتول دگنا ہونہ ف القسم
 ویر امید لرمہ ربہ لا تقنطوا و یلی تادی
 ۱۵۸ آسان رات حساب کرہ چہ وی امید م غیر متخرم
 رحم او کرہ اے مالکہ پہ بندہ پہ دوا رہ کونہ
 ۱۵۹ ویر نا توان دے ہم بے صبرہ نطقاقت لری در دوا و اولم
 لہ غیر متخرم رہتہ بہ کہہ شونہ۔

فتوح ۳۰۸ الغیب

۱۶۰ وَأَذِّنْ لِجُحُبِ صَلَوةٍ مِنْكَ دَارِ سَمَةٍ
 عَلَى النَّجِيِّ يَمْشِي وَ مُتَّجِمِ
 ۱۶۰ امر او کرہ اے خاوندہ دکرم بہ وریو بانہ
 چہ بہ نبیؐ و تل دیبری شبہ او ریخ اودم بہ دمر
 ۱۶۱ وَالْأُولَى وَالسَّخِيْبَةُ شَمُّ النَّارِ وَ بَيْنَ لُحْمِ
 أَهْلِ النَّعْتِ وَ النَّعْتِ وَالْمُجَلِّمِ وَ الْكَلِمِ
 ۱۶۱ ہم رحمت کہ تیری بہ پیر و انو محسبانو
 ۱۶۱ بیاب کل اهل تقی چہ لری حام ہم کرم
 مَا رَجَعَتْ عَسَدٌ بَابِ الْبَابِ رَجْعًا صَبِيًا
 ۱۶۲ وَ الْفَرْبُ الْعَيْسُ حَادِي الْعَيْسِ يَا لَتَكُمِ
 ۱۶۲ خود شنووی خا نیکہ د سحر نرم بادونہ
 خود چہ سار و انان خوشحالوی او بنی پہ نعم

قصیدہ سردا ختم شوی

اللہ پاک و دا قصیدہ پہ دنیا کیں خوبتر بہت
 او پہ آخرت کیں د شفاعت سبب او کر کوی۔
 آمین
 فقیر محمد عباس قادری۔

وصیت نامه جناب سیدنا سید محمد تقی صاحب پانی پتی

قدس سره

کتاب احسان

به ان اسعدک الله تعالی انهمه که گفت شد صورت ایمان و

اسلام و شریعت است و مغز و حقیقت او در خدمت درویشان بایدست
 و خیال نباید کرد که حقیقت خلاف شریعت است که این سخن حمل
 کفر است بلکه همین شریعت است که در خدمت درویشان چون
 قلب از تعلق علمی و حسی که با سواهی الله داشت پاک شود و زائل
 نفس بر طرف گشته نفس مطمئنه شود و اخلاص همه سانه شریعت در حق
 او با مغز شود نماز او عند الله تعلق دیگر همه سانه دو رکعت او بهتر از
 یک رکعت دیگران باشد و همچنین صوم او و صدقه او رسول فرمود
 صلی الله علیه و آله و سلم اگر شما مثل احد زور راه خدا نرج کنید باریک
 سیر یا نیم سیر چون باشد که صحابه در راه خدا داده اند این از جهت قوت
 ایمان و اخلاص شانست نور باطن پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم را
 از سینه درویشان باید جست و بدان نور سینه خود را روشن
 باید کرد تا خبری بر و شریف است صحیح دریافت شود و لے در
 قرآن مستقی را فرموده و در حدیث علامت اولیای الله فرموده

کتاب احسان
 در بیان احسان
 احسان در لغت معنی
 بخشیدن است
 و در حدیث آمده است
 احسان در حق الله
 است که در راه او
 جان و مال و نفس
 خود را فدا کند
 و در حق خلق
 است که با کمال
 احترام و تعظیم
 با او رفتار کند
 و در حق خود
 است که با کمال
 تقوی و پرهیزگاری
 عمل کند
 و احسان در حق
 الله و رسوله و
 اولیایه است
 و احسان در حق
 خلق است که با
 کمال احترام و
 تعظیم با او
 رفتار کند
 و احسان در حق
 خود است که با
 کمال تقوی و
 پرهیزگاری عمل
 کند

که در صحبت او خدا یاد آید یعنی محبت دنیا در صحبت او کم شود و محبت
 حق زیاد گردد و دانشد اعلم کسی که مستقی نباشد اولی نه باشد ^{مستحق}
 ای بسا البیس آدم روی هست پس بهرستی نشاید او دست
 حضرت عزیز آن علی را مستقی قدس سده می فرمایند ^{ای بیست نباید کرد} رباعی

با هر که نشستی و نشد جمع دلالت	وز تو ز سید صحبت آب و گلت
ز نهار صحبتش گریزان پیشش	ورنه کند روح عزیزان کجالت

ترجمه باب کلمات الکفر از فتاوی بر مانی

در کتب و القضاات از فتاوی خلاصه آورده که در مسئله اگر چند وجه کفر
 باشد و یک وجه کفر نباشد فتوی کفر نباید داد و فتوی گوید لیکن باید که خود
 از اندیشه یک وجه کفر احتر از نماید مسئله از شب چنین کافر شود نماز
 تقضیل علی رضی الله عنه بر آنرا که بدست مسئله از محال دستن ید آ
 خدا کافر شود مسئله خدا را بدست و دست و پا در گرفتن کفر مسئله
 اگر کلمه کفر با اعتبار خود گوید و نداند که این کلمه کفر است اکثر علماء بر آنند

Handwritten marginal notes in Persian script, written vertically along the left side of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional legal rulings related to the main text.

Handwritten marginal notes in Persian script, written horizontally at the bottom of the page. The text is dense and appears to be commentary or additional legal rulings related to the main text.

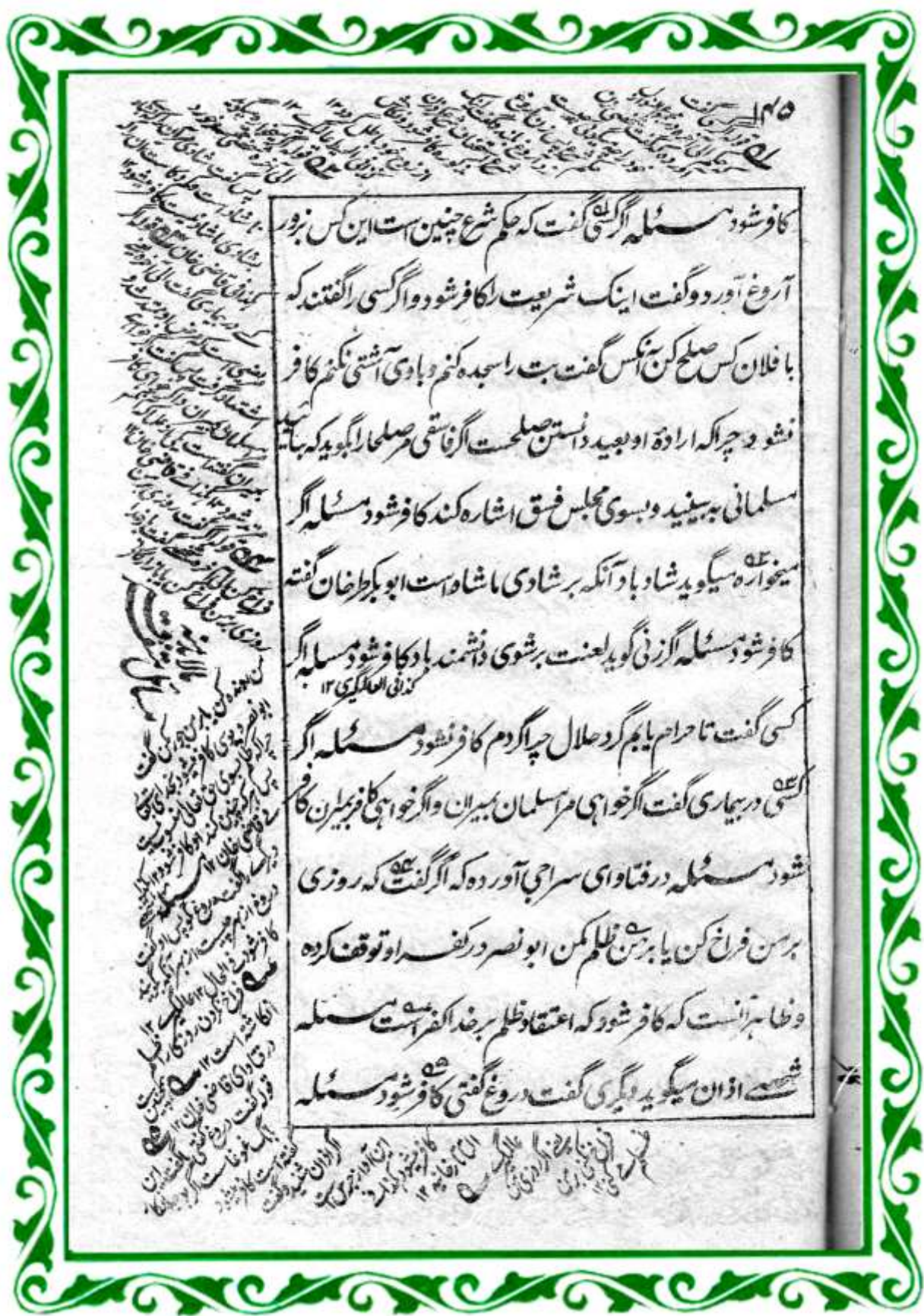

Handwritten marginal notes at the top of the page, including the number '۴۴'.

اینست کسی از پیغمبر این کرد کافر شود مسئله اگر کسی گفت آدم علیه السلام
پا رچی بافت دیگری گفت پس ماهمه جولا بگایم کافر شود این دوم
مسئله اگر گوید آدم اگر گندیم نیخورد ما بد بخت نمی شیم کافر شود مسئله
مردی گفت رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم چنین می کرد دیگری
گفت که این بی ادبی است کافر شود مسئله اگر کسی گفته تاخن
تراشیدن سنت است دیگری گفت اگر چه سنت باشد میکنم کافر
شود اگر گوید سنت چه کار آید کافر شود مسئله اگر کسی امر معروف
کرد دیگری گفت چه غوغا آوردی اگر این سخن بروه رو گفت کافر شود
و در قنای سراجی گفته طالب دین اگر خدای جهان است
استانم کافر شود اگر گفت که اگر پیغمبر است کافر شود مسئله اگر
کس گوید که حکم خدا چنین است آن کس گفت که حکم خدا را من
چه دانم کافر شود مسئله اگر بومی فتوی دید و گفت که این
چه بارنامه فتوی آوردی اگر شریعت را سبک دانی گفت

Handwritten marginal notes on the right side of the page, providing commentary on the main text.

Handwritten marginal notes at the bottom of the page.

۱۲۵
کافر شود مسئله اگر کسی گفت که علم شیخ چنین است این کس زور
آروغ آورد و گفت اینک شریعت لکا فر شود و اگر کسی را گفتند که
با فلان کس صلح کن آنس گفت بت راجعه کنم و با وی اشتی نگنم کافر
نشود و چرا که اراده او بعید دستن صلحت اگر فاسق صلحا را بگوید که بتای
مسلمانی ببینید و بسوی مجلس فسق اشاره کند کافر شود مسئله اگر
میخواهد میگوید شاد باد آنکه بر شادی ماشا است ابو بکر خان گفته
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر
کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان
شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی
بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد و ظلم بر ضد کفر است مسئله
شخصی از آن میگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

با شاد است کافر شود مسئله اگر
شادی ماشا است کافر شود مسئله اگر
کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت
بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر
کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال
چه کردم کافر شود مسئله اگر
کسی در بیماری گفت اگر خواهی
مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی
کافر بگردان شود مسئله در فتاوی
سراجی آورده که اگر گفت که
روزی بر من فرخ کن یا بر من ظلم
کن ابو نصر در کفر او توقف کرده
و ظاهرا است که کافر شود که
اعتقاد و ظلم بر ضد کفر است
مسئله شخصی از آن میگوید
دیگری گفت دروغ گفتی کافر
شود مسئله

کافر شود مسئله اگر زنی گوید لعنت بر شوی دشمن باد کافر شود مسئله اگر کسی گفت تا حرام یا هم کرد حلال چه کردم کافر شود مسئله اگر کسی در بیماری گفت اگر خواهی مرا مسلمان بگردان و اگر خواهی کافر بگردان شود مسئله در فتاوی سراجی آورده که اگر گفت که روزی بر من فرخ کن یا بر من ظلم کن ابو نصر در کفر او توقف کرده و ظاهرا است که کافر شود که اعتقاد و ظلم بر ضد کفر است مسئله شخصی از آن میگوید دیگری گفت دروغ گفتی کافر شود مسئله

در صورتی که کافر با کلمه شهادت بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید

اگر غیر مسلمی علیه و آله و سلم عیب کرد یا سوی سبش را مویکت گفت
 کافر شود مسئله اگر کسی پادشاه ظالم را عادل گوید امام ابی منصور رحمه الله
 تا تیری گفته کافر شود و امام ابوالقاسم گفته کافر نشود چه اگر البته گاهی
 عدل کرده باشد مسئله در حمادیه و سراجی گفته اگر کسی اعتقاد کند که
 خراج و غیره خزانه پادشاهی ملک پادشاه است کافر شود مسئله در
 سراجی گفته اگر کسی گفت که تو عالم غیب داری گفت دارم کافر شود
 مسئله اگر کسی گفت که اگر خدا امرانی تو در بهشت بر تو نخواست رفت اصح
 آنست که کافر نشود مسئله اگر کسی گفت من مسلمانم دیگری گفت بخت
 بر تو و بر مسلمانی تو کافر شود و در جامع الفتاوی آورده اظهر آنست که
 کافر نشود در سراجی گفته اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گواهی دهند که
 ما ایم نیست باور ندارم کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافرا و
 گفت اگر اینچنین نبی بودم با تو صحبت می کردم بعضی گویند کافر شود و بعضی
 گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

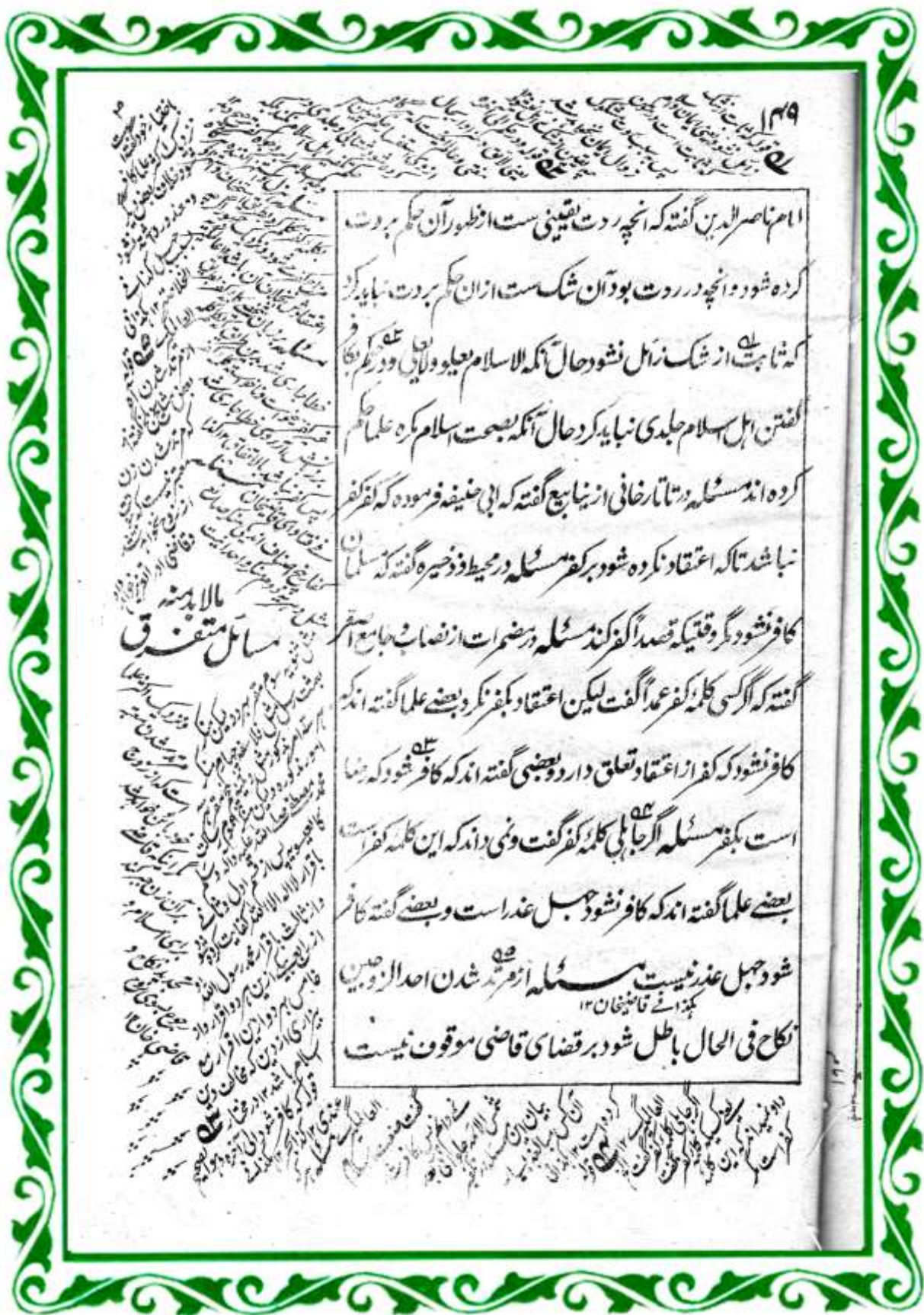
در صورتی که کافر با کلمه شهادت بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید و در وقت مرگش کلمه شهادت را بگوید

اگر کسی گوید که اگر شنگان یا پیغمبران گواهی دهند که ما ایم نیست باور ندارم کافر شود مسئله اگر شخصی دیگر یگفت ای کافرا و گفت اگر اینچنین نبی بودم با تو صحبت می کردم بعضی گویند کافر شود و بعضی گویند نه مسئله اگر کسی گوید که کافر شدن به که با تو بودن کافر نشود

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی خمر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا سیدانه که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

اگر چنین از شوهر کافر شود
باید که از شوهر جدا شود
و اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد
که کافر شود کیس ازین
رضا کافر نشود مسئله
اگر مجلس شهر خواری
بر یکانی مرتفع مثل
اعطیان بنشینند و سخن
خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر
شود مسئله اگر آرزو کند
و گوید کاشکی زنا یا قتل
یا حق حلال بودی کافر
شود و اگر آرزو کند و
گوید کاشکی خمر حلال
بودی یا روزه ماه
رمضان فرض نبودی کافر
نشود اگر کسی گوید که
خدا سیدانه که من این
کار نکرده ام حال آنکه
آن کار کرده است در صح
قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول
است که اگر آن قسم
بخورند اعتقاد می کنند
که آن کلام بد روغ
گفتن کفر است در آن
صورت کافر شود و اگر
نه نشود و فتوی حسام
الدین برانست مسئله
لماطی اوی گفته که از
ایمان خارج کنند مگر
چیزی که او کار باشد
بد آنچه ایمان آوردن
بدان واجب است مسئله

از من در بیخ مدار از الفاظ کفر است مسئله اگر کسی زنی را گفت که متبر
شود در صورت از شوهر خود جدا شوی گویند کافر شود مسئله رضا کفر
برای خود و برای غیر خود کفر است و صحیح آنست که اگر کفر قبیح دانسته
و دشمن خود را خواهد که کافر شود کیس ازین رضا کافر نشود مسئله اگر مجلس
شهر خواری بر یکانی مرتفع مثل اعطیان بنشینند و سخن خندگی بگویند و آن محل
از آن بجنده همه کافر شود مسئله اگر آرزو کند و گوید کاشکی زنا یا قتل یا حق
حلال بودی کافر شود و اگر آرزو کند و گوید کاشکی خمر حلال بودی یا روزه
ماه رمضان فرض نبودی کافر نشود اگر کسی گوید که خدا سیدانه که من
این کار نکرده ام حال آنکه آن کار کرده است در صح قولین کافر شود
از امام حسرتی منقول است که اگر آن قسم بخورند اعتقاد می کنند که آن
کلام بد روغ گفتن کفر است در آن صورت کافر شود و اگر نه نشود و
فتوی حسام الدین برانست مسئله لماطی اوی گفته که از ایمان خارج کنند
مگر چیزی که او کار باشد بد آنچه ایمان آوردن بدان واجب است مسئله

امام ناصر الدین گفته که آنچه ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست نباید کرد
 که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام علی و اولیای و در حکم بجا
 گفتن اهل اسلام جلدی نباید کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم
 کرده اند مسئله در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر کفر
 نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط ذمیره گفته که مسلمان
 کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آفر
 گفته که اگر کسی کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی علماء گفته اند که
 کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضما
 است بکفر مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه کفر است
 بعضی علماء گفته اند که کافر نشود چهل عذر است و بعضی گفته کافر
 شود چهل عذر نیست مسئله از عذر شدن احد الزوین
 نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف نیست

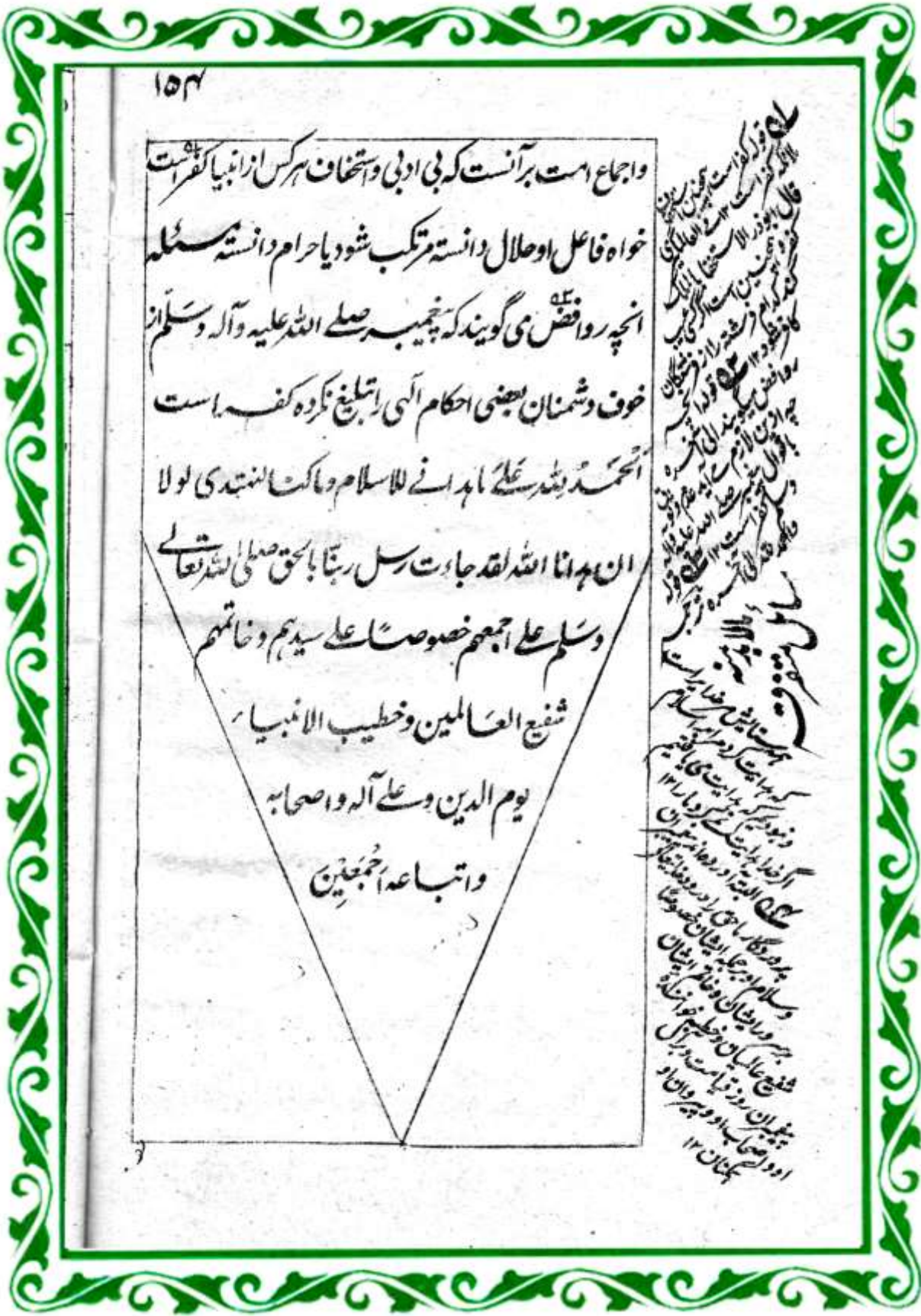
این مسئله در ردت یقینی است از ظهور آن حکم بردست
 کرده شود و آنچه در ردت بود آن شک است از آن حکم بردست
 نباید کرد که تا جایی از شک زایل نشود حال آنکه الاسلام
 علی و اولیای و در حکم بجا گفتن اهل اسلام جلدی نباید
 کرد حال آنکه بصحت اسلام بر علمای حکم کرده اند مسئله
 در تاتار خانی از نیابج گفته که ابی حنیفه فرموده که کفر
 کفر نباشد تا که اعتقاد نکرده شود بر کفر مسئله در محیط
 ذمیره گفته که مسلمان کافر نشود مگر وقتی که قصد کفر
 کند مسئله در ضمرات از فصاحت جامع آفر گفته که اگر کسی
 کلمه کفر عمداً گفت لیکن اعتقاد بکفر نکرده و بعضی
 علماء گفته اند که کافر نشود که کفر از اعتقاد و تعلق
 دارد و بعضی گفته اند که کافر نشود که ضما است بکفر
 مسئله اگر جاهلی کلمه کفر گفت و نمی داند که این کلمه
 کفر است بعضی علماء گفته اند که کافر نشود چهل عذر است
 و بعضی گفته کافر شود چهل عذر نیست مسئله از عذر شدن
 احد الزوین نکاح فی الحال باطل شود بر قضای قاضی موقوف
 نیست

مسائل متفرق

۱۴۹

واجماع است بر آنست که بی ادبی و استخفاف هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکبر شود یا حرام دانسته مسلم
 آنچه روافض می گویند که پنجم بر صلی الله علیه وآله و سلم از
 خوف دشمنان بعضی احکام الهی را تبلیغ نکرده کفر است
 آنکه در حدیث آمده است که ما را از اسلام و ماکت انبندی لولا
 ان یدنا الله لقد جارت رحل ربنا باحق صلی الله تعالی
 و سلم علی اجمعهم خصوصاً علی سیدم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

این روز که است پنجمین مرتبه است
 آنکه کفر است و آنست که بی ادبی
 و استخفاف هر کس از انبیا کفر است
 خواه فاعل او حلال دانسته متکبر
 شود یا حرام دانسته مسلم آنچه
 روافض می گویند که پنجم بر صلی
 الله علیه و آله و سلم از خوف
 دشمنان بعضی احکام الهی را
 تبلیغ نکرده کفر است آنکه در
 حدیث آمده است که ما را از اسلام
 و ماکت انبندی لولا ان یدنا الله
 لقد جارت رحل ربنا باحق صلی
 الله تعالی و سلم علی اجمعهم
 خصوصاً علی سیدم و خاتمهم
 شفیع العالمین و خطیب الانبیا
 یوم الدین و علی آله و اصحابه
 و اتباعه اجمعین

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**